

แนวทางการพัฒนาภูมิทัศน์เมืองเพื่อการท่องเที่ยวชุมชนหาดรีน
เกาะพะงัน

URBAN LANDSCAPE DEVELOPMENT OF HAT RIN BEACH COMMUNITY
FOR TOURISM KOH PHANGAN

เริงศักดิ์ เพชรหัตถ์สกุล
RONGSAK PHETHASTRAKUL

ฉบับนี้จัดทำขึ้นเป็นส่วนหนึ่งของงานศึกษาตามหลักสูตรปริญญาตรี สาขาวิชาสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

สาขาวิชาสถาปัตยกรรม

บัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2550

แนวทางการพัฒนาภูมิทัศน์เมืองเพื่อการท่องเที่ยวชุมชนหาดรีน
เกาะพะงัน

URBAN LANDSCAPE DEVELOPMENT OF HAT RIN BEACH COMMUNITY
FOR TOURISM KOH PHANGAN

เรingsak เพชรหัสตระกูล
ROENGSAK PHETHASTRAKUL

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาสถาปัตยกรรม
บัณฑิตวิทยาลัย
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
พ.ศ. 2550

URBAN LANDSCAPE DEVELOPMENT OF HAT RIN BEACH COMMUNITY
FOR TOURISM KOH PHANGAN

ROENGSAK PHETHASTRAKUL

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE OF
MASTER OF INDUSTRIAL EDUCATION IN ARCHITECTURE
SCHOOL OF GRADUATE STUDIES
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

2007

COPYRIGHT 2007

SCHOOL OF GRADUATE STUDIES

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การพัฒนาภูมิทัศน์เมืองเพื่อการท่องเที่ยวชุมชนหาดรีน เกาะพะงัน
นักศึกษา	นายเร็กซ์กิติ์ เพชรหัสตระกูล
รหัสประจำตัว	48063428
ปริญญา	คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต
สาขาวิชา	สถาปัตยกรรม
พ.ศ.	2550
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	รศ.สมพล ดำรงเสถียร
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม	ผศ.ดร.เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมทางกายภาพ บริเวณชุมชนหาดรีน พฤติกรรมของชุมชนและนักท่องเที่ยวที่เดินทางมายังชุมชนหาดรีน เพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาภูมิทัศน์เมืองเพื่อการท่องเที่ยวชุมชนหาดรีน เกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำนวน 203 คน ประกอบด้วย ผู้นำชุมชน ประชาชนในท้องถิ่น นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ

ผลของการวิจัยสรุปได้ว่า การพัฒนาภูมิทัศน์เมืองเพื่อการท่องเที่ยวบริเวณชุมชนหาดรีนมีดังนี้

1. รูปแบบของย่าน ย่านพาณิชย์ให้ออกกฎข้อบังคับห้ามตั้งขายของรुक้าบริเวณทางเดินห้ามติดตั้งป้ายโฆษณา และควบคุมติดตั้งป้ายร้านค้า เพิ่มสิ่งประกอบบริเวณ ได้แก่ ถังขยะ ป้ายบอกตำแหน่ง และป้ายบอกระยะทาง การปรับปรุงบริเวณเขา เปิดมุมมองใหม่ด้านการพาณิชย์และจุดชมวิว
2. รูปแบบของที่ว่างโล่ง ปรับปรุงพื้นที่บริเวณพรุหาดรีนและบริเวณชายหาดรีนให้เป็นสวนสาธารณะและลานกิจกรรมกลางแจ้งให้มีที่นั่งพักผ่อนเพียงพอ เสริมสร้างความเป็นเอกลักษณ์ของเกาะพะงัน เพิ่มสิ่งประกอบบริเวณ ได้แก่ ถังขยะ ป้ายบอกตำแหน่ง ป้ายบอกระยะทาง
3. รูปแบบของเส้นทางสัญจร ปรับปรุงที่จอดรถบริเวณชายหาดรีนก่อนถึงทางลงหาดสาธารณะ เพิ่มที่จอดรถบริเวณพรุหาดรีน บริเวณถนนหาดรีนและโคยรอบแนวชายหาด เพิ่มทางเดินรถจักรยานสำหรับนักท่องเที่ยวและประชาชนในพื้นที่
4. รูปแบบของที่หมายตา ปรับปรุงบริเวณทางเข้าหาดรีน 2 จุด จากถนนหาดรีนปรับปรุงบริเวณหน้าหาดรีนโคยให้ประติมากรรมเป็นที่หมายตา

5. รูปแบบของสิ่งก่อสร้างและสิ่งประกอบบริเวณ

สิ่งก่อสร้าง เสนอสร้างศูนย์บริการนักท่องเที่ยว, ร้านค้า 1 ผลิตภัณฑ์ 1 ตำบลและจุดชมวิว เพิ่มจำนวนห้องน้ำสาธารณะให้มีความสะอาดและเพียงพอต่อความต้องการ

สิ่งประกอบบริเวณ รูปแบบของม้านั่งต้องสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมมีความแข็งแรงและมีจำนวนเพียงพอ ป้ายบอกสถานที่รูปแบบเป็นเอกลักษณ์ท้องถิ่นตั้งเป็นระเบียบเรียบร้อยและสวยงาม

Thesis Title	Urban Landscape Development of Hat Rin Beach Community For Tourism Koh Phangan
Student	Mr. Roengsak Phethastrakul
Student ID	48063428
Degree	Master of Industrial Education
Program	Architecture
Year	2007
Thesis Advisor	Associate Professor Sompol Dumrongsatian
Thesis Co-Advisor	Assistant Professor Dr. Lertlak Klinhom

ABSTRACT

The objectives of this research were to study the physical environment in Hat Rin beach community and the behavior of the community for tourists traveling to Hat Rin beach community in order to propose the guidelines of urban landscape development for tourism of Hat Rin beach community, Koh Phangan Suratthani province. 203 random samples used in the research includes people in the community itself, and tourists both Thai and foreigners.

The followings were five models of the urban landscape development for tourism of Hat Rin beach community:

1. The model of location.

In commercial location, it was proposed to reinforce regulations that no any trades should be allowed to locate across the footpath, and also the any advertising signs are not allowed to be set, the setting of store signs should be under control. Some other additional items in the area should be added, for example, bin, position sign, and distance sign. Proposed to improve the area by opening the sight of ancient place to be viewed.

2. The model of blank space

It was proposed to improve the area of Pru Hat Rin and Hat Rin Beach to become a park and outdoor activity area. There also should be enough benches for tourists, and concern to show Koh Phanagn's unique identity. Other additional items are also recommended such as bin, position sign, distance sign.

3. The model of commuting path

The parking lot in the area of the Hat Rin beach before the public beach should be improved, and the park space in the area of Pru Hat Rin also should be expanded. In the area of Hat Rin road and the surrounding area of Hat Rin beach, the road for tourist's bicycling and for people in that area should be expanded.

4. The model of attractive place

The entrance of Hat Rin beach for two areas should be improved from Hat Rin road. Hat Rin beach area should be improved by providing tourist's service center as the attractive place.

5. The model of construction and other additional items

In construction, the tourist's service center is proposed to be constructed. There should be OTOP shops and take viewpoint. The clean public toilets should be provided enough for the needs.

The additional items, the model of the benches must be related to the environment, sturdy, and should be provided in enough numbers. Place signs showing the unique local identity should be in order and fine set.

กิตติกรรมประกาศ

ในการจัดทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้สามารถสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี โดยได้รับความเมตตา และความอนุเคราะห์จากอาจารย์ที่ปรึกษาหลายๆท่านที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ คำปรึกษาและแก้ไข ในข้อผิดพลาดในสิ่งที่ยังมีความรู้ที่ไม่เพียงพอ และเพิ่มเติมสิ่งที่ขาดหายไปของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยกราบขอบพระคุณ รศ.สมพล คำรังเสถียร ผศ.ดร.เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม และ รศ.สุรศักดิ์ กังขาว ที่กรุณาให้คำแนะนำและแนะแนวทางในการทำวิทยานิพนธ์แก่ผู้วิจัย ซึ่งนอกจากนี้ท่านอาจารย์ทุกท่านยังได้สละเวลาอันมีค่าในการช่วยตรวจทานและปรับปรุงเครื่องมือในการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยถือเป็นความเมตตาเป็นอย่างสูง

ผู้วิจัยกราบขอบพระคุณ รศ.ดร.ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์ และ ผศ.สันติ กวินวงศ์ไพบูลย์ คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ให้คำแนะนำแก้ไขข้อบกพร่อง เพื่อให้วิทยานิพนธ์นี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณหน่วยงานต่างๆของ อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่กรุณาให้ข้อมูลและคำปรึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการทำวิทยานิพนธ์

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณครอบครัวที่รักยิ่ง รวมไปถึงพี่ๆ เพื่อนๆ และน้องๆ ที่ให้ความรักให้กำลังใจ ให้การสนับสนุนตลอดจนให้ความช่วยเหลือในด้านต่างๆ

คุณค่าและประโยชน์ของวิทยานิพนธ์นี้ ผู้วิจัยขอบเป็นเกียรติแก่ผู้ที่มีพระคุณทุกท่าน

เริงศักดิ์ เพชรหัสตระกูล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	III
กิตติกรรมประกาศ	V
สารบัญ	VI
สารบัญตาราง	VIII
สารบัญรูป	IX
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
1.3 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย	3
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	4
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย.....	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
2.1 นโยบายและแผนต่างๆที่เกี่ยวข้อง	8
2.2 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ศึกษา	12
2.3 สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานของเกาะพะงัน	17
2.4 ทฤษฎีและหลักการการพัฒนากุมิทัศน์เมืองเพื่อการท่องเที่ยว	79
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	101
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	105
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	105
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	106
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล	108
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล	108

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล	109
4.1 การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	109
4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสำรวจ	110
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์	148
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	166
5.1 สรุปผลการวิจัย	166
5.2 อภิปรายผลการวิจัย	172
5.3 ข้อเสนอแนะ	176
บรรณานุกรม	201
ภาคผนวก	205
ภาคผนวก ก.	206
ภาคผนวก ข.	211
ประวัติผู้เขียน	229

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 แสดงสถิติภูมิอากาศที่สถานีตรวจอากาศเกาะสมุยช่วง 30 ปี.....	19
2.2 แสดงแหล่งน้ำใช้.....	21
2.3 แสดงปริมาณน้ำใช้จำแนกตามแหล่งน้ำใช้.....	22
2.4 แสดงจำนวนประชากรจำแนกตามช่วงอายุปี 2549.....	24
2.5 แสดงจำนวนประชากรในหมู่บ้านหาดรีนและการพยากรณ์ในอนาคต.....	25
2.6 Internal Tourism in Surathani (Koh Pha Ngan)	27
2.7 แสดงสรุปข้อมูลผู้เยี่ยมชมเยือน ปี 2549 เกาะพะงัน.....	28
2.8 แสดงเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนของผู้เยี่ยมชม.....	29
2.8 แสดงเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนของผู้เยี่ยมชม(ต่อ)	30
2.8 แสดงเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนของผู้เยี่ยมชม(ต่อ)	31
2.9 แสดงเปรียบเทียบผู้เยี่ยมชมจำแนกตามพาหนะเดินทาง.....	32
2.10 แสดงจำนวนนักท่องเที่ยวและการพยากรณ์ในอนาคต.....	33
2.11 แสดงจำนวนธุรกิจและบริการแยกตามประเภทในชุมชนหาดรีน.....	34
4.1 แสดงการจำแนกข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยว.....	149
4.2 แสดงจำนวนร้อยละของความเห็นเกี่ยวกับย่านและที่รวมกิจกรรม.....	151
4.3 แสดงจำนวนร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับที่ว่างโล่ง.....	153
4.4 แสดงจำนวนร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับเส้นทางสัญจร.....	155
4.5 แสดงจำนวนร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับที่หมายตา.....	156
4.6 แสดงจำนวนร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งก่อสร้างและสิ่งอำนวยความสะดวก.....	157
4.7 แสดงการจำแนกข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	158
4.8 แสดงจำนวนร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับย่านและที่รวมกิจกรรม.....	159
4.9 แสดงจำนวนร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับที่ว่างโล่ง.....	161
4.10 แสดงจำนวนร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับเส้นทางสัญจร.....	163
4.11 แสดงจำนวนร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับที่หมายตา.....	164
4.12 แสดงจำนวนร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งก่อสร้างและสิ่งอำนวยความสะดวก.....	165

สารบัญรูป

รูปที่	หน้า
1.1 แสดงตำแหน่งหาดรีนที่ตั้งอยู่ทางฝั่งตะวันตกเฉียงชายฝั่งทะเลอ่าวไทย.....	5
2.1 แสดงประโยชน์การใช้ที่ดินอำเภอเกาะพะงัน.....	14
2.2 แสดงแผนที่เกาะพะงัน.....	16
2.3 แสดงที่ตั้งของชุมชนหาดรีน.....	17
2.4 แสดงภูมิประเทศท่าเรือคอนสกลเรือเฟอร์รี่สู่เกาะพะงัน.....	35
2.5 แสดงเส้นทางท่าเรือคอนสกลเรือเฟอร์รี่สู่เกาะพะงัน.....	36
2.6 แสดงแผนที่เกาะพะงัน.....	38
2.7 แสดงอาชีพของมะพร้าวตำบลบ้านใต้.....	39
2.8 แสดงหน้าบ้านด้านหนึ่งมีลายรูปปั้นยักษ์.....	40
2.9 แสดงพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 โปรดเสด็จประพาส.....	41
2.10 แสดงศาลเจ้าแม่กวนอิม.....	43
2.11 แสดงบรรยากาศใต้ทะเล.....	43
2.12 แสดงเส้นทางรถจักรยาน.....	44
2.13 แสดงฉายลักษณ์ของพระพุทธเจ้าหลวงเสด็จประพาส.....	46
2.14 แสดงพระพุทธเจ้าหลวงเสด็จประพาสธารเสด็จ.....	50
2.15 แสดงงานฟูลมุลปาร์ตี้บริเวณหาดรีน.....	66
2.16 แสดงงานฟูลมุลปาร์ตี้บริเวณหาดรีน.....	70
2.17 แสดงงานฟูลมุลปาร์ตี้บริเวณหาดรีน.....	71
2.18 แสดงภาพถ่ายทางอากาศแสดงภูมิประเทศของอำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี.....	72
2.19 แสดงภาพถ่ายทางอากาศแสดงแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของอำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี.....	72
2.20 แสดงภาพถ่ายทางอากาศแสดงที่พักอาศัยของอำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี.....	73
2.21 แสดงภาพถ่ายทางอากาศแสดงหาดรีนของอำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี.....	73
2.22 แสดงภาพถ่ายทางอากาศชุมชนหาดรีนของอำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี.....	74
2.23 แสดงภาพถ่ายชายหาดรีนของอำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี.....	75
2.24 แสดงภาพถ่ายทางอากาศแสดงชายหาดของอำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี.....	76
2.25 แสดงภาพถ่ายทางอากาศแสดงชายหาดของอำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี.....	77
2.26 แสดงภาพถ่ายทางอากาศแสดงชายหาดของอำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี.....	78

สารบัญรูป (ต่อ)

รูปที่	หน้า
4.1 แสดงร้านค้าชุมชนหาดรีน.....	111
4.2 แสดงร้านอาหารชุมชนหาดรีน.....	112
4.3 แสดงร้านสะดวกซื้อชุมชนหาดรีน.....	113
4.4 แสดงการบริการด้านการเงินหาดรีน.....	114
4.5 แสดงตลาดสดชุมชนหาดรีน.....	115
4.6 แสดงย่านกิจกรรมริมถนนหาดรีน.....	116
4.7 แสดงย่านกิจกรรมช่วงกลางคืนริมถนนหาดรีน.....	116
4.8 แสดงย่านกิจกรรมบรรยากาศชายหาดรีน กลางวัน.....	117
4.9 แสดงย่านกิจกรรมบรรยากาศฟูลมูน ปาร์ตี้.....	118
4.10 แสดงที่พักอาศัยสำหรับนักท่องเที่ยวบริเวณชุมชนหาดรีน.....	119
4.11 แสดงที่พักอาศัยสำหรับนักท่องเที่ยวบริเวณชายหาดรีน.....	120
4.12 แสดงบ้านพักอาศัยบริเวณชุมชนหาดรีน.....	121
4.13 แสดงสถานีตำรวจย่อยชุมชนหาดรีน.....	122
4.14 แสดงโรงเรียนบ้านหาดรีน.....	123
4.15 แสดงไปรษณีย์โทรเลขหาดรีน.....	124
4.16 แสดงแผนที่เกาะพะงันสำหรับการสำรวจย่าน.....	125
4.17 แสดงแผนที่ผลการสำรวจย่าน.....	126
4.18 แสดงแผนที่ผลการสำรวจย่าน.....	127
4.19 แสดงแผนที่ผลการสำรวจย่านที่พักอาศัย.....	128
4.20 แสดงแผนที่ผลการสำรวจย่านสถานที่ราชการ.....	129
4.21 แสดงลานกีฬาบริเวณโรงเรียนบ้านหาดรีน.....	130
4.22 แสดงอาคารอเนกประสงค์.....	130
4.23 แสดงพรุหาดรีน.....	131
4.24 แสดงภาพทั่วไปบริเวณโดยรอบพรุหาดรีน.....	131
4.25 แสดงแผนที่ผลการสำรวจที่ว่างโล่ง.....	132
4.26 แสดงถนนสายประธานเป็นพื้นถนนคอนกรีต.....	133
4.27 แสดงถนนสายประธานเป็นพื้นดินทราย.....	133
4.28 แสดงถนนสายหลัก	134

สารบัญรูป (ต่อ)

รูปที่	หน้า
4.29 แสดงถนนสายรอง.....	134
4.30 แสดงถนนสายย่อยในชุมชนหาดรีน.....	135
4.31 แสดงถนนทางลงชายหาดรีนสาธารณะ.....	135
4.32 แสดงทางเท้าบริเวณหาดรีน.....	136
4.33 แสดงลานจอดรถบริเวณโรงเรียนบ้านหาดรีน.....	137
4.34 แสดงแผนที่ผลการสำรวจเส้นทางสัญจร.....	138
4.35 แสดงแผนที่สำรวจลานจอดรถ.....	139
4.36 แสดงป้ายสัญลักษณ์พุ่มไม้ปาร์ตี้ บริเวณหาดรีน.....	140
4.37 แสดงชายหาดรีนเม็ดทรายขาวละเอียดที่ทอดยาวตลอดแนว.....	140
4.38 แสดงแผนที่ผลการสำรวจที่หมายตา.....	141
4.39 แสดงบริเวณแหลมหาดรีน.....	142
4.40 แสดงศาลาบริเวณที่พักนักท่องเที่ยวบริเวณหาดรีนใน.....	143
4.41 แสดงป้ายชื่อสถานที่และป้ายจราจร.....	144
4.42 แสดงป้ายบอกข้อมูลข่าวสารดัชนีคุณภาพสิ่งแวดล้อมของการท่องเที่ยว ชายหาดรีนนอก ประจำปี 2549.....	145
4.43 แสดงป้ายโฆษณา.....	146
4.44 แสดงถังขยะบริเวณชุมชน.....	146
4.45 แสดงแผนที่ผลการสำรวจขอบเขต.....	147

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมทำรายได้ให้แก่ประเทศปีละไม่ต่ำกว่าสามแสนล้านบาท จึงจำเป็นต้องมีหน่วยงานรับผิดชอบตั้งแต่การวางแผนนโยบาย การวางแผน และการวางแผนกลยุทธ์ในการปฏิบัติงาน นับตั้งแต่ระดับท้องถิ่นไปจนถึงระดับประเทศอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรมรัฐบาลได้กำหนดแผนพัฒนาการท่องเที่ยวภายใต้กรอบแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยเฉพาะแผนพัฒนาฉบับที่ 9 (พ.ศ.2545 – พ.ศ.2549) ดังนี้คือประการแรกเร่งเตรียมความพร้อมให้กับการปกครองส่วนท้องถิ่น ประการที่สองเร่งยกระดับมาตรฐานคุณภาพและปฏิบัติการทั้งภาครัฐและเอกชน โดยเน้นผู้ประกอบการขนาดกลาง ขนาดย่อมและชุมชนท้องถิ่น ประการที่สามด้านการประชาสัมพันธ์และเสนอภาพลักษณ์ของประเทศไทยไปในนานาประเทศ ประการที่สี่เร่งปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องการท่องเที่ยว และประการสุดท้ายปรับปรุงด้านการบริหารจัดการท่องเที่ยวทั้งในปัจจุบัน และอนาคตตามลำดับ (ศูนย์บริการวิชาการแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2547 : 3 – 1)

สำหรับในปัจจุบันแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554) ประเทศไทยยังคงต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในหลายบริบท ทั้งที่เป็นโอกาสและข้อจำกัดต่อการพัฒนาประเทศ จึงต้องมีการเตรียมความพร้อมของคนและระบบให้มีภูมิคุ้มกัน พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น โดยยังคงยึดถือ “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” มาเป็นแนวปฏิบัติ ในการพัฒนาแบบบูรณาการเป็นองค์รวมที่มี “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” ต่อเนื่องจากแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 และแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ธันวาคม 2548 : 2)

เกาะพะงันเป็นอำเภอหนึ่งในเขตจังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งมีพื้นที่น้อยที่สุด ตั้งอยู่นอกชายฝั่งทางทิศตะวันออกของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ประมาณ 100 กิโลเมตร มีสภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขาชายหาด ที่ราบมีเพียง 1 ใน 4 ของพื้นที่ทั้งหมด ห่างจากอำเภอเกาะสมุย ประมาณ 15 กิโลเมตร ประกอบด้วยเกาะใหญ่ 2 เกาะ คือเกาะพะงัน มีพื้นที่ 168 ตารางกิโลเมตร และเกาะเต่า 25 ตารางกิโลเมตร (รวม 193 ตารางกิโลเมตร) เป็นพื้นที่ที่สงบสวยงามและมีเอกลักษณ์เฉพาะ นับเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลที่สำคัญของภาคใต้ฝั่งอ่าวไทยแห่งหนึ่ง รัฐบาลโดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

ได้ดำเนินการพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะพะงันไปในทิศทางและรูปแบบที่ดี มีนักท่องเที่ยวทั้งจากนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติประเทศนิยมมาท่องเที่ยวที่เกาะพะงันปริมาณมาก

นอกจากปริมาณนักท่องเที่ยวที่เดินทาง ยังมีห้องพักขยายตัวมากขึ้นแล้ว ยังพบว่ามีการเจริญเติบโตของสถานบริการต่างๆกระจายตัวอยู่ในแหล่งท่องเที่ยวหลักจำนวนมากก่อให้เกิดสภาพแวดล้อมเปลี่ยนแปลง มีมลภาวะค่อนข้างสูง และในหลายพื้นที่ของเกาะพะงันได้เกิดปัญหาอย่างชัดเจน ทำให้เกาะพะงันเสื่อมโทรมอย่างรวดเร็ว ดังนั้นจังหวัดสุราษฎร์ธานีจึงได้กำหนดวิสัยทัศน์การพัฒนาจังหวัดสุราษฎร์ธานีขึ้น โดยเน้นให้จังหวัดสุราษฎร์ธานีเป็นเมืองที่มีประชาชนคุณภาพชีวิตที่ดี ชุมชนเข้มแข็ง เศรษฐกิจดี มีการกระจายรายได้และพึ่งพาตนเอง สภาพแวดล้อมสะอาดปราศจากมลพิษ แบ่งวิสัยทัศน์ออกเป็น 5 ด้าน โดยกำหนดการพัฒนาด้านวัฒนธรรมและการท่องเที่ยว และการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นส่วนหนึ่งของการกำหนดวิสัยทัศน์ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี (กลุ่มงานข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานจังหวัดสุราษฎร์ธานี. 2546 : 62 – 64)

หาดรีนเป็นส่วนหนึ่งของเกาะพะงัน เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศนิยมมาท่องเที่ยวมากที่สุดบนเกาะพะงัน หาดรีนเป็นสถานที่หนึ่งที่ได้รับผลกระทบจากการท่องเที่ยวและการเจริญเติบโตของสถานบริการ หาดรีนมีลักษณะเป็นหาดที่มีความยาว 2.5 กิโลเมตร โดยเฉพาะบรรยากาศของงาน "ฟูลมูน ปาร์ตี้" ที่ชื่อดังกระฉ่อนไปทั่วโลก ซึ่งมีการจัดงานตอนกลางคืนที่มีพระจันทร์ขึ้นเต็มดวงจะเห็นว่า มีนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติหลายชาติหลายภาษา ทั้งฝรั่งแถบยุโรปอเมริกา หรือชาวเอเชียญี่ปุ่น ได้หวั่น รวมทั้งคนไทยที่สนใจ ในทุกคืนที่พระจันทร์ขึ้นเต็มดวง หาดรีนแห่งนี้ มีลักษณะเป็นพื้นที่ราบเชื่อมต่อกันระหว่างเขาหิน 2 ลูก ที่ยื่นออกไปเป็นแหลมรีน ทำให้แบ่งพื้นที่เป็นหาดรีนนอก และหาดรีนใน โดยมีพื้นที่ตรงกลางเป็นที่ลุ่มน้ำขัง หรือชาวเกาะเรียกว่า พรุ คือ พรุหาดรีนนั่นเอง ชายหาดมีทรายที่ขาวนวลละเอียด น้ำทะเลใสสะอาดเห็นพื้นทรายใต้น้ำ เหมาะอย่างยิ่งสำหรับที่จะอาบแดดหรือเล่นน้ำทะเลที่หาดรีน

จากการขยายตัวของนักท่องเที่ยวจึงทำให้หาดรีนเกิดมลภาวะค่อนข้างสูง เช่น ขาดที่ว่างโล่ง และสถานที่สาธารณะสำหรับจัดงานเทศกาลและกิจกรรมของชุมชน ตลอดจนที่โล่งเพื่อการนันทนาการและพักผ่อนหย่อนใจสำหรับชุมชน ขาดการพัฒนาโครงข่ายถนนให้เป็นระบบ ขาดการควบคุมการก่อสร้างอาคารสองฝั่งถนนทำให้มีอาคารสร้างชิดเขตทาง ไม่มีระยะถอยร่นใช้เขตทางเป็นที่จอดรถทำให้การจราจรติดขัด ขาดทางเดินและทางจักรยานที่เป็นสัดส่วนและมีความปลอดภัยจากยานยนต์ ซึ่งนอกจากจะสนองความต้องการของชุมชนแล้วยังเป็นปัจจัยที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวของ

ชุมชนหาดรีนและเกาะพะงัน ขาดการพัฒนากิจกรรมและภูมิทัศน์ชุมชนที่สร้างภาพลักษณ์ความเป็นชุมชนท่องเที่ยวแบบหาดทรายชายฝั่งทะเลที่ได้มาตรฐานระดับนานาชาติ (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.2538 : 4 – 12)

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาแนวทางในการพัฒนาภูมิทัศน์เมืองเพื่อการท่องเที่ยวชุมชนหาดรีน โดยทำการศึกษาสภาพทางกายภาพของหาดรีน และศึกษาพฤติกรรมของชุมชนในท้องถิ่นและนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ โดยพิจารณาจากวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในท้องถิ่น สภาพเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคในการท่องเที่ยว โดยนำมากำหนดรูปแบบของการพัฒนาภูมิทัศน์เมืองเพื่อการท่องเที่ยวชุมชนหาดรีน เพื่อการท่องเที่ยวที่เหมาะสมควบคู่ไปกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่มีเอกลักษณ์ของท้องถิ่นเป็นการปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่ให้สอดคล้องกันอย่างเป็นระบบ ก่อให้เกิดการพัฒนาและใช้ประโยชน์ในการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อการศึกษาสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชุมชนหาดรีนอำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน
2. เพื่อการศึกษาพฤติกรรมของชุมชนและนักท่องเที่ยวที่เดินทางมายังชุมชนหาดรีน อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี
3. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาภูมิทัศน์เมืองในการท่องเที่ยวชุมชนหาดรีน อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

1.3 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

จากแนวคิดและทฤษฎีของ ฉัตรชัย พงศ์ประยูร. (2547 : 17) การศึกษาเพื่อการอนุรักษ์และพัฒนาชุมชนเมืองเก่าย่านถนนนครนอก – นครใน ในเขตพื้นที่เทศบาลนครสงขลา จะทำการศึกษาด้านกายภาพในส่วนที่เกี่ยวข้องกับลักษณะและสภาพชุมชน, สภาพและปัญหาการจราจร, ลักษณะทางสถาปัตยกรรม, องค์ประกอบชุมชนและลักษณะทางภูมิทัศน์

จากแนวคิดและทฤษฎีของ สันธยา พลศรี. (2533 : 46) ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน จะทำการศึกษาด้านเศรษฐกิจในส่วนที่เกี่ยวข้องดังนี้ โครงสร้างทางเศรษฐกิจของชุมชน, การประกอบอาชีพ, กิจกรรมหลักของชุมชน, หลักการใช้ที่ดิน, ลักษณะการถือครองที่ดิน

จากแนวคิดและทฤษฎีของ สมพล ดำรงเสถียร (2545 : 32) การออกแบบชุมชนเมือง จะทำศึกษาด้านสังคม, วัฒนธรรม ในส่วนที่เกี่ยวข้องดังนี้ โครงสร้างทางสังคมวัฒนธรรม, สถาบันทางสังคม, บริการของรัฐ, ทัศนคติของประชาชน, กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำหลักการที่สอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้างต้นเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัย เรื่องการพัฒนาภูมิทัศน์เมืองเพื่อการท่องเที่ยวชุมชนหาดรีน อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยทำการศึกษาสภาพแวดล้อมทางกายภาพ และพฤติกรรมของชุมชนและนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ โดยพิจารณาจากวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชน สภาพเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคในการท่องเที่ยว โดยใช้แนวคิดของเคซา บัญคำ เป็นกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย โดยมีแนวทางการพัฒนาองค์ประกอบของภูมิทัศน์เมืองดังนี้ เคซา บัญคำ (2531 : 4,1)

1. ย่าน (District)
2. ที่ว่างโล่ง (Nodes)
3. เส้นทางสัญจร (Paths)
4. ที่หมายตา (Landmarks)
5. ขอบเขต (Edges)

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาภูมิทัศน์เมืองเพื่อการท่องเที่ยวชุมชนหาดรีน อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยมุ่งศึกษาจากประชาชนในชุมชนและนักท่องเที่ยวบริเวณชุมชนหาดรีน อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งมีขนาดพื้นที่ ประมาณ 2.50 ตารางกิโลเมตร โดยมีอาณาเขตดังนี้

ทิศเหนือ	จรด	บ้านน้ำตก
ทิศใต้	จรด	ทะเลอ่าวไทย
ทิศตะวันออก	จรด	ทะเลอ่าวไทย
ทิศตะวันตก	จรด	บ้านค่าย

ภาพที่ 1.1 แสดงตำแหน่งหาดรีนที่ตั้งอยู่ทางฝั่งตะวันตกเฉียงชายฝั่งทะเลอ่าวไทย

ที่มา : <http://www.google-earth.com>

1.4.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ

1. ประชาชนท้องถิ่นบริเวณชุมชนหาดรีน ประกอบด้วย ประชาชนในพื้นที่บริเวณหาดรีน ผู้นำชุมชน และผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวบริเวณหาดรีน ทั้งหมดรวม 598 คน
2. กลุ่มนักท่องเที่ยวบริเวณชุมชนหาดรีน ประกอบด้วยนักท่องเที่ยวบริเวณชายหาดรีนทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ในช่วงเดือน มกราคม - กุมภาพันธ์ 2550 ทั้งหมดรวม 11,787 คน

1.4.2 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มาจากกลุ่มประชาชนในบริเวณชุมชนหาดรีน ประกอบด้วย

1. ประชาชนในพื้นที่ชายหาดรีน จำนวน 425 คน ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Taro Yamane ใช้กลุ่ม ตัวอย่าง จำนวน 30 คน

2. ผู้นำชุมชน จำนวน 3 คน ผู้วิจัยศึกษาทั้งหมด 3 คน
3. ผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการท่องเที่ยวบริเวณหาดรีน จำนวน 170 คน ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Taro Yamane ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 20 คน
4. กลุ่มนักท่องเที่ยวบริเวณชายหาดรีนทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศในช่วงเดือนมกราคม 2550- กุมภาพันธ์ 2550 จำนวน 11,787 คน ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Taro Yamane ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 150 คน

1.4.3 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบไปด้วย

1. สภาพแวดล้อมทางกายภาพ บริเวณชุมชนหาดรีน อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน
2. พฤติกรรมของชุมชนและนักท่องเที่ยวบริเวณชุมชนหาดรีน เกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

1.5.1 การพัฒนาภูมิทัศน์เมืองเพื่อการท่องเที่ยว หมายถึง การพัฒนาพื้นที่ชุมชนหาดรีน โดยปรับปรุงพื้นที่ท่องเที่ยวที่มีอยู่แล้วให้มีความเรียบร้อยสมบูรณ์ สวยงามและมีประสิทธิภาพตามมาตรฐานที่กำหนด และพัฒนาพื้นที่อื่นๆให้เหมาะสมกับการท่องเที่ยว

1.5.2 ชุมชนหาดรีน หมายถึง พื้นที่ชุมชนหาดรีน อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีพื้นที่ทั้งสิ้นประมาณ 4 ตารางกิโลเมตร ประกอบด้วย 3 หมู่บ้าน

1.5.3 นักท่องเที่ยว หมายถึง กลุ่มคนที่เดินทางมาท่องเที่ยวในชุมชนหาดรีน ในช่วงเวลาเดือนมกราคม 2550- กุมภาพันธ์ 2550

1.5.4 สภาพแวดล้อมทางกายภาพของชุมชนหาดรีน หมายถึง สภาพแวดล้อมทางกายภาพและวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของประชากรในท้องถิ่น สภาพเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมที่เป็นอยู่ในปัจจุบันของชุมชนหาดรีน คือ

1. ย่าน (District) หมายถึง บริเวณที่คล้ายคลึงกัน ในวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ สถาปัตยกรรม หรือกิจกรรมที่เกิดขึ้น

2. ที่ว่างโล่ง (Nodes) หมายถึง พื้นที่ว่างโล่งโดยที่มนุษย์สร้างขึ้นหรือเกิดขึ้นตามธรรมชาติ เช่น สวนสาธารณะ สวนหย่อม ลานกิจกรรม ลานอเนกประสงค์ ลานกีฬา
3. เส้นทางสัญจร (Paths) หมายถึง เส้นทางที่ใช้เดินทางจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่งเช่นถนนทางเดินเท้า ทางเดินเรือ
4. ที่หมายตา (Landmarks) หมายถึง บริเวณที่มีความสวยงามเป็นพิเศษ สะดุดตามองเห็นแต่ไกล มีความเป็นเอกลักษณ์ทางด้านสถาปัตยกรรมของคนในเมืองและนักท่องเที่ยว
5. ขอบเขต (Edges) หมายถึง สิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นซึ่งอยู่ในบริเวณและสามารถมองเห็นได้ด้วยตา

1.5.5 พฤติกรรมนักท่องเที่ยว หมายถึง การกระทำหรือกิจกรรมและความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว รวมไปถึงปัญหาและอุปสรรคของนักท่องเที่ยวในการท่องเที่ยว ที่เกี่ยวกับปัจจัยดังนี้

1. ย่าน หมายถึง บริเวณที่นักท่องเที่ยวมาใช้บริการเป็นจำนวนมาก เช่น ย่านพาณิชยกรรม หรือบริเวณที่นักท่องเที่ยวมาเที่ยวชมสถานที่
2. ที่ว่างโล่ง หมายถึง บริเวณที่นักท่องเที่ยวมาใช้เป็นจุดพักผ่อนหรือทำกิจกรรม
3. เส้นทางสัญจร หมายถึง เส้นทางที่กำหนดขึ้นเพื่อนักท่องเที่ยว (เส้นทางท่องเที่ยว)
4. ที่หมายตา หมายถึง บริเวณที่มีความพิเศษ สะดุดตา มองเห็นได้ในระยะไกลมีความเป็นเอกลักษณ์ทางด้านสถาปัตยกรรมของคนในเมืองและนักท่องเที่ยว
5. ขอบเขต หมายถึง สิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นซึ่งอยู่ในบริเวณและสามารถมองเห็นได้ด้วยตา

1.5.6 รูปแบบการพัฒนาภูมิทัศน์เมืองเพื่อการท่องเที่ยว หมายถึง การศึกษาสภาพแวดล้อมทางกายภาพของชุมชนหาดรีนและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว โดยพิจารณาจากวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของประชากรท้องถิ่น สภาพเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคในการท่องเที่ยว เพื่อกำหนดรูปแบบการพัฒนาภูมิทัศน์เมืองเพื่อการท่องเที่ยว

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาแนวทางในการพัฒนาภูมิทัศน์เมืองเพื่อการท่องเที่ยวชุมชนหาดรีน อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลทั่วไปจากแหล่งข้อมูลที่เป็นเอกสาร ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยเสนอสาระสำคัญ และเนื้อหา ดังนี้

- 2.1 นโยบายและแผนต่างๆที่เกี่ยวข้อง
- 2.2 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ศึกษา
- 2.3 สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานของชุมชนหาดรีน อำเภอเกาะพะงัน
- 2.4 ทฤษฎีและหลักการการพัฒนาภูมิทัศน์เมืองเพื่อการท่องเที่ยว
- 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 นโยบายและแผนต่างๆที่เกี่ยวข้อง

จากความสำคัญของการท่องเที่ยวที่ทำรายได้ให้แก่ประเทศปีละไม่ต่ำกว่า 250,000-300,000 ล้านบาท ทำให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวต้องมีการวางแผน นโยบาย วางแผนและวางกลยุทธ์ในการปฏิบัติงาน ตั้งแต่ระดับประเทศเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนที่ได้วางเอาไว้ ซึ่งนโยบายและแผนการท่องเที่ยวของประเทศที่สำคัญประกอบไปด้วย

2.1.1 แผนพัฒนาการท่องเที่ยวภาคใต้ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545-2549)

1. เติบโตพร้อมให้การปกครองส่วนท้องถิ่น ในการถ่ายโอนการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว พื้นฟู และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้การท่องเที่ยวไทยยั่งยืน

2. ยกกระดับมาตรฐานคุณภาพและบริการทั้งในภาครัฐและเอกชน และเน้นการสร้างสมรรถนะของผู้ประกอบการขนาดกลาง ขนาดย่อม และชุมชนท้องถิ่น รวมทั้งพัฒนาบุคลากรทุกระดับให้สอดคล้องกับความต้องการภารกิจและนวัตกรรมที่เปลี่ยนแปลงไป

3. ประชาสัมพันธ์ร่วมกับหน่วยงานราชการ ภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องและเสนอภาพลักษณ์ของประเทศไทยไปในนานาประเทศในฐานะ “Quality Destination” พัฒนาร่วมกับภาคเอกชนให้เกิด

E-tourism อย่างสมบูรณ์ ซึ่งประกอบไปด้วย 5E ได้แก่ E-tourinfo, E-trust, E-commerce capacity, E-tourism mall และ E-market place

4. ปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวให้สอดคล้อง และอำนวยความสะดวก
ต่อเนื่อง

5. การบริหารจัดการการท่องเที่ยวทั้งในปัจจุบันและในอนาคต

สำหรับในปัจจุบันแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554) ประเทศไทยยังคงต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในหลายบริบท ทั้งที่เป็นโอกาสและข้อจำกัดต่อการพัฒนาประเทศ จึงต้องมีการเตรียมความพร้อมของคนและระบบให้มีภูมิคุ้มกัน พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงและผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น โดยยังคงอัญเชิญ **“ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”** มาเป็นแนวปฏิบัติ ในการพัฒนาแบบบูรณาการเป็นองค์รวมที่มี **“คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา”** ต่อเนื่องจากแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 และแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2548 : 2)

2.1.2 นโยบายและแผนการท่องเที่ยวประจำปี พ.ศ.2546 ของ ททท.

1. มุ่งเน้นให้การท่องเที่ยวเติบโตอย่างต่อเนื่องในแนวทางที่ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและเป็นการเร่งพัฒนาที่ทำลายตัวเอง

2. มุ่งเน้นการกระจายรายได้สู่ท้องถิ่น โดยส่งเสริมให้เกิดการกระจายตัวนักท่องเที่ยวจากแหล่งท่องเที่ยวออกสู่แหล่งท่องเที่ยวเสริมข้างเคียง และส่งเสริมให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในธุรกิจท่องเที่ยวและการบริหารจัดการท่องเที่ยว

3. เน้นบทบาท ททท. ในการเป็นผู้ประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐบาลและเอกชน เพื่อสร้างเครือข่ายในการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวในทิศทางที่เหมาะสม

4. เน้นความร่วมมือประเทศเพื่อนบ้านสร้างโอกาสให้ประเทศเป็น **“ทิวรีริสซึม”** แลปปีดอลออฟเอเชีย” หรือศูนย์กลางการท่องเที่ยวสู่ภูมิภาคเอเชีย

5. มุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาภัยกับคักราคาถูก

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ได้มีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวปี 2546 เป็นปีแห่งการปฏิรูปการท่องเที่ยว (2003) Year of Tourism Reform) มีการกำหนดเป้าหมายกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาการท่องเที่ยววางรากฐานมุ่งสู่การเป็น Tourism Capital of Asia ภายใน 3 ปี ซึ่งจะเน้นการปฏิรูปใน 3 กรอบดังนี้

1. กรอบการดำเนินงานด้านการตลาดทั้งในและต่างประเทศ
2. กรอบการดำเนินงานด้านการพัฒนา
3. กรอบการดำเนินงานด้านการปรับปรุงองค์กรบริหารด้านการท่องเที่ยว

สำหรับสินค้าทางการท่องเที่ยวที่สามารถเพิ่มศักยภาพได้ ประกอบไปด้วยสินค้าในจำนวน 5 กลุ่ม ดังนี้

1. หาดทราย
2. ป่าเขา
3. วัฒนธรรม/โบราณสถาน
4. กลุ่มความสนใจพิเศษ : MICE, Wedding, Adventure, Agro
5. แหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ในความดูแลของหน่วยงานราชการ

2.1.3 นโยบายและแผนการท่องเที่ยว เกาะพะงันจังหวัดสุราษฎร์ธานี (เทศบาลตำบลเกาะพะงัน, 2547) (Internet)

แผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะพะงัน และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีอยู่ 3 ประการด้วยกัน คือ

ประการแรก เกาะพะงันเป็นแหล่งท่องเที่ยวหลักของจังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวอื่นของจังหวัด เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวในทะเล ที่พัฒนาให้ได้มาตรฐานสากล แต่คงรักษาไว้ซึ่งสภาพเอกลักษณ์ทางธรรมชาติและวัฒนธรรมของพื้นที่

ประการที่สอง การเพิ่มขึ้นของจำนวนนักท่องเที่ยว และการขยายตัวของสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการควรให้ปราศจากผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและสังคม หากหลีกเลี่ยงไม่ได้ ควรควบคุมให้มีผลกระทบน้อยที่สุดรวมทั้งหามาตรการแก้ไขที่มีประสิทธิภาพไว้

ประการสุดท้าย การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะพะงัน ควรดำเนินไปโดยการประสานและร่วมมือกันระหว่างภาครัฐและเอกชน รวมทั้งระหว่างราชการส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น

พอสรุปนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวและนันทนาการระดับชุมชน ได้ดังนี้

1. นโยบายด้านการเมืองการบริหาร เป้าหมายคือ ส่งเสริมประชาธิปไตยให้ประชาชนมีส่วนร่วม โดยจัดศูนย์ข้อมูลข่าวสาร เพื่อบริการข้อมูลข่าวสารเอกสารต่างๆที่ประชาชนและนักท่องเที่ยวสนใจ และสามารถตรวจสอบและได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์
2. นโยบายด้านการพัฒนาสังคมและสวัสดิการชุมชน เป้าหมาย คือ การส่งเสริมคุณภาพชีวิตและทุกคนที่มีส่วนร่วมสร้างชุมชน
3. นโยบายด้านการศึกษาและกีฬา เป้าหมาย คือ สนับสนุนการศึกษาและพัฒนากีฬาทุกรูปแบบ

4. นโยบายด้านโครงสร้างพื้นฐานชุมชนเป้าหมาย คือ น้ำไหลไฟสว่างทางสะดวก มีดังนี้

1. พัฒนาดนเนินทางสายหลักและเส้นทางสายรองทุกชุมชนเป็นคอนกรีตเสริมเหล็ก พร้อมระบบระบายน้ำที่ได้มาตรฐาน
 2. จัดระบบประปาและน้ำอุปโภคให้ครบทุกชุมชน
 3. จัดให้มีไฟฟ้าสาธารณะ แสงสว่างตามถนน ตรอก สวนสาธารณะ สถานศึกษา ฯลฯ อย่างทั่วถึง
 4. จัดระบบจราจรในชุมชนหลักและติดตั้งระบบไฟจราจรเป็นตัวเลข พร้อมมาตรการใหม่เพื่อแก้ไขปัญหาการจราจร
 5. พัฒนาท่าเรือปัจจุบันและท่าเรือสาธารณะให้มีประสิทธิภาพ
 6. จัดทำผังเมืองเฉพาะเพื่อให้การขยายตัวของเมืองมีแนวทางที่ชัดเจน ทั้งเขตเกษตรกรรมและการท่องเที่ยวเป็นไปอย่างมีระบบคั่นชัด
 7. ปรับปรุงร่องน้ำเดินเรือประมงขนาดเล็กและการท่องเที่ยว
5. นโยบายด้านส่งเสริมสุขภาพชีวิต เป้าหมาย คือ พัฒนาเศรษฐกิจ อาชีพและวิถีชุมชน
1. จัดตั้งตลาดกลางผลิตภัณฑ์ OTOP และการเกษตรในชุมชนท่องเที่ยว ส่งเสริมสินค้าที่ผลิตจากชุมชน และสินค้าที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น
 2. สนับสนุนจัดตั้งกองทุนชาวสวนผลไม้ และสวนมะพร้าว
 3. ส่งเสริมการตลาดประมงกับแหล่งท่องเที่ยว
 4. สนับสนุนการปลูกพันธุ์ไม้ประดับ และสวนเกษตรเพื่อการท่องเที่ยว
 5. ออกมาตรการชดเชยและเทศบัญญัติอนุรักษ์สวนมะพร้าว
 6. ฟื้นฟูและพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ แม่น้ำลำคลอง และทิวทัศน์อื่นๆ เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

2.2 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ศึกษา

กฎหมายที่เกี่ยวข้องในหัวข้อนี้จะเป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทางด้านกายภาพของสิ่งก่อสร้างบริเวณพื้นที่ซึ่งประกอบด้วย

2.2.1.ประกาศกระทรวงคมนาคม เรื่อง กำหนดเขตบริเวณ ในท้องที่อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นเขตปลอดภัยในการเดินทาง

2.2.2.กฎกระทรวงฉบับที่ 22 (พ.ศ.2532) ออกตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ.2522 โดยกำหนดให้

บริเวณที่ 1 หมายถึงพื้นที่ในบริเวณที่วัดจากแนวชายฝั่งทะเลเกาะพะงันเข้าไปในแผ่นดิน 50 เมตร ให้ก่อสร้างอาคารชั้นเดียวที่มีความสูงไม่เกิน 6 เมตร พื้นที่อาคารรวมกันไม่เกิน 75 ตารางเมตร ต้องมีที่ว่างรอบอาคารไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 ของที่ดิน และต้องห่างจากชายฝั่งทะเล

บริเวณที่ 2 หมายถึงพื้นที่ในบริเวณที่วัดจากแนวชายฝั่งทะเลเกาะพะงันเข้าไปในแผ่นดิน 200 เมตร ให้ก่อสร้างอาคารและป้ายที่มีความสูงไม่เกิน 12 เมตร ต้องมีที่ว่างรอบอาคารไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ของที่ดิน และห้ามก่อสร้างอาคารหรือโรงงาน โรงมหรสพ อาคารเลี้ยงสัตว์ ขนาดเกิน 10 ตารางเมตร อาคารขนาดใหญ่ที่มีพื้นที่เกิน 2,000 ตารางเมตร ตลาดชั้นเดียวหรือหลายหลังรวมกันเกิน 300 ตารางเมตร โรงซ่อม สร้าง หรือยวดยานที่ขับเคลื่อนด้วยเครื่องยนต์ทุกชนิด เฝิงหรือแผงลอย ห้องแถวตึกแถว ฌาปนสถาน อาคารเก็บสินค้าที่มีพื้นที่รวมกันเกิน 100 ตารางเมตร โรงกำจัดขยะมูลฝอย

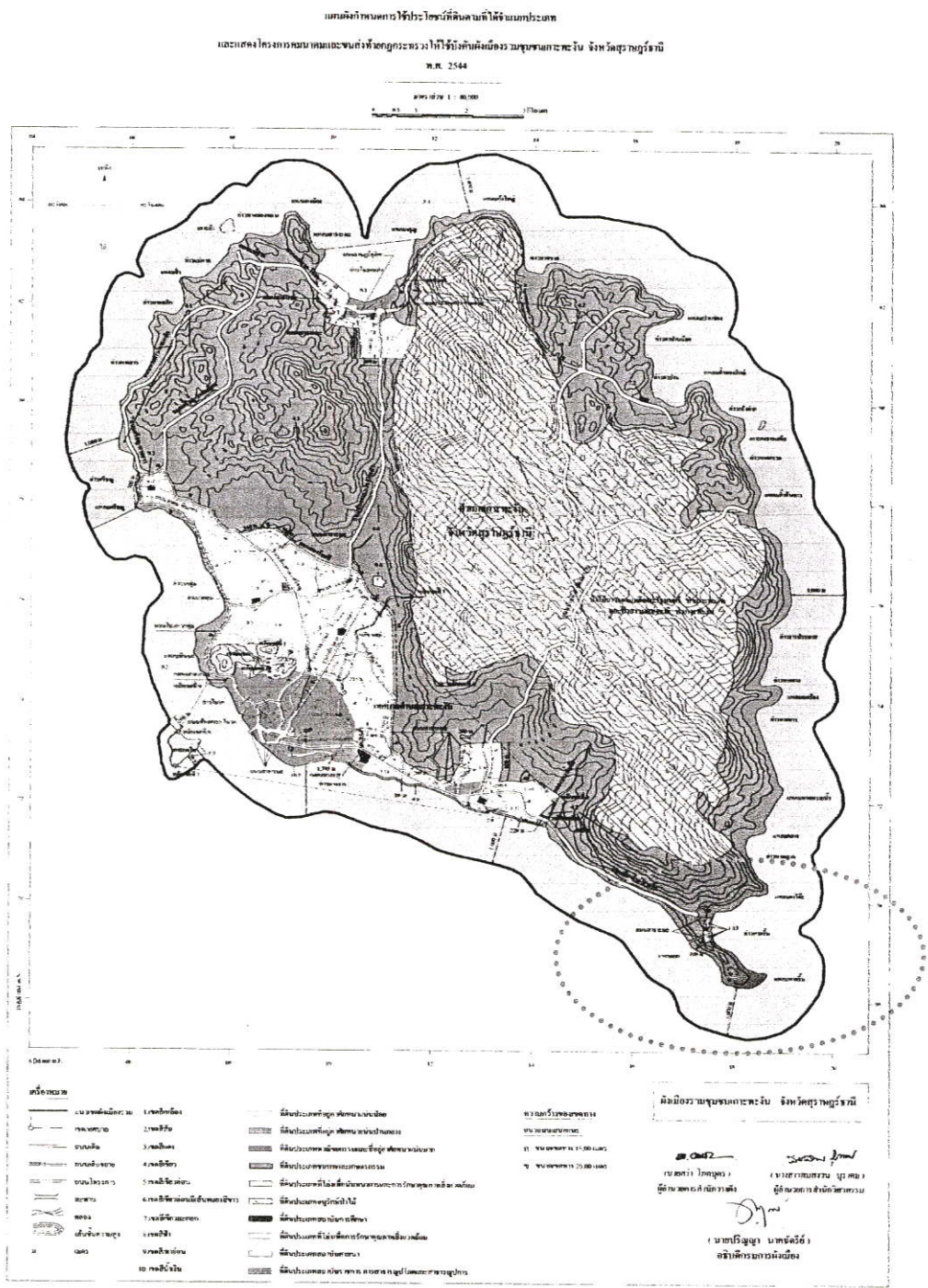
บริเวณที่ 3 ห้ามก่อสร้างโรงงานทุกประเภท

2.2.3.กฎกระทรวงฉบับที่ 251 (พ.ศ.2538) ออกตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ.2518 โดยกำหนดให้

การใช้ประโยชน์ที่ดินตามแผนผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินตามที่ได้จำแนกประเภทท้ายกฎกระทรวง ให้เป็นดังต่อไปนี้

1. สีเหลือง ให้เป็นที่ดินประเภทอยู่อาศัยหนาแน่นน้อย
2. สีส้ม ให้เป็นที่อยู่อาศัยหนาแน่นปานกลาง
3. สีแดง ให้เป็นที่ดินประเภทพาณิชยกรรมและที่อยู่ อาศัยหนาแน่นมาก
4. สีม่วง ให้เป็นที่ดินประเภทอุตสาหกรรมและคลังสินค้า
5. สีม่วงอ่อน ให้เป็นที่ดินอุตสาหกรรมเฉพาะกิจ
6. สีเขียว ให้เป็นที่ดินประเภทชนบทและเกษตรกรรม

7. สีเขียวอ่อน ให้เป็นที่ดินประเภทที่โล่งเพื่อนันทนาการและการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม
8. สีเขียวมะกอก ให้เป็นที่ดินประเภทสถาบันการศึกษา
9. สีฟ้า ให้เป็นที่ดินประเภทที่โล่งเพื่อการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม การท่องเที่ยวและการประมง
10. สีเทาอ่อน ให้เป็นที่ดินประเภทสถาบันศาสนา
11. สีนํ้าเงิน ให้เป็นที่ดินประเภทสถาบันราชการ การสาธารณูปโภค และการสาธารณูปการ

ภาพที่ 2.1 แสดงประโยชน์การใช้ที่ดิน อำเภอเกาะพะงัน

ที่มา : กรมโยธาธิการ 2549

การใช้ที่ดิน

สภาพการใช้ที่ดินของพื้นที่โครงการขึ้นอยู่กับข้อจำกัดของลักษณะภูมิประเทศ และสภาพทางเศรษฐกิจ-สังคม เนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขาและที่ลาดชันการประกอบอาชีพส่วนใหญ่คือให้บริการแก่นักท่องเที่ยว ดังนั้นพื้นที่ส่วนใหญ่จึงยังคงเป็นพื้นที่สีเขียว จากการศึกษาโดยวิธีการแปลภาพถ่ายการใช้ที่ดินในปี พ.ศ.2549 ซึ่งปรากฏว่า การใช้ที่ดินของพื้นที่โครงการเป็นดังนี้

1) ที่บึงกะโล / ที่พัก

การใช้ที่ดินประเภทนี้มีจำนวนประมาณ 755.3 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 3.049 ของพื้นที่ทั้งหมด จัดเป็นที่ดินเพื่อการก่อสร้างที่พักประเภทหนาแน่นเบาบาง และกระจายอยู่ในพื้นที่สวนและป่า สำหรับที่พักหนาแน่นส่วนใหญ่อยู่ในบริเวณด้านหาดรีนนอก ส่วนที่พักเบาบางส่วนใหญ่อยู่ทางด้านหาดรีนใน

2) ที่บริการ

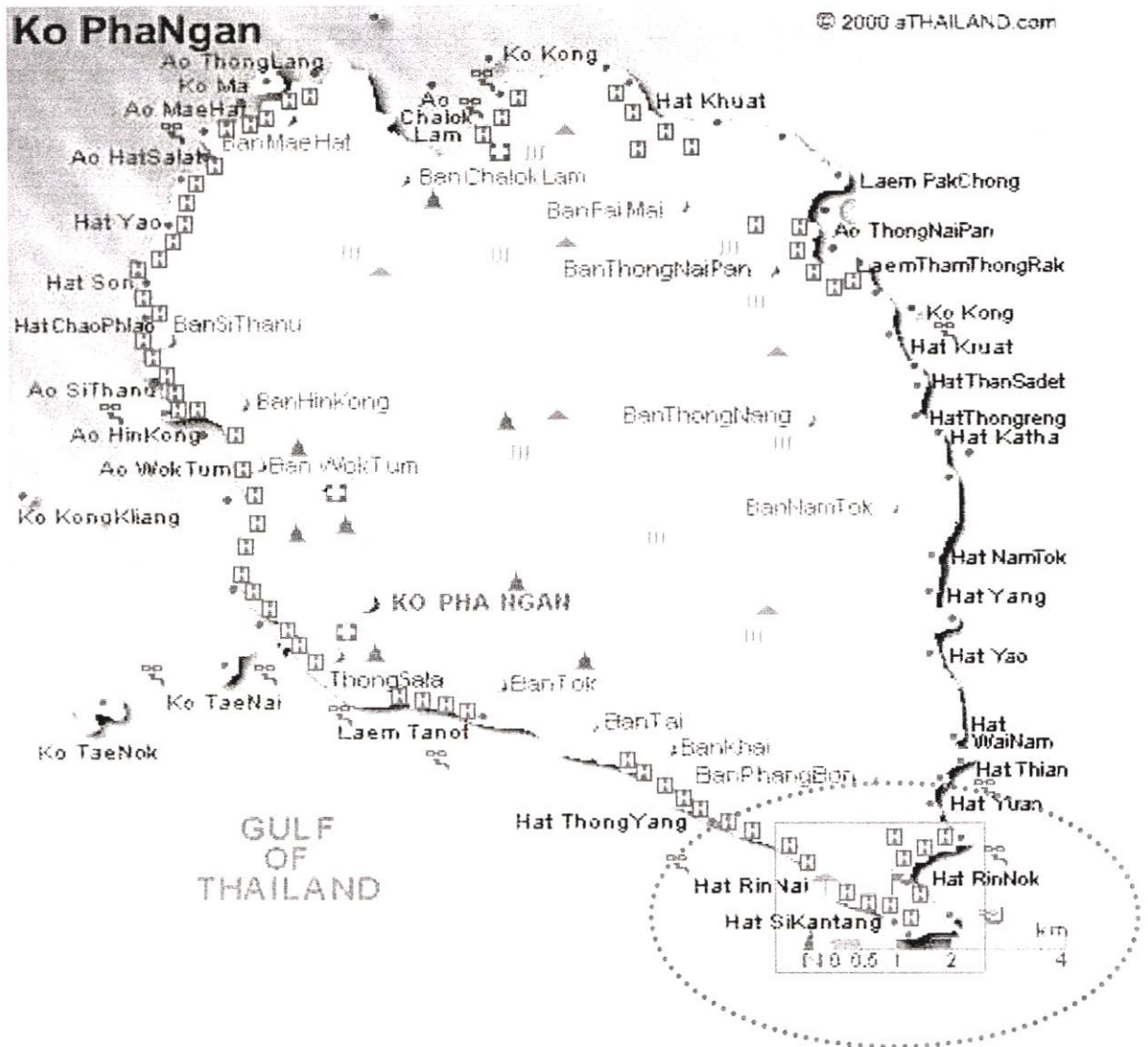
การใช้ที่ดินบริเวณด้านในของพื้นที่หาดรีนมีจำนวนประมาณ 54.9 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 2.22 ของพื้นที่ทั้งหมด การใช้ที่ดินบริเวณนี้มีลักษณะแออัดเนื่องมาจากความหนาแน่นของอาคารและการก่อสร้างที่มีลักษณะขังคราว เนื่องจากส่วนใหญ่เป็นการเช่าที่ดิน

3) หน่วยราชการ

เป็นการใช้ที่ดินของโรงเรียน ป้อมตำรวจ และอาคารบำบัดน้ำเสีย และสถานีอนามัย เป็นพื้นที่ประมาณ 4.6 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 0.19 ของทั้งหมด ปัญหาการใช้ที่ดินประเภทนี้ยังมีลักษณะกระจายทำให้เกิดปัญหาการใช้บริการและการวางแผนใช้ที่ดินให้เกิดประสิทธิภาพ

4) พรุ

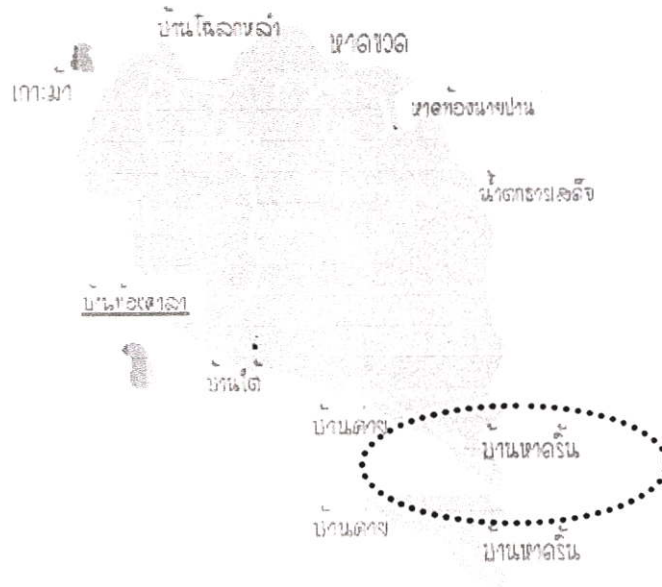
มีพื้นที่ประมาณ 5.2 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 0.21 ของทั้งหมด พรุหาดรีนตั้งอยู่บริเวณกลางพื้นที่หาดรีน ทำหน้าที่เก็บกักน้ำผิวดินและน้ำใต้ดินที่เกิดจากพื้นที่รับน้ำในพื้นที่ เป็นแหล่งน้ำของชุมชน มีปัญหาการคั่งเงิน การปนเปื้อนของน้ำเสีย และการบุกรุกที่ดิน

ภาพที่ 2.2 แสดงแผนที่เกาะพะงัน

ที่มา : <http://www.suratthani.go.th>

2.3 สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานของเกาะพะงัน

ภาพที่ 2.3 แสดงที่ตั้งของชุมชนหาดรี้น

ที่มา : <http://www.surathani.go.th>

ที่ตั้งและขนาด

อำเภอเกาะพะงันเป็นอำเภอหนึ่งซึ่งมีพื้นที่น้อยที่สุด ของจังหวัด สุราษฎร์ธานี อยู่ห่างจาก ตัวจังหวัดไปทางทิศตะวันออกในอ่าวไทย ประมาณ 100 กิโลเมตร ห่างจากอำเภอเกาะสมุย ประมาณ 15 กิโลเมตร ประกอบด้วยเกาะใหญ่ 2 เกาะ คือเกาะพะงัน มีพื้นที่ 168 ตารางกิโลเมตร และเกาะเต่า 25 ตารางกิโลเมตร (รวม 193 ตารางกิโลเมตร)

ลักษณะภูมิประเทศ

พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขา ชายหาด ที่ราบมีเพียง 1 ใน 4 ของพื้นที่ทั้งหมด มีสันทราย และแนวหินปะการังที่เรียกว่า "ก้นนา" รอบ ๆ เกาะ พื้นที่เป็นหินและดินที่พังทะลายได้ง่าย ภูเขาสูงได้แก่ เขาไม้งาม เขาตาหลวง เขาไม้แก้ว

หาครีนจำแนกลักษณะภูมิประเทศของพื้นที่แบ่งออกเป็น 6 ประเภท พบว่าส่วนใหญ่เป็นภูเขาหรือยอด 63.39 รองลงมาเป็นที่ลาดชันคิดเป็นร้อยละ 12.89 หินปะการัง ร้อยละ 12.29 ที่ราบลุ่มร้อยละ 6.78 ที่หาดทรายร้อยละ 4.43 และที่พรุร้อยละ 0.21 ของพื้นที่ทั้งหมด

ลักษณะทางธรณีวิทยา

หาครีนมีโครงสร้างทางธรณีวิทยาของพื้นที่โครงการ บริเวณที่สูงจะเป็นพวกหินแกรนิตที่เกิดในยุคครีเทเชียส ซึ่งมีอายุ 135 ล้านปีมาแล้ว ส่วนพื้นที่ดินเป็นดินที่เกิดจากวัตถุกำเนิดพวกหินแกรนิต ได้แก่ หินชนวน หินควอทไซต์ ที่เกิดขึ้นระหว่างยุคคาร์บอนิฟอรัส ยุคดีโวเนียน ยุคซีลูเรียน ซึ่งมีอายุประมาณ 425 ล้านปี

ลักษณะภูมิอากาศ

เกาะพะงันตั้งอยู่ในทะเลห่างจากชายฝั่งถึง 50 กม.ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมทั้ง 2 ด้าน คือ ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ และมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ

ลักษณะของลมที่พัดผ่านแบ่งออกเป็น 2 ทิศทางคือระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงเดือนตุลาคม เป็นลมที่พัดมาจากทิศตะวันตกด้วยความเร็วเฉลี่ยระหว่าง 3.7 – 6.0 น็อต และเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนเมษายนเป็นลมที่พัดมาจากทิศตะวันออกด้วยความเร็วเฉลี่ยระหว่าง 4.3 – 7.0 น็อต และความเร็วลมเฉลี่ยสูงสุดเท่าที่เคยมีประมาณ 5. น็อต

ฤดูกาลแบ่งออกเป็น 2 ฤดู คือ ฤดูร้อนและฤดูฝน

-ฤดูร้อน ตั้งแต่ เดือนกุมภาพันธ์ถึงเมษายน เป็นช่วงปลายลมมรสุม ตะวันออกเฉียงเหนือ อากาศจะคลายความชุ่มชื้น ประกอบกับมีกระแส น้ำอุ่นพัดจากทะเลจีนใต้ ทำให้มีฝนตกน้อย และอุณหภูมิสูงขึ้น แต่คลื่นลมสงบ น้ำทะเลใส เหมาะแก่การท่องเที่ยวเป็นอย่างยิ่ง

อุณหภูมิโดยเฉลี่ยมีค่าประมาณ 27.8% ในรอบปีมีอุณหภูมิเฉลี่ยสูงสุดประมาณ 30.9 องศาเซลเซียส มีอุณหภูมิสูงสุดในเดือนเมษายนประมาณ 36.5 องศาเซลเซียส และในรอบปีมีค่าอุณหภูมิเฉลี่ยต่ำสุดประมาณ 25 องศาเซลเซียส มีอุณหภูมิต่ำสุดในเดือนมกราคมประมาณ 18.6 องศาเซลเซียส

-ฤดูฝน ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม ถึงมกราคม สำหรับช่วงเดือนพฤษภาคม ถึงตุลาคมเป็นช่วงลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ทำให้มีฝนตกชุกไปจนถึง เดือนมกราคมของทุกปี โดยเฉพาะเดือนพฤศจิกายน มีจำนวน วันที่ฝนตกโดยเฉลี่ยถึง 20.2 วันต่อเดือน ปริมาณน้ำฝน 1,919.2 มิลลิเมตรต่อปี

ตารางที่ 2.1 แสดงสถิติภูมิอากาศ ที่สถานีตรวจอากาศเกาะสมุยช่วง 30 ปี

CLIMATOLOGICAL DATA FOR THE PERIOD 1968 – 1990

Station KO SAMUI	Elevation of station above MSL	5 Meters
Index station 48550	Height of barometer above MSL	7 Meters
Latitude 09 28 N	Height of thermometer above ground	1.25 Meters
Longitude 100 03 E	Height of wind vane above ground	12.25 Meters
	Height of raingauge	1.00 Meters

	Jan	Feb	Mar	Apr	May	Jun	Jul	Aug	Sep	Oct	Nov	Dec	Year
Pressure (Hectopascal)													
Mean	1012.15	1011.69	1010.87	1009.38	1008.21	1008.09	1008.37	1008.32	1008.92	1009.82	1010.76	1011.98	1009.88
Ext. max.	1018.28	1018.17	1018.27	1016.12	1014.24	1014.15	1014.57	1013.9	1015.58	1015.45	1016.86	1017.92	1018.28
Ext. min.	1005.75	1004.2	1004.13	1003.08	1002.38	1003.00	1002.27	1002.22	1002.61	1004.53	999.48	1001.88	999.48
Mean daily rang	3.31	3.44	3.64	3.72	3.41	2.97	2.94	3.17	3.68	3.86	3.52	3.28	3.41
Temperature (Cetsius)													
Mean	2.26	2.74	28.3	29.2	29.0	28.6	28.2	28.1	27.8	27.2	26.6	26.3	27.8
Mean max.	29.1	29.5	30.8	32.1	32.5	32.2	31.9	31.8	31.5	30.6	29.5	29.0	30.9
Mean min.	2.14	25.2	25.8	26.2	25.8	25.6	25.1	25.2	24.9	24.5	24.1	23.9	25.0
Ext. max.	32.6	34.1	35.6	36.5	36.3	35.5	36.0	35.5	35.4	34.1	34.0	31.7	36.5
Ext. min.	18.6	20.9	21.5	22.0	23.0	21.5	19.9	21.6	21.5	21.1	20.6	20.4	18.6
Relative Humidity (“n)													
Mean	79	79	78	78	77	75	75	76	77	82	83	81	78
Mean max.	88	86	87	87	88	86	87	87	89	92	92	89	88
Mean min.	72	73	71	69	66	63	63	64	65	71	74	72	69
Ext. min.	24	42	30	43	34	42	38	38	47	48	52	50	24
Dew Point (Celsius)													
Mean	22.6	23.4	24.1	24.8	24.5	23.7	23.4	23.3	23.4	23.9	23.5	22.6	23.6
Evaporation (mm.)													
Mean-pan	139.8	152.6	190.7	178.1	157.2	153.6	160.7	157.1	143.8	126.9	118.8	133.3	1812.6
Cloudiness (0 - 10)													
Mean	6.1	5.4	5.4	6.1	7.5	8.0	7.8	8.1	7.9	7.6	7.7	6.7	7.0
Sunshine Duration (hr.)													
NO OBSERVATION													
Visibility													
0700 L.S.T.	6.4	6.5	6.3	7.5	9.8	10.2	9.8	9.9	10.8	9.2	7.2	6.4	8.3
Mean	6.9	7.0	6.9	8.0	10.3	10.2	10.0	10.2	10.8	9.1	7.5	6.8	8.6
Wind (Knots)													
Mean wind speed	6.2	7.0	6.0	4.3	4.3	6.0	5.9	6.1	5.1	3.7	4.4	5.7	-
Prevailing wind	E	E	E	E	W	W	W	W	W	W	E	E	-
Max wind speed	45	33	40	45	40	40	40	40	40	40	50	50	50
Rainfail (mm.)													
Mean	144.2	33.3	51.0	85.8	157.5	92.8	130.9	105.5	113.2	265.9	526.1	213.1	1919.3
Mean rainy day	10.5	4.8	4.3	8.1	15.7	14.8	15.0	14.6	16.2	19.6	20.2	14.7	158.5
Daily maximum	387.4	103.4	133.6	59.9	174.4	62.2	94.1	87.3	65.5	144.5	464.1	283.3	464.1

ตารางที่ 2.1 แสดงสถิติภูมิอากาศที่สถานีตรวจอากาศเกาะสมุยช่วง 30 ปี(ต่อ)

	Jan	Feb	Mar	Apr	May	Jun	Jul	Aug	Sep	Oct	Nov	Dec	Year
Number of days with													
Haze	3.3	1.1	2.3	3.0	1.3	3.3	3.4	3.2	1.5	3.0	2.7	4.5	32.8
Fog	0.0	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1
Hail	0.0	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Thundetstorm	0.7	0.6	2.0	8.6	17.9	14.0	13.3	10.4	13.5	12.2	9.3	3.2	105.7
Squall	0.0	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1

ที่มา : โครงการจัดทำผังแม่บท อำเภอเกาะพะงัน .2533

แหล่งน้ำ

แหล่งน้ำของพื้นที่โครงการใช้เพื่อการเกษตรมีเพียงเล็กน้อย การใช้น้ำส่วนใหญ่เพื่อการอุปโภคบริโภค โดยเฉพาะการท่องเที่ยว แหล่งน้ำที่สำคัญได้จากน้ำผิวดินที่มีศักยภาพตามธรรมชาติในพรุหาดรีน และการใช้น้ำจากน้ำใต้ดินจากบ่อน้ำตื้น สำหรับแหล่งน้ำตกลูกจากภูเขามีการพัฒนามาใช้บางส่วนเท่านั้น จากแผนที่ลุ่มน้ำของพื้นที่โครงการมีพื้นที่รับน้ำที่สามารถพัฒนาเป็นแหล่งน้ำได้ ซึ่งปัจจุบันน้ำจากภูเขาสร้างปัญหาการกัดเซาะพื้นที่ การพัฒนาแหล่งเก็บกักน้ำหรือระบบรวบรวมน้ำจากภูเขาสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้

แหล่งน้ำใช้ของพื้นที่หาดรีนมีทั้งแหล่งน้ำผิวดิน(บ่อน้ำตื้นและน้ำจากภูเขา/น้ำตกล) และแหล่งน้ำใต้ดิน (บ่อบาดาล) ซึ่งครัวเรือนส่วนใหญ่จะใช้น้ำจากภูเขาและบ่อน้ำตื้นเป็นหลัก โดยมีสัดส่วนร้อยละ 54.5 และ 36.4 ตามลำดับ ส่วนผู้ประกอบการใช้น้ำจากบ่อน้ำตื้นและน้ำจากภูเขา/น้ำตกลเป็นหลัก โดยมีสัดส่วนร้อยละ 56.7 และ 36.7 ตามลำดับ

ปริมาณการใช้น้ำของสถานประกอบการมีปริมาณน้ำใช้เฉลี่ยสูงถึง 141.20 ลูกบาศก์เมตร/เดือน ในขณะที่ครัวเรือนมีปริมาณน้ำใช้เฉลี่ย 12.20 ลูกบาศก์เมตร/เดือน ทั้งนี้เนื่องจากสถานประกอบการส่วนใหญ่เป็นสถานที่พักและร้านอาหาร ซึ่งปริมาณน้ำใช้จะแปรผันตามจำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้ามาใช้บริการ (โครงการจัดทำผังแม่บท อำเภอเกาะพะงัน .2533)

ภัยธรรมชาติ

ปัญหาภัยธรรมชาติของพื้นที่โครงการ ได้แก่

1. น้ำท่วม เกิดขึ้นบริเวณพรุหารินทร์และบริเวณถนนที่อยู่ในเส้นทางน้ำบริเวณขอบพรุ
เกิดขึ้นในช่วงมรสุม
2. การกัดเซาะชายฝั่ง พบปัญหาการพังทลายของชายฝั่งที่เกิดจากการกัดเซาะของคลื่น
มักจะเกิดในช่วงที่มีมรสุม
3. การพังทลายของดิน พบบริเวณเชิงเขาและที่ลาดชัน เกิดจากการปรับปรุงที่ดินเพื่อการ
สร้างบังกะโล การทำถนน ทำให้เกิดตะกอนดินจำนวนมากถูกน้ำพัดพาลงสู่ทะเล และ
สิ่งก่อสร้างเสียหายจากหินถล่ม เช่น บริเวณสถานีอนามัย

ตารางที่ 2.2 แสดงแหล่งน้ำใช้

แหล่งใช้น้ำ	สัดส่วน (ร้อยละ)
ครัวเรือน	(100.00)
- บ่อน้ำตื้น	36.40
- บ่อบาดาล	9.10
- น้ำจากภูเขา / น้ำตก	54.50
ผู้ประกอบการ	(100.00)
- บ่อน้ำตื้น	56.70
- บ่อบาดาล	6.60
- น้ำจากภูเขา / น้ำตก	36.70

ที่มา : จากการสำรวจของวท.ปี 2548

ตารางที่ 2.3 แสดงปริมาณน้ำใช้จำแนกตามแหล่งน้ำใช้

แหล่งน้ำใช้	ปริมาณน้ำใช้เฉลี่ย (ลูกบาศก์เมตร/เดือน)
ครัวเรือน	(16.40)
- บ่อน้ำคั้น	10.90
- บ่อบาดาล	22.50
- น้ำจากภูเขา / น้ำตก	19.10
ผู้ประกอบการ	(141.20)
- บ่อน้ำคั้น	193.80
- บ่อบาดาล	120.00
- น้ำจากภูเขา / น้ำตก	63.80

ที่มา : จากการสำรวจของวท.ปี 2548

สภาพชายฝั่ง

พื้นที่โครงการเป็นส่วนหนึ่งของเกาะที่ตั้งอยู่บนไหล่ทวีป (Continental Island) รวมถึงมีลักษณะของพื้นที่เป็นเขตที่ดินชายทะเล ซึ่งติดทะเล 3 ด้าน สภาพทั่วไปชายฝั่ง สำหรับด้านตะวันตก ประกอบด้วยแนวหินปะการังความยาวประมาณ 100 เมตรเป็นแนวยาวที่ต่อเนื่องกันขนานกับหาดทรายที่มีความกว้างประมาณ 20 เมตร เป็นแหล่งซากปะการังและปะการังที่กำลังเกิดใหม่ พื้นที่ชายฝั่งมีความลาดเอียงไปทางเกาะสมุย ความลึกที่อยู่ถัดจากแนวหินปะการังประมาณ 13 เมตร

ลักษณะชายฝั่งทางด้านใต้ซึ่งเป็นส่วนของปลายแหลมหาดรีนเป็นบริเวณที่ถูกกำหนดเป็นเขตรักษาพืชพันธุ์ตาม พ.ร.บ.การประมง พ.ศ.2490 ชายฝั่งมีความลาดชันสูงไม่มีหาดทรายเป็นหินมีความลึก คลื่นแรง ไม่เหมาะสมต่อการเล่นน้ำ

ชายฝั่งด้านตะวันออก พื้นที่ส่วนใหญ่ไม่เป็นแหล่งหินปะการังนอกจากทางตอนใต้ของหาดทรายที่มีแนวหินปะการัง หาดทรายที่ขนานไปตามชายหาดมีความกว้างประมาณ 30 เมตร ชายหาดมีลักษณะชันน้อย จึงเหมาะสมต่อการเล่นน้ำทะเล

เขตการปกครอง

เกาะพะงันแบ่งเป็น 3 ตำบล 17 หมู่บ้าน คือ ต.เกาะพะงัน 8 หมู่บ้าน ต.บ้านใต้ 6 หมู่บ้าน และ ต.เกาะเต่า 3 หมู่บ้าน มีสุขาภิบาล 1 แห่ง คือ สุขาภิบาลเกาะพะงัน

ประชากร

เกาะพะงันมีประชากรจำนวน 8,431 คน เป็นชาย 4,148 คน หญิง 4,183 คน มีครัวเรือน 2,579 ครัวเรือน

หมู่บ้านหาดรีนมีประชากรตั้งถิ่นฐานอยู่ประมาณ 105 ครัวเรือน 120 ครอบครัว ซึ่งมีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 425 คน โดยมีเพศชายและเพศหญิงในอัตราส่วนที่ใกล้เคียงกันคือเป็นเพศชายร้อยละ 212 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 49.86 ของประชากรทั้งหมด และเพศหญิง 213 คนคิดเป็นร้อยละ 50.14 ของประชากรทั้งหมด โครงสร้างทางอายุของประชากรส่วนใหญ่อยู่ในวัยทำงาน โดยมีอัตราส่วนวัยทำงานร้อยละ 59.18 (ประชากรที่อายุ 15-59 ปี) ของประชากรทั้งหมด

การตั้งถิ่นฐานของประชากรจะอาศัยอยู่หนาแน่นบริเวณที่ราบตอนกลางหมู่บ้าน ซึ่งมีความหนาแน่นของประชากรประมาณ 86.25 คนต่อตารางกิโลเมตร พื้นที่ดังกล่าวเป็นศูนย์รวมของสถานบริการและสถานบันเทิงต่างๆ ส่วนที่พักอาศัยและบังกะโลส่วนใหญ่จะอยู่รอบนอกบริเวณชายหาดต่างๆมีส่วนน้อยที่กระจายไปตามเชิงเขา

ประชากรที่อาศัยอยู่จริงในหาดรีนได้เพิ่มขึ้นเนื่องจากมีแรงงานภายนอกอพยพเข้ามาทำงานในสาขาการท่องเที่ยวเช่น พนักงานสถานบริการ พนักงานก่อสร้าง ฯลฯ และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตามแนวโน้มการขยายตัวทางการท่องเที่ยว จึงทำให้ประชากรโดยรวมมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ในแต่ละเดือนยังมีประชากรแฝงคือ นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศเข้ามาท่องเที่ยวอีกเป็นจำนวนมาก

ตารางที่ 2.4 แสดงจำนวนประชากรจำแนกตามช่วงอายุปี 2549

ช่วงอายุ	เพศชาย		เพศหญิง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
0-4 ปี	35	6.67	31	5.51	66	12.18
5-9 ปี	16	4.64	8	2.32	24	6.96
10-14 ปี	10	2.90	7	2.03	17	4.93
15-19 ปี	9	2.60	10	2.90	19	5.50
20-24 ปี	15	4.35	24	6.96	39	11.31
25-29 ปี	17	4.93	20	5.80	37	10.73
30-34 ปี	30	6.09	32	6.67	62	12.76
35-39 ปี	30	6.09	30	6.09	60	12.18
40-44 ปี	14	4.06	13	3.77	27	7.83
45-49 ปี	9	2.61	10	2.90	19	5.51
50-54 ปี	4	1.16	5	1.45	9	2.61
55-59 ปี	6	1.74	3	0.87	9	2.61
60-64 ปี	4	1.16	6	1.74	10	2.90
>65 ปีขึ้นไป	3	0.87	4	1.16	7	2.03
รวม	212	49.86	213	50.14	425	100.00

ที่มา : สถานีอนามัยหาดริน.2549

ตารางที่ 2.5 แสดงจำนวนประชากรในหมู่บ้านหาดรีนและการขยายตัวในอนาคต

ปี	จำนวนประชากร (คน)	อัตราเพิ่ม (%ต่อปี)
2538	300	-
2539	339	13.00
2540	345	1.77
2541	346	0.29
2542	340	-1.73
2543	360	5.91
2544	369	2.42
2545	378	2.36
2546	386	2.30
2547	395	2.25
2548	404	2.20
2549	412	2.16
2550	421	2.11
2551	430	2.07
2552	438	2.02
2553	447	1.98
2554	456	1.95

ที่มา : สถานีอนามัยหาดรีน.2549

สภาพทางเศรษฐกิจ

สภาพเศรษฐกิจของพื้นที่โครงการในอดีตขึ้นอยู่กับเกษตรเป็นหลักร้อยละ 90 โดยเฉพาะการทำสวนมะพร้าวและสวนผลไม้ซึ่งมีเพียงเล็กน้อยทำสวนมะพร้าว เลี้ยงสัตว์ในครัวเรือน สวนผลไม้ ส่วนการประมงก็เป็นประมงชายฝั่ง มีเรือจับปลาหมึกเป็นหลัก อาชีพธุรกิจการท่องเที่ยว ร้อยละ 5 และอื่น ๆ อีกร้อยละ 5 รายได้เฉลี่ย 36,000 บาทต่อคนต่อปี

ต่อมาการท่องเที่ยวเริ่มเข้ามาในพื้นที่ทำให้ประชาชนที่มีที่ดินติดชายทะเลเริ่มหันมาดำเนินการจัดสร้างที่พักและการให้บริการแก่นักท่องเที่ยว รวมถึงมีผู้ประกอบการจากภายนอกได้เข้ามาประกอบอาชีพด้วยเช่นกัน ทั้งในรูปแบบการซื้อหรือเช่าที่ดินจากคนท้องถิ่นเพื่อทำอาชีพให้บริการแก่นักท่องเที่ยว

ในปีพ.ศ.2549 ปริมาณนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้าสู่พื้นที่หาดรีนประมาณ 354,051 คน มีระยะเวลาพักเฉลี่ย 6.53 วัน/คน และมีรายจ่ายเฉลี่ยต่อคน ประมาณ 1,050 บาท/วัน ซึ่งคำนวณเป็นประมาณเงินหมุนเวียนจากการท่องเที่ยวถึงประมาณ 1,674.9 ล้านบาท ดังนั้นเศรษฐกิจของพื้นที่โครงการในปัจจุบันขึ้นอยู่กับการท่องเที่ยวเกือบทั้งหมด

เศรษฐกิจการท่องเที่ยวที่เกิดจากอุปสงค์ของนักท่องเที่ยวได้ก่อให้เกิดการผลิตและบริการในด้านต่างๆของชุมชน จากการสำรวจประเภทการผลิตและบริการ นอกจากทางด้านที่พักแล้วการท่องเที่ยวทำให้เกิดการผลิตและบริการด้านต่างๆจำนวนมาก รวมถึงการจ้างงาน ในสถานประกอบการท่องเที่ยว

ตารางที่ 2.6 Internal Tourism in Suratthani(Koh Pha Ngan)

Type of Data	July - September		
	2006	2005	D (%)
Visitor	69.462		
Thai	8.392		
Foreigners	61.070		
Tourist	68.410		
Thai	8.076		
Foreigners	60.334		
Excursionist	1.052		
Thai	316		
Foreigners	736		
Average Length of Stay (Day)	7,26		
Thai	1,71		
Foreigners	8,00		
Average Expenditure (Baht/Person/Day)			
Visitor	1.375,07		
Thai	1.100,12		
Foreigners	1.383,13		
Tourist	1.376,40		
Thai	1.109,34		
Foreigners	1.384,07		
Excursionist	750,95		
Thai	696,20		
Foreigners	774,46		
Revenue (Million Baht)			
Visitor	683,91		
Thai	15,58		
Foreigners	668,33		
ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS			
Establishments	272	266	+ 2,26
Rooms	5.655	5.226	+ 8,21
Occupancy Rate (%)	53,71	48,51	+ 5,20
Average Length of Stay (Day)	7,31	6,81	+ 0,50
Number of Guest Arrivals	66.771	60.660	+ 10,07
Thai	7.050	5.678	+ 24,16
Foreigners	59.721	54.982	+ 8,62

หมายเหตุ: เป็นข้อมูลเบื้องต้น เนื่องจากยังไม่ได้ผ่านการตรวจสอบข้อมูลจากทางสำนักงาน
ที่มา : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.2550

ตารางที่ 2.7 แสดงสรุปข้อมูลผู้เยี่ยมชมเยือน ปี 2549 อำเภอเกาะพะงัน

รายการข้อมูล	ตุลาคม - ธันวาคม		
	ไทย	ต่างประเทศ	รวม
ข้อมูล ณ วันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2550			
จำนวนผู้เยี่ยมชมเยือน	8,392	61,070	69,462
นักท่องเที่ยว	8,076	60,334	68,410
นักทัศนาจร	316	736	1,052
จำนวนผู้เยี่ยมชมเยือนจำแนกตามพาหนะการเดินทาง	8,392	61,070	69,462
เครื่องบิน(ลงที่สมุย)	552	6,624	7,176
รถไฟ(ลงที่พุนพินในเมืองสุราษฎร์ธานี)	1,026	8,833	9,859
รถโดยสารประจำทาง	2,683	24,409	27,092
รถส่วนตัว	4,053	20,962	25,015
อื่นๆ(เรื่อนำที่ขั้วหรือสำราญ)	78	242	320
จำนวนนักท่องเที่ยวจำแนกตามประเภทที่พัก	8,076	60,334	68,410
โรงแรม/เกสต์เฮาส์/บังกะโล/รีสอร์ท	7,050	59,721	66,771
บ้านญาติ/เพื่อน(บ้านเช่า)	1,026	613	1,639
ที่พักในอุทยานฯ	-	-	-
บ้านรับรองฯ	-	-	-
อื่นๆ(หอพัก วัด หรืออพาร์เมนท์)	-	-	-
ระยะเวลาทำนักรเฉลี่ยของนักท่องเที่ยว(วัน)	1,71	8,00	7,26
ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย/คน/วัน	1,100,12	1,383,13	1,375,07
นักท่องเที่ยว	1,109,34	1,384,07	1,376,40
นักทัศนาจร	696,20	774,46	750,95
รายได้(ล้านบาท)	15,58	668,33	683,91
นักท่องเที่ยว	15,36	667,76	683,12
นักทัศนาจร	0,22	0,57	0,79

หมายเหตุ : ปี 2549 ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยรายหมวดเป็นข้อมูลจากการสำราจนักท่องเที่ยว ณ จุดเดินทางออกของจังหวัดนี้ โดยไม่นับรวมค่าพาหนะเดินทางระหว่างจังหวัด

และค่าใช้จ่ายบางหมวดที่มีการปรับค่าอื่นๆประกอบเช่นค่าที่พัก ปรับตามอัตราแลกเปลี่ยน ค่าอาหาร/เครื่องดื่มปรับตามค่าดัชนีผู้บริโภค ค่าบริการเดินทาง

ค่าพาหนะการเดินทางปรับตามอัตราแลกเปลี่ยนแปลงค่าบริการนำเที่ยว ราคาน้ำมัน เป็นต้น

ที่มา : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.2550

ตารางที่ 2.8 แสดงเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนของผู้เยี่ยมชมของนักท่องเที่ยวต่างชาติ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ค่าใช้จ่ายหมวด	หน่วย: บาท/คน/วัน											
	นักท่องเที่ยว			นักท่องเที่ยว			นักท่องเที่ยว			ผู้เยี่ยมชม		
	2549	2548	+/(%)	2549	2548	+/(%)	2549	2548	+/(%)	2549	2548	+/(%)
1. ค่าที่พัก	415,02	406,10	+ 2,20	0,00	0,00	+ 0,00	389,76	380,81	+ 2,35			
2. ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	353,02	352,95	+ 0,02	204,23	191,69	+ 6,54	343,97	342,91	+ 0,31			
3. ค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึก	251,46	325,59	- 22,77	253,63	232,15	+ 9,25	251,59	319,77	- 21,32			
4. ค่าใช้จ่ายเพื่อความบันเทิง	179,88	175,13	+ 2,71	124,66	116,89	+ 6,65	176,52	171,51	+ 2,92			
5. ค่าบริการท่องเที่ยวภายในจังหวัด	133,96	126,06	+ 6,27	81,54	69,07	+ 18,05	130,77	122,51	+ 6,74			
6. ค่าพาหนะเดินทางในจังหวัด	254,28	247,77	+ 2,63	221,09	225,20	- 1,83	252,26	246,37	+ 2,39			
7. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	56,41	34,23	+ 64,80	23,52	16,76	+ 40,33	54,41	33,14	+ 64,18			
ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย/คน/วัน	1.644,03	1.667,83	- 1,43	908,67	851,76	+ 6,68	1.599,28	1.617,02	- 1,10			

ตารางที่ 2.8 แสดงเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนของผู้เยี่ยมชม จำนวนตามหมวดค่าใช้จ่ายต่างๆ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี (ต่อ)

2.ชาวต่างประเทศ	(หน่วย: บาท/คน/วัน)										
	ค่าใช้จ่ายหมวด		นักท่องเที่ยว		นักศึกษาร		ผู้เยี่ยมชม				
	2549	2548	+/(%)	2549	2548	+/(%)	2549	2548	+/(%)	2549	+/(%)
1. ค่าที่พัก	630,85	570,31	+ 10,62	0,00	0,00	+ 0,00	412,27	359,24	+ 14,76		
2. ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	386,65	370,70	+ 4,30	255,89	222,22	+ 15,15	341,34	315,75	+ 8,10		
3. ค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึก	455,84	391,72	+ 16,37	291,71	270,75	+ 7,74	398,97	346,95	+ 14,99		
4. ค่าใช้จ่ายเพื่อความบันเทิง	244,20	237,13	+ 2,98	148,41	158,37	- 6,29	211,01	207,98	+ 1,46		
5. ค่าบริการท่องเที่ยวภายในจังหวัด	154,66	141,08	+ 9,63	74,21	51,09	+ 45,25	126,78	107,77	+ 17,64		
6. ค่าพาหนะเดินทางในจังหวัด	341,88	324,18	+ 5,46	235,41	240,10	- 1,95	304,99	293,06	+ 4,07		
7. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	51,55	48,03	+ 7,33	20,47	22,99	- 10,96	40,78	38,76	+ 5,21		
ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย/คน/วัน	2.265,63	2.083,15	+ 8,76	1.026,10	965,52	+ 6,27	1.836,14	1.669,51	+ 9,98		

ตารางที่ 2.8 แสดงเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนของผู้เยี่ยมชมจากใช้จ่ายต่างๆ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี
(ต่อ)

รวม	ค่าใช้จ่ายรายหมวด (หน่วย: บาท/คน/วัน)											
	ค่าใช้จ่ายหมวด			นักท่องเที่ยว			นักท่องเที่ยว			ผู้เยี่ยมชม		
	2549	2548	+ / - (%)	2549	2548	+ / - (%)	2549	2548	+ / - (%)	2549	2548	+ / - (%)
1. ค่าที่พัก	418,99	409,02	+ 2,44	0,00	0,00	+ 0,00	390,35	380,25	+ 2,66			
2. ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	353,64	353,27	+ 0,10	211,10	195,90	+ 7,76	343,90	342,20	+ 0,50			
3. ค่าซื้อสินค้าและของที่ระลึก	255,22	326,77	- 21,90	258,69	237,47	+ 8,94	255,45	320,49	- 20,29			
4. ค่าใช้จ่ายเพื่อความบันเทิง	181,06	176,24	+ 2,73	127,81	122,61	+ 4,24	177,42	172,46	+ 2,88			
5. ค่าบริการท่องเที่ยวภายในจังหวัด	134,34	126,32	+ 6,35	80,56	66,59	+ 20,98	130,67	122,12	+ 7,00			
6. ค่าพาหนะเดินทางในจังหวัด	255,89	249,13	+ 2,71	222,99	227,26	- 1,88	253,64	247,59	+ 2,44			
7. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	56,32	34,47	+ 63,39	23,12	17,62	+ 31,21	54,05	33,29	+ 62,36			
ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย/คน/วัน	1.655,46	1.675,22	- 1,18	924,27	867,45	+ 6,55	1.605,48	1.618,40	- 0,80			

ที่มา : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.2550

ตารางที่ 2.9 แสดงเปรียบเทียบผู้เยี่ยมชมเยือนจำแนกตามพาหนะเดินทางและนักท่องเที่ยว
ตามประเภทที่พักแรม ในเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

รายการข้อมูล มกราคม - ธันวาคม	ไทย		ต่างประเทศ		รวม	
	จำนวน	+/- (%)	จำนวน	+/- (%)	จำนวน	+/- (%)
รวมผู้เยี่ยมชมเยือน	883.132	+ 9,43	34.240	+ 3,20	917.372	+ 9,19
นักท่องเที่ยว	788.534	+ 9,53	24.437	+ 3,72	812.971	+ 9,35
นักท่องเที่ยว	94.598	+ 8,62	9.803	+ 1,93	104.401	+ 7,95
ผู้เยี่ยมชมเยือนจำแนกตามพาหนะการเดินทาง	883.132	+ 9,43	34.240	+ 3,20	917.372	+ 9,19
เครื่องบิน	91.495	- 1,73	6.249	+ 5,49	97.744	- 1,29
รถไฟ	106.365	+ 98,24	10.908	- 4,47	117.273	+ 80,21
รถโดยสารประจำทาง	301.994	+ 10,05	8.342	+ 20,43	310.336	+ 10,30
รถส่วนตัว	383.278	- 0,66	7.672	- 13,88	390.950	- 0,96
อื่น ๆ	-	-	1.069		1.069	
นักท่องเที่ยวจำแนกตามประเภทที่พัก	788.534	+ 9,53	24.437	+ 3,72	812.971	+ 9,35
โรงแรม	650.275	+ 2,57	19.589	- 13,43	669.864	+ 2,02
เกสต์เฮาส์	-	-	-	-	-	-
บังกาลีรีสอร์ท	-	-	-	-	-	-
บ้านญาติ/เพื่อน	114.694	+ 50,85	3.950	+ 323,37	118.644	+ 54,15
ที่พักในอุทยานฯ	14.941	+ 285,87	404	-	15.345	+ 296,31
บ้านรับรองฯ	2.091	- 15,92	-	-	2.091	- 15,92
อื่น ๆ	6.533	+ 83,61	494	-	7.027	-
ผู้เยี่ยมชมเยือนจำแนกตามประเภทการจัดการ เดินทาง						
1. จัดการเดินทางมากับบริษัทนำเที่ยว	103.948	+ 6,38	7.582	- 2,34	111.530	+ 5,74
2. จัดการเดินทางมาเอง	779.184	+ 9,85	26.658	+ 4,89	805.842	+ 9,68

ที่มา : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.2550

ตารางที่ 2.10 แสดงจำนวนนักท่องเที่ยวและการพยากรณ์ในอนาคต

ปี พ.ศ.	จำนวน (คน)	อัตราเพิ่ม (%ต่อปี)
2542	244,273	-
2543	259,808	6.36
2544	275,344	5.98
2545	290,879	5.64
2546	306,415	5.34
2547	321,950	5.07
2548	337,486	4.83
2549	353,021	4.60
2550	368,557	4.40
2551	384,092	4.22
2552	399,628	4.047
2553	415,163	3.89
2554	430,699	3.74

ที่มา : สถานีอนามัยหาดริ้น . 2549

ตารางที่ 2.11 แสดงจำนวนธุรกิจและบริการแยกตามประเภทในชุมชนหาดรีน

ประเภท	จำนวน	ร้อยละ
1. บังกะโล / ที่พัก	54	25.47
1.1 หาดรีนนอก	19	8.93
1.2 หาดรีนใน	25	11.79
1.3 ในชุมชน	10	4.72
2. ร้านของชำ	25	11.79
3. กักตักคาร์ / ร้านอาหาร	40	18.87
4. สินค้าที่ระลึก	17	8.02
5. ขายยา / แพทย์	10	4.72
6. ธุรกิจท่องเที่ยว	23	10.85
7. รถเช่า	2	0.94
8. เสริมสวย	6	2.83
9. ซักผ้า	2	0.94
10. ซ่อมมอเตอร์ไซด์	2	0.94
11. ขายน้ำมัน	3	1.42
12. บ้านเทิง	3	1.42
13. บริการ Internet	5	2.36
14. อุปกรณ์ก่อสร้าง	1	0.47
15. บริการแลกเปลี่ยนเงิน	4	1.89
16. ทำป้าย	1	0.47
17. ธุรกิจท่องเที่ยว+ขายของชำ	1	0.47
18. สินค้าที่ระลึก+ขายของชำ	1	0.47
19. ธุรกิจท่องเที่ยว+กักตักคาร์ / ร้านอาหาร	2	0.94
20. ธุรกิจท่องเที่ยว+เสริมสวย	1	0.47
21. ขายยา / แพทย์+บริการ Internet	1	0.47
22. ฝึกสอนกีฬา / คำน้ำ	2	0.94
23. โรงเรียน	1	0.47
24. สถานือนามขัย	1	0.47
25. ไปรษณีย์	1	0.47
26. ป้อมตำรวจ	1	0.47
27. โรงบำบัดน้ำเสีย	1	0.47
28. ที่ทำการกำนัน	1	0.47
รวม	212	100.00

ที่มา : จากการสำรวจเดือนกุมภาพันธ์. 2550

การเดินทางไปเกาะพะงัน

ตารางเวลาเดินทาง

จากตัวเมืองสุราษฎร์ธานี สามารถเดินทางไปเกาะพะงันได้โดย

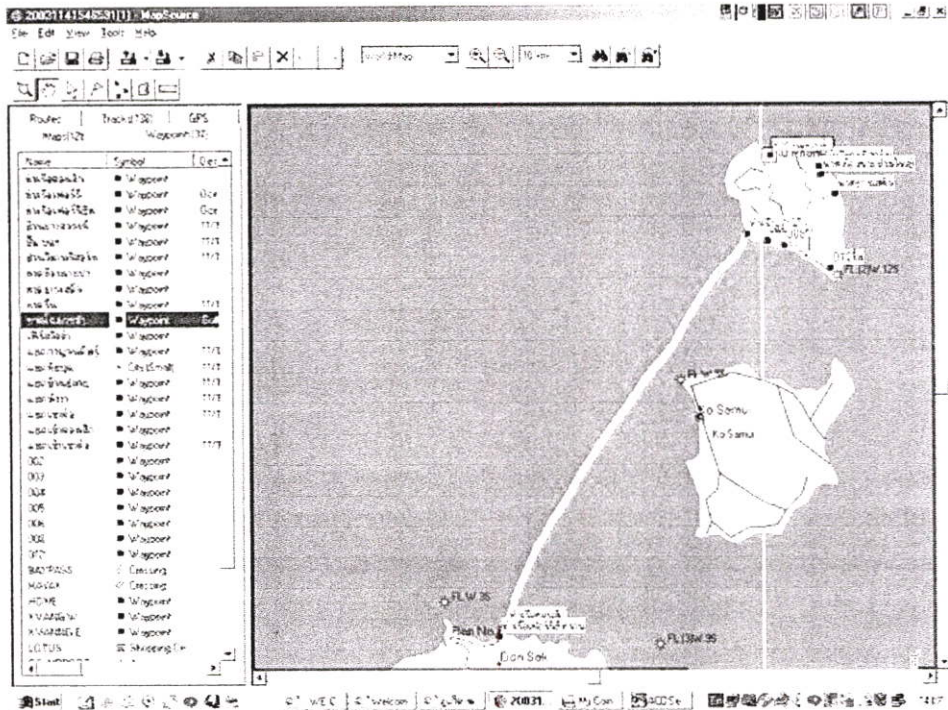
เรือเฟอร์รี่

บริษัทราชาเฟอร์รี่ จำกัด ซึ่งสามารถนำรถยนต์ข้ามมาสู่เกาะพะงันได้ โดยเรือเฟอร์รี่จะออกจากท่าเรือคอนสัค จ.สุราษฎร์ธานี วันละ 3 เที่ยว

ภาพที่ 2.4 แสดงภูมิประเทศท่าเรือคอนสัคลงเรือเฟอร์รี่สู่เกาะพะงัน

ที่มา : <http://www.suratthani.go.th>

ภาพที่ 2.5 แสดงเส้นทางท่าเรือคอนสกลเรือเฟอร์รี่สู่เกาะพะงัน

ที่มา : <http://www.suratthani.go.th>

เรือด่วน

เรือด่วน บริษัทส่งเสริมบริการ ออกจากท่าเรือท่าทองห่างจากตัวเมือง สุราษฎร์ธานี 5 กิโลเมตร และท่าเรืออำเภอขนอม โดยบริษัทฯ มีรถบริการ รับส่งจากตัวจังหวัดสุราษฎร์ธานีทุกวัน ติดต่อขอทราบรายละเอียดการเดินทาง เพิ่มเติมได้ที่ บริษัทส่งเสริมทราเวลเซ็นเตอร์ สำนักงานกรุงเทพฯ โทร: 982-8080-120, 9828100-20 และสำนักงานจังหวัดสุราษฎร์ธานี โทร:(077)285124-6

เรือนอน

ออกจากท่าเรือจังหวัดสุราษฎร์ธานี เวลา 23.00 น. ถึงเกาะพะงันเวลา 05.00 น. บนเรือจัดที่นั่งนอนให้ผู้โดยสารได้พักผ่อนตลอดการเดินทาง หรือหากผู้ใดต้องการความสะดวกสบาย จะใช้บริการของ บริษัทการบินกรุงเทพฯ (บางกอกแอร์เวย์) ก็จะย่นระยะเวลาการเดินทางได้มาก โดยใช้เส้นทาง กรุงเทพฯ -เกาะสมุย ซึ่งมีตารางการบินวันละกว่า 10 เที่ยวบิน แล้วต่อเรือโดยสารของบริษัทส่งเสริมบริการ หรือเรือเร็วจากบ้านบ่อผุดมาลงที่หาดรีน ทั้งหมดใช้เวลาเพียง 2 ชั่วโมงกว่า ๆ เท่านั้น

การเดินทางไปเกาะพะงัน จากเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ชื่อบริษัท	ประเภทเรือ	เวลาไป	ระยะเวลา	เวลากลับ	ราคา
บริษัทเฟอร์รี่ไลน์ และ ส่งเสริมทราเวลเซ็นเตอร์ เกาะสมุย โทร. (077) 421316-9, 421228 เกาะพะงัน (077) 377046, 377096	เรือเฟอร์รี่	12.00, 20.00 (หน้าทอน)	1 ชม.		80

การเดินทางไปเกาะพะงัน จากจังหวัดสุราษฎร์ธานี

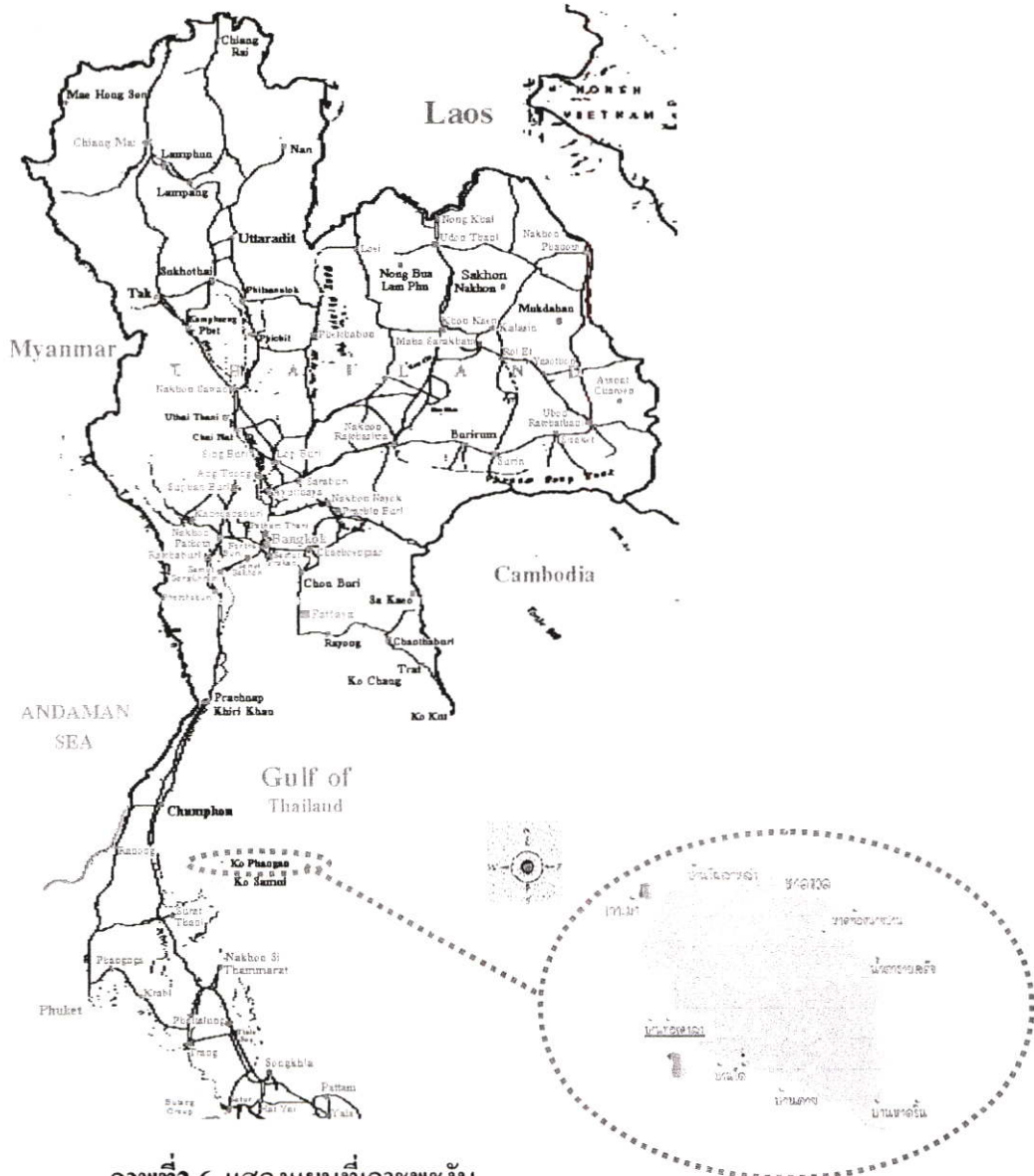
ชื่อบริษัท	ประเภทเรือ	เวลาไป	ระยะเวลา	เวลากลับ	ราคา
บริษัทเฟอร์รี่ไลน์ และ ส่งเสริมทราเวลเซ็นเตอร์ ท่าเรือท่าทอง ปากน้ำตาปี ห่างจากตัวจังหวัด 10 กม. โทร. (077) 285124-8	เรือควน	08.00, 14.00 (ท่าทอง)	3	หน้าทอน เกาะพะงัน	160
ท่าเทียบเรือบ้านดอน โทร. (077) 284928	เรือนอน	23.00	6	22.00	90

หมายเหตุ หากเดินทางมาโดยทางรถทัวร์ หรือรถไฟจากกรุงเทพฯ บริษัทส่งเสริมบริการ และราชาเฟอร์รี่จะมีรถรอรับจากสถานีขนส่งและสถานีรถไฟ ไปส่งยังท่าเรือโดยไม่คิดค่าบริการ

ที่มา : <http://www.suratthani.go.th>

ที่พักเกาะพะงัน

ที่พักบนเกาะพะงันจะอยู่เรียงรายตามชายหาด เกือบทั่วทุกหาด และมีหลายระดับให้เลือกตามความต้องการ และงบประมาณ โดยมีราคาตั้งแต่ 50 บาท ไปจนถึง 2000 บาทต่อคืน ที่พักราคาถูก ส่วนใหญ่จะสร้างเป็นกระท่อมหลังคามุงจากแบบง่าย ๆ และไม่มีห้องน้ำภายในห้อง ดังนั้น หากต้องการความสะดวกสบายพอสมควรก็ควรเลือกที่พัก ที่มีราคาตั้งแต่ 300 บาทขึ้นไป ชายหาดที่มีชื่อเสียงสวยงามและเป็นที่นิยมในหมู่นักท่องเที่ยวได้แก่ หาดรีน หาดท้องนายปาน หาดบ้านใต้ และหาดศรีธนู

ภาพที่ 2.6 แสดงแผนที่เกาะพะงัน

ที่มา : <http://www.suratthani.go.th>

สถานที่ท่องเที่ยว

บ้านห้องศาลา

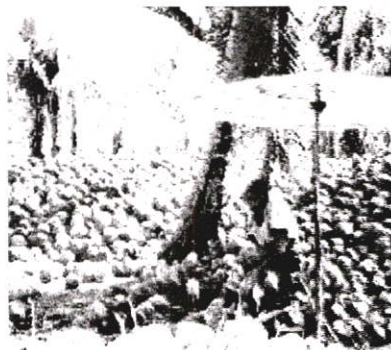
ชุมชนที่ใหญ่ที่สุดของเกาะพะงันและเป็นที่ตั้งของที่ว่าการอำเภอ สถานีตำรวจ ธนาคาร และหน่วยราชการ เป็นศูนย์รวมธุรกิจบริการ ทุกประเภท และเป็นท่าเรือสำคัญของเกาะพะงัน แต่บรรยากาศของบ้านห้องศาลา ก็ยังคงความเป็นธรรมชาติ โดยเฉพาะในยามพระอาทิตย์ตก ในคั้งอ่าวห้องศาลา ชาวบ้านยังคงดำเนินวิถีชีวิตแบบดั้งเดิมเป็นส่วนใหญ่ ประเพณีที่มีชื่อเสียงคือ ประเพณีชักพระทางน้ำ ซึ่งจัดขึ้นในราวเดือนตุลาคมของทุกปี

ประเพณีชักพระทางน้ำของเกาะพะงัน แตกต่างจากที่อื่น ๆ ในประเทศไทย คือจะเป็นการชักพระในทะเล คือในบริเวณอ่าวห้องศาลา และยังคงมีการอนุรักษ์ เพลงร้องเรือแบบดั้งเดิมไว้อย่างเหนียวแน่น

เกาะเตาใน

เป็นเกาะเล็ก ๆ ตั้งอยู่ตรงข้ามกับท่าเรือห้องศาลา บริเวณรอบเกาะ มีปะการังสวยงาม ที่นักท่องเที่ยวสามารถใช้หน้ากาคำน้ำดำชมได้ ติดต่อขอเช่าเรือได้จากบริเวณท่าเรือห้องศาลา

บ้านห้องศาลา-หาดรีน

ภาพที่ 2.7 แสดงอาชีพปอกมะพร้าวตำบลบ้านใต้

ที่มา : <http://www.tat.or.th>

มะพร้าวเป็นสินค้าออกที่สำคัญของเกาะพะงัน เช่นเดียวกับเกาะสมุย ส่วนใหญ่ชาวบ้านจะจ้างคนรับเหมาเก็บมะพร้าว และจะนำไปกองไว้เพื่อเผา และแคะเนื้อที่ตำบลบ้านใต้

คั้งนั้นที่ตำบลนี้จะสามารถพบเห็นการแปรรูปมะพร้าวได้โดยทั่วไป บริเวณตรงข้ามกับชายหาดบ้านใต้ เป็นที่ตั้งของลานแปรรูปมะพร้าวแหล่งใหญ่ที่สุด นักท่องเที่ยวสามารถเข้าชมการแปรรูปมะพร้าวได้ทุกวัน

ชายหาดบ้านใต้

เป็นชายหาดที่สวยงาม มองเห็นเกาะสมุยอยู่ตรงข้าม ชุมชนบ้านใต้เป็นหมู่บ้านชาวประมงขนาดเล็ก สามารถพบเห็นวิถีชาวบ้านได้ทั่วไป

วัดเขาถ้ำ และพระพุทธรูปจำลอง

ตั้งอยู่บนยอดเขาตำบลบ้านใต้ ภายในวัดมี บรรยากาศร่มรื่น สวยงาม อากาศเย็นสบาย บริเวณเนินหินที่สร้างมณฑป สามารถมองเห็นทิวทัศน์ของอ่าวบ้านใต้ และท้องศาลาได้ นอกจากนี้วัดเขาถ้ำยังเป็นสถานที่ฝึกอบรมวิปัสสนาสำหรับชาวต่างชาติ ที่มีชื่อเสียงไปทั่วโลกอีกด้วย

วัดใน

เป็นที่ตั้งของเจดีย์ที่เก่าแก่กว่า 300 ปี ตั้งอยู่ที่บ้านเหนือ ตำบลบ้านใต้ ลักษณะของเจดีย์ก่ออิฐถือปูน มีรูปทรงคล้ายกับเจดีย์พระบรมธาตุไชยา ที่หน้าบันด้านหนึ่งมีลายปูนปั้นรูปยักษ์ที่ค่อนข้างสมบูรณ์

ภาพที่ 2.8 แสดงหน้าบันด้านหนึ่งมีลายปูนปั้นรูปยักษ์

ที่มา : <http://www.tat.or.th>

ต้นยางใหญ่

เป็นต้นไม้ใหญ่อันดับสองของประเทศ เส้นรอบวงประมาณ 14 เมตร ตั้งอยู่ที่บ้านเหนือ ตำบลบ้านใต้

หาดรีน

เป็นชายหาดที่สวยงามที่สุด และมีชื่อเสียงของเกาะพะงัน ความยาวของชายหาดประมาณ 2 กิโลเมตร เป็นสถานที่จัดงานฟูลมูนปาร์ตี้ ซึ่งจัดขึ้นทุกคืนวันเพ็ญ บริเวณชายหาด มีบั้งกะโล่ที่ปักหลายแห่ง รวมทั้งสถานบริการ และร้านค้าเช่นเดียวกับสถานที่ท่องเที่ยวทั่วไป

เส้นทางสู่หาดรีนจากบ้านค่ายเป็นถนนซีเมนต์แต่สูงชัน และแคบ จึงควรขับด้วยความระมัดระวัง

น้ำตกธารเสด็จ

น้ำตกแห่งนี้เป็นน้ำตกที่มีชื่อเสียงและเป็นที่รู้จักแพร่หลายในหมู่นักท่องเที่ยวมาช้านานแล้ว ด้วยเป็นสถานที่ที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 โปรดเสด็จ ประพาสหลายครั้งหลายครา และมีกษัตริย์ราชวงศ์จักรีอีกหลายพระองค์ ได้เสด็จมาเยือนธารน้ำตกแห่งนี้

ภาพที่ 2.9 แสดงพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 โปรดเสด็จ ประพาส
ที่มา : <http://www.tat.or.th>

พระบาทสมเด็จพระพุทธเจ้าหลวง เสด็จประพาสธารเสด็จ

น้ำตกธารเสด็จแตกต่างจากน้ำตกอื่น ๆ ตรงที่มีลักษณะเป็นลำธาร ไหลจากภูเขาแล้วตกมาเป็นช่วง ๆ ตามสภาพของแก่งหินแต่ละตอน เหมาะสำหรับการไปท่องเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจ นอกจากนี้ตามโขดหิน ในลำธารยังมีจารึกพระปรมาภิไธยย่อ ในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ปรากฏอยู่หลายจุด รวมทั้งพระปรมาภิไธยของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว องค์ปัจจุบันที่ได้ทรงจารึกไว้ครั้งเมื่อเสด็จมาเยือน

ระยะทางจากบ้านท้องศาลาไปน้ำตกธารเสด็จ ประมาณ 13 กิโลเมตร โดยแยกจากถนนท้องศาลา-หาดรีน ที่ตำบลบ้านใต้ การเดินทางไปได้ทั้ง ทางเรือและทางรถ แต่ในฤดูมรสุม คือในช่วงเดือนตุลาคมถึงเดือนมกราคม ไม่สามารถเดินทางไปทางเรือได้ ส่วนเส้นทางทางรถ เป็นทางลาดชันและภูเขาสูง ซึ่งต้องใช้ความระมัดระวังเป็นพิเศษ

ท้องศาลา - บ้านโถกหล้า

วนอุทยานน้ำตกแพง

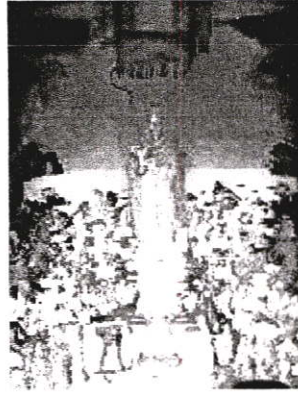
ได้ประกาศเป็นวนอุทยานเมื่อปีพ.ศ. 2520 ภายในวนอุทยานมีน้ำตกที่ใหญ่ที่สุดบนเกาะพะงันคือน้ำตกแพง ซึ่งเป็นน้ำตกที่สวยงาม โดยเฉพาะในฤดูฝน จากน้ำตกหากเดินขึ้นสู่ยอดเขา ก็จะพบจุดชมวิวที่สามารถมองเห็นทิวทัศน์ของเกาะพะงันได้เกือบทั้งหมด

ระยะทางจากบ้านท้องศาลาสู่น้ำตกแพงประมาณ 4 กิโลเมตร สามารถเหมารถแท็กซี่บริการหรือ จะเช่ารถยนต์ รถจักรยานยนต์ หรือจักรยาน เดินทางไปเองได้สะดวก

ศาลเจ้าแม่กวนอิม

ตั้งอยู่บนยอดเขาห่างจากท้องศาลาประมาณ 9 กม. เป็นที่สักการะของคนเดินทางผ่านไปมาเมื่อขึ้นไปถึงหน้าศาล จะสามารถมองเห็นทิวทัศน์ของอ่าวโถกหล้า ซึ่งเป็นจุดชมวิวที่สวยงามแห่งหนึ่งของเกาะพะงัน ทุกปีในช่วงฤดูกินเจ จะมีชาวจีน ชาวไทยจากที่ต่าง ๆ เดินทางมาร่วมจำนวนมาก

การเดินทาง สามารถเหมารถโดยสารจากบ้านท้องศาลา หรือเช่ารถยนต์ รถจักรยานยนต์ และจักรยานเดินทางมาเองได้โดยสะดวก

ภาพที่ 2.10 แสดงศาลเจ้าแม่อิม

ที่มา : <http://www.tat.or.th>

หมู่บ้านโฉลกหล้า

อยู่ทางทิศเหนือของเกาะพะงัน เป็นอ่าวลึกกำบังคลื่นลมในบางฤดู ได้เป็นอย่างดี ในอดีตบ้านโฉลกหล้า เป็นศูนย์กลางการประมงท้องถิ่น และเป็นที่ยอดพักเรือประมงจากที่ต่าง ๆ ปัจจุบันยังคงมีการทำประมงชายฝั่ง และเป็นแหล่งผลิตสินค้าแปรรูปจากทะเล ปลาสดสารพัด เช่น ปลาเค็ม และปลาหมึกตากแห้ง ที่มีชื่อเสียงของเกาะพะงัน

ท่องเที่ยวแบบผจญภัย

เกาะพะงัน นอกจากจะมีชายทะเลที่งดงาม ไว้สำหรับพักผ่อนตากอากาศแล้ว สำหรับผู้ที่ชื่นชอบการผจญภัย ก็ยังมีกิจกรรมต่าง ๆ ให้เลือกมากมาย

ภาพที่ 2.11 แสดงบรรยากาศใต้ทะเล

ที่มา : <http://www.tat.or.th>

ดำน้ำลึก (Scuba Diving)

เกาะพะงัน ก็เช่นเดียวกับเกาะต่าง ๆ ใกล้เคียง ก็มีแหล่งดำน้ำลึกชมปะการัง และสิ่งมีชีวิตใต้ทะเล ซึ่งอยู่ห่างออกไปไม่กี่ไมล์ ก็มีชื่อเสียงเช่น จุดดำน้ำลึกหินใบ (Sail Rock) และจุดดำน้ำลึกสำราญ (Samran Pinnacles) นอกจากนี้ ยังสามารถเดินทางไปดำน้ำยังเกาะเต่า โดยจะมีบริษัททัวร์และโรงเรียนสอนดำน้ำ จัดบริการให้ไปกลับได้ในวันเดียว

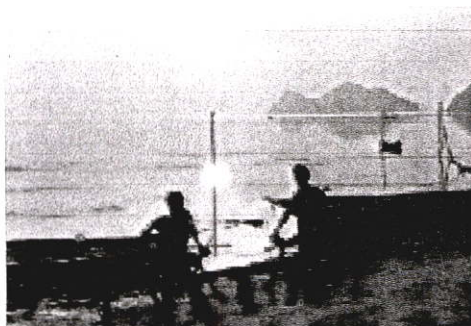
สำหรับผู้ที่ยังไม่เคยมีประสบการณ์ในการดำน้ำมาก่อน บนเกาะพะงัน มีโรงเรียนสอนดำน้ำอยู่หลายแห่ง ทั้งในท้องศาลา และหาดรีน ใช้เวลาประมาณ 5 วัน ก็จะได้ประกาศนียบัตร ที่นำไปใช้เป็นใบอนุญาตดำน้ำได้ทั่วโลก ส่วนท่านที่มีประกาศนียบัตรแล้ว ท่านไม่ต้องนำอุปกรณ์ดำน้ำมาเอง เพราะโรงเรียนสอนดำน้ำเหล่านี้มีอุปกรณ์ดำน้ำ ที่มีมาตรฐานให้เช่าในราคาไม่แพงนัก

ดำน้ำชมปะการังน้ำตื้น (Snorkeling)

ดำน้ำแบบนี้น่าจะสะดวก และเป็นอิสระกว่าการดำน้ำลึก ซึ่งค่อนข้างเสี่ยงต่ออันตรายมากกว่า เกาะพะงันมีแหล่งปะการังน้ำตื้นอยู่แทบจะรอบเกาะ แหล่งที่มีชื่อเสียงและเป็นที่ยอดนิยมคือบริเวณเกาะม้า บ้านแม่หาด ซึ่งสามารถเดินจากชายหาด ไปถึงแนวปะการังได้ และ เกาะเตาโน ซึ่งนั่งเรือไปเพียง 10 นาทีก็ถึง อุปกรณ์การดำน้ำ สามารถหาเช่าได้จากร้านค้าในท้องศาลา หาดรีน หรือตามบังกะโลทั่วไป

นอกจากนี้ บริษัททัวร์บนเกาะพะงัน ยังจัดนำเที่ยวแบบเช้าไปเย็นกลับ สู่หมู่เกาะอ่างทอง อันเป็นสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติอันลือชื่อ ท่านสามารถดำน้ำตื้นชมปะการังอันสวยงาม ล่องเรือชมเกาะแก่ง และเดินป่าไปยังจุดชมวิวที่น่าประทับใจ การเดินทางจากเกาะพะงันไปยังหมู่เกาะอ่างทอง ใช้เวลาประมาณ 1 ชม.ครึ่ง และสามารถไปกลับได้ในวันเดียว

ขี่จักรยานเสือภูเขา

ภาพที่ 2.12 แสดงเส้นทางจักรยานเสือภูเขา

ที่มา : <http://www.tat.or.th>

เกาะพะงันมีเส้นทางที่เหมาะสม ในการขี่จักรยานท่องเที่ยวเป็นอย่างยิ่ง เพราะการจราจรบนเกาะ ไม่คับคั่งเช่นที่อื่น ๆ และยังมีเส้นทางตัดในสวนมะพร้าว ผ่านบ้านสวนของชาวบ้าน ที่ให้ร่มเงา ผ่อนคลายความร้อนจากถนนใหญ่ไปได้มาก เส้นทางเลี้ยวเขาบนเกาะพะงัน มีให้กับทุกระดับฝีมือของผู้ขี่ ตั้งแต่หัดเริ่มต้นแบบถนนเรียบ ไปจนถึงมือโปร ที่ต้องใช้กำลังขึ้นเขา บนถนนลูกรังปนกรวดทราย เลยทีเดียว ระยะทางก็พอดีกับกำลังคือมีตั้งแต่ 5 กม. ไปจนถึง ไปกลับ 30 กม. บนเทือกเขาที่สูงชัน

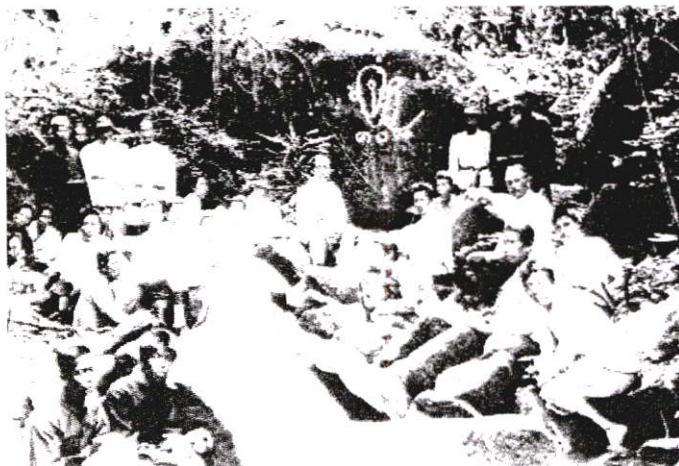
หากท่านไม่ต้องการนำจักรยานไปเอง ก็สามารถหาเช่าได้ตามร้านจักรยานให้เช่าทั่วไป ที่บ้านท่องเที่ยว บ้านหาดรีน และบ้านโกลกหล้า โดยสนนราคาก็ไม่แพงนัก เพียง 80-150 บาทต่อวันเท่านั้น

เดินป่าแค้มป์

ป่าของเกาะพะงันยังคงความอุดมสมบูรณ์อยู่มาก วนอุทยานน้ำตกแพง เป็นสถานที่ที่เหมาะสม สำหรับการเดินป่าแค้มป์ เพราะมีน้ำตกอันสวยงาม พันธุ์ไม้และนกนานาชนิด รวมทั้งสัตว์ป่าขนาดเล็ก ก็ยังมีอยู่ชุกชุม มีจุดชมวิวที่สามารถมองเห็นทิวทัศน์รอบเกาะอยู่หลายแห่ง เช่น ที่ไม่ไกลจากตัวน้ำตกมากนัก และที่เขาราว ยอดเขาที่สูงที่สุดของเกาะพะงัน บนยอดเขาจะมีอากาศเย็นสบาย เหมาะสำหรับการตั้งแคมป์ รายละเอียดเพิ่มเติมและไกด์นำทาง สามารถติดต่อได้ ณ ที่ทำการวนอุทยานน้ำตกแพง บ้านมะเคื่อหวาน

ประวัติความเป็นมาของเกาะพะงัน

คามรอยพระพุทธเจ้าหลวงเสด็จประพาสธารเสด็จ

ภาพที่ 2.13 แสดงฉายาลักษณ์ของพระพุทธเจ้าหลวงเสด็จประพาสธารเสด็จ

ที่มา : <http://www.geocities.com>

7 กรกฎาคม พ.ศ. 2441

วันที่ 7 เวลารุ่งเช้าถึงเกาะพะงัน เรือพระที่นั่งทอดที่อ่าวธารเสด็จ เวลาเช้า 3 โมงเศษ เสด็จลงเรือพระที่นั่งเล็กไปประทับขึ้นที่เกาะ มีราษฎรชาวเกาะมาเข้าเฝ้าถวายของ เสด็จพระราชดำเนินไปตามทางหลังเขาเลี้ยวลงธารที่จารึกอักษรพระนาม จ.ป.ร. ชั้นที่ 1 ประทับที่นั่น โปรดเกล้าฯ ให้จารึกศิลาศักราช 1260 หมายถึงที่เสด็จพระราชดำเนิน ต่อมาศักราชที่จารึกไว้แต่ก่อน 4 คราวมาแล้ว คราวนี้เป็นครั้งที่ 5 แล้วทรงฉายพระรูป แล้วเสด็จพระราชดำเนินกลับมายังที่สร้างคันธาร ประทับสงฆ์แล้ว เสด็จกลับลงเรือพระที่นั่งกรรเชียงมาขึ้นเรือพระที่นั่งมหาจักรีเวลาบ่ายโมง 1 ครั้นเวลาบ่าย 2 โมงครึ่งออกเรือพระที่นั่งใช้จักรต่อมา เวลาทุ่มครึ่งถึงตรงปากน้ำเมืองหลังสวน เรือพระที่นั่งทอดห่างเพราะมีคนกระยาจกรูธูราชโกศากร ผู้ว่าราชการเมือง กับทั้งผู้ว่าราชการเมืองที่อยู่ติดต่อกันคือ พระยาวิชิตภักดี เมืองกาญจนดิฐ นายพินิจราชการเมืองไชยา พระยาศรีโลหะภูมิพิทักษ์เมืองระนอง ลงมาเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทในเรือพระที่นั่ง ประทับแรมที่นี่

รัตนโกสินทร์ศก 118 (พ.ศ. 2442)

17 มิถุนายน พ.ศ. 2442

วันที่ 16 เวลาเช้าเห็นฝั่งทะเลตะวันตกเหนือเมืองกำเนินคนพุ่ม.....เวลาบ่าย 3 โมง
ครึ่งทอดที่ปากน้ำเมืองชุมพร.....เวลา 5 ทุ่มเศษออกเรือพระที่นั่ง

วันที่ 17 เวลาเช้า 2 โมงครึ่งถึงเกาะพะงัน เรือพระที่นั่งทอดที่อ่าวธารเสด็จเวลาเช้า 4 โมงเศษ
เสด็จลงเรือพระที่นั่งกระเชียงขึ้นบก มีพันพุ่มอนูราช 1 ปลัดเมืองกาญจนดิฐกับข้าหลวงคลังอีกคนหนึ่ง
มารับเสด็จ เสด็จขึ้นที่ศาลาสลักอักษรพระนามชั้นที่ 1 โปรดให้จารึกศักราช 1261 เติมลง แลทรงฉายพระ
รูป แล้วเสด็จมาประทับใต้ต้นไทรที่สร่ง ทรงเครื่องใหญ่แล้วสร่งน้ำในธาร แล้วเสด็จมาประทับเสวย
กลางวันที่ศาลา พระยารัตนเศรษฐี 2 ข้าหลวงเทศาภิบาลมณฑลชุมพร ซึ่งไปคอยรับเสด็จอยู่เกาะสมุย
นั้น กลับขึ้นมาเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท เวลาบ่าย 3 โมง เสด็จกลับมายังเรือพระที่นั่ง ทอดประทับแรม
ที่เกาะพะงัน จนเวลา 3 ยามออกเรือพระที่นั่ง

วันที่ 18 เวลาเช้าโมงครึ่ง ถึงเกาะเต่า (3) ทอดเรือพระที่นั่งแล้ว เวลาเช้า 2 โมงเศษ เสด็จลงเรือ
พระที่นั่งไปประทับที่หาดทราย ทรงพระดำเนินประพาสตามหาด แล้วทรงพระดำเนินขึ้นบนเนินลูกเขา
น้อย ตัดไปลงหาดอีกแห่งหนึ่ง อยู่ใกล้กับที่นั้น เป็นปากธารมีน้ำจืด แต่ไม่มีมากนัก น้ำไหลรินๆมีศิลา
ใหญ่อยู่ที่ปากธาร ทรงพระราชหัดเลขาเป็นพระนามย่อ จ.ป.ร. แลเลขบอกศก 118 ที่ศิลานั้น แลโปรด
เกล้าฯให้สลักลงไว้ตามรอยพระราชหัดเลขานั้นเสร็จแล้ว ทรงฉายพระรูป แล้วเสด็จกลับมาที่หาดซึ่ง
เป็นที่แรกเสด็จขึ้น เพราะหาดทางที่จารึกอักษรพระนามนั้น เป็นที่คั่นแลมีศิลาขึ้นลำบาก จึงเสด็จขึ้น
ทางอื่น เสด็จลงเรือพระที่นั่งกระเชียงจากที่ทอดเกาะเต่า บ่าย 4 โมงถึงเกาะลังกาจิวทอดเรือพระที่นั่ง
แต่ไม่ได้เสด็จพระราชดำเนินขึ้นประพาส เพราะน้ำขึ้นมาก ทางเสด็จขึ้นถ้ารังนกเป็นที่ลำบาก 4 เวลาทุ่ม
1 ออกเรือพระที่นั่ง

รัตนโกสินทร์ศก 119 (พ.ศ. 2443)

21 พฤษภาคม พ.ศ. 2443

วันที่ 20 พฤษภาคม.....เวลา 8 ทุ่มออกเรือพระที่นั่งจากปากน้ำชุมพร

วันที่ 21 พฤษภาคม เวลาอำรุ่งเศษถึงเกาะเต่า หยุดเรือพระที่นั่งที่เกาะเต่าด้านตะวันออก แต่
ไม่ได้เสด็จประพาสเพราะไม่มีหาดที่จะเสด็จประพาส เวลาเช้า 2 โมงเศษ ออกเรือพระที่นั่งจากเกาะเต่า
ถึงเกาะพะงัน เวลาเช้า 4 โมงเศษ ทอดเรือพระที่นั่งที่อ่าวธารเสด็จ เสด็จขึ้นประพาสตามทางที่ขึ้นไปถึง
อักษรพระนามชั้นต้น โปรดเกล้าฯให้จารึกศักราช 1262 หมายถึงที่เสด็จพระราชดำเนินที่หน้าผาเดิมลง

เสร็จแล้วทรงฉายพระรูปแล้ว เสด็จกลับมาทรงน้ำที่น้ำตกซึ่งเป็นที่ทรง แล้วประทับเสวยกลางวัน
ศาลา เวลาบ่าย 3 โมงเศษ เสด็จกลับเรือพระที่นั่ง

อนึ่งในคืนวันนี้ โปรดเกล้าฯ ให้เชิญพระบรมวงศานุวงศ์ ข้าราชการที่โดยเสด็จพระราชดำเนิน
ประมุขรับพระราชทานอาหารเป็นการรื่นเริง ในกรวันประสูติ สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้ากรม
ขุนนครราชสีมา ซึ่งเป็นวันตรงกับวันที่ 12 แต่โปรดเกล้าฯ ให้เลื่อนมามีการในวันนี้ ในการรื่นเริงนี้
โปรดเกล้าฯ ให้มีฉลากเครื่องแต่งตัว สำหรับพระราชทานให้แก่ผู้ที่รับเชิญจับแต่งตัวเช่นอย่างทุกปีที่เคย
มา เวลาทุ่มเศษพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จออกทรงจับฉลากแล้ว โปรดเกล้าฯ ให้พระบรมวงศา
นุวงศ์ ข้าราชการจับต่อไป ครั้นเสร็จในการจับฉลากแต่งตัวพร้อมแล้ว โปรดเกล้าฯ ให้เข้าไปนั่งโต๊ะ ซึ่ง
จัดตั้งไว้ที่ศาลาฟ้าท้ายเรือพระที่นั่งนั้น พลทหารเรือทำเพลงแตร พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จ
ประทับโต๊ะเสวย พร้อมด้วยพระบรมวงศานุวงศ์ ข้าราชการ ครั้นเสร็จการเลี้ยงแล้ว พระยาสุภูมิต
บริหาร (1) ซึ่งเป็นผู้มีอายุมากกว่าผู้อื่น กล่าวคำถวายไชยมงคล แก่สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้ากรม
ขุนนครราชสีมาเสร็จแล้ว โปรดให้จับฉลากครั้งที่ 2 พระบรมวงศานุวงศ์ ข้าราชการผู้ใหญ่จับฉลาก(1)
และมีสปีคต่างๆในการรื่นเริง เวลา 5 ทุ่มเศษเลิกการ ครั้นเวลา 8 ทุ่มออกเรือพระที่นั่งจากเกาะพะงัน

วันที่ 22 พฤษภาคม เวลาเช้า 2 โมงเศษ เห็นเขาหลวงเมืองนครศรีธรรมราชฝั่งตะวันตก

วันที่ 29 พฤษภาคม.....ออกเรือพระที่นั่งจากปากน้ำเมืองสงขลาต่อมา

30 พฤษภาคม พ.ศ. 2443

วันที่ 30 พฤษภาคม เวลาเช้าโมงเศษถึงเกาะพะงัน ทอดเรือพระที่นั่งที่เกาะพะงัน ไม่ได้ เสด็จ
ขึ้นประพาส คืนวันนี้ประทับแรมที่เกาะพะงัน

วันที่ 31 พฤษภาคม เวลาบ่ายออกเรือพระที่นั่งจากเกาะพะงันไปทอดที่เกาะสมุยหน้า แม่น้ำ
วันนี้เป็นวันตรงกับวันสิ้นพระชนม์สมเด็จพระนางเจ้าสุนันทากุมารีรัตน์ แลสมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้า
กรมฉัตรทิพย์รัตน สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้าศิริราชกกุธภัณฑ์ ได้ทรงพระราชดำริห์ที่จะทรง
บำเพ็ญพระราชกุศล เมื่อเรือพระที่นั่งถึงแล้วเจ้าพนักงานได้ขึ้นไปจัดการบนบก มีพลับพลาที่ประทับ
แลมีโรงฉันทน์ปลูกล้อมรอบพระเจดีย์ ซึ่งเป็นของขรัวพุทธสรสร้างไว้ในที่วัดนี้ ที่พลับพลาตั้งพระพุทธรูป
แลพระทนต์สมเด็จพระนางเจ้าสุนันทากุมารีรัตนบนม้าห่ม มีเครื่องนมัสการพร้อม เวลาเช้า 2 โมงเศษ
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จลงประทับเรือพระที่นั่งกระเชียง ไปขึ้นตะพานที่หาดทรายเกาะสมุย
ทรงพระราชดำเนินไปตามทางลาดพระบาท ประทับที่โรงฉันทน์ พระศาสนคิลิก ผู้อำนวยการศึกษาใน
มณฑลชุมพรเป็นประธานกับพระสงฆ์ เจ้าคณะเมืองหลังสวน เมืองชุมพร เมืองไชยา และพระสงฆ์ตาม
วัดต่างๆ ในเกาะพะงันแลเกาะสมุยรวมทั้งสิ้น 76 รูป ใค่นั่งอยู่ในโรงฉันทน์เป็นลำดับไป พระบาทสมเด็จพระ

พระเจ้าอยู่หัวได้ทรงบาตรแล้วโปรดเกล้าฯให้พระบรมวงศานุวงศ์ แลราษฎรที่มาคอยตักบาตรนั้น ตักบาตรพระสงฆ์ต่อไป เสร็จการตักบาตรแล้วพระสงฆ์รับพระราชทานฉัน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวประทับทอดพระเนตรพระสงฆ์ฉันอยู่ประมาณครู่หนึ่ง แล้วเสด็จไปประทับพลับพลา ได้ทรงพระกรุณาฯ พระราชทานเงินแก่ราษฎรที่มาช่วยตักบาตรพระสงฆ์ในการพระราชกุศลนี้ทั่วกัน ครั้นพระสงฆ์ฉันแล้ว โปรดเกล้าฯให้นิมิตต์พระสงฆ์ที่เป็นชั้นเจ้าคณะ เจ้าอธิการรวม 20 รูป มีพระสาสน์คลิก เป็นประธาน ขึ้นไปบนพลับพลา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงทอดผ้าไตรแล้วโปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้ากรมขุนนครราชสีมา แลเจ้าฟ้าประชาธิปกศักดิ์ดิศชนิ์ ทรงทอดผ้าไตรต่อไปจนครบ 20 เท่าจำนวนพระสงฆ์ฯสดับปกรณ์แล้ว ไปครองไตรฯเสร็จแล้วได้มานั่งที่ตามเดิม พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงจุดเทียนเครื่องนมัสการแล้ว พระสงฆ์สวดพระพุทธมนต์สวดคปริต โดยสังเขป จบแล้วเจ้าพนักงานได้นิมิตต์พระครูโสภณเจติการาม วัดโพธารามเมืองไชยา ขึ้นไปเตรียมถวายเทศนาบนพลับพลา โปรดเกล้าฯให้ถวายของว่างแก่พระสงฆ์ 21 รูป ให้ฉันเพล ส่วนพระสงฆ์ที่โรงฉันนั้น ก็ได้โปรดเกล้าฯ ให้ถวายของว่างฉันเพลเหมือนกัน ครั้นพระสงฆ์ฉันแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ทรงจุดเทียนนมัสการทรงธรรม พระครูโสภณเจติการาม ได้ขึ้นบนธรรมาสน์ไม้ไผ่ผูกใบมะพร้าว ถวายเทศนาสังเวกถา เป็นสำเนียงชาวเมืองตะวันตก ครั้นเทศนาจบแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงทอดผ้าไตรสดับปกรณ์ แลทรงประเคนของไทยธรรมตามสมควร แลวัดถูกเป็นมูลค่าจตุปัจจัย 40 บาท แล้วโปรดเกล้าฯให้นิมิตต์พระสงฆ์ ซึ่งไม่ได้สวดมนต์ขึ้นมานบนพลับพลา สมทบกับพระสงฆ์ที่สวดมนต์แลถวายเทศน์เป็น 76 รูป สวดธรรมสังคีติมาติกาเป็นต้น แล้วสดับปกรณ์แล้วถวายอนุโมทนาพระราชทานปัจจัยมูลรูปละ 1 บาท แล้วเสด็จกลับลงประทับเรือพระที่นั่งกระเชี่ยงออกจากเกาะสมุยมาถึงเรือพระที่นั่งมหาจักรีเวลาเที่ยงเศษ เวลาบ่ายโมงเศษ ออกเรือพระที่นั่งจากเกาะสมุย มาทอดที่เกาะพะงัน แลได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯพระราชทานผ้าแจก พระบรมวงศานุวงศ์แลข้าราชการบรรดาที่โดยเสด็จพระราชดำเนินทั่วกัน เวลาบ่าย 4 โมงเศษ เสด็จขึ้นประพาสบนเกาะพะงัน แลสร่งน้ำในลำธารเสด็จเช่นก่อนๆมา ครั้นสร่งน้ำแล้ว เสด็จกลับมาประทับพลับพลา ทรงจารึกอักษรเงินย่อแลเลข 119 บนตัวอักษรเงินย่อนั้นที่ก้อนศิลาตรงพลับพลาที่ประทับ ครั้นเสร็จแล้วทรงปลูกต้นจันกะถ้อ 4 ต้นในที่ใกล้พลับพลา แลทรงปล่อยไก่แลนกพิราบไว้ที่เกาะนี้ เพื่อให้กินพืชพรรณต่อไป เวลาบ่ายค่ำเศษ เสด็จเรือพระที่นั่งมหาจักรี คืนวันนี้ประทับแรมที่เกาะพะงัน

วันที่ 1 มิถุนายน เวลาบ่ายรุ่งออกเรือพระที่นั่งจากเกาะพะงันตัดตรงไปศรีมหาราชา วันนี้ เคนเรือพระที่นั่งทั้งกลางวันกลางคืน

วันที่ 2 มิถุนายน เวลาบ่ายรุ่งถึงศรีมหาราชา.....เวลาบ่าย 4 โมงเศษ ออกเรือพระที่นั่งจากศรีมหาราชา มาทอดที่เกาะสี่ซัง.....

ภาพที่ 2.14 แสดงพระพุทธรูปเจ้าหลวงเสด็จประพาสธารเสด็จ

ที่มา : <http://www.geocities.com>

รัตนโกสินทร์ศก 120 (พ.ศ.2444)

7 พฤษภาคม พ.ศ.2444

วันที่ 7 พฤษภาคม ร.ศ.120

ตรงกับวันอังคาร แรม 5 ค่ำ เดือน 6 ปีฉลูตรีศก จ.ศ. 1263 ตั้งแต่มีมาฝนไม่มี เพิ่งได้รู้ครั้งแรก
ว่าเกาะพะงันธารเสด็จถึงน้ำแห้ง เพราะฉะนั้นจึงไม่ได้แวะ

วันที่ 8 พฤษภาคม ร.ศ. 120

ตรงกับวันพุธ แรม 6 ค่ำ เดือน 6 ปีฉลูตรีศก จ.ศ. 1263เรือมาถึงเกาะริตัง
มีพายูฝน..... เสด็จประพาสชาว

21 กรกฎาคม พ.ศ. 2444

วันที่ 21 กรกฎาคม ร.ศ. 120 ตรงกับวันอาทิตย์ ขึ้น 6 ค่ำ เดือน 9 ปีฉลูตรีศก จ.ศ. 1263 เวลาเช้า
4 โมงถึงเกาะพะงันจอดที่อ่าวเสด็จขึ้นบกเขาตัดทางใหม่พ้นจากทางเดิมหน้อยหนึ่ง สำหรับขึ้นไปถ้ำ
ไ่ว้ใหม่จะทำศาลาอีกหลังหนึ่ง ที่ตรงนั้นมีศิลาใหญ่แผ่นหนึ่ง ทำทางคืนจารึก เดินขึ้นไปถ้ำ จ.ป.ร. ไป
ธารมะยม มาแล้ว คู่นี้ช่างขึ้นง่ายขึ้นคายจารึกเลขที่ก้อนศิลาดั้งบรรทัดใหม่ แล้วกลับลงมาอาบน้ำที่
ถ้ำถอย แล้วกินข้าวกลางวัน กะที่ให้เขาปลูกศาลาใหม่อีกหลังหนึ่ง เสร็จแล้วกลับลงมาลงเรือ เวลาค่ำมี
แฟนซีเครสดินเนอร์ ลูกเอียดแต่งเป็นสุสุหุ่้นผัดหน้าเขียนตัวเขียนหมวดคูเหมือนดี เราแต่งวิถันคานู่ง
กางเกงโสร่ง เสื้อแขนแคบสวมสลีปเปอร์ กรมดำรงแต่งเป็น ลูกเอียด เมื่อเจ็บกำลังติดอกไก่ หมอ

ไรเตอร์แต่งเป็นหมอแก่ พระยาชลยุทธแต่งเป็นหมอทหาร อาภาเป็นปิ่นหยี กรมพิทยาเป็นคนถือร่มของ
มิสเตอร์เวลเลตเต ชื่ออาร์ณ เสรฐวงษ์ เป็นยาอุส หลวงฤทธิ เป็นคนขับรถ พระยาพิชัยเป็น โนรา ลูกเอียด
น้อยเป็นผู้จูงราชโกษาคนตาบอดขอทาน จิระ กรมมหรสพเป็นพวกเล่นอังกลุง หมิงเล็กเป็นระตู หมิงเล็ก
เป็นระเด่นอายุ นอกนั้นก็แต่งต่างๆเหมือนบ้างไม่เหมือนบ้างค่อนข้างจะอยู่ข้างไม่เหมือนหลายคน เดิม
เขาคิดกันว่าจะมีการคืบให้พร แต่ไปเกณฑ์ให้คืบเป็นผู้คืบ ซึ่งเป็นธรรมเนียมต้องไม่ยอมอะไรต่างๆเกฯ
กะๆ เราก็เลยให้เลิกเสีย เลิกเวลาทุ่ม 4 เศษ เวลา 7 ทุ่มเรือออก

วันที่ 22 กรกฎาคม ร.ศ.120

ตรงกับวันจันทร์ ขึ้น 7 ค่ำ เดือน 9 ปีฉลูตรีศก จ.ศ. 1263

เวลาเช้า 3 โมง ถึงชุมพร แวะรับปลา เวลา 5 โมงเช้า ออกเรือจากชุมพร ข้ามไปศรีมหาธาตุ

รัตนโกสินทร์ศก 124 (พ.ศ. 2448)

24 มิถุนายน พ.ศ. 2448

วันที่ 24 เวลาบ่ายครึ่งถึงเกาะพะงันแขวงเมืองไชยา ทอดเรือพระที่นั่งตรงอ่าวธารเสด็จ เวลา
เช้า 4 โมง เสด็จขึ้นประพาสมีราษฎรเฝ้าเสด็จขึ้นทอดพระเนตรศาลาสร้างใหม่บนเนินสูงยังไม่แล้วฯ
เสร็จขึ้นไป ณ ที่จารึกอักษรพระนาม จ.ป.ร. ชั้นที่หนึ่ง โปรดเกล้าฯให้จารึกศักราช 1267 เดิมเป็น
เครื่องหมายในการเสด็จประพาสอีกครั้งหนึ่ง แล้วเสด็จกลับมาสร่งน้ำ ณ ที่ซึ่งเคยสร่ง และเสวยอาหาร
กลางวันในศาลาเดิมที่นี่ เสวยแล้วเสด็จทรงเรือไฟชุมพรไปประพาสหาดทรายในอ่าวธารประเวศ บ่าย 5
โมงเสด็จกลับเรือพระที่นั่ง เวลาทุ่มเศษออกเรือพระที่นั่งจากเกาะพะงัน

วันที่ 25 เวลาเช้า 4 โมง ถึงบ้านจะทิ้งพระ อำเภอปละท่า แขวง เมืองสงขลา

9 กรกฎาคม พ.ศ.2448

วันที่ 9 เวลาเช้าโมงหนึ่ง เรือพระที่นั่งมหาจักรีถึงเกาะพะงัน ทอดตรงธารเสด็จเวลาเช้า 3 โมง
เสด็จเรือพระที่นั่งกรรเชียงขึ้นประพาส มีข้าราชการแลราษฎรมณฑลชุมพรมาคอยรับเสด็จเหมือนคราว
ก่อน โปรดเกล้าฯ พระราชทานแจกเสมาแก่เด็กแล้ว ทรงพระราชดำเนินไปที่ต้นธารที่เคยสร่ง ประทับ
สร่งน้ำแล้วเสด็จมาเสวยเครื่องว่างที่ศาลาริมธารนั้น แล้วเสด็จกลับถึงเรือพระที่นั่งมหาจักรีเวลาเที่ยง
เศษ เวลาบ่ายโมงหนึ่งเรือพระที่นั่งมหาจักรีออกเดิน บ่าย 3 โมงเศษถึงเกาะงัวตาหล้า อยู่ในหมู่ช่อง
อ่างทอง เรือพระที่นั่งทอดในช่องเกาะ แล้วเสด็จลงประทับเรือพระที่นั่งกรรเชียงไปขึ้นเรือกลไฟเทวา
สุราราม ทอดพระเนตรหมู่เกาะแลทรงฉายรูปแล้วเสด็จกลับเรือพระที่นั่งมหาจักรีเวลา 2 ยาม เรือพระที่
นั่งมหาจักรีออกจากเกาะในหมู่ช่องอ่างทอง

วันที่ 10.....บ่าย 5 โมงถึงเมืองกำเนิดคนพคุณ.....

รัตนโกสินทร์ศก 128 (พ.ศ. 2452)

23 พฤษภาคม พ.ศ.2452

.....ทอดสมอเรือพระที่นั่งที่ปากน้ำเมืองชุมพร..... เวลา 2 ยามออกเรือพระที่นั่งตั้งเข็มทางทิศใต้เฉียงไปข้างตะวันออก

วันที่ 23 พฤษภาคม เวลาบ่าย 40 นาทีทอดสมอเรือพระที่นั่งที่เกาะเต่าด้านเหนือ เวลาบ่าย 2 โมงครึ่งออกเรือพระที่นั่งไปเกาะพะงัน ไปทางทิศเหนือแห่งเกาะแล้วจึงวกมาทางด้านตะวันออก เวลาบ่าย 30 นาทีทอดสมอเรือพระที่นั่งหน้าเกาะพะงันด้านตะวันออก

วันที่ 24 พฤษภาคม เวลาเช้า 2 โมง 45 นาทีเสด็จพระราชดำเนินขึ้นประพาสเกาะพะงันถึง จ.ป.ร. ที่ 1 ทรงจารึกศักราช 1271 ที่ก้อนศิลาใหญ่หมายจุลศักราชเสด็จประพาส แล้วเสด็จกลับมาทรงน้ำที่ธารเสด็จแลเสวยกลางวันที่พักพลาปลายลำธาร เสด็จกลับลงเรือพระที่นั่ง เวลาบ่าย 2 โมงครึ่งออกเรือพระที่นั่งไปเกาะสมุย ทอดสมอเรือพระที่นั่งที่หน้าเกาะสมุยด้านเหนือ คือหน้าแม่น้ำ เวลาบ่าย 4 โมงครึ่งประทับแรม

วันที่ 25 พฤษภาคม เวลาบ่าย ออกเรือพระที่นั่งกลับไปทอดที่เกาะพะงันด้านที่เรียกว่าวกกะคุ่ม เวลาเช้าโมงครึ่ง ครั้นเวลาเช้า 5 โมงออกเรือพระที่นั่งข้ามไปทิศตะวันตกไปช่องอ่างทอง เวลาบ่ายโมง 40 นาทีถึงหมู่เกาะช่องอ่างทอง ทอดสมอเรือพระที่นั่งหน้าเกาะสามยอดด้านใต้ประทับแรม

วันที่ 26 พฤษภาคม เวลาบ่าย ออกเรือพระที่นั่งข้ามไปปากน้ำเมืองหลังสวน เวลาเช้า 4 โมงครึ่งทอดสมอเรือพระที่นั่งที่ปากน้ำเมืองหลังสวน.....

อุทยานแห่งชาติน้ำตกธารเสด็จ

ความเป็นมาของอุทยานแห่งชาติน้ำตกธารเสด็จ

เมื่อ พ.ศ. 2510 พระครูสุภัทรธรรมาภิรม (วิฑูร ธรรมวโร) เจ้าอาวาสวัดราษฎร์เจริญ อำเภอกะพะงัน ได้ริเริ่มก่อตั้ง "วนอุทยานการุณเมตต์" บริเวณน้ำตกแพง บ้านมะเคื่อหวานหมู่ 3 ตำบลเกาะพะงัน อำเภอกะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยเห็นว่าพื้นที่บริเวณน้ำตกแพงมีความอุดมสมบูรณ์ มีป่าไม้และสัตว์ป่าชุกชุม และได้เริ่มมีชาวบ้านเข้าไปบุกรุก จับจองพื้นที่ เพราะบริเวณน้ำตกแพงอยู่ใกล้ที่ชุมชน พระครูสุภัทรธรรมาภิรมได้ร่วมมือกับชาวบ้าน พระเณรเข้าไปตกแต่งสถานที่ ปรับปรุงให้เป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจของประชาชนทั่วไป มีการตัดถนนเข้าสู่ตัวน้ำตกระยะทาง 1 กิโลเมตร ได้รับความร่วมมืออย่างดียิ่งจากเจ้าของที่ดินนาคัดผ่าน และได้ชี้แจงให้ผู้ที่บุกรุกบริเวณน้ำตกแพงให้ร่วมการอนุรักษ์แทนการทำลาย

พ.ศ. 2520 พระครูสุภัทรธรรมาภิรม ได้มอบ "วนอุทยานการุณเมตต์" ให้กับกรมป่าไม้ เหตุเนื่องจากมีปัญหาจากผู้ที่ไม่หวังดี ได้กล่าวหาและโจมตีว่า พระครูสุภัทรธรรมาภิรมย์ นำพื้นที่ดังกล่าว

เป็นที่ขอมสมผู้คนและอาวุธ ของผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ เพื่อล้มล้างประชาธิปไตย ซึ่งในเวลานั้น กำลังเป็นปัญหาใหญ่ของชาติ ทำให้พระครูสุภัทรธรรมาภิรมย์ตัดสินใจนำพื้นที่มอบให้กับกรมป่าไม้ และกรมป่าไม้ก็ได้ประกาศเป็น "วนอุทยานน้ำตกแพง"

พ.ศ. 2530 นายประทีป ทวยเจริญ สมาชิกสภาจังหวัดเขตอำเภอเกาะพะงัน ได้มีหนังสือถึงกรมป่าไม้ พื้นที่ของเกาะพะงันซึ่งเป็นป่าสงวนแห่งชาติป่าเกาะพะงัน มีธารน้ำตก ป่าไม้และสัตว์ป่าที่อุดมสมบูรณ์ สามารถที่จะพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวต่อไปในอนาคตจึงเสนอให้กรมป่าไม้ประกาศเป็นอุทยานแห่งชาติ

พ.ศ. 2532 กรมป่าไม้ได้มีคำสั่งให้นายชัยชนะ วิชัยศิษุ เจ้าพนักงานป่าไม้ 4 (ตำแหน่งในขณะนั้น) ดำเนินการสำรวจพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติเกาะพะงัน และป่าน้ำตกธารเสด็จ ป่าเขาลาดไม้แก้ว ป่าเขาค่าย ป่าเขาหินนก ป่าแหลมนายโพธิ์ - แหลมกะทะคว่ำ และป่าเขาไฟไหม้ เพื่อเตรียมการประกาศเป็น "อุทยานแห่งชาติน้ำตกธารเสด็จ"

พ.ศ. 2540 นายชัยสันต์ หิรัญสาลี เจ้าหน้าที่บริหารงานป่าไม้ 6 (ตำแหน่งในขณะนั้น) ได้เสนอเพิ่มพื้นที่บริเวณเกาะเต่าบางส่วน และหมู่เกาะทางทะเลบางส่วนที่สมควรอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเลไว้ประมาณ 10 เกาะ

สถานภาพ

ปัจจุบันอุทยานแห่งชาติน้ำตกธารเสด็จ สังกัดส่วนอุทยานแห่งชาติทางทะเล สำนักอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ กรมป่าไม้ เป็นอุทยานแห่งชาติเตรียมการประกาศในพระราชกฤษฎีกาเพื่อกำหนดพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่าเกาะพะงัน และบริเวณใกล้เคียงเป็นอุทยานแห่งชาติ

สถานที่ตั้ง

อุทยานแห่งชาติน้ำตกธารเสด็จ อยู่ในท้องที่ ตำบลบ้านใต้ ตำบลเกาะพะงัน ตำบลเกาะเต่า และบางส่วนของตำบลอ่างทอง อำเภอเกาะสมุย

ที่ทำการอุทยานแห่งชาติน้ำตกธารเสด็จ ตั้งอยู่เลขที่ 108 หมู่ที่ 3 ตำบลเกาะพะงัน อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี โทร. (077) 238-275

ที่ตั้งและอาณาเขต

พื้นที่ทำการสำรวจ เป็นพื้นที่ป่าของอำเภอเกาะพะงัน เป็นพื้นที่ป่าห้วยเล็ก ห้วยมน้อยกระจัดกระจายอยู่ทั่วพื้นที่เกาะ อยู่ระหว่างเส้นลองจิจูดที่ 9.40 - 9.48 เหนือ และเส้นละติจูดที่ 99.58 - 100.05 ตะวันออก ประกอบด้วยป่าดังนี้

1. ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าเกาะพะงัน ในท้องที่หมู่ที่ 7 ตำบลเกาะพะงัน หมู่ที่ 2, 3, 4, และ 5 ตำบลบ้านใต้ อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งได้ประกาศเป็นป่าสงวนแห่งชาติตามกฎกระทรวง ฉบับที่ 1030 พ.ศ. 2526 ออกตามความในพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. 2507 (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 100 ตอนที่ 206 ลงวันที่ 31 ธันวาคม 2526) มีเนื้อที่ทั้งหมดประมาณ 24,450 ไร่ หรือ 39.12 ตารางกิโลเมตร
2. ป่าน้ำตกธารเสด็จ ในท้องที่หมู่ที่ 5 ตำบลบ้านใต้ อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้ประกาศเป็นที่สาธารณะประโยชน์ ประกาศโดย พระสุนทรวรนาถ นายอำเภอสุราษฎร์ธานี มลชลนครศรีธรรมราช ตามประกาศที่ 129 ลงวันที่ 6 พฤศจิกายน 2475 ลำดับแปลงที่ 20 มีเนื้อที่ทั้งหมดประมาณ 574 ไร่ หรือ ประมาณ 0.92 ตารางกิโลเมตร
3. ป่าเขาตาหลวง ในท้องที่หมู่ที่ 35.7 ตำบลเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานีเป็นป่าธรรมชาติ ที่ยังไม่ได้ประกาศจัดตั้งเป็นป่าสงวนแห่งชาติ ยังคงมีสภาพเป็นป่าตามกฎหมายป่าไม้ พ.ศ. 2484 มีเนื้อที่ประมาณ 3,125 ไร่ หรือประมาณ 5 ตารางกิโลเมตร
4. ป่าเขาหินนก ในท้องที่หมู่ที่ 4 ตำบลเกาะพะงัน อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นป่าธรรมชาติที่ยังไม่ได้ประกาศจัดตั้งเป็นป่าสงวนแห่งชาติ ยังคงมีสภาพเป็นป่าตามกฎหมายป่าไม้ พ.ศ. 2484 มีเนื้อที่ประมาณ 625 ไร่ หรือประมาณ 1 ตารางกิโลเมตร
5. ป่าเขาค่าย ในท้องที่ หมู่ที่ 4 ตำบลบ้านใต้ อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นป่าธรรมชาติที่ยังไม่ได้ประกาศจัดตั้งเป็นป่าสงวนแห่งชาติ ยังคงมีสภาพเป็นป่าตามกฎหมายป่าไม้ พ.ศ. 2484 มีเนื้อที่ประมาณ 1,875 ไร่ หรือประมาณ 3 ตารางกิโลเมตร
6. ป่าแหลมนายโพธิ - แหลมกะทะคว่ำ ในท้องที่หมู่ที่ 5 ตำบลบ้านใต้ อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นป่าธรรมชาติที่ยังไม่ได้ประกาศจัดตั้งเป็นป่าสงวนแห่งชาติ ยังคงมีสภาพเป็นป่าตามกฎหมายป่าไม้ พ.ศ. 2484 มีเนื้อที่ประมาณ 1 ตารางกิโลเมตร
7. ป่าเขาลาดไม้แก้ว ในท้องที่หมู่ที่ 5 ตำบลบ้านใต้ อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นป่าธรรมชาติที่ยังไม่ได้ประกาศจัดตั้งเป็นป่าสงวนแห่งชาติ ยังคงมีสภาพเป็นป่าตามกฎหมายป่าไม้ พ.ศ. 2484 มีเนื้อที่ประมาณ 2,500 ไร่ หรือประมาณ 4 ตารางกิโลเมตร
8. ป่าเขาไฟไหม้ ในท้องที่หมู่ที่ 5 ตำบลบ้านใต้ อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นป่าธรรมชาติที่ยังไม่ได้ประกาศจัดตั้งเป็นป่าสงวนแห่งชาติ ยังคงมีสภาพเป็นป่าตามกฎหมายป่าไม้ พ.ศ. 2484 มีเนื้อที่ประมาณ 150 ไร่ หรือประมาณ 0.24 ตารางกิโลเมตร พื้นที่ป่าที่ทำการสำรวจจำนวน 8 ปารวมเนื้อที่ทั้งสิ้นประมาณ 33,924 ไร่ หรือประมาณ 54.28 ตารางกิโลเมตร คิดเป็น 32.31 เปอร์เซ็นต์ของพื้นที่เกาะทั้งหมด พื้นที่ทางทะเลรอบเกาะพะงัน 126,875 ไร่ (203 ตร.กม)

9. เกาะว่าวน้อย, ว่าวใหญ่ เกาะตุงกู - ตุงกา ซึ่งอยู่ติดกับอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะอ่างทองเป็นบริเวณที่มีระบบนิเวศวิทยาได้น้ำอย่างอุดมสมบูรณ์ เนื้อที่ประมาณ พื้นที่บนบกประมาณ 625 ไร่ (1 ตารางกิโลเมตร) พื้นที่ทะเล 19,375 ไร่ (31 ตารางกิโลเมตร)

10. เกาะค่อม้า ซึ่งห่างจากเกาะพะงันไปทางทิศใต้ประมาณ 1 กิโลเมตร เนื้อที่ทางบกประมาณ 125 ไร่ (0.2 ตร.กม.) ตะวันตกเฉียงเหนือ

11. เกาะแตนอก - เกาะแตนใน ซึ่งอยู่ห่างจากเกาะพะงันไปทางทิศตะวันตกประมาณ 1 กิโลเมตร เนื้อที่ทางบกประมาณ 156 ไร่ (0.24 ตร.กม.)

12. เกาะเต่า อยู่ห่าง จากเกาะพะงันไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือประมาณ 50 กิโลเมตร สำหรับเขาเฉพาะบางส่วนของเกาะเต่าด้านทิศตะวันออกเนื้อที่ทางบกประมาณ 5,625 ไร่ (9 ตารางกิโลเมตร) พื้นที่ทางทะเล 66,875 ไร่ (107 ตารางกิโลเมตร)

13. พื้นที่ทางทะเลรอบเกาะพะงัน 126,875 ไร่ (203 ตร.กม.) อยู่ห่างเกาะพะงันไปทางทิศเหนือประมาณ 15 กม. เนื้อที่ทางทะเล 625 ไร่ (1 ตร.กม.)

ลักษณะทางภูมิศาสตร์ทั่วไป

อุทยานแห่งชาติน้ำตกธารเสด็จ ตั้งอยู่บนเกาะพะงัน อยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของจังหวัดสุราษฎร์ธานี บริเวณ ตอนกลางของอ่าวไทย ห่างจากอำเภอเมืองประมาณ 80 กม.ห่างจากเกาะสมุยประมาณ 20 กม. และห่างจากอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะอ่างทองประมาณ 25 กม. ตั้งอยู่บริเวณเส้นรุ้งที่ 9 45 เหนือ และเส้นแวงที่ 100 05 ตะวันออก ประกอบด้วย เกาะพะงัน เกาะแตนอก, เกาะแตนใน, เกาะม้า, เกาะตุงกู - ตุงกา, เกาะว่าวใหญ่, และเกาะเต่า ที่อยู่ห่างไปทางทิศเหนือของเกาะพะงัน ประมาณ 30 กม.

เกาะพะงันตั้งอยู่ชายฝั่งทะเลด้านตะวันออก ซึ่งเป็นชายฝั่งทะเลยกตัว และชายฝั่งทะเลเปิดของคาบสมุทร เป็นส่วนติดต่อกับเทือกเขาหลวง เขตจังหวัดสุราษฎร์ธานี และจังหวัดนครศรีธรรมราช เกาะพะงันเป็นส่วนเหนือสุดของหินแกรนิตของเทือกเขาที่โผล่ให้เห็น

ภูมิประเทศที่เป็นภูเขาสูงมีอาณาเขตตั้งแต่ใจกลางเกาะแผ่ปกคลุมพื้นที่ ส่วนใหญ่ 77 % เป็นเทือกเขาทอดแนวจากทิศเหนือสู่ทิศใต้ สภาพทั่วไปเป็นภูเขาสลับซับซ้อนมีที่ราบตามหุบเขาและบริเวณอ่าวต่าง ๆ รอบเกาะ ประกอบด้วยยอดเขาที่สำคัญได้แก่

ยอดเขาดาหลวง อยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือสูง 478 เมตร

เขاهرรา อยู่ทางทิศเหนือ สูง 627 เมตร

เขากินนอน อยู่ทางทิศเหนือ สูง 438 เมตร

เขาย่านไฟไหม้ อยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ สูง 240 เมตร

เขาลาดไม้แก้ว อยู่ทางทิศตะวันออก สูง 378 เมตร

สำหรับเกาะเต่า นั้น พื้นที่ของเกาะเป็นป่าดิบแล้วสภาพทั่วไปเป็นภูเขาสูง มีที่ราบเล็กน้อยทางทิศตะวันตก มีลำธารสายสั้น ๆ ที่มีน้ำไหลเฉพาะฤดูฝน ส่วนปะการังมีความอุดมสมบูรณ์สูง น้ำมีความใสมาก ปะการังกระจายอยู่ทั่วไปรอบเกาะ

ในส่วนของเกาะตุ้งกู - ตุ้งกา และเกาะว้าว เป็นเกาะที่อยู่ติดต่อกับหมู่เกาะต่าง ๆ ของอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะอ่างทอง ลักษณะของเกาะเป็นเกาะหินปูน มีความสวยงามและแปลกตาคล้าย ๆ กับกำแพงขนาดยักษ์ ตั้งอยู่กลางน้ำ ปะการังส่วนใหญ่เป็นประเภทปะการังหินลูกช้างและปะการังสมอง

เส้นทางคมนาคม

(1) ทางหลวงแผ่นดิน (ไม่มี)

(2) ทางหลวงจังหวัด (ไม่มี)

(3) ทาง รพช. จำนวน 1 สาย ระยะทาง 10 กิโลเมตร สภาพเป็นถนนคอนกรีตระยะทางยาวประมาณ 8 กิโลเมตร ใช้ได้ตลอดปี

(4) ทางหลวงชนบท จำนวน 4 สายคือ

4.1 จากท่าเทียบเรือบ้านท้องศาลา หมู่ที่ 1 ตำบลเกาะพะงัน ถึงบ้านโกลกหล้า หมู่ที่ 7 ตำบลเกาะพะงัน ระยะทางประมาณ 11 กิโลเมตร สภาพเป็นถนนลาดยางกว้างประมาณ 6 เมตร

4.2 จากท่าเทียบเรือบ้านท้องศาลา หมู่ที่ 1 ตำบลเกาะพะงันถึง บ้านศรีธนู หมู่ที่ 8 ตำบลเกาะพะงัน ระยะทางประมาณ 7 กิโลเมตร สภาพเป็นถนนคอนกรีตกว้าง 6 เมตร

4.3 จากท่าเทียบเรือบ้านท้องศาลา หมู่ที่ 1 ตำบลเกาะพะงัน ถึงบ้านค่าย หมู่ที่ 4 ตำบลบ้านใต้ ระยะทางประมาณ 8 กิโลเมตร สภาพเป็นถนนคอนกรีตประมาณ 6 เมตร

4.4 จากบ้านใต้ หมู่ที่ 2 ตำบลบ้านใต้ถึงบ้านท้องคาปาน หมู่ที่ 5 ตำบลบ้านใต้ระยะทางประมาณ 8 กิโลเมตร สภาพเป็นดิน ผ่านเนินเขาสูงชัน กว้างประมาณ 4 เมตร

ขณะนี้มีการปรับปรุงระบบถนนภายในอำเภอเกาะพะงัน เพื่อให้สามารถติดต่อระหว่างตำบลและหมู่บ้านต่าง ๆ กันได้ทั่วถึง

(5) ทางน้ำ จากสุราษฎร์ธานีถึงเกาะพะงันระยะทางประมาณ 100 กิโลเมตรปัจจุบันมีเรือโดยสาร 3 ประเภท

5.1 เรือควน เป็นเรือโดยสารขนาดกลางจุคนโดยสารประมาณ 150 คน บริการวันละ 4 เที่ยว (ไป 2 กลับ 2) ระยะทางการเดินทางจากสุราษฎร์ธานีถึงเกาะพะงันประมาณ 4 ชั่วโมง

5.2 เรือนอน เป็นเรือโดยสารธรรมดาและขนส่งสินค้า เป็นแบบสองชั้น จุผู้โดยสารประมาณ 160 คน เดินทางในช่วงกลางคืน จัดที่นั่งสำหรับผู้โดยสารทุกคน มีบริการทุกคืน ระยะการเดินทางจากสุราษฎร์ธานีถึงเกาะพะงันประมาณ 8 ชั่วโมง

5.3 เรือเฟอร์รี่ เป็นเรือโดยสารและขนส่งสินค้าขนาดใหญ่ จุผู้โดยสารประมาณ 500 คน รวมทั้งรถยนต์ รถบรรทุก ประมาณ 50 คัน มีบริการ 2 บริษัทคือ บริษัทราชาเฟอร์รี่ และบริษัทเฟอร์รี่ไลท์ วันละ 4 เที่ยว ระยะการเดินทางจากสุราษฎร์ธานีถึงเกาะพะงันประมาณ 5 ชั่วโมง

แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

น้ำตกแพง

เป็นน้ำตกที่เกิดจากเทือกเขาบริเวณบ้านมะเดื่อหวาน ไหลจากหน้าผาสูง ลดหล่นลงตามโขดหิน มีความสวยงามมาก มีน้ำตลอดปี และเป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวทั่วไป และเป็นที่ตั้งที่ทำการอุทยานแห่งชาติน้ำตกธารเสด็จ ตั้งอยู่หมู่ที่ 3 บ้านมะเดื่อหวาน สามารถเดินทางมาจากท่าเรือบ้านท้องศาลา ตามเส้นทางท้องศาลา - บ้านโกลกหล้า ระยะทางประมาณ 3 กิโลเมตร ค่าโดยสารรถคนละ 30 บาท มีถนนเข้าถึงน้ำตก หรือโดยรถส่วนตัวก็สามารถเดินทางถึงตัวน้ำตกแพงโดยสะดวก มีนักท่องเที่ยวนิยมเข้าไปเที่ยวชมและพักผ่อนหย่อนใจอยู่เป็นประจำและสภาพป่าไม้บริเวณใกล้เคียง มีความอุดมสมบูรณ์สูง

เส้นทางศึกษาธรรมชาติน้ำตกแพง - จุดชมวิว - โคมศิลา

เส้นทางศึกษาธรรมชาติ เริ่มจากน้ำตกแพงน้อย ซึ่งเป็นน้ำตกขนาดเล็ก สูงประมาณ 20 เมตร แล้วเดินลัดเลาะไปตามทางเดินเลียบริมน้ำตก ผ่านชั้นน้ำตกต่าง ๆ คือ ธารน้ำรัก ธารสองแพร่ง ธารกล้วยไม้ หนึ่งในสายธารเล็ก ๆ ของสายน้ำตกแพง แพง ภาษาล้านนาหมายถึง เฟิงหินเล็ก ๆ ที่ลดหล่น ลงมาตามโขดหิน ซึ่งความสวยงามของชั้นนี้อยู่ที่พันธุ์กล้วยไม้ป่าที่ขึ้นอยู่หนาแน่น รวมทั้งเฟิร์นชนิดต่างๆ เช่น เฟิร์นก้านดำ เฟิร์นสามร้อยยอด ซึ่งเป็น เฟิร์นที่มักจะขึ้นอยู่บริเวณ ที่มีความชุ่มชื้นสูง เฟิร์นชายผ้าสีดา ที่อิงอาศัยตามกิ่งไม้ต่างๆ ซึ่ง แสดงให้เห็นถึง ความสมบูรณ์ของ ระบบนิเวศน์ ป่าพงัน นอกจากเฟิร์นแล้วเรายังจะพบกับพืชชนิดอื่น ๆ เช่น หว้าหรือธู เถาวัลย์ชนิดต่าง ๆ และเมื่อเดินไปเรื่อย ๆ เรายังจะพบพันธุ์ไม้ยักษ์ใหญ่ของป่าเขตร้อน อันได้แก่ ไม้ยางนา ซึ่งหาได้ง่ายในป่าพงัน ยางนาเป็นพันธุ์ไม้แห่งป่าดงดิบ ลำต้นที่สูงชะลูดขาวเด่นออกมาจากเรือนยอดหนาทึบของไม้เบญจมาศ ไม้ยางนายังเป็นไม้ที่ให้ปริมาณเนื้อไม้มาก และต้นที่ใหญ่ที่สุดของประเทศไทยก็อยู่บนเกาะพะงันนี่เอง แต่น่าเสียดาย ยางนา มักถูกเจาะเอาน้ำมันชั้น หากถูกเจาะใช้มากเกินไป ต้นจะโทรมและตายไปในที่สุด นอกจากนี้เรายังจะพบกับพันธุ์ไม้พื้นล่างประเภท ระกำ หลาวชะโอน และหวายที่ขึ้นอยู่ทั่วไป รวมทั้ง

กล้วยไม้เพชรหึง ที่เป็นกล้วยไม้ที่ลำต้นใหญ่ที่สุดในโลกที่พบขึ้นอยู่ตามคาบไม้ ตลอดเส้นทางเพชรหึง เป็นดอกไม้ประจำอุทยานแห่งชาติน้ำตกธารเสด็จ เส้นทางเดินศึกษาธรรมชาติจะสิ้นสุดที่ จุดชมวิวกมิตลาซึ่งเป็นจุดชมวิวที่สามารถมองดวงอาทิตย์ตกได้สวยงามที่สุด เส้นทางเดินศึกษาธรรมชาติมีความยาวประมาณ 1.5 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินประมาณ 2 ชั่วโมง

เขาหระ

เป็นยอดเขาที่สูงที่สุดของเกาะพะงัน สูงประมาณ 627 เมตร จากระดับน้ำทะเล อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติน้ำตกธารเสด็จเป็นจุดชมวิวที่สามารถมองเห็นทิวทัศน์ของเกาะพะงันได้ทั่วทั้งเกาะ อยู่ห่างจากที่ทำการอุทยานไปทางทิศเหนือประมาณ 3 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินประมาณ 4 ชั่วโมง ในอดีตเขาหระเป็นสถานที่ตั้งเสาอากาศวิทยุของบริษัทที่สำรวจน้ำมันและก๊าซธรรมชาติในอ่าวไทย เพื่อใช้ติดต่อระหว่างบริษัทในกรุงเทพและเรือที่ใช้สำรวจในอ่าวไทย เขาหระเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวมาเกาะพะงันแล้วต้องไปให้ถึง เส้นทางเดินสู่เขาหระสามารถที่จะเดินศึกษาธรรมชาติได้ตลอดเส้นทางเช่นกัน เพราะมีพันธุ์ไม้หลากหลายชนิด บนยอดเขาหระมีที่ราบประมาณ 50 ตารางเมตร สามารถกางเต็นท์ได้

การดำน้ำชมปะการังในเขตอุทยานแห่งชาติน้ำตกธารเสด็จ

ปัจจุบันการดำน้ำชมปะการังเป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยวมากและปะการังในเขตอุทยานแห่งชาติน้ำตกธารเสด็จก็สวยงามไม่แพ้ที่อื่นๆ ในอ่าวไทย

กลุ่มเกาะพะงัน

กลุ่มเกาะพะงันประกอบด้วยเกาะ จำนวนทั้งหมด 8 เกาะ คือ เกาะพะงัน เกาะม้า เกาะกงธารเสด็จ เกาะกงรีน เกาะกงนุ้ย เกาะกงเกลี้ยง เกาะแคน และเกาะแคนอก

เกาะพะงันเป็นเกาะที่มีขนาดใหญ่ ซึ่งเป็นอันดับที่ 2 ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี รองจากเกาะสมุย ตั้งอยู่ห่างจากฝั่งประมาณ 45 กิโลเมตร น้ำค่อนข้างใส ความโปร่งใสของน้ำประมาณ 3-6 เมตร แนวปะการังพัฒนาได้ดีทางด้านทิศตะวันตกและทิศใต้เป็นแนวปะการังริมฝั่ง (fringing reef) มีความกว้างประมาณ 100 เมตร จนถึง 1 กิโลเมตร โดยมีความกว้างมากที่สุดที่บริเวณอ่าววกค่อม โดยที่ทางทิศตะวันตกและทิศใต้โซนพื้นราบบริเวณถัดจากชายฝั่งออกมามีลักษณะเป็นแอ่งน้ำตื้น (lagoon) เป็นพื้นทรายมีเศษปะการังตายปะปน และในแอ่งน้ำบางบริเวณพบแนวหญ้าทะเลกว้างประมาณ 300-500 เมตร ส่วนโซนพื้นราบส่วนนอกมีหินกว้างประมาณ 20-50 เมตร ขนานกับแนวชายฝั่งเป็นซากหินปะการังซึ่งโผล่พ้นน้ำช่วงเวลาน้ำลง สันนิษฐานว่าเกิดจากการทำลายโดยพายุ ถัดออกมาพบปะการังมีชีวิตตลอดถึงโซนสันและโซนลาดชัน สิ้นสุดที่ระดับน้ำลึกประมาณ 1-11 เมตร แต่ส่วนใหญ่ก่อตัวถึงระดับน้ำลึก 2-7 เมตร แนวปะการังส่วนใหญ่อยู่ในสภาพสมบูรณ์ปานกลางจนถึงสมบูรณ์ดี มีปะการังมีชีวิต

ปกคลุมพื้นที่บริเวณ โชนลาดชันประมาณ 50-70 % และปะการังตายประมาณ 30-50 % ปะการังที่พบส่วนใหญ่เป็นปะการังโขด (*P.lutea*) ปะการังเขากวาง (*Acropora spp.*) ปะการังคอกกะหล่ำ (*P.damicornis*) ปะการังไฟแบบแผ่น (*M. Platyphalla*) ปะการังดอกไม้ทะเล (*Goniopora Sp.*) ปะการังโต๊ะ (*Acropora sp.*) และปะการังเขายี่ (*S.rus*) ส่วนทางด้านทิศตะวันออกและทิศเหนือของเกาะ พบปะการังขึ้นบนโขดหินและเป็นกลุ่มปะการังบนโขดหิน ยกเว้นในอ่าวโหลกล้ำและชายฝั่งบางบริเวณที่กำลังจากคลื่นลมของอ่าวทางด้านทิศตะวันออก ที่มีลักษณะเป็นแนวปะการังริมฝั่ง ส่วนใหญ่มีสภาพสมบูรณ์ปานกลางจนถึงสมบูรณ์ดี ปะการังเด่นที่พบได้แก่ปะการังสมองร่องยาว (*P. daedalea*) ปะการังจาน (*Turbinaria sp.*) ปะการังโขด (*P.lutea*) ปะการังดาวใหญ่ (*D.heliopora*) และปะการังเขากวาง (*ACROPORA SPP.*) เกาะพะงันมีพื้นที่แนวปะการังประมาณ 9.23 ตารางกิโลเมตร ซึ่งมีมากเป็นอันดับ 2 ของจังหวัดสุราษฎร์ธานีรองจากเกาะสมุย โดยมีรายละเอียดแบ่งตามทิศต่าง ๆ ของเกาะดังนี้

ทิศเหนือ เริ่มตั้งแต่เกาะม้าเรื่อยไปทางทิศตะวันออกผ่านอ่าวโหลกล้ำจนถึงแหลมปากช่อง เกาะม้า เป็นเกาะที่มีขนาดเล็ก ลักษณะค่อนข้างกลม มีรัศมีไม่เกิน 400 เมตร ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของเกาะพะงัน มีหาดทรายและแนวปะการังเชื่อมต่อกับเกาะพะงัน แนวปะการังก่อตัวได้ดี เป็นแนวปะการังริมฝั่งมีความกว้างประมาณ 60 เมตร สิ้นสุดที่ระดับความลึก 4-5 เมตร มีสภาพสมบูรณ์ปานกลางจนถึงสมบูรณ์ดี แต่ส่วนใหญ่มีสภาพสมบูรณ์ดีโดยเฉพาะทางด้านทิศตะวันตกและทิศเหนือ ส่วนทิศตะวันออกมีสภาพสมบูรณ์ปานกลาง มีปะการังมีชีวิตปกคลุมพื้นที่บริเวณ โชนลาดชันประมาณ 30-60 % และปะการังตายประมาณ 30-40 % ปะการังที่พบส่วนใหญ่เป็นปะการังโขด (*P.lutea*) ปะการังสมองร่องยาว (*Daedalea*) ปะการังผิวยี่ (*S.rus*) และปะการังจาน (*Turbinariasp.*)

เกาะพะงัน ทางด้านทิศเหนือส่วนใหญ่เป็นกลุ่มปะการังบนโขดหินและเริ่มมีปะการังลดลงบริเวณแหลมปากช่อง ซึ่งมีไม่ถึง 25 % ส่วนตรงบริเวณอื่นส่วนใหญ่แนวปะการังมีสภาพสมบูรณ์ปานกลางจนถึงสมบูรณ์ดีมีปะการังมีชีวิตประมาณ 30-40 % และปะการังตายประมาณ 30-40 % ในอ่าวโหลกล้ำ มีแนวปะการังพัฒนาได้ดีจนมีลักษณะเป็นแนวปะการังริมฝั่ง ยกเว้นตรงบริเวณกลางอ่าวไม่มีปะการังขึ้นอยู่ แนวปะการังมีความกว้างประมาณ 100-400 เมตร สิ้นสุดที่ระดับน้ำลึกประมาณ 3-5 เมตร แนวปะการังส่วนใหญ่อยู่ในสภาพเสื่อมโทรมจนถึงเสื่อมโทรมมาก อาจมีสาเหตุจากพายุเนื่องจากเป็นด้านที่รับลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ

ทิศตะวันออก เริ่มตั้งแต่บริเวณแหลมปากช่องลงมาจนถึงแหลมเทียนหรือแหลมหาดรีน

ปะการังส่วนใหญ่ก่อตัวบนแนวหิน มีสภาพสมบูรณ์ปานกลางจนถึงสมบูรณ์ดี ประกอบด้วยปะการังมีชีวิตปกคลุม 10-30 % และปะการังตาย 5-20 % ของพื้นที่ ปะการังที่พบส่วนใหญ่ได้แก่ปะการังจาน (*Turbinaria sp.*) ปะการังสมองร่องยาว (*P.daedalea*) ปะการังโขด (*P.lutea*) และพบแนว

ปะการังริมฝั่งในอ่าวที่กำบังจากคลื่นลมซึ่งส่วนใหญ่เป็นอ่าวที่มีขนาดเล็ก ยกเว้นอ่าวหาดรีนซึ่งเป็นหาดที่กว้างใหญ่ มีหาดทรายขาวละเอียดเป็นแหล่งที่มีนักท่องเที่ยวนิยมมาเที่ยวอีกแห่งหนึ่งของจังหวัดสุราษฎร์ธานี และมีแนวปะการังที่มีสภาพสมบูรณ์ปานกลางจนถึงสมบูรณ์ดี มีความกว้างประมาณ 1-3 เมตร ปะการังชนิดเด่นที่พบในบริเวณอ่าวได้แก่ ปะการังโจด (P.lutea) และปะการังเขากวาง (Acropora spp.)

ทิศใต้ เริ่มตั้งแต่แหลมเทียนเรื่อยไปทางทิศตะวันตกผ่านบ้านใต้จนถึงอ่าวในวงบริเวณที่ตั้งอำเภอเกาะพะงัน

แนวปะการังก่อตัวได้ดีจนมีลักษณะเป็นแนวปะการังริมฝั่งตลอดชายฝั่งทางด้านทิศใต้ ความกว้างของแนวตั้งแต่ 100-600 เมตร โดยกว้างมากที่สุดตรงบริเวณบ้านในวงใกล้กับที่ตั้งของอำเภอเกาะพะงัน ลึกลงที่ระดับความลึก 2-5 เมตร แนวปะการังส่วนใหญ่มีสภาพสมบูรณ์ดี มีปะการังมีชีวิตปกคลุมพื้นที่บริเวณ โชนพื้นราบประมาณ 60-70 % และปะการังตายประมาณ 30-40 % ส่วนใหญ่เป็นพวกปะการังโจด (P lutea) ปะการังเขากวาง (Acropora spp.) ปะการังไฟแบบแผ่น (M.platyphylla) ปะการังดอกไม้ทะเล (Goniopora sp.) และปะการังผิวขรุขระ (S.rus)

ทิศตะวันตก เริ่มตั้งแต่อ่าวในวงตรงบริเวณที่ตั้งของอำเภอเกาะพะงันเรื่อยขึ้นไปทางทิศเหนือผ่านอ่าวววกุ่มจนถึงเกาะม้า

ทางด้านทิศนี้ แนวปะการังก่อตัวได้ดีที่สุด ซึ่งแนวปะการังมีความกว้างมาก โดยเฉลี่ยกว้างประมาณ 300-800 เมตร และกว้างที่สุดบริเวณอ่าวววกุ่ม ซึ่งแนวปะการังมีความกว้าง 1 กิโลเมตร ถึงระดับความลึกประมาณ 2-5 เมตร ปะการังส่วนใหญ่มีสภาพสมบูรณ์ดี ประกอบด้วยปะการังมีชีวิตปกคลุมพื้นที่บริเวณ โชนลาดชันประมาณ 50-70 % และปะการังตายปกคลุมพื้นที่ 30-40 % ยกเว้นในอ่าวในวงตรงบริเวณบ้านท้องศาลา แนวปะการังมีสภาพสมบูรณ์ระดับปานกลางเนื่องจากอยู่หน้าแหล่งชุมชนและมีเรือเข้าออกที่ทำเรือเฟอร์รี่ อยู่เป็นประจำทำให้น้ำค่อนข้างขุ่น ปะการังจึงมีความสมบูรณ์ต่ำกว่าบริเวณอื่นในด้านเดียวกัน ปะการังเด่นที่พบเป็นพวกปะการังโจด (P lutea) ปะการังเขากวาง (Acropora spp.) ปะการังดอกไม้ทะเล (Goniopora sp.) ปะการังดอกกะหล่ำ (P.damicornis) และปะการังไฟแบบแผ่น (M. platyphylla)

เกาะกงธารเสด็จ

เกาะกงธารเสด็จ เป็นเกาะที่มีขนาดเล็ก ตั้งอยู่ห่างจากเกาะพะงัน ไปทางด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ประมาณ 200 เมตร แนวปะการังก่อตัวได้ดีทางด้านทิศตะวันตกเป็นแนวปะการังริมฝั่ง กว้างไม่เกิน 20 เมตร ลึกลงที่ระดับความลึกประมาณ 2-3 เมตร มีสภาพความสมบูรณ์ปานกลาง ปะการังมีชีวิตปกคลุมพื้นที่บริเวณ โชนลาดชันประมาณ 50 % และปะการังตายประมาณ 50 % ส่วนด้านอื่นพบ

ปะการังขึ้นบนโขดหินมีสภาพสมบูรณ์ดีมาก มีปะการังมีชีวิตประมาณ 30-35 % และปะการังตายประมาณ 10-15 % ส่วนใหญ่เป็นปะการังโขด (*P.lutea*) ปะการังเขากวาง (*Acropora spp*) เกาะกงธารเสด็จมีพื้นที่แนวปะการังน้อยมากประมาณ 0.001 ตารางกิโลเมตร

เกาะกงริน

เกาะกงรินเป็นเกาะที่มีขนาดเล็ก ลักษณะค่อนข้างกลม ตั้งอยู่ทางทิศใต้ของแหลมเทียน ห่างออกมาประมาณ 300 เมตร ลึนสุดที่ระดับความลึกประมาณ 2-3 เมตร มีลักษณะเป็นแนวปะการังริมฝั่งทางด้านทิศเหนือ เพราะมีแหลมเทียนช่วยกำบังคลื่นลมมรสุมตะวันตกเฉียงเหนือ ส่วนด้านทิศตะวันตกเป็นกลุ่มปะการังบนโขดหินที่มีปะการังขึ้นอยู่อย่างหนาแน่น โดยมีปะการังมีชีวิต และปะการังตายปกคลุมพื้นที่บริเวณ โชนลาดชันประมาณ 60 % และปะการังตายประมาณ 40 % ซึ่งส่วนใหญ่เป็นพวกปะการังโขด (*P. lutea*) เกาะกงรินมีพื้นที่แนวปะการัง 0.005 ตารางกิโลเมตร

เกาะกงนุ้ย

เกาะกงนุ้ยเป็นเกาะที่มีขนาดเล็ก ตั้งอยู่ห่างจากเกาะพะงันไปทางทิศตะวันออกประมาณ 1 กิโลเมตร แนวปะการังก่อตัวได้ดี มีลักษณะเป็นแนวปะการังริมฝั่งโดยรอบเกาะ เนื่องจากมีเกาะพะงันช่วยกำบังคลื่นลม ความกว้างของแนวประมาณ 60-120 เมตร ปะการังก่อตัวลงไปได้จนถึงที่ระดับน้ำลึกประมาณ 6 เมตร โดยแนวปะการังมีส่วนของ โชนพื้นราบกว้างมากที่สุดทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ ส่วนทางด้านทิศตะวันตกและทิศเหนือส่วนใหญ่เป็น โชนลาดชันและลึกกว่าทางด้านทิศตะวันออกและทิศใต้ แนวปะการังมีสภาพความสมบูรณ์ปานกลาง โดยมีปะการังมีชีวิตปกคลุมพื้นที่บริเวณ โชนลาดชันประมาณ 35-45 % และปะการังตายประมาณ 40-50 % ปะการังชนิดเด่นที่พบเป็นปะการังเขากวาง (*Acropora spp.*) ปะการังโต๊ะ (*Acropora spp.*) และปะการังโขด (*P.lutea*) เกาะกงนุ้ยมีพื้นที่แนวปะการังประมาณ 0.058 ตารางกิโลเมตร

เกาะกงเกลี้ยง

เกาะกงเกลี้ยงเป็นเกาะที่มีขนาดเล็ก ลักษณะค่อนข้างรี ตั้งอยู่ห่างจากเกาะพะงันไปทางทิศตะวันออก ประมาณ 3.4 กิโลเมตร ปะการังขึ้นบนโขดหินรอบเกาะ แนวปะการังมีสภาพความสมบูรณ์ปานกลางจนถึงสมบูรณ์ดี มีปะการังมีชีวิตปกคลุมพื้นที่ประมาณ 20-30 % และปะการังตายประมาณ 10% ปะการังที่พบส่วนใหญ่ ได้แก่ ปะการังสมอร่องขาว (*P.daedalea*) ปะการังดอกกะหล่ำ (*P.damicomis*) และปะการังเขากวาง (*Acropora spp.*)

เกาะเต๋น

เกาะเต๋นเป็นเกาะที่มีขนาดเล็ก ตั้งอยู่บริเวณอ่าวในวก ตรงข้ามที่อำเภอเกาะพะงัน ห่างจากเกาะพะงันไปทางทิศตะวันตกประมาณ 1.2 กิโลเมตร แนวปะการังก่อตัวได้ดีโดยรอบเกาะ มีลักษณะเป็นแนวปะการังริมฝั่งความกว้างของแนวประมาณ 50-700 เมตร ลึกลงที่ระดับน้ำลึก 4 เมตร แนวปะการังทางด้านทิศตะวันตกของเกาะมีสภาพสมบูรณ์ดี ส่วนทางด้านทิศตะวันออกซึ่งอยู่ตรงข้ามท่าเรือของอำเภอเกาะพะงัน แนวปะการังส่วนใหญ่มีสภาพสมบูรณ์ปานกลาง เนื่องจากมีเรือเข้าออกเป็นประจำทั้งเรือเฟอร์รี่และเรือประมง ทำให้น้ำค่อนข้างขุ่น ปะการังจึงมีความสมบูรณ์ต่ำกว่าด้านทิศตะวันตก และพบว่ามีสาหร่ายชนิดต่าง ๆ เช่น สาหร่าย Halimeda, Padina และ Sagassum ขึ้นปะปนอยู่บนปะการังตาย นอกจากนี้ยังพบสัตว์น้ำจำพวกหริ่งหรือหอยเป็นจำนวนมากตรงบริเวณที่มีสาหร่ายขึ้นอยู่ ปะการังที่พบส่วนใหญ่เป็นปะการังโขด (*P. lutea*) ปะการังเขากวาง (*Acropora* spp.) ปะการังดอกไม้ทะเล (*Goniopora* sp.) และปะการังดอกกะหล่ำ (*P. damicornis*) ซึ่งทางด้านทิศตะวันออกพบขนาดโคโลนีของปะการังมีขนาดเล็กกว่าปะการังทางด้านทิศตะวันตก เกาะเต๋นมีพื้นที่แนวปะการังประมาณ 0.573 ตารางกิโลเมตร

เกาะเต๋นนอก

เกาะเต๋นนอกเป็นเกาะสัมปทางรังนกมีขนาดเล็กแต่มีขนาดใหญ่กว่าเกาะเต๋นเล็กน้อย ตัวเกาะมีลักษณะค่อนข้างชัน และมีส่วนโค้งเว้าทางด้านทิศเหนือและทิศใต้ ตั้งอยู่ห่างจากเกาะพะงันไปทางทิศตะวันตกประมาณ 4 กิโลเมตร แนวปะการังก่อตัวได้ดี เป็นแนวปะการังริมฝั่งรอบเกาะ ความกว้างโดยเฉลี่ยประมาณ 100 เมตร ลึกลงที่ระดับความลึกของน้ำประมาณ 3-8 เมตร ส่วนใหญ่มีสภาพสมบูรณ์ดีซึ่งมีปะการังมีชีวิตปกคลุมพื้นที่โซนลาดชันประมาณ 50-70 % และปะการังตายประมาณ 25-35 % ปะการังชนิดเด่นได้แก่ ปะการังโขด (*P. lutea*) ปะการังเขากวาง (*Acropora* spp.) และปะการังดอกไม้ทะเล (*Goniopora* sp.) นอกจากนี้ยังพบปะการังอ่อนหนัง (*Sinularia* sp.) และฟองน้ำครก ขึ้นอยู่พอสมควร เกาะเต๋นนอกมีพื้นที่แนวปะการังประมาณ 0.223 ตารางกิโลเมตร

ประเพณีชักพระทางน้ำ อำเภอเกาะพะงัน และเพลงชักพระ

ประวัติความเป็นมา

ประเพณีชักพระไม่ว่าจะเป็นทางบกหรือทางน้ำ สันนิษฐานว่า น่าจะสืบเนื่องมาจากตำนานเทโวโรหนสูตร ซึ่งมีหลักฐานปรากฏในคัมภีร์ขุททกนิกายว่า ก่อนพุทธศก 80 ปี องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ทรงเสด็จไปประทับจำพรรษา ณ เทวโลก ชั้นดาวดึงส์ เพื่อแสดงธรรมโปรดพุทธมารดาจนตลอดไตรมาส แล้วก็เสด็จกลับสู่ชมพูทวีป ในวันแรม 1 ค่ำเดือน 11 จากปฐมเหตุนี้เอง ชาวเมืองจึงถือว่าวันนี้เป็นวันพระเสด็จ และจัดเป็นประเพณีชักพระสืบต่อกันมา จนถึงปัจจุบันนี้

สำหรับประเพณีชักพระเกาะพะงัน มีความแตกต่างจากที่อื่น คือ ถือเอาวันแรม 8 ค่ำเดือน 11 เป็นวันชักพระ ด้วยเหตุที่ต้องอาศัยปัจจัยสำคัญ ได้แก่ ลมและน้ำ เนื่องจากการชักพระทางน้ำ ใช้อ่าวท้องศาลาเป็นบริเวณงาน

ประเพณีชักพระทางน้ำเกาะพะงันเกิดขึ้นเมื่อใด ยากที่จะหาคำตอบได้แน่ชัด แต่จากการสอบถามผู้สูงอายุวัย 96 ปี ก็มีเพียงคำตอบที่คาดว่าน่าจะเป็นเวลาร้อยปีเศษมาแล้ว เพราะเมื่อเป็นเด็กก็มีประเพณีนี้แล้ว โดยทุกฝ่ายพร้อมเพรียงกันจัดงาน ดังคำกล่าวที่ว่า "พระช่วยฟื้นผาย หมึงชายทุกวัยไปลงเรือ" บ้านทุกหลังเป็นบ้านร้าง 3 วัน ในทะเลเต็มไปด้วยเรือผาย เรือเฟี้ยว นับ 100 ลำ ที่ผูกโยงกับเชือกเส้นเดียวกันจากเรือพนมพระ ช่วยกันผายลากเรือพนมพระไปทั่วบริเวณอ่าวท้องศาลา พร้อมกับร้องเพลงชักพระที่มีทำนองไพเราะ และมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว

กิจกรรมภาคกลางวัน มีการทำบุญเลี้ยงพระช่วงเช้า แล้วทุกคนไปลงเรือแห่พระ จนได้เวลาถวายภัตตาหารเพลจึงหยุดพัก ภาคบ่าย ลงเรือแห่พระ ร้องเพลง แข่งเรือผาย ประกวัดเรือพระ เป็นต้น จนถึง 5 โมงเย็น ในภาคกลางคืน มีการร่วมฟังพระธรรมเทศนา ทำกิจกรรมดังกล่าวนี้จนครบ 3 วัน โดยมีวัดราษฎร์เจริญเป็นศูนย์กลางการจัดงาน

ต่อมา สภาพเศรษฐกิจและสังคมเกาะพะงัน เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว กลายเป็นเมืองท่องเที่ยวสำคัญของชาวไทยและชาวต่างประเทศ อาชีพและการดำเนินชีวิตของชาวเกาะพะงันก็เปลี่ยนแปลงไป การจัดและร่วมกิจกรรมงานชักพระก็ไม่สามารถทำได้เหมือนก่อน โดยเปลี่ยนแปลงรูปแบบไปบ้าง

อย่างไรก็ตาม ชาวเกาะพะงันก็ไม่มีวันทอดทิ้งงานประเพณีสำคัญนี้ ได้ร่วมมือกันจัดงานมาทุกปี ไม่เคยขาด เป็นที่ชื่นชมของผู้มาพบเห็นและผู้ร่วมงานได้รับความสุขกันถ้วนหน้า สร้างความสามัคคีพร้อมกับการทำนุบำรุงพระพุทธศาสนาได้อย่างดียิ่ง

เพลงชักพระเกาะพะงัน

เพลงชักพระมีมานานควบคู่กับงานประเพณีชักพระ และมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ลักษณะขอเพลงจะเป็นคำกลอน วรรคหน้า 8 คำ วรรคหลัง 6 คำ เนื้อหาสาระหลากหลาย เช่น เมื่อเข้าใกล้เรือพนมพระ ก็ร้องไหว้พระ หรือชมบารมีพระที่เสด็จมาทางน้ำ ชมความงามของเรือพนมพระ เล่าประวัติงานชักพระ ชมสถานที่ต่าง ๆ ชมบุคคล และเกี่ยวพาราสิระหว่างพายเรือ ซึ่งมีเรือผู้ชายและเรือผู้หญิง

เพลงชักพระนี้ จะนำมาร้องกันในงานประเพณีชักพระเท่านั้น ส่วนการถ่ายทอดเพลง และการแต่งเพลงนั้น เป็นไปตามธรรมชาติ คือเมื่อเรียนรู้ฉันทลักษณ์ ก็ไปแต่งเองตามชอบใจ ผู้ที่แต่งไม่ได้ ก็ต้องขอให้ผู้อื่นแต่งให้

การร้องเพลงชักพระ ในเรือแต่ละลำ จะมีหญิงล้วน หรือชายล้วนลำละ 4-5 คน ถ้าเป็นเรือของผู้หญิง คนที่นั่งหัวเรือมักจะเป็นคนสวย คนท้ายเรือเป็นผู้อาวุโส คอยดูแลคุ้มครองสาว ๆ ไม่ให้เรือผู้ชายเข้ามาใกล้นัก เรือผู้ชายก็จะร้องเพลงไปพร้อม ๆ กับซัด (ปา) สาหร่ายไปที่เรือผู้หญิง แต่หากใครเข้าไปจับกราบเรือผู้หญิง ก็จะถูกตีด้วยไม้พายของผู้อาวุโสท้ายเรือ ผู้ชายจึงมักร้องอ้อนว่า "ขอโทษนายท้าย ไหว้ก่อนทัก อย่าขี้อายอย่าซัดเลยหนา" ถ้าเป็นทั่ว ๆ ไปอาจจะร้องว่า "พบคนรู้จัก ทักกันตามควร ยกม้วนทรายดัก สวัสดิ์" ซึ่งในเรือแต่ละลำมีพ่อเพลง-แม่เพลงร้องนำ และมีลูกคู่รับ

การแต่งกายในการร้องเพลงชักพระ แต่เดิมไม่พิถีพิถันกันนัก เพียงแต่ให้ดูเรียบร้อย ต่อมามีการจัดทีม จึงมีเสื้อทีมสีต่างๆ และเปลี่ยนจากนุ่งโจงกระเบนมาเป็นนุ่งผ้าถุง ใส่หมวกสีต่าง ๆ เป็นทีม ๆ ไป

เมื่อปี พ.ศ. 2521 นายเถกิงศักดิ์ พัฒโน นายอำเภอเกาะพะงันในขณะนั้น (ปัจจุบันเป็นผู้ว่าราชการจังหวัดลำพูน) ได้เขียนถึงการแห่พระน้ำเกาะพะงันไว้ว่า...

....แต่พะงันนั้นถือวันแรมแปดค่ำ	แห่พระน้ำสนุกเหลือเรือสลอน
เพราะวันนี้ฝั่งเงินองน้ำดูงามอน	คนแต่ก่อนจึงจัดสรรเป็นวันงาน
มิตรเกาะเต่าโหลกบ้านเก่า โหลกหล้า	วกต้อมนำศรีธนูคูอาจหาญ
ท้องศาลาหินกองท้องนายปาน	ทั้งสถานบ้านได้ร่วมสายใจ
คัจมะเคื่อหวานบ้านในสวน	ทุกคนล้วนใจถึงซึ่งเพียงไหน
ทั้งในวาทก็ออกเรือเพื่อโยงโย	เชื่อมสายใจแก่กันให้มั่นคง
รวมที่ท้องศาลามาแข่งขัน	ประกวดประชันประเพณีที่สูงส่ง
เข้าสายเชือกแล้วกระจายรายเป็นวง	ลากเรือทรงยอดพนมในยมนมา

ยี่เข่าท้องทะเลกว้างอย่างสนาม	แห่พระยามวสันต์ออกพรรษา
เด็กหนุ่มสาวเฒ่าแก่แก่กันมา	ล้วนเสื้อผ้าชุดใหม่ใส่ประชัน
เรือพนมค้อยค้อยลอยคล้อยเคลื่อน	ประหลาดเหมือนวันพระจากฟากสวรรค์
โชคดีที่พี่ได้เห็นเป็นบุญกรัน	เจ้าจอมขวัญมาร่วมด้วยได้ช่วยงาน
แข่งเรือเร็วเรือสาวงามตามจังหวัด	พนมพระมาประกวดอวดชาวบ้าน
มีประกวดขวัญใจสาวในงาน	ประกวดท่านผู้เฒ่าคราวมารดา
เรียกประกวดสาวน้อยอร่อยเหาะ	เลือกได้เหมาะน่ารักเป็นหนักหนา

ตัวอย่างกลอนประกวดเพลงชักพระอำเภอเกาะพะงัน ปีพ.ศ. 2540 ของโรงเรียนบ้านมะเดื่อ
หวาน

"ชมงาน"

แต่งโดย นายดิถี อุทุมมสกุลรัตน์

ขออัญชูลี ท่านที่มีบุญ	คำจูน ปกป้อง รักษา
ชักพระ พะงัน นับวันโรยรา	ช่วยมายกย่องของไทย
ปีนี้อำเภอเสนอประหยัด	เพราะรัฐสั่งมาอย่าใหญ่
ไทยทำไทยขาย ไทยใช้ของไทย เชิญไป	เที่ยวงานบ้านเรา
จัดที่หัวท่า เรือพระลอยล่อง	ฉ่องกลองก้องไกลไม่เหงา
เรือเพรียวเกี่ยวสายนายท้ายใคร่มา	ฉวยเอามัดทรายหมายแรง
ผัดไทยไถ่อย่างตามทางเดินผ่าน	หนมหวานใส่โหลโชว์แพง
ราดหน้าผ้ารำยัดต้มไว้ไม่แพง	เหล้าแดงหยาดองลงแล
ไข่ต้มส้มเขียวก้วยเตี่ยวเหนียวหลาม	หม้อซามถามขายหงายแพ
ร้านค้าน่าใส่ขันในไหมแพร	ขายแจ่มไม้ขีดมีดคม
ของเล่นหมาหมีลิงตีกองชูด	สวยสุดตุ๊กตาผ้าผม
รถไฟใส่ถ่านข้างร้านปืนลม	ระงมรถชิงวิ่งชน
มหรสพมีครบกลางแจ้ง	สีแสงยั่วตาน่าสน...

ฟูลมุนปาร์ดี

ภาพที่ 2.15 แสดงงานฟูลมุนปาร์ดีบริเวณหาดรีน

ที่มา: หนังสือพิมพ์เดลินิวส์ ฉบับวันที่ 3 พฤษภาคม 2540

สุราษฎร์ธานีเป็นจังหวัดหนึ่งที่อยู่ทางภาคใต้ของประเทศไทย เป็นแหล่งเผยแพร่พุทธศาสนาที่มีชื่อ เช่นที่ วัดสวนโมกข์อ.ไชยา ซึ่งมีพระนักปฏิบัติและเผยแพร่ธรรมะชื่อเสียงโด่งดังกระฉ่อนโลก อย่างท่าน "พุทธทาสภิกขุ" จนมีชื่อ ซึ่งเป็นที่รู้จักกันดี ทั้งชาวไทยรวมไปถึงชาวต่างประเทศ อาทิ เกาะสมุย ที่เป็นอำเภอหนึ่งของจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีสถานที่พักผ่อนหย่อนใจมีชื่อเสียงไปทั่วโลก เนื่องจากมีธรรมชาติที่งดงาม ชายหาดที่สะอาดอย่างเช่น "หาดเฉวง" อันเลื่องชื่อน้ำทะเลใสปราศจากสิ่งปฏิกูลที่เปลี่ยนสีน้ำทะเลให้มัวหมอง เหมือนกับเมืองท่องเที่ยวอื่นๆ ประชาชนมีอัธยาศัยใจคอดี เป็นมิตรกับทุกคนที่มาเยือน

นอกจาก "เกาะสมุย" ที่โด่งดังรู้จักกันเป็นอย่างดีแล้ว ยังมี "เกาะพะงัน" อันเป็นแหล่งที่มีสถานที่ท่องเที่ยวไม่แพ้กัน ถ้าจะเปรียบ "เกาะสมุย" เป็นเกาะพี่แล้ว "เกาะพะงัน" ก็เป็นเกาะน้องนั่นเอง เพราะมีฐานะในการปกครองเป็นอำเภอหนึ่งในจังหวัดสุราษฎร์ธานีเช่นกัน มีพื้นที่น้อยที่สุดในจังหวัด ประกอบด้วยเกาะใหญ่ 2 เกาะ คือ เกาะพะงันกับเกาะเต่า ที่เกาะพะงันชายหาดมีทรายสีขาว น้ำทะเลสวยพอ ๆ กันกับเกาะสมุย หรือบางที่อาจสวยกว่าด้วยซ้ำไป เพราะยังมีคนไทยไปท่องเที่ยวที่เกาะพะงันนี้น้อยมาก ผิดกับชาวต่างประเทศ โดยเฉพาะชาวตะวันตก หรือพวกฝรั่งมังค่านิยมไปเที่ยวที่เกาะพะงันกันจำนวนมาก ทั้งนี้ เนื่องจากเกาะพะงันนั้น เป็นสถานที่แห่งหนึ่งในสามของโลก เป็นจุดที่สามารถมองเห็น"พระจันทร์" สวยที่สุดในคืนที่มีพระจันทร์ขึ้นเต็มดวง หรือคืนขึ้น 15 ค่ำของทุก ๆ เดือน ซึ่งจะมองเห็นเด่นชัดบริเวณชายหาดที่ชื่อ "หาดรีน" ในเกาะนี้ อันเป็นที่กำเนิดของงาน"ฟูลมุนปาร์ดี"ที่ลือชื่อไปทั่วโลก

จากการที่คนไทยนิยมไปเที่ยวที่เกาะพะงันกันจำนวนมาก จึงทำให้บริษัทส่งเสริมทราเวล เซ็นเตอร์จำกัด กับบริษัท เฟอร์รี่ ไลน์จำกัด (มหาชน) โดยคุณจิตติพงษ์ ส่งตระกูล กรรมการผู้จัดการใหญ่ ของทั้งสองบริษัท กิจจัดโครงการท่องเที่ยวที่เกาะพะงันนี้โดยใช้ชื่อว่า "ไทยเที่ยวไทย" มีการเชิญ สื่อมวลชน ประกอบด้วยหนังสือพิมพ์รายวัน นิตยสารท่องเที่ยวและ นิตยสารรายเดือน รายสัปดาห์ ต่างๆ ไปท่องเที่ยวชมงาน "ฟูลมูน ปาร์ตี้" บนเกาะพะงัน เพื่อนำมาเผยแพร่ให้ประชาชนที่สนใจทราบ ทั้งรายละเอียดเกี่ยวกับการเดินทางและสถานที่สำคัญต่าง ๆ ในเกาะ รวมทั้งบรรยากาศของงาน "ฟูลมูน ปาร์ตี้" ที่ชื่อดังระนองไปทั่วโลก

สำหรับการเดินทางสู่เกาะพะงันนั้น จะเดินทางโดยรถยนต์หรือเครื่องบินก็ได้ สามารถไปได้ทั้งสองทาง ทางเครื่องบินจะบินจากสนามบินท่าอากาศยานกรุงเทพฯ สู่สนามบินจังหวัดสุราษฎร์ธานี หรือ จะใช้บริการของบริษัทบางกอกแอร์เวย์ส ไปลงที่เกาะสมุยเลยก็ได้ ถ้าทางรถยนต์ สามารถเดินทางไป โดยรถทัวร์ปรับอากาศเข้าสู่ตัวจังหวัด จากนั้น ทั้งสองทางต้องต่อรถไปยังท่าเรือท่าทอง ต.บางกุ้งอ. เมืองสุราษฎร์ธานี เพื่อไปลงเรือที่มีทั้งเรือคว้นบรรทุกเฉพาะคนโดยสาร และเรือเฟอร์รี่ขนาดใหญ่ สามารถบรรทุกรถยนต์ได้หลายสิบกคัน รวมทั้งคนโดยสารของบริษัทเฟอร์รี่ไลน์ ไปยังเกาะสมุย แล้วจึง ต่อไปยังเกาะพะงัน ที่อยู่ห่างออกไปจากเกาะสมุยทางเหนือ ใช้เวลาเดินทาง 1 ชม. หลังจากเดินทางจนมาถึงที่หมายยังเกาะพะงันแล้ว ควรจะหาที่พักก่อนเป็นสิ่งแรก

ที่น่าแปลกบนเกาะนี้ก็คือ สถานที่พักส่วนใหญ่จะเป็นบังกะโลแบบหลังเดี่ยว มีทั้งแบบแยกห้องน้ำ กับที่มีห้องน้ำในที่พักเลย ส่วนโรงแรมที่เห็นมีเพียงแห่งเดียวบนเกาะชื่อ "พะงัน ชัยโฮเต็ล" ตั้งอยู่ที่หาดท้องศาลาสนราคาห้องละ 600-900 บาทต่อคืน สำหรับบังกะโลนั้นราคาถูกมากมีตั้งแต่คืนละ 30 บาทไปจนถึงสูงสุด 500 บาท ถ้าเทียบกับสถานที่ท่องเที่ยวที่อื่นแล้ว นับว่าเป็นราคาที่ถูกจริง ๆ เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่บนเกาะพะงันนี้ ประกอบอาชีพทำสวนมะพร้าวกับประมงเป็นหลัก การปลูกบังกะโลให้เช่าพักนั้น เป็นรายได้เสริม และต้องการให้นักท่องเที่ยวมาเยือนที่เกาะพะงันเพิ่มขึ้น มาก ๆ สถานที่ท่องเที่ยวบนเกาะพะงันก็มีหลายแห่งไม่แพ้ที่อื่น

ในช่วงกลางวันก่อนที่จะไปชมงาน "ฟูลมูน ปาร์ตี้" ของพวกฝรั่งที่หาดรีนนัน ถ้าเราจะเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวแบบธรรมชาติ ก็มีให้เลือกเที่ยวถึง 33 แห่ง ประกอบด้วย อ่าวและชายหาด 21 แห่ง เกาะ 3 แห่ง คือ เกาะเตเอน เกาะม้า และ เกาะกงเลี้ยง สถานที่ท่องเที่ยวอันเป็นประวัติศาสตร์ และศาสนสถาน มีวัด 3 แห่ง คือ วัดเจดีย์ใน วัดเขาน้อย เป็นวัดเก่าแก่มีรอยพระพุทธรูปบาทจาริกอยู่ และยังมีรูปปั้นเหมือนของ "หลวงพ่อเพชร" ที่ชาวเกาะพะงันนับถือกันทั้งเกาะ เพราะขออะไรจากหลวงพ่อก็ได้ มักสมปรารถนาทุกราย ส่วนวัดเขาถ้ำ เป็นวัดที่ตั้งอยู่บนเขา ที่สามารถมองลงมาเห็นทิวทัศน์ที่ราบของเกาะเกือบทั้งหมด นอกจากนั้น ยังมีสถานที่ตั้งของสำนักเจ้าแม่กวนอิม ที่สร้างบนหน้าผาหันหน้าออก

ทะเล เพื่อใช้เป็นสัญลักษณ์ เมื่อชาวประมงเดินทางกลับมาถึงเกาะพะงัน จะมองเอาสำนักเจ้าแม่กวนอิมเป็นหลัก สถานที่ท่องเที่ยวอันเป็นประวัติศาสตร์นั้นมี 3 แห่ง คือน้ำตกธารเสด็จ น้ำตกธารประพาส และน้ำตกธารประเวศ ที่พระมหากษัตริย์ในราชวงศ์จักรีหลายพระองค์ เคยเสด็จประพาสมาแล้ว

เมื่อเราท่องเที่ยวสถานที่สำคัญต่างๆบนเกาะแล้ว คราวนี้ ถึงตอนกลางคืนที่มีพระจันทร์ขึ้นเต็มดวงจะเห็นว่า มีนักท่องเที่ยวต่างชาติหลายชาติหลายภาษา ทั้งฝรั่งแถบยุโรปอเมริกา หรือชาวเอเชีย ญี่ปุ่น ไต้หวัน รวมทั้งคนไทยที่สนใจ พวกเขาร่วมออกเดินทางไปยังหาดรีน ที่ตั้งอยู่ทางด้านตะวันออกเฉียงใต้ของเกาะพะงัน การเดินทางไปยังหาดรีน สถานที่จัดงาน "ฟูลมูน ปาร์ตี้" นั้น นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะเหมารถสองแถวที่มีวิ่งอยู่บนเกาะไปส่ง ทำให้ประชาชนมีรายได้ช่องทางหนึ่ง ในทุกคืนที่พระจันทร์ขึ้นเต็มดวง หาดรีนแห่งนี้ มีลักษณะเป็นพื้นที่ราบเชื่อมต่อระหว่างเขาหิน 2 ลูก ที่ยื่นออกไปเป็นแหลมรีน ทำให้แบ่งพื้นที่เป็นหาดรีนนอก และหาดรีนใน โดยมีพื้นที่ตรงกลางเป็นที่ลุ่มน้ำจืด หรือชาวเกาะเรียกว่า พรู คือ พรูหาดรีนนั่นเอง ชายหาดมีทรายที่ขาวนวลละเอียด น้ำทะเลใสสะอาดเห็นพื้นทรายใต้น้ำ เหมาะอย่างยิ่งสำหรับที่จะอาบแดดหรือเล่นน้ำทะเลที่หาดรีนนี้

ก่อนที่จะถึงงานสำคัญ "ฟูลมูนปาร์ตี้" ต้องขอเรียนให้ทราบถึงประวัติความเป็นมา ที่เกิดงานปาร์ตี้ขึ้น โดยเมื่อประมาณปี 2530 มีนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นคนหนึ่ง เดินทางท่องเที่ยวมายังเกาะพะงันนี้ แล้วมาพักผ่อนอาบแดดเล่นน้ำทะเล ณ หาดรีน พอดตกกลางคืนตรงกับคืนขึ้น 15 ค่ำ ซึ่งพระจันทร์จะขึ้นเต็มดวง ณ หาดรีนไม่มีเมฆมาบดบัง นักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นคนนี้ ได้ออกมานอนเล่นบนชายหาดมองไปบนท้องฟ้าที่ปราศจากเมฆ เห็นพระจันทร์เต็มดวงส่องแสงนวลจ้า งามจับตา จนทำให้เกิดความรู้สึกดีดั่งกับทัศนียภาพ ที่สวยงามของแสงจันทร์ ที่ส่องสะท้อนกระทบถูกหาดทรายสีขาวสะอาด พื้นน้ำทะเลสีครามกระทบแสงสะท้อนจากดวงจันทร์ เกิดเป็นแสงแวววาวงามระยิบระยับ แสนประทับใจ เป็นภาพที่งดงามเหนือคำบรรยายใด ๆ ที่นักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นคนนี้ ไม่เคยพบเห็นมาก่อน จึงได้เก็บเอาความสวยงามที่ลึมไม่ลง ของคืนที่พระจันทร์ขึ้นเต็มดวง ไปเขียนในหนังสือเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเล่มหนึ่ง ที่ตีพิมพ์จำหน่ายไปทั่วโลกโดยกล่าวถึง หาดรีนว่า เป็นจุดที่ชมพระจันทร์ขึ้นเต็มดวงที่สวยงามที่สุดในสามแห่งของโลก ที่เคยพบมา

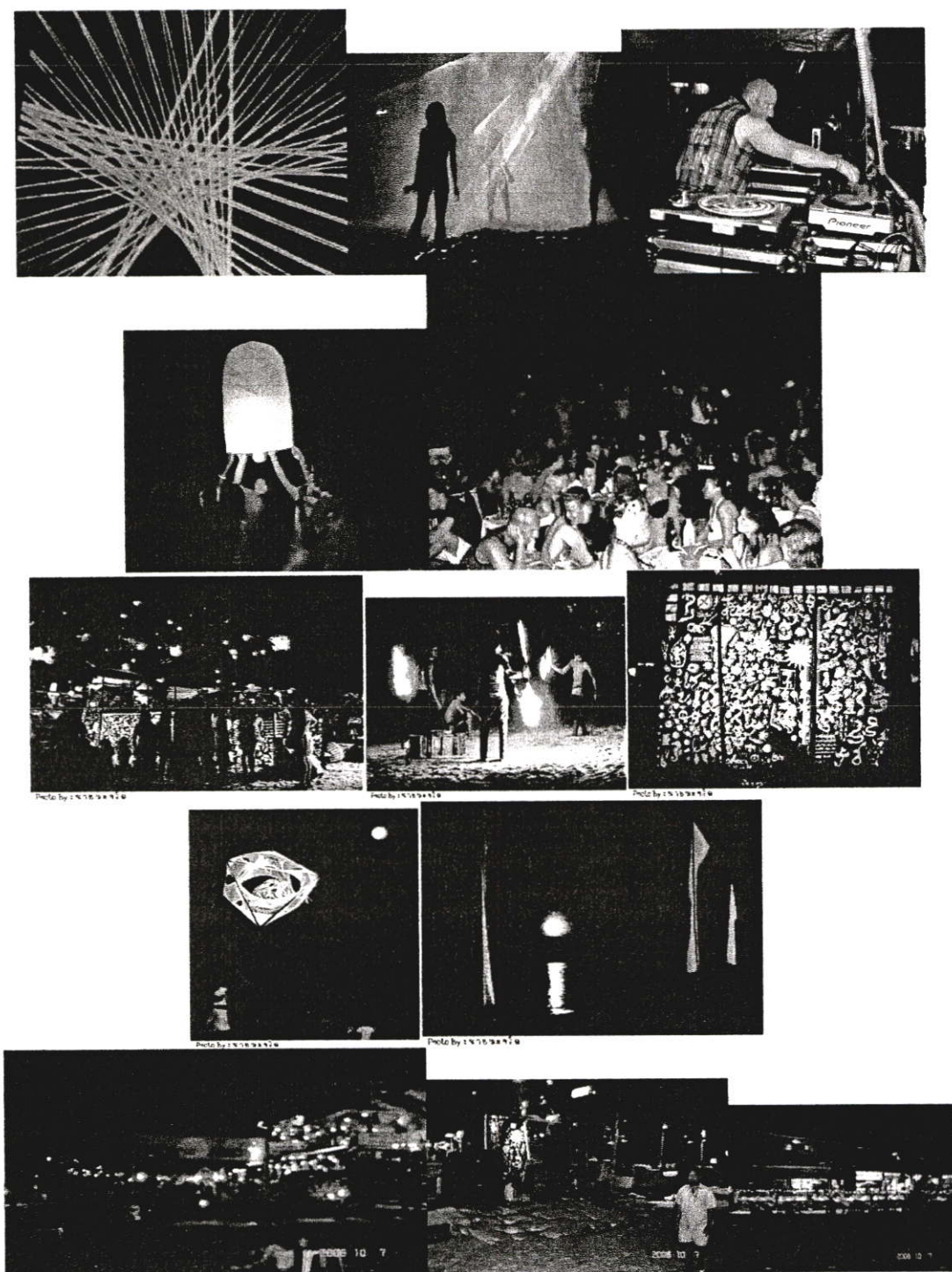
เมื่อนักท่องเที่ยวชาวตะวันตก ผู้มีรสนิยมชอบธรรมชาติ และแสงจันทร์แบบพวกนุปผาชน อ่านพบข้อความที่เขียนถึงคืนพระจันทร์ขึ้นเต็มดวง ที่หาดรีนบนเกาะพะงัน จึงเกิดความหลงใหลใฝ่ฝันอยากมาเที่ยวชมความสวยงามของพระจันทร์เต็มดวงที่นี่ เลยพากันแห่มาเที่ยวจำนวนมาก จนเป็นเหตุให้กำเนิดงานพบปะชุมนุม ของผู้ที่หลงใหลรักในธรรมชาติของหาดทราย น้ำทะเลและแสงจันทร์ขึ้นมา ส่งผลดีที่สามารถทำให้ประชาชนบนเกาะพะงัน ส่วนใหญ่ที่มีฐานะยากจน เริ่มมีรายได้เลี้ยงครอบครัวเพิ่มขึ้น จากการขายของให้กับนักท่องเที่ยวต่างชาติพวกนี้

งาน "ฟูลมูน ปารีส" ในอดีตที่ผ่านมา เราอาจจะเคยได้ยินมาบ้างว่า เป็นการมั่วสุมของนักท่องเที่ยวต่างชาติ หรือพวกฝรั่ง ที่เข้ามาฉวยโอกาสมั่วเสพยาเสพติด ทั้งเฮโรอีน กัญชา ยาอี ยาบ้า ต่าง ๆ นานา เมฆเหล่านี้เสร็จแล้วลงท้ายด้วยการมั่วเซ็กซ์อย่างโจ่งครึ่มบนชายหาดของหาดรีน ซึ่งภาพที่ผ่านมา อาจทำให้นักท่องเที่ยวชาวไทย ไม่สนใจในการมาเที่ยวชมงาน "ฟูลมูน ปารีส" เท่าไรนัก

แต่นั้นเป็นภาพในอดีตที่ผ่านไปแล้ว สำหรับในปัจจุบันนี้ ไม่ได้เป็นแบบเดิมอีกแล้ว เมื่อทางการหันมาให้ความสนใจ ส่งเจ้าหน้าที่ปราบปรามยาเสพติด และเจ้าหน้าที่ตำรวจพื้นที่ของเกาะพะงันเอง ตรวจจับกวาดค้น จับกุมคนจากที่อื่น ไม่ได้เป็นคนบนเกาะ นำยาเสพติดเข้ามาขายให้กับพวกนักท่องเที่ยวต่างชาติ จนพวกนี้ไม่กล้าที่จะเข้ามาขายอีก เนื่องจากถูกจับกุมอย่างจริงจังและต่อเนื่อง รวมทั้งประชาชนในพื้นที่เอง ก็ต่อต้านร่วมมือ ป้องกันให้เบาะแสกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ จนได้ผลเกินคาด จนภาพเก่า ๆ ที่เคยเป็นมาจางหายไปหมด งาน "ฟูลมูน ปารีส" จึงเกิดรูปแบบใหม่ขึ้นมา

เริ่มจากบรรดานักท่องเที่ยวทั้งชายหญิง จะเดินทางมารวมตัวกันที่หาดรีนในตอนค่ำของคืนขึ้น 15 ค่ำ ที่พระจันทร์จะขึ้นให้เห็นเต็มดวง โดยที่ชาวบ้านในย่านหาดรีน พวกออกมาออกร้านขายอาหาร มีเบียร์ เหล้า และน้ำอัดลม จำหน่าย ให้กับนักท่องเที่ยว ราคาอาหารเครื่องดื่มที่ขายนั้นก็แพงเหมือนกับเมืองท่องเที่ยวบางแห่ง ที่พ่อค้า แม่ค้า ฉวยโอกาสขูดรีดขายในราคาสูงจนน่าเกลียด บางร้านจัดเป็นแบบผับ หรือเชคกลางแจ้ง มีการเปิดเพลงให้เดินรำกันบนชายหาดรีนตลอดแนว พวกฝรั่งนักท่องเที่ยวจะจับกลุ่มเดินรำกันสนุกสนาน ท่ามกลางแสงจันทร์ที่พระจันทร์เต็มดวงสาดส่องลงมากระทบผิวน้ำทะเล ที่มีคลื่นซัดแตกเป็นฟอง ส่งเสียงผสมผสานเข้ากับจังหวะของดนตรี ในเพลงที่เปิดฝรั่งบางคนใช้สีสะท้อนแสงเขียนหน้าตา หรือตามตัวให้สะท้อนกับแสงไฟที่สลับบนชายหาด เวลาเดินรำมองแล้ว ดูสวยงามติดตาอย่างไม่เคยเห็นมาก่อน รวมทั้งมีการจุดพลุ กับดอกไม้ไฟ แข่งกับแสงจันทร์จนหาดรีนสว่างไสวไปทั่ว ส่วนยาเสพติดหมดไป จะเหลือเพียงนิดหน่อยที่มี กลิ่นกัญชาโชยมาบางครั้งจากพวกที่แอบสูบ แต่ยาเสพติดชนิดอื่น เชื่อว่าไม่มีแน่ เพราะมีเจ้าหน้าที่จาก บช.ปส. มาคอยตรวจค้นจับกุมทั้งผู้ชาย และคนเสพ

ตลอดเวลาที่มีงาน ตั้งแต่ค่ำยันเช้า บางคนมาเป็นคู่ชายหญิงนอนบนชายหาดของหาดรีน ชมความสวยงามของพระจันทร์เต็มดวง ที่สาดแสงสีเหลืองนวล สะท้อนกระทบทรายสีขาวบนหาดแห่งนี้ เพื่อจดจำว่าครั้งหนึ่ง เคยมาเยือนจุดชมพระจันทร์ที่สวยงามที่สุดแห่งหนึ่งในโลกที่ประเทศไทย พวกนักท่องเที่ยวยุคใหม่ในงานฟูลมูนปารีสนั้น ส่วนใหญ่ จะอยู่กันยันตะวันขึ้นจับขอบฟ้าแล้วจึงพากันกลับที่พัก โดยจะกลับมาร่วมงานกันอีก ในคืนที่พระจันทร์ขึ้นเต็มดวงของทุก ๆ เดือน

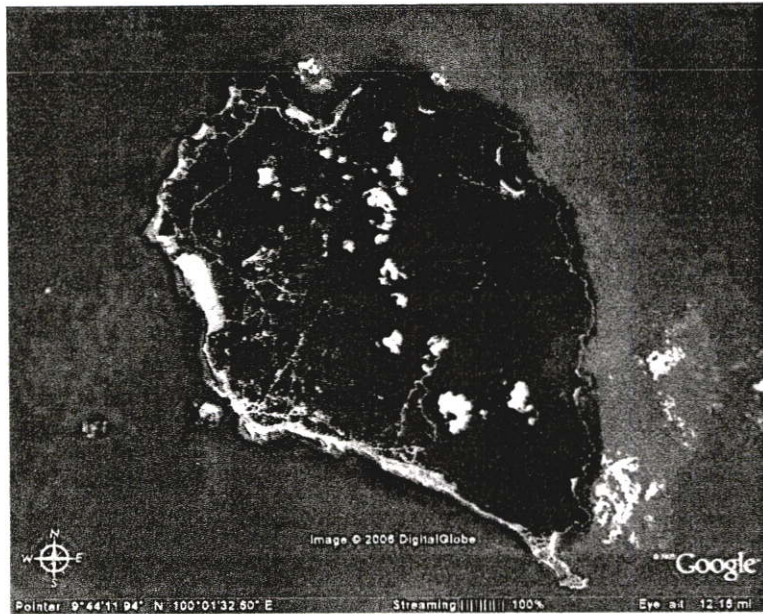
ภาพที่ 2.16 แสดงงานฟูลมูนปาร์ตี้บริเวณหาดรีน

ที่มา : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย . 2549

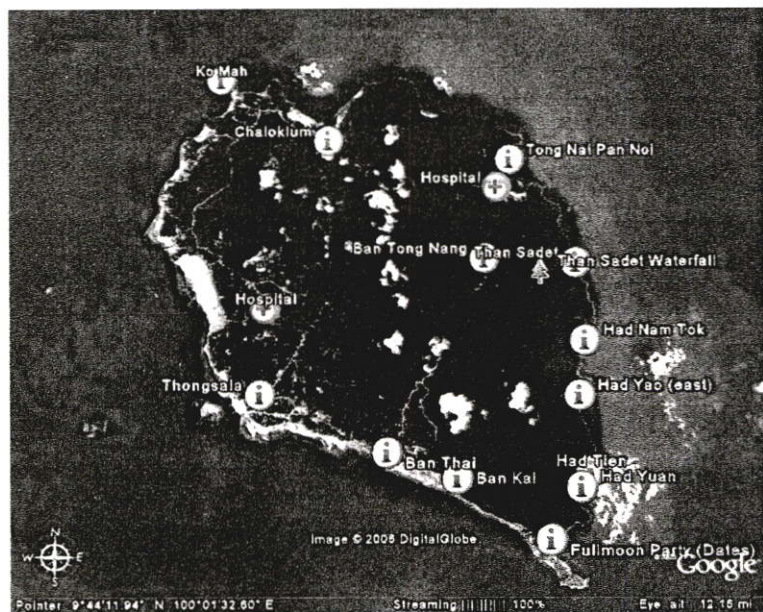

ภาพที่ 2.17 แสดงงานฟูลมูนปาร์ตี้บริเวณหาดรีน

ที่มา : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย . 2549

ภาพที่ 2.18 แสดงภาพถ่ายทางอากาศแสดงภูมิประเทศ ของอำเภอ เกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ที่มา : <http://www.google earth.com>

ภาพที่ 2.19 แสดงภาพถ่ายทางอากาศแสดงแหล่งเที่ยวที่สำคัญ ของอำเภอ เกาะพะงัน
จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ที่มา : <http://www.google earth.com>

ภาพที่ 2.20 แสดงภาพถ่ายทางอากาศแสดงที่พักอาศัย ของอำเภอ เกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ที่มา : <http://www.google-earth.com>

ภาพที่ 2.21 แสดงภาพถ่ายทางอากาศแสดงหาดรีน ของอำเภอ เกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ที่มา : <http://www.google-earth.com>

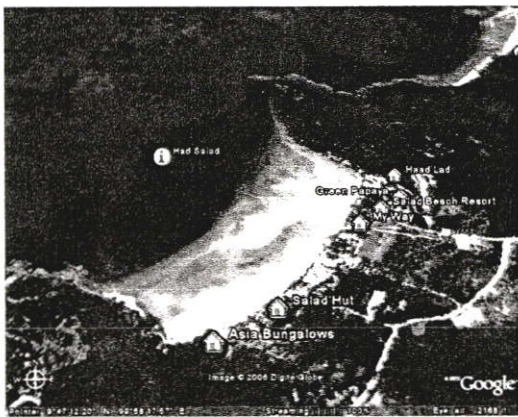
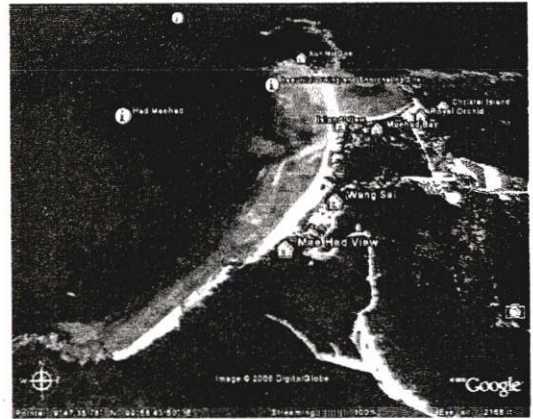
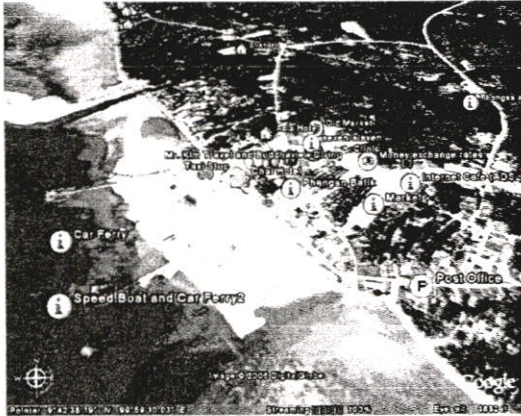
ภาพที่ 2.22 แสดงภาพถ่ายทางอากาศชุมชนหาดรีน ของอำเภอ เกาะพะงัน
จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ที่มา : <http://www.google.earth.com>

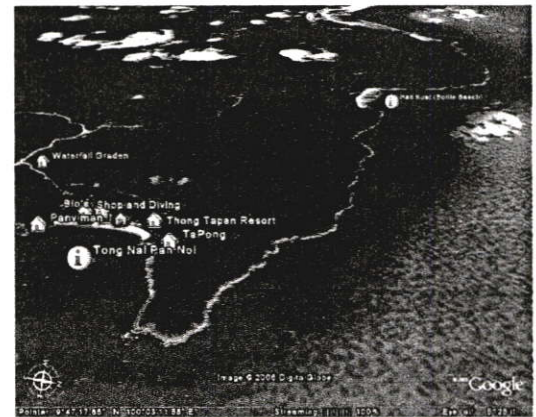
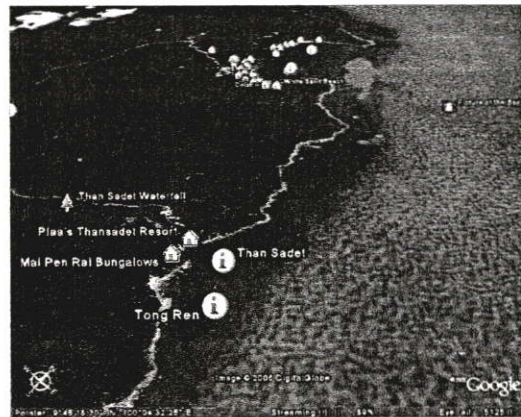
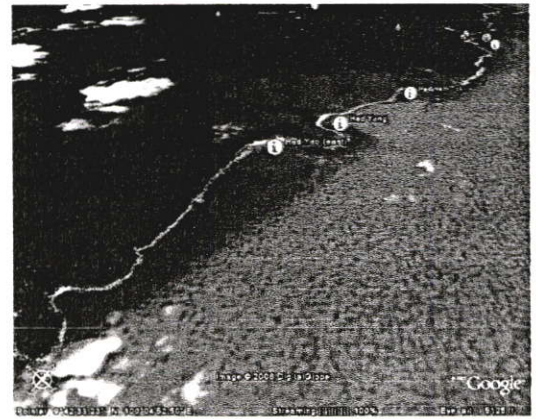
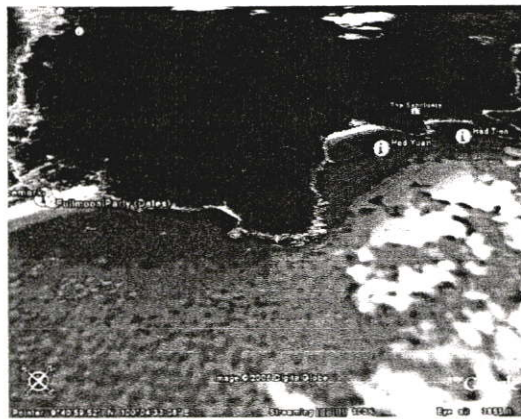
ภาพที่ 2.23 แสดงภาพถ่ายชายหาดรีน ของอำเภอ เกาะพะงัน
จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ที่มา : <http://www.google.earth.com>

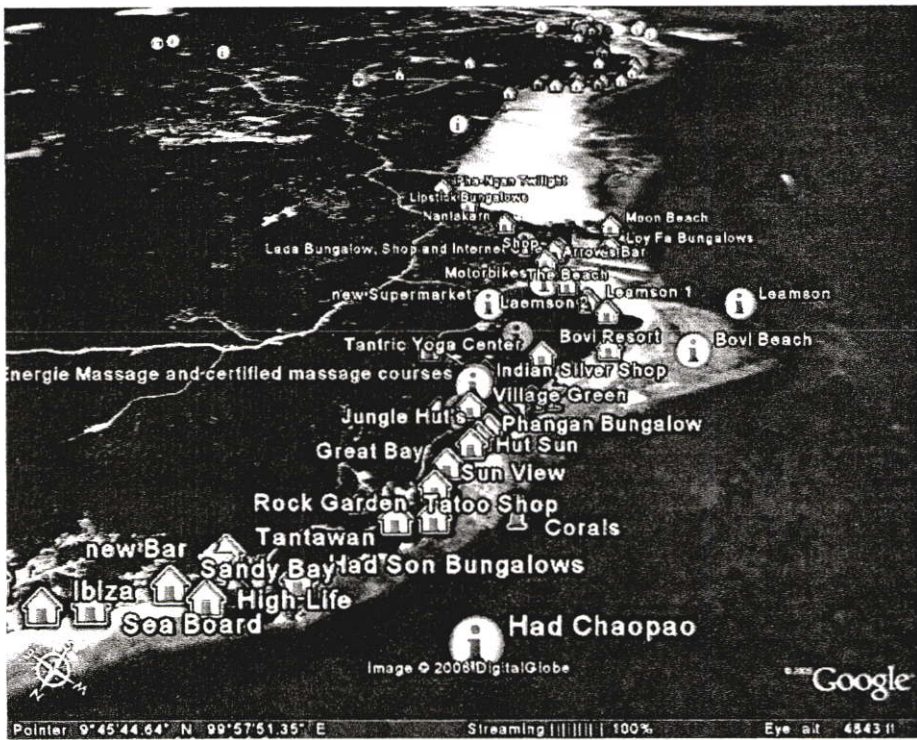
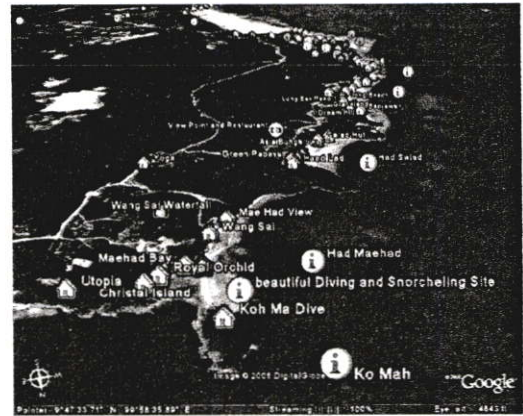
ภาพที่ 2.24 แสดงภาพถ่ายทางอากาศแสดงชายหาด ของอำเภอ เกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ที่มา : <http://www.google earth.com>

ภาพที่ 2.25 แสดงภาพถ่ายทางอากาศแสดงชายหาด ของอำเภอ เกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ที่มา : <http://www.google.com>

ภาพที่ 2.26 แสดงภาพถ่ายทางอากาศแสดงชายหาด ของอำเภอ เกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ที่มา : <http://www.google-earth.com>

2.4 ทฤษฎีและหลักการพัฒนาภูมิทัศน์เมืองเพื่อการท่องเที่ยว

โทภาคย์ ผาสุชนิรันต์ (2537: 1) กล่าวว่าไว้ว่าสภาพแวดล้อมชุมชนหมายถึง สิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่มนุษย์เป็นผู้สร้างขึ้นเพื่อประโยชน์ใช้สอยในสังคม เช่น อาคารบ้านเรือน ถนน สะพาน และอื่นๆ รวมไปถึงเครื่องหมายสัญลักษณ์และอุปกรณ์สื่อสารโทรคมนาคมต่างๆ หรืออีกนัยหนึ่งอาจหมายถึงถาวรวัตถุรอบๆ ตัวที่มนุษย์สร้างขึ้นให้ได้พบเห็นอยู่เป็นประจำในสังคม

2.4.1 แนวความคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบทางกายภาพชุมชนและเมือง

องค์ประกอบของชุมชน ชุมชนมีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการ คือ

1. มนุษย์ เป็นองค์ประกอบอันดับแรก มนุษย์ต้องอยู่ร่วมกันเป็นหมู่คณะ มีความสัมพันธ์ทางครอบครัวและกับคนนอกมีกลุ่มหรือสถาบัน เช่น กลุ่มพ่อค้า กลุ่มนักรบเมือง
2. สิ่งที่มีมนุษย์ประดิษฐ์ขึ้น เป็นสิ่งอำนวยความสะดวก และบำบัดความต้องการในการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพ เช่น เครื่องทุนแรง รถไฟ อาหาร ที่อยู่อาศัย เป็นต้น
3. สิ่งที่มีธรรมชาติสร้างขึ้น ได้แก่ ดิน น้ำ ลม ไฟ ต้นไม้ ซึ่งมีลักษณะเฉพาะและแตกต่างกัน ในแต่ละภูมิภาคพื้นที่

2.4.2 แนวความคิดเกี่ยวกับการสำรวจเมือง Visual Survey

Visual Survey (Spreiregen, Pual DI , AIA., 1965) วิธีการนี้จะทำให้เราทราบว่า เมืองควรมีการปรับปรุงเมื่อไหร่ และควรมีการเสริมสร้างสิ่งใดขึ้นในจุดไหนบ้างภายในเมืองนั้น ซึ่งการทำ Visual Survey สามารถได้กับทุกเมืองทุกขนาด ไม่ว่าจะเป็นบริเวณศูนย์กลางเมือง หรือชานเมืองก็ตาม

กระบวนการในการ Visual Survey ไม่มีความวุ่นวายหรือซับซ้อน และก่อนการทำ Visual Survey เราควรต้องทราบถึงองค์ประกอบ (Elements) ของเมือง และควรเข้าใจถึงความเกี่ยวข้องขององค์ประกอบต่างๆ เหล่านั้นด้วย องค์ประกอบที่กล่าวถึงนี้ได้แก่ องค์ประกอบทางกายภาพของเมืองที่ได้กล่าวไว้ในตอนต้น และองค์ประกอบด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องอีกดังนี้ คือ

2.4.2.1 รูปทรงของที่ดินและธรรมชาติ

ซึ่งมีหลักในการทำ Visual Survey อยู่ 3 ลักษณะดังนี้ คือ

1. การพยายามเอาลักษณะสถาปัตยกรรมซึ่งเกี่ยวข้องและสอดคล้องกับรูปร่างของเมืองทั้งหน้าที่ใช้สอยและทางสุนทรียภาพ
2. การประเมินงานทางสถาปัตยกรรมของเมืองที่เพิ่มเข้าไปในธรรมชาติ
3. การตัดสินใจว่าบริเวณของธรรมชาติในส่วนใหญ่ที่ไม่ควรแตะต้องเนื่องจากเป็นส่วนประกอบของรูปร่างของเมือง

ทั้งนี้เนื่องจากว่างานสถาปัตยกรรมทุกงานมีอิทธิพลต่อภูมิทัศน์โดยรอบอาจจะทั้งทางบวกและทางลบ โดยธรรมชาตินั้นจะเป็นที่ตั้งของงานก่อสร้าง ทั้งยังเป็นกรอบของการมองเห็นงานก่อสร้างนั้นทุกชั้นที่เกิดขึ้น ดังนั้นจึงควรคำนึงไว้อย่างเสมอ

2.4.3.2 สภาพของอากาศภายในท้องถิ่น

ในขณะที่เราสนใจถึงสภาพภูมิประเทศนั้น เราควรสนใจถึงสภาพภูมิอากาศด้วย โดยจะต้องพิจารณาถึงสิ่งต่อไปนี้

1. อุณหภูมิและความชื้นของอากาศในแต่ละฤดูจะเป็นตัวที่ทำให้ทราบถึงความสบายภายในเมือง
2. แสง จำนวนวันที่แจ่มใส มีเมฆหมอก มีฝน ซึ่งเป็นสภาพการณ์ที่แสงจะมีผลต่อหน้าตาของเมืองนั้น
3. ปริมาณฝนตก จำนวนของน้ำฝนที่ตกแต่ละเดือน แต่ละปี
4. แสงอาทิตย์ มุมของดวงอาทิตย์ในฤดูต่างๆ กัน
5. ลม ลมประจำฤดู ทิศทางลม

นอกจากนี้ ยังมีการพิจารณาถึงสภาพภูมิอากาศที่อิทธิพลต่อรูปแบบของเมืองอีก เช่น เมืองบางเมืองตั้งได้ตำแหน่งดี หรือเมืองบางเมืองได้รูปแบบเมืองมาจากสภาพภูมิอากาศ โดยสิ่งต่างๆ เหล่านี้มีได้เฉพาะ เพียงการพิจารณาเพื่อความสวยงาม แต่เป็นการพิจารณาเพื่อเป็นประโยชน์ใช้สอยในส่วนต่างๆ ของเมืองได้อย่างดี

2.4.2.3 รูปร่างของเมือง

วงกลมและรัศมี ซึ่งลักษณะของเมืองโดยมากจะพบแต่ลักษณะนี้ เป็นลักษณะที่เป็นวงกลมใหญ่มีเส้นรัศมี ซึ่งพุ่งจากแกนกลางและเป็นแกนเชื่อม

ตารางเป็นการเปลี่ยนแปลงแบบจากวงกลมและรัศมีถนนใหญ่ตั้งจากที่กลางเมืองและถนนอื่นๆ ก็จะตั้งฉากกันเรื่อยๆ ไป ซึ่งลักษณะเมืองเช่นนี้ จะพบเฉพาะในเมืองเล็กๆ เท่านั้น

ดวงดาว เมืองรูปดาว เป็นแบบวงกลมและแบบรัศมี จะมีที่ว่างและเส้นรัศมี พุ่งจากศูนย์กลางของเมือง

วงแหวน เป็นเมืองที่สร้างขึ้นล้อมรอบที่โล่งตรงกลางซึ่งว่างขนาดใหญ่ โดยอาจจะเป็นอ่าวภูเขา หรือพื้นที่ซึ่งเป็นอุปสรรคตามธรรมชาติ รูปร่างจะเป็นทั้งแบบวงแหวน และแบบดวงดาวอาจจะพบอยู่กันได้ ในกรณีที่ถนนวงแหวนถูกสร้างขึ้นรอบนอก บริเวณชานเมืองหลวงที่กำลังขยายตัว แนวยาว รูปร่างตามแกนยาว เป็นผลเนื่องจากสภาพพื้นดินตามธรรมชาติซึ่งเกิดจากการ

เจริญเติบโตของเมือง หรือผลสืบเนื่องมาจากสภาพพื้นดินทางธรรมชาติซึ่งเกิดจากการเจริญเติบโตของเมือง หรือผลสืบเนื่องมาจากเส้นทางคมนาคมสายสำคัญ

สาขาเป็นรูปร่างที่แผ่กิ่งก้านสาขา คือ แบบ Linear ที่เชื่อมด้วยกิ่งก้านออกไป

ผืนแผ่นดิน เป็นเมืองกว้างที่แยกออกเป็นเล็ก ๆ น้อยๆ โดยไม่มีจุดเชื่อม และทำให้มีความ

ชัดเจนของรูปทรงมากน้อยหรือไม่มีเลย

พื้นแผ่นดินต่อเนื่อง รูปแบบนี้เกิดจากการที่จุดเชื่อมจุดศูนย์กลางมีมากกว่าหนึ่งจุด หรือมีจุดเชื่อมย่อย

กลุ่มดาว กลุ่มของกิจกรรมต่างๆ ในเมืองที่มีขนาดใกล้เคียงกันมาอยู่ติดกัน

เมืองบริวาร เป็นกลุ่มของเมืองรอบๆ ศูนย์กลาง

ซึ่งรูปแบบของเมืองต่างๆ นี้เป็นไปตามประโยชน์ใช้สอยต่างๆ ของเมืองซึ่งมีทั้งข้อดีและข้อเสีย และเกี่ยวข้องกับการติดต่อบริเวณเชื่อมโยงระหว่าง Node นอกจากนี้การแบ่งเมืองยังสามารถที่จะนำมาใช้กับส่วนต่างๆ ของเมืองได้เช่นกัน หรือจะแยกพิจารณาตามลำพัง เช่น ส่วนระบบสัญจรติดต่อหรือที่โล่ง ซึ่งที่โล่งของเมืองจะเป็น Linear หรือ Branch หรือ Radio centric Patten ข่ายของการสัญจรจะเป็นตัวอธิบายของรูปร่างของเมืองได้เป็นอย่างดี

2.4.2.4 พื้นที่ว่างในเมืองและพื้นที่เปิดโล่ง

รูปร่างของเมือง รูปแบบ ความละเอียด ขนาด ความหนาแน่น และผิวสัมผัสจะเป็นสิ่งที่เราสามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจนในเบื้องต้น กลุ่มเมืองของอาคารในเมืองก็คงจะรู้สึกดีขึ้น หากกล่าวว่าอาคารไม่ใช่เพียง “ Solid ” หรือของแข็งที่มีชีวิต แต่กลับเป็นที่สร้างที่เกิดขึ้นจากการสร้างของแข็ง (Solid) เช่นเดียวกับการพิจารณาเมือง ที่ว่างของเมืองจะเริ่มขึ้นจากที่โล่งของถนนถึงที่โล่งของสวนสาธารณะ และที่โล่งอันกว้างใหญ่ที่เมืองตั้งอยู่ซึ่งเราอาจแบ่งการคิดที่โล่งเป็น 2 ทาง

1. พื้นที่ว่างในเมือง ซึ่งเกิดจากด้านหน้าของอาคารและส่วนถิ่นของเมือง ถูกชี้ให้เห็นเด่นชัดโดยคุณภาพของสิ่งที่ปิดและคุณภาพของการตกแต่งรายละเอียด รวมถึงกิจกรรมที่เกิดขึ้นในนั้นพื้นที่ว่างในเมืองควรจะปิดกำแพง และมีชนิดของพื้นที่เหมาะกับประโยชน์ใช้สอย

กลุ่มของอาคารที่แวดล้อมที่ว่างรอบๆ ลานโล่ง หรือส่วนที่ถนนตัดกัน พื้นที่ว่างถูกใช้เพื่อการสัญจร สิ่งนี้เป็นพื้นที่ว่างภายในเมือง ซึ่งมีทั้งภูมิสัญลักษณ์ (Landmark) และศูนย์รวมกิจกรรมทางด้านการสัญจร ซึ่งที่ว่างภายในเมืองจะเป็นที่เชื่อมต่อตามแนวยาว ซึ่งมีต้นไม้สองข้างทาง หรืออาคารเป็น Encluse Corridor Spaces เป็น Spaces สำหรับการเคลื่อนไหวหรือช่องทางในแนวยาวก็ได้ ซึ่งในบางครั้งอาจจะมีการเชื่อมต่อกัน

2. พื้นที่เปิดโล่ง ในกรณีของที่เปิดโล่งซึ่งเป็นธรรมชาติที่ถูกนำเอาธรรมชาติเข้าสู่ในเมืองและคงสภาพธรรมชาติไว้เช่นนั้น องค์ประกอบของที่เปิดโล่งเหล่านี้ ก็จะมีต้นไม้ พุ่มไม้ พื้นดิน หญ้าและก้อนหิน เป็นต้น สิ่งที่น่าประหลาดแก่สายตาก็คือ ธรรมชาติและพืชพรรณไม้ไม่ขาดการรอบๆ อย่างไรก็ตาม อาจจะมีสะพานหรือทางสัญจรเป็นส่วนประกอบ ซึ่งอาจจะช่วยให้รูปทรงของธรรมชาตินั้นสมบูรณ์ยิ่งขึ้น อาจมีไว้เพื่อเป็นส่วนประกอบของรูปร่างเมืองให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น หรืออาจใช้เป็นส่วนที่สวนไว้เพื่อเป็นประโยชน์ภายนอกก็เป็นได้

ในการทำสำรวจเพื่อการออกแบบชุมชนเมือง ควรจะพิจารณาถึงที่ว่างของเมืองทั้งหมดซึ่งจะช่วยในการพิจารณาถึงพื้นที่ว่างภายในเมืองและพื้นที่เปิดโล่งด้วยกัน ตัวอย่างเช่น เราเริ่มทำผังส่วนพักผ่อนของเมือง ควรจะมีการวางผังส่วนกลางเมืองและพื้นที่ว่างเป็นช่องทางเชื่อมต่อที่จะนำไปยังสวนนั้น การสำรวจที่ว่างควรจะมีการเรียงลำดับจากพื้นที่ว่าง สำหรับพักผ่อนจนถึงพื้นที่ว่างสำหรับสังสรรค์ชุมนุมกัน และกิจกรรมที่วุ่นวายอื่นๆ ส่วนสาธารณะของเมือง เช่น ถนน โรงเรียน สวนสาธารณะ ห้างสรรพสินค้า ควรจะนับเป็นระบบของที่เปิดโล่งซึ่งเกิดขึ้น โดยอาคารสาธารณะ ในการสำรวจเราควรคิดถึงตำแหน่งที่ตั้ง คุณภาพ และบริเวณของที่เปิดโล่งที่เกี่ยวข้องกับบริเวณก่อสร้างอาคารของเมืองด้วย

2.4.2.5 เส้นทาง

เราสามารถมองเห็นภูมิทัศน์สถาปัตยกรรมและเมือง เป็นลำดับต่อเนื่องกันหากเราเดินทางไปตามเส้นทางสัญจร เส้นทางของการสัญจรจะมีผลต่อสภาพภูมิทัศน์ของพื้นที่ที่ตัดผ่านตลอดจนสถาปัตยกรรมและเมืองที่เส้นทางอำนวยความสะดวกให้เส้นทางการสัญจร จึงนับเป็นตัวกำหนดรูปทรงของเมืองที่สำคัญอีกประการหนึ่ง ซึ่งในการพิจารณาเส้นทางของเมือง เราควรที่จะเริ่มต้นจากพื้นที่อยู่นอกขอบเขตของเมืองก่อนและเราจะเห็นว่าทางหลวงหลายๆ สาย มีความสัมพันธ์ทางกายภาพที่เลื่อมล้นกับพื้นที่ซึ่งให้บริการอยู่ ซึ่งนอกจากจะไม่เป็นการช่วยกำหนดความชัดเจนของพื้นที่แล้วยังเป็นการแบ่งพื้นที่ออกเป็นเสี่ยงๆ อีกด้วย

2.4.2.6 ย่านภายในเมือง

เมืองทุกเมืองถูกแบ่งย่อยออกเป็นส่วนๆ ซึ่งเราเรียกว่าย่าน (districts) หรือส่วน (Sectors) หรือบริเวณ (Quarters) ซึ่งแต่ละส่วนจะมีลักษณะเฉพาะของตนเอง บางส่วนแบ่งแยกกันอย่างชัดเจน บางส่วนเหลื่อมซ้อนกัน รูปแบบของย่านเกี่ยวข้องกับรูปแบบเส้นทางการสัญจร ขนาดของย่านจะประมาณได้โดยถนนภายในย่าน ตัวอย่างเช่น บริเวณค้าขายจะมีเส้นผ่านศูนย์กลางซึ่งสามารถติดต่อด้วยการเดินเท้า หรือการเดินทางระยะสั้นโดยเช่ารถ ส่วนใช้สอยร่วมกัน หรือสิ่งอำนวยความสะดวกของบริเวณย่านพักอาศัยมักจะติดต่อกับบริเวณชุมชนพักอาศัย โดยอยู่ในรัศมีของการเดินเท้า

โดยหลักการแล้ว เราสามารถจำแนกความแตกต่างระหว่างย่านภายในเมืองได้โดยการพิจารณาลักษณะที่สำคัญ 2 ประการซึ่งใช้พิจารณาความแตกต่างระหว่างย่านในเมืองได้โดยการปรากฏและกิจกรรมที่เห็นได้ เช่น รูปแบบของอาคารบริเวณย่านการค้า กลุ่มผู้คนที่กำลังเร่งรีบ แท็กซี่ และรถเมล์ หรือในย่านพักอาศัยจะเห็นบ้าน ที่โล่งคั่นไม้ สนามเด็กเล่น ร้านค้าย่อย เป็นต้น สิ่งที่ปรากฏแก่สายตา และความสัมพันธ์ของแต่ละส่วนทำให้เกิดลักษณะของย่านนั้นๆ ขึ้น

2.4.2.7 ส่วนประกอบของย่าน

ในการศึกษาย่าน เราจะสำรวจถึงส่วนต่างๆ ของย่านในเรื่องของลักษณะความหนาแน่นของอาคาร ระยะห่างระหว่างอาคาร ส่วนเขียวของเมือง รายละเอียดต่างๆ เช่น บาทวิถี การตั้งเสาไฟ สัญญาณต่างๆ จุครวม หรือพื้นที่ในโล่งว่างในย่านมีหรือไม่ ลักษณะเป็นอย่างไร รวมทั้งการพิจารณาถึงสิ่งต่อไปนี้

1. กิจกรรม ผู้คนบริเวณนั้นทำอะไร สถาปัตยกรรมบริเวณนั้นสนองประโยชน์ใช้สอยคืออยู่หรือไม่ มีกิจกรรมอะไรบ้างที่เกิดขึ้นเอง รูปแบบของกิจกรรมเปลี่ยนแปลงไปตามวันเวลาฤดูกาลหรือไม่ สภาพภูมิอากาศมีอิทธิพลต่อการเป็นอยู่หรือไม่
2. ลักษณะพิเศษอะไรเป็นส่วนดีของย่าน ศูนย์รวม จุดสังเกตเป็นอย่างไร อะไรเป็นตัวดึงดูดตัวกำเนิดกิจกรรมต่างๆ ในท่ามกลางบริเวณที่วุ่นวายของเมืองอะไรเป็นที่สำหรับพักผ่อนหย่อนใจในย่านที่พักอาศัยมีที่ซึ่งเป็นแหล่งชุมนุมหรือไม่
3. เส้นทาง ทางสำคัญของการสัญจรในย่านคือทางสายไหน คนใช้สะดวกหรือไม่ ทางนั้นๆ เชื่อมกับข่ายทางอื่นๆ อย่างไร ขนาดของทางกว้างพอหรือมากเกินไป
4. ศูนย์กลาง แกนกลาง อะไรเป็นแกนของย่านที่ใช้เป็นสัญลักษณ์ของย่านและบรรยากาศบริเวณนั้นมีชีวิตชีวาหรือไม่
- 5 .การแก้ไข เพิ่มเติม อะไรเป็นส่วนเสื่อมโทรมของย่านซึ่งจะทำให้หาทางแก้ไขได้เมื่อแยกถึงส่วนที่มีชีวิตชีวา รวมถึงสิ่งที่เสื่อมโทรม สภาพการจราจรเป็นเช่นไร
 1. การเปลี่ยนแปลง ย่านจะเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร ทั้งการเปลี่ยนแปลงภายในขอบเขตของย่าน แนวทางการเจริญเติบโตของเมือง ศูนย์กลางของกิจกรรม
 2. การปรับปรุงสุดท้ายเราจะต้องได้ข้อมูลว่าย่านใหม่ควรมีอะไรบ้าง องค์ประกอบใหม่ของเมืองควรมีอะไร ย่านส่วนไหนควรมีการปรับปรุงก่อน ย่านใดควรเป็นย่านที่สำคัญที่สุดในเมือง อะไรเป็นข้อแตกต่างระหว่างย่านต่างๆ เหล่านั้น

2.4.2.8 รายละเอียด

รายละเอียดเล็ก ๆ น้อย ๆ เช่น มิเตอร์ที่จอดรถ ต้นไม้ ประตูเมือง เป็นสัญลักษณ์ของเมืองสิ่งเหล่านี้จะบอกอายุของเมืองบริเวณนั้น จุดประสงค์ของการใช้บริเวณนั้น ป้ายเป็นรายละเอียดที่สำคัญ การทำการสำรวจ (Visual Survey) ควรจะสำรวจชนิดของป้ายบริเวณนั้น เช่น ใช้เพื่อการโฆษณา บอกทิศทาง บอกตำแหน่งอาคาร ร้านค้า โรงหนัง หรือโรงแรม

ป้ายต่างๆ เป็นสิ่งสำคัญ เพราะป้ายสำหรับคนเดินเท้าอาจเป็นป้ายขนาดเล็ก แต่ป้ายบนทางหลวงต้องออกแบบสำหรับผู้ขับรถเร็ว ป้ายจึงเป็นรายละเอียดที่สำคัญสำหรับผู้ใช้ในเมือง

การทำการสำรวจ (Visual Survey) สำหรับศึกษารายละเอียดเมือง ควรจะดูถึงคุณภาพสภาพของม้านั่งในสวนสาธารณะ ถังขยะ ริมถนน บาทวิถี ต้นไม้ ฯลฯ อย่างละเอียด

บริเวณทางเท้า ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการจราจรส่วนใหญ่เพราะเราละเลยทางเดินเท้า การเดินควรจะเป็นแบบของการคมนาคมที่นิยมกันมากที่สุด การสัญจรในศูนย์การค้าและบริเวณโรงเรียนจะใช้ระบบเดินเท้าทั้งหมดในปัจจุบัน

เราควรจะต้องระมัดระวังปัญหาที่เกิดจากการปะปนของการสัญจร โดยรถและทางเท้าวิธีที่ดีที่สุดจะตรวจสอบคุณภาพของการใช้ทางเท้าในย่านธุรกิจ สถานที่วุ่นวาย คือ สำรวจว่าทางเดินเพียงพอหรือไม่ ความกว้าง สภาพ การกันแดดและฝน และการตั้งม้านั่ง ขึ้นต่อมาก็คือ ทดลองเดินไปตามทางแล้วสำรวจจุดตัดของทางสัญจร ทำได้โดยจัดส่วนเดินเท้าให้เป็นเกาะและลดความเร็ว ทางคนข้ามจะต้องมีมากและสะดวก

การแก้ปัญหาสำหรับเรื่องนี้ คือ แยกทางรถกับคนเดินออกต่างระดับกัน รอดูระดับต่ำคนอยู่ระดับบน ซึ่งมักจะทำจริงๆ ไม่ได้ นอกจากนี้ยังต้องวางมาตรการเพื่อความปลอดภัยในการใช้ถนนของเด็กเล็กๆ อีกด้วย

2.4.2.9 มุมมองและเส้นขอบฟ้า

ทุกเมืองจะต้องมีมุมมอง ไม่ว่าจะนำสายตามาจากทิศทางไหนก็ตาม เป็นค้นว่ามองจากด้านบนอาคารสูงลงมา มองจากทางเข้าเมือง ทิวทัศน์ที่ได้จากทางออกและทางเข้าเมืองเป็นส่วนสำคัญที่สุดของการออกแบบเมือง เพื่อช่วยให้ผู้ที่เข้าและออกเมืองเกิดความประทับใจ

ผู้ทำการสำรวจจะต้องบันทึกทิวทัศน์ส่วนใหญ่ของเมือง จุดต่างๆ ของเมือง โดยเฉพาะจุดนำสายตา และประเมินผลว่าเมื่อปรับปรุงแล้วจะได้ผลเช่นไร

ส่วนต่อไปก็คือ เส้นขอบฟ้าของเมือง อันเป็นส่วนที่น่าสนใจที่สุดของรูปทรงของเมืองเส้นขอบฟ้าของเมืองเป็นทัศนียภาพอันเดียวที่ให้ภาพพจน์ของรูปร่างเมืองทั้งหมด ในกรณีที่จะปรับปรุงให้

เส้นขอบฟ้ามีความงดงามทำได้โดยใช้อาคารประเภทหอนาฬิกา หอคอย ลงตามจุดที่เห็นควร เส้นขอบฟ้าบางแห่งอาจเป็นอาคารเดี่ยวโดดๆ บางแห่งอาจเป็นกลุ่มของอาคาร

สิ่งที่เห็นเส้นขอบฟ้าได้อีก คือ แสงไฟยามค่ำคืน การประดับไฟตามขอบเขตของอาคารอาจช่วยเน้นให้เห็นเส้นขอบฟ้าชัดเจน นำดู แปลกกว่ากลางวัน การทำการสำรวจ (Visual Survey)

เมืองในตอนกลางคืนควรจะบันทึกแสงไฟว่าจุดใดควรเพิ่มหรือลด เพื่อผลทางเส้นขอบฟ้าของเมือง

2.4.2.10 บริเวณซึ่งมีปัญหา

เป็นลำดับขั้นสุดท้ายในการทำการสำรวจ (Visual Survey) เราควรกำหนดลงในแผนที่ได้ว่าบริเวณใดเป็นบริเวณที่มีปัญหา เช่น จุดที่มีปัญหาทางจราจรทางเท้ากับรถที่ตัดกัน บริเวณทั่วไปไม่มีการรู้ตำแหน่ง ทิศทาง บริเวณที่มีป้ายที่สับสน เส้นทางที่ไม่สมบูรณ์ เป็นต้น

2.4.3 พฤติกรรมการท่องเที่ยว

พฤติกรรมการท่องเที่ยวของผู้มาท่องเที่ยวสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

1. ผู้มาท่องเที่ยวที่มาโดยลำพัง ได้แก่ ผู้มาท่องเที่ยวที่มีได้ใช้บริการของบริษัทท่องเที่ยวแต่มาด้วยตนเอง ผู้มาท่องเที่ยวประเภทนี้ได้รับคำแนะนำจากเอกสารการท่องเที่ยวจึงไม่คาดหวังในเรื่องความสะดวกสบายของการเดินทางและการเข้าชมแหล่งท่องเที่ยวมากนัก แต่มักให้ความสำคัญคาดหวังในเรื่องของการดำเนินทิศทางค่อนข้างสูง และมีความต้องการรู้ทิศทางในแหล่งท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก

2. ผู้มาท่องเที่ยวมาเป็นกลุ่ม ได้แก่ ผู้มาท่องเที่ยวใช้บริการของบริษัทท่องเที่ยว มักต้องการรวมกลุ่ม และการได้รับการบอกเล่าเกี่ยวกับรายละเอียดของแหล่งท่องเที่ยว และมีความต้องการในเรื่องดังกล่าวค่อนข้างสูง

สำหรับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในเมืองที่มีอยู่ในปัจจุบัน พอจำแนกได้ดังนี้

1. การชมเมืองโดยรวม ได้แก่ การเดินหรือนั่งรถไปตามเส้นทางสำคัญๆ ของเมือง
2. การเข้าชมสถานที่สำคัญและสถานที่น่าสนใจ มักเป็นสถาปัตยกรรมในเชิงวัฒนธรรม
3. การขึ้นที่สูงเพื่อชมเมือง อาจเป็นหอคอย ดึกสูง อาจจัดเป็นร้านอาหารหรือจุดชมเมืองในราคากลางคืนได้ด้วย
4. การชมการละเล่นพื้นเมือง หรือขบวนในงานเทศกาล
5. การจับจ่ายซื้อของ ส่วนใหญ่เป็นการซื้อของที่ระลึกผลิตภัณฑ์พื้นเมือง
6. การนมัสการสิ่งศักดิ์สิทธิ์ มักเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย

2.4.3.1 วัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยว

1. การท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นจาก การอยากรู้อยากเห็น ด้านต่างๆ เป็นการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นเพื่อได้พบสิ่งแปลกใหม่ ได้แก่ วัฒนธรรมประเพณีที่แตกต่างออกไป ทั้งทางด้านการเมือง ด้านสังคม และบุคคล ด้านลักษณะพิเศษของสภาพธรรมชาติ ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ กล่าวคือ ได้รับรู้เรื่องราวที่แตกต่างไปจากที่ตนเองเคยรับรู้นั่นเอง

2. การท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นจากความต้องการที่จะพักผ่อนหย่อนใจ เพื่อเป็นการผ่อนคลายความเครียดจากภาระกิจประจำวัน ได้แก่ การไปเล่นกีฬาประเภทต่างๆ การเดินทางท่องเที่ยวตามแหล่งบริเวณที่มีความสวยงามตามธรรมชาติ งานศิลปะและงานดนตรี หรือความบันเทิงอย่างอื่นๆ ซึ่งอาจรวมถึงการท่องเที่ยวตามความสนุก สวนสัตว์ ผับ และการจับจ่ายซื้อของไว้ด้วย ทั้งนี้เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจของผู้ท่องเที่ยว

3. การท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นจากความสนใจทางด้านศาสนาและไสยศาสตร์ ซึ่งได้แก่ การจาริกแสวงบุญ การนมัสการศาสนสถานหรือเกจิอาจารย์ ที่มีชื่อเสียงที่ผู้มาท่องเที่ยวนับถือ รวมถึงการท่องเที่ยวตามสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์หรือศาสนา และกิจกรรมทางศาสนา

4. การท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นจากอาชีพและธุรกิจของผู้ท่องเที่ยว ได้แก่ การเดินทางเพื่อสำรวจค้นคว้า การประชุม การสัมมนา การดูงาน การศึกษา ซึ่งเปรียบเสมือนการเดินทางทัศนศึกษา เพื่อเพิ่มพูนความรู้ หรือเป็นเกียรติและศักดิ์ศรีของผู้ท่องเที่ยวเอง

5. การท่องเที่ยวที่เกิดจากสาเหตุอื่นๆ เช่น การเดินทางมาเพื่อเยี่ยมญาติพี่น้องเพื่อนฝูงในต่างถิ่น มักเกิดขึ้นในช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์ หรือวันหยุดนักขัตฤกษ์ และวันเทศกาลต่างๆ

ด้วยเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ผู้มาท่องเที่ยวสามารถเลือกท่องเที่ยว เพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์ของตนในสถานที่ที่แตกต่างกันดังนี้

2.4.3.2 ประเภทของแหล่งท่องเที่ยว

แต่แรกนั้นการท่องเที่ยวจะเกิดขึ้นตามแหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่โดยธรรมชาติก่อน ต่อมาก็มีการพัฒนาขึ้นเรื่อยๆ เป็นอุตสาหกรรมชนิดหนึ่ง เรียกว่า อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และมีแหล่งท่องเที่ยวเกิดขึ้นใหม่อย่างมากมาย จนสามารถแบ่งประเภทของแหล่งท่องเที่ยวตามลักษณะกำเนิดระยะเวลาที่แหล่งท่องเที่ยวนั้นๆ มีการท่องเที่ยวเกิดขึ้น และตามลักษณะอันโดดเด่นหรือทรัพยากรการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวนั้นดังนี้

1. ลักษณะการกำเนิดแหล่งท่องเที่ยว แบ่งแหล่งท่องเที่ยวเป็น 2 ประเภท คือ
 - 1.1 แหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่เดิมเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้นมักจะได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติ ทางประวัติศาสตร์ โบราณวัตถุ โบราณสถาน ศาสนา และทาง ศิลปวัฒนธรรมประเพณี กิจกรรมดั้งเดิมของท้องถิ่น เช่น วิถีชีวิตชุมชนท้องถิ่น เป็นต้น
 - 1.2 แหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น อาจจะมีจุดประสงค์เพื่อการศึกษา หรือเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจก็ได้เป็นแหล่งที่ดึงดูดผู้มาท่องเที่ยวได้เช่นกัน ได้แก่ ศูนย์การค้า สถานเริงรมย์ สวนสัตว์ ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม และพิพิธภัณฑ์
2. ระยะเวลาที่แหล่งท่องเที่ยวมีการท่องเที่ยวเกิดขึ้น แบ่งแหล่งท่องเที่ยวออกเป็น 2 ประเภท คือ
 - 2.1 แหล่งท่องเที่ยวถาวร คือ แหล่งท่องเที่ยวที่มีกิจกรรมการท่องเที่ยวเกิดขึ้นสม่ำเสมอตลอดปี แต่อาจมีช่วงผู้มาท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นมากขึ้น เช่น ในวันหยุดพิเศษ วันนักขัตฤกษ์ ซึ่งเป็นได้ทั้งแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและประวัติศาสตร์ ฯลฯ
 - 2.2 แหล่งท่องเที่ยวชั่วคราว คือ แหล่งท่องเที่ยวที่มีกิจกรรมท่องเที่ยว เฉพาะวันหรือเฉพาะช่วงระยะเวลาสั้นๆ มักจะเป็นวันที่มีการเฉลิมฉลอง หรือวันเทศกาลต่างๆ อาจเป็นวันสำคัญทางศาสนา การแข่งขัน การประกวดหรืออื่นๆ เช่น เทศกาลหุ่นฟาง จังหวัดชัยนาท
3. ลักษณะอันโดดเด่น หรือทรัพยากรการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยว เดชา บุญค้ำ (2531 : 14) ได้กล่าวถึงแหล่งท่องเที่ยวประเภทต่างๆ ภายในเมือง สามารถแบ่งตามลักษณะเด่นของความน่าสนใจ และกิจกรรมที่เป็นสิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยว อาจแบ่งออกเป็น 7 ประเภทดังนี้
 1. ประเภทโบราณสถาน ได้แก่ พระราชวัง สิ่งก่อสร้างและอาคารที่มีความสำคัญ ในทางประวัติศาสตร์ ประสาท ป้อมปราการ
 2. ประเภทศาสนสถาน ได้แก่ วัด โบสถ์ เจดีย์ ศูนย์กิจกรรมทางศาสนา ประเภทธรรมชาติ ได้แก่ ทะเล ชายหาด ป่าไม้ แม่น้ำ ลำคลอง ภูเขา น้ำตก หนอง บึง ทะเลสาบ
 3. ประเภทศิลปวัฒนธรรมและการศึกษา ได้แก่ พิพิธภัณฑ์ ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม ศูนย์วิจัย หรือที่มีการผลิตสินค้าประจำถิ่น มีประเพณีประจำถิ่น
 4. ประเภทสถานเริงรมย์ ได้แก่ โรงละคร และการแสดง ร้านอาหาร หรืออาจเป็นย่านที่มีกิจกรรมกลางคืน
 5. ประเภทอุตสาหกรรมและหัตถกรรม ได้แก่ อุตสาหกรรมขนาดเล็กประเภทอื่นๆ ได้แก่ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สนามกีฬา สวนสนุก

ทั้งนี้การที่สถานที่ใดจะได้ชื่อว่าเป็นแหล่งท่องเที่ยว มิใช่ว่าสถานที่นั้นเป็นแหล่งที่น่าสนใจ แต่ต้องมีปัจจัยอื่นประกอบให้สามารถดึงดูดผู้คนมาเยี่ยมชมสถานที่นั้นได้ด้วย ปัจจัยที่กล่าวถึงนั้นคือ

2.4.3.3 ปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อการท่องเที่ยว

1. สภาพการเข้าถึง หมายถึง สภาพการคมนาคมไปสู่แหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ให้มีความสะดวกสบายเหมาะสมต่อการเดินทางท่องเที่ยว เช่น พิจารณาจากการเดินทางว่าเป็นอย่างไร โดยรถยนต์หรือการเดินทางเท้า และสภาพของเส้นทางเหล่านั้นเอื้ออำนวยต่อการเดินทางเพียงพอหรือไม่ สามารถเข้าถึงในทุกฤดูกาลหรือไม่ ในกรณีที่เดินทางจะดูที่ความกว้าง มีสภาพเป็นคอนกรีต ลาดยาง ลูกรัง หรือถนนดิน ซึ่งเหมาะสมเพียงพอหรือไม่ต่อการท่องเที่ยว เป็นต้น โดยที่ถ้าพบว่าเกิดความไม่สะดวกขึ้นในส่วนใดก็จะพัฒนาส่วนนั้นให้สะดวกเหมาะสมขึ้น เพื่อดึงดูดให้ผู้คนมาท่องเที่ยวในสถานที่ดังกล่าวมากขึ้น ด้วยสภาพการเข้าถึงที่สะดวกสบายต่อการเข้าถึงพื้นที่ท่องเที่ยวต่างๆ นั้นเอง

2. สิ่งอำนวยความสะดวก และสาธารณูปโภคสาธารณูปการ ซึ่งหมายถึงบริการพื้นฐานต่างๆ ที่จำเป็นต่อการท่องเที่ยว และระบบสาธารณูปโภคสาธารณูปการ ซึ่งมีอยู่ในบริเวณพื้นที่นั้นๆ ที่นักท่องเที่ยวสามารถใช้บริการได้ว่ามีมากน้อยเพียงใด เช่น ระบบไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ สถานีตำรวจ เป็นต้น ถ้าพบว่าเกิดความไม่สะดวก หรือความไม่เพียงพอขึ้นมาในส่วนใดก็จะพัฒนาส่วนนั้นให้มีความสะดวกและเพียงพอเหมาะสมยิ่งขึ้น เพื่อดึงดูดการท่องเที่ยวให้เข้ามาในพื้นที่ดังกล่าวมากขึ้น ด้วยสิ่งอำนวยความสะดวกที่เพียงพอเหมาะสมต่อการท่องเที่ยวในพื้นที่ท่องเที่ยวต่างๆ นั้นเอง

3. สิ่งดึงดูดใจ และการต้อนรับ หมายถึง สภาพภูมิทัศน์เมือง สิ่งแวดล้อมสารรูปเอกลักษณ์ ของแหล่งท่องเที่ยว และการต้อนรับจากคนในพื้นที่ในแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งเป็นสิ่งที่นับได้ว่ามีความสำคัญต่อแหล่งท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก ในการดึงดูดการท่องเที่ยวเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวต่างๆ เพราะการท่องเที่ยวนั้นขายความสวยงาม ความแตกต่าง ความพิเศษ ความเป็นตัวของตัวเองของแหล่งท่องเที่ยวเป็นหลัก เนื่องจากสิ่งสำคัญที่สร้างความประทับใจให้แก่ผู้มาเยือน ทั้งในรูปธรรมและนามธรรม ในทางรูปธรรมการดูแลรักษาสภาพภูมิทัศน์สิ่งแวดล้อมที่ดีของแหล่งท่องเที่ยวก็จะช่วยให้แหล่งท่องเที่ยวนั้นคงความงดงามสวยงามน่าชม และทำให้คงความนิยมอย่างยาวนานสืบไป

ส่วนในทางนามธรรม สิ่งดึงดูดใจที่สุดของการท่องเที่ยว คือ ความมีเอกลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวของตนเอง ด้วยนักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวเพราะต้องการสัมผัสถึงความมีอยู่จริงเป็นอยู่จริงที่มีความแตกต่างจากพื้นที่อื่น หากมาพบกับสภาพของ “วัฒนธรรมย้อนแนว” ด้วยความพยายามทุกอย่างเพื่อเอาใจนักท่องเที่ยวจนลืมความเป็นเอกลักษณ์ แล้วนักท่องเที่ยวก็จะไม่เหลือความน่าสนใจแก่

แหล่งท่องเที่ยวอื่นอีกต่อไป การท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวอื่นก็จะเบาบางลงจนหายไปที่สุดในที่สุด ทำให้กระบวนการพัฒนาการท่องเที่ยวเกิดหยุดชะงัก และไม่ประสบความสำเร็จได้

4. การต้อนรับ ส่วนในเรื่องของการต้อนรับนักท่องเที่ยวของผู้คนพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว นั้นก็มีความสำคัญเช่นเดียวกัน ทัศนคติที่ดี การไม่เอาเปรียบ ความปลอดภัย การช่วยเหลือ ทัศนคติที่ดี และความเป็นมิตร สิ่งเหล่านี้ล้วนแต่เป็นการสร้างบรรยากาศการท่องเที่ยว และภาพพจน์ที่ดีต่อแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ

จากแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมนักท่องเที่ยว ทำให้เห็นความสำคัญการพัฒนาการท่องเที่ยวที่จะต้องคำนึงถึงสิ่งต่างๆเหล่านี้ เพื่อคงคุณค่าการเป็นแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างยาวนาน อันจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับการผลักดันให้เกิดระบบการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะก่อให้เกิดรายได้แก่ท้องถิ่นตามมา และผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นในส่วนนี้จะเป็นสิ่งสำคัญในการทำให้ประชาชนตื่นตัวรักษาสภาพแวดล้อมของชุมชน อนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีเพื่อคงสภาพแหล่งท่องเที่ยวของตนให้เป็นแหล่งรายได้แก่ท้องถิ่น ซึ่งสามารถเกิดขึ้นได้อย่างไม่รู้จัก ซึ่งหลักแห่งการพัฒนานี้ได้ถูกเรียกว่าเป็นการพัฒนาแบบยั่งยืน

ปัจจัยต่างๆ ข้างต้นเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ผู้มาท่องเที่ยวตัดสินใจเลือกไปท่องเที่ยวยังสถานที่ท่องเที่ยวที่มีความพร้อมในเรื่องปัจจัยเหล่านี้ และยังเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดความประทับใจที่ต้องการที่จะกลับมาเที่ยวในโอกาสต่อไป ในทางกลับกันผู้มาท่องเที่ยวจะเกิดทัศนคติที่ไม่ดีต่อแหล่งท่องเที่ยวอื่น หากเกิดปัญหาและอุปสรรคในการท่องเที่ยวเกิดขึ้น

2.4.5 ปัญหาและอุปสรรคในการท่องเที่ยว

จากการรวบรวมความคิดเห็นของผู้มาท่องเที่ยวและผู้นำทางท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวต่างๆพบว่า การท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวต่างๆในปัจจุบันผู้มาท่องเที่ยวมักประสบปัญหาดังนี้

1. ขาดการบอกทิศทางในแหล่งท่องเที่ยวและส่วนบริการต่างๆในแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งควรมีการบอกทิศทางที่ชัดเจนขึ้น อาจเป็นรูปของป้ายบอกทางด้วยอักษร ด้วยแผนที่รูปภาพ หรือการออกแบบสถานที่ให้สามารถสื่อการเข้าถึงจุดต่างๆได้โดยง่าย

2. ขาดความสะดวกสบายในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว เนื่องจากในกิจกรรมท่องเที่ยวที่ผู้มาท่องเที่ยวต้องการสิ่งบริการอื่นๆประกอบในการท่องเที่ยวด้วย เช่น บริการด้านห้องน้ำ ห้องส้วม ศาลา หรือบริเวณที่พักผ่อนหย่อนใจกลุ่มท่องเที่ยวของตน เป็นต้น ซึ่งบริการเหล่านี้มักมีจำนวนไม่เพียงพอหรือไม่ก็คุณภาพไม่ดีพอ

3. การที่แหล่งท่องเที่ยวนั้นขาดเอกลักษณ์ เนื่องจากถูกทำลายเพราะการเข้าชมของผู้มาท่องเที่ยว หรือการที่ผู้ประกอบการในแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ประพฤติตามใจชอบ ในการแสวงหาผลประโยชน์ของตนเองจนทำให้เกิดผลเสียต่อแหล่งท่องเที่ยว และสภาพธรรมชาติบริเวณโดยรอบ เช่น การปลูกสร้างอาคารสูงบดบังวัดหรือสถานโบราณ สถานที่สวยงามซึ่งมีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ ทำลายทัศนียภาพ หรือการทิ้งขยะเกลื่อนกลาด การขูดขีดผนังกำแพงหรือต้นไม้ของผู้มาท่องเที่ยว และการปล่อยน้ำเสียจากกิจการของตนลงในแม่น้ำลำคลองของบรรดาผู้ประกอบการ ทำให้แหล่งท่องเที่ยวและบริเวณโดยรอบเสื่อมสภาพ สูญเสียเอกลักษณ์ที่เคียงดงาม เป็นต้น

4. ความไม่สะดวกในการเข้าถึงจุดต่างๆ ในแหล่งท่องเที่ยว ส่วนใหญ่เป็นเพราะถนนนั้นมีความคับแคบเกินไปเกรงจะเกิดอันตรายระหว่างคนเดินเท้ากับผู้ใช้รถยนต์ที่ขับเร็วขึ้นได้

5. แหล่งท่องเที่ยวมีความแออัด หรือขาดการระบายอากาศที่ดีเนื่องจากมีผู้มาท่องเที่ยวเข้าชมสถานที่ท่องเที่ยวที่แน่นๆ มากจนเกินไปกว่าที่ความสามารถของสถานที่นั้นๆ จะรองรับได้

6. ขาดความต่อเนื่องของเส้นทางในแหล่งท่องเที่ยว ทำให้การเข้าชมสถานที่ที่น่าสนใจสำหรับผู้มาท่องเที่ยวไม่อาจจะกระทำได้ เนื่องจากไม่มีทางเดินต่อเนื่องกันหรือบาทวิถีที่คับแคบเกินไป

7. อากาศร้อนมีฝุ่นมาก และเสียงดังหนวกหูจากขบวนพาหนะ ทำให้บรรยากาศในแหล่งท่องเที่ยวไม่สงบ ร่มรื่น ไม่น่าเข้าดูเข้าชม

ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ข้างต้น เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ผู้มาท่องเที่ยวเกิดทัศนคติที่ไม่ดีต่อแหล่งท่องเที่ยวที่นั่น และอาจไม่กลับมาเที่ยวอีกในโอกาสต่อไป

2.4.6 ทฤษฎีและหลักการ การพัฒนาภูมิทัศน์เมืองเพื่อการท่องเที่ยว

การพัฒนาใดๆก็ตามจะต้องคำนึงถึงวัตถุประสงค์ และวัตถุประสงค์นั้นต้องสอดคล้องกับปรัชญาและแนวความคิดที่มีเหตุผล และเกิดประโยชน์แก่ทุกฝ่ายในการพัฒนาภูมิทัศน์เมืองเพื่อการท่องเที่ยวก็เช่นเดียวกันจะต้องคำนึงถึงผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ซึ่งได้แก่ นักท่องเที่ยว ประชากรของเมือง ผู้รับผิดชอบ และผู้ดำเนินการพัฒนา

เฉชา บุญคำ (2531:10,1) ได้ให้ความหมายของ “ภูมิทัศน์เมือง” หมายถึงองค์ประกอบของเมืองที่มองเห็นได้ด้วยตา และมีผลกระทบต่อความรู้สึกทางด้านสุนทรีย์ ได้แก่ ต้นไม้ อาคาร ป้ายโฆษณา สาธารณูปโภค เป็นต้น

2.4.6.1 ย่านและที่รวมกิจกรรม

เฉชา บุญคำ (2531:4,1) ได้ให้ความหมายของ “ย่าน”

ย่าน (District) หมายถึง บริเวณที่มีความคล้ายคลึงกันในวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนความคล้ายคลึงของสถาปัตยกรรม หรือกิจกรรมที่เกิดขึ้นหรืออาจเป็นย่านที่เคยมีความสำคัญมาในอดีตเคยมีเหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์เกิดขึ้น โดยที่จะมีอาณาบริเวณขนาดพื้นที่เล็กหรือใหญ่ก็ได้ไม่จำกัด เมืองบางเมืองอาจจะมีเพียงอย่างเดียวในขณะที่บางเมืองมีขนาดใหญ่อาจจะมีถึงสิบย่าน โดยที่แต่ละย่านจะมีอาณาเขตที่แสดงขอบเขตได้ชัดเจนอาจเป็นอาณาเขตทางกายภาพที่เป็นธรรมชาติ เช่น ถนน แม่น้ำ ลำคลอง ภูเขา หรือเป็นอาณาเขตที่มนุษย์สร้างขึ้นก็ได้ เช่น กำแพง แนวหรือกลุ่มต้นไม้ เป็นต้น

ย่าน (District) สำหรับเมืองๆหนึ่งจะประกอบไปด้วยหมู่บ้านและอำเภอ ศูนย์กลางของเมือง เมืองส่วนบน ใจกลางเมือง ส่วนพักอาศัยภายในเมือง บริเวณวิทยาลัย ส่วนเหล่านี้นับได้ว่าเป็นย่าน ซึ่งบางครั้งได้มีการกำหนดขอบเขตของบริเวณอย่างชัดเจน เช่น บริเวณมหาวิทยาลัย บริเวณปะปนกัน เช่น ในเมือง (Kevin Lynch, 1960)

เดชา บุญค้ำ (2531:4,1) ได้ให้ความหมายของคำว่า “ที่รวมกิจกรรม” ว่า

ที่รวมกิจกรรม (NODE) หมายถึง บริเวณที่มีผู้คนมารวมตัวกันเป็นจำนวนมากเพื่อประกอบกิจกรรมคล้ายคลึงกันในช่วงระยะเวลาหนึ่งๆซึ่งอาจจะเป็นเฉพาะช่วงเช้าของทุกวันอาทิตย์เช่น บริเวณตลาดนัดคลองเตย ตลาดบางกะปิ หรือจะเป็นช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์อย่างบริเวณตลาดนัดสวนจตุจักร หรือเป็นช่วงระยะเวลาพิเศษที่ติดต่อกันหลายวันเช่น บริเวณจัดงานแสดงสินค้าที่สวนอัมพร เป็นต้น

ศูนย์รวม (NODE) จะเป็นศูนย์กลางของกิจกรรมแม้ว่าที่ศูนย์กลางที่เห็นนั้นเป็นจุดที่เด่นของเมืองเช่นกัน แต่ก็ยังมีข้อแตกต่างกันที่จุดประสงค์ของการใช้กิจกรรมที่หมายตาเป็นวัตถุประสงค์ที่มองเห็น แต่ศูนย์รวมเป็นศูนย์กลางของกิจกรรมตัวอย่างเช่น บริเวณอนุสาวรีย์कुหมิงโม เป็นทั้ง Landmark และเป็นทั้ง Node (Kevin Lynch, 1960)

ซึ่งกล่าวโดยรวมๆแล้วที่รวมกิจกรรมก็คือ ย่านชนิดหนึ่งที่มีความหนาแน่นค่อนข้างสูงและเกิดจากการรวมตัวกันเพื่อกิจกรรมมากกว่าลักษณะทางกายภาพอื่นๆตามปกติบริเวณที่รวมกิจกรรมจะมีพื้นที่ค่อนข้างจำกัด และลักษณะทางกายภาพของบริเวณที่จะสร้างขึ้นเป็นแบบถาวรหรือแบบที่รื้อถอนได้สะดวกตามแต่ความถี่ของกิจกรรมที่มี และจะถูกสร้างขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับกิจกรรมที่จะเกิดขึ้นด้วย

เดชา บุญค้ำ (2531:4,2) ได้แบ่งประเภทของย่านและที่รวมกิจกรรมออกเป็น 6 ประเภทดังนี้

1. ย่านประวัติศาสตร์ ส่วนมากจะเป็นย่านที่มีความสำคัญในทางประวัติศาสตร์ และอนุรักษ์รูปแบบของอาคารที่จะสร้างขึ้นใหม่
 2. ย่านพาณิชย์ เป็นย่านที่มีความสำคัญทางด้านเศรษฐกิจของเมือง เป็นย่านค้าขายแรกเปลี่ยนสินค้า
 3. ย่านเรจิมย์ เป็นย่านมีสถานบริการให้ความบันเทิงเรจิมย์อยู่รวมๆกัน จนกลายเป็นแหล่งท่องเที่ยว
 4. ย่านอุตสาหกรรม เป็นย่านที่มีการประกอบอุตสาหกรรมประเภทเดียวกัน และสำคัญจนกลายมาเป็นย่านอุตสาหกรรมที่รองรับการท่องเที่ยวได้
 5. ย่านที่พักอาศัย เป็นย่านที่พักอาศัยของชุมชนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งที่มีศิลปวัฒนธรรม และความเป็นอยู่เป็นพิเศษที่แตกต่างออกไป มีสถาปัตยกรรมที่เป็นเอกลักษณ์
 6. ย่านสถานที่ราชการ เป็นย่านที่มีอาคารสถานที่ราชการต่างๆ
- ในแต่ละเมือง ไม่จำเป็นต้องมีย่านต่างๆเหล่านี้ ทุกย่านเสมอไป หรือแม้แต่ย่านชนิดเดียวกันอาจมีลักษณะที่แตกต่างกันได้ ขึ้นอยู่กับรายละเอียดปลีกย่อยอีกหลายประการในการพัฒนาเมืองเพื่อการรองรับการท่องเที่ยว นั้น ย่านต่างๆภายในเมืองควรจะได้รับ การจัดแบ่งประเภทเพื่อที่ว่าในการพัฒนาจะสามารถเอาลักษณะเด่นๆเหล่านี้มาปรับปรุงเพื่อให้เกิดประโยชน์กับการท่องเที่ยวได้

2.6.1.1 ข้อพิจารณาในการปรับปรุงย่านและที่รวมกิจกรรม

เฉชา บุญกล้า (2531:4,3-4,6) ได้กล่าวถึงข้อพิจารณาในการปรับปรุงย่าน และที่รวมกิจกรรม ในการพัฒนาภูมิทัศน์เมืองจะมีแนวทางที่แตกต่างกันไปตามลักษณะแต่ละเมืองและจำเป็นจะต้องมีการศึกษาถึงปัญหาในแต่ละพื้นที่เสียก่อนจึงจะสามารถกำหนดแนวทางการพัฒนา แก้ไข ปรับปรุงได้ โดยอาศัยแนวทางในการปรับปรุงโดยสังเขปดังนี้

1. การปรับปรุงจินตภาพของย่าน โดยอาศัยการควบคุมการออกกฎข้อบังคับ พระราชบัญญัติหรือเทศบัญญัติขึ้นมาควบคุมเฉพาะย่านได้เช่น การควบคุมรูปแบบของสถาปัตยกรรม การควบคุมความหนาแน่น ควบคุมรูปแบบของป้าย เป็นต้น
2. การแก้ปัญหาคความขัดแย้งของการจราจร เป็นการเอื้อประโยชน์ต่อเส้นทางสัญจร การเดินเท้า เพิ่มพื้นที่พักผ่อนภายในเมือง
3. การส่งเสริมกิจกรรม เพื่อช่วยให้ย่านมีจุดสนใจของคนในเมืองและนักท่องเที่ยวมากขึ้น เช่น จัดเทศกาล นิทรรศการ งานเฉลิมฉลองต่างๆ
4. การปรับปรุงสิ่งประกอบภูมิทัศน์เช่น ชุม ศาลา ที่พักคอยรถประจำทาง ม้านั่ง เสาไฟฟ้า กระบะต้นไม้ เป็นต้น

5. การปรับปรุงขอบเขตเช่น การใช้ต้นไม้เป็นตัวกำหนดขอบเขต การใช้วัสดุปูพื้น สิ่งประกอบถนน เพื่อให้เมืองมีอาณาเขตที่ชัดเจน

2.6.2 ที่ว่างโล่ง

โสภาคย์ ผาสุขนิรันต์ (2537:98) ได้ให้ความหมายของพื้นที่โล่งว่า

พื้นที่โล่ง หมายถึง ภูมิสถาปัตยกรรมชาติเช่น ท้องทุ่ง พื้นที่รกร้าง และหุบเขา พื้นที่น้ำ ที่ว่างเปิดโล่งนี้เป็นภูมิประเทศฉากหลังของสิ่งปลูกสร้างที่มนุษย์ทำขึ้น และเชื่อมต่อกับถนนและการบริการอื่นๆจากหลังนี้มักถูกนับรวมเข้ากับการได้รับผลกระทบจากการพัฒนาต่างๆทั้งโดยการใช้สอยทางกายภาพและการมองชม รวมทั้งทัศนียภาพจากทางอากาศ

Lawrence Halprin (1968:89-95) ได้กล่าวว่าที่โล่งว่าง (Open Space) เป็นที่โล่งว่างปราศจากอาคารปกคลุมล้อมรอบด้วยอาคารหนาแน่นใช้ในการสัญจร การรับอากาศและแสงแดด ป้องกันเพลิงไหม้ และเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ

2.6.2.1 การพิจารณาคูณค่าทางทัศนียภาพของที่โล่ง

ระนาบทางนอน ได้แก่ พื้นผิวประดิษฐ์ เช่น ถนน ทางเดิน ลาน และพื้นผิวธรรมชาติ เช่น สนามหญ้า ทุ่งโล่ง ฯลฯ

ระนาบทางตั้ง ได้แก่ รูปร่างหน้าตาของอาคาร หอนาฬิกา ต้นไม้ ฯลฯ

ระนาบเหนือศีรษะ ได้แก่ ท้องฟ้า หลังคา

ตัวประกอบที่ว่างอาจให้ทัศนียภาพ ทั้งประโยชน์ใช้สอย ได้แก่ ม้านั่ง โคมไฟ รูปปั้น ต่างๆที่อยู่ในที่โล่ง

เดชา บุญกล้า (2531:5,1-5,14) ได้กล่าวถึง พื้นที่โล่งในแหล่งท่องเที่ยวแยกออกเป็น 3 ประเภทที่สำคัญคือ

1. สวนหย่อม

ที่ว่างโล่งประเภทสวนหย่อม หมายถึง สวนขนาดเล็กซึ่งไม่มีการเข้าไปใช้งานมากนัก หรือมีแต่เพียงเล็กน้อย แต่จะมีประโยชน์ในแง่ของการตกแต่งเพื่อความร่มรื่นสวยงามของเมืองมากกว่า ทั้งนี้เนื่องจากขนาดของพื้นที่มีความกว้างไม่มากพอที่จะเอื้ออำนวยให้เกิดกิจกรรมต่างๆการเข้าถึงลำบาก หรือสภาพแวดล้อมไม่เหมาะสำหรับการเข้าไปพักผ่อนนั่งเล่นเช่น ห้วมถนน วงเวียน เกาะกลางถนน ลีแยก เป็นต้น เหน็บประการสำคัญของการออกแบบปรับปรุงสวนหย่อมคือ การดูแลรักษาจะต้องง่าย สะดวก ประหยัด ในที่นี้กล่าวถึงเฉพาะสวนหย่อมในพื้นที่ที่เป็นที่สาธารณะ และอยู่ในการดูแลของเทศบาลเมือง

สวนหย่อมจัดว่าเป็นที่ว่างโล่ง (Open Space) ของเมืองและเป็นส่วนที่ตกแต่งเมืองให้เกิดความสวยงามเป็นระเบียบเรียบร้อย เป็นส่วนที่เพิ่มพื้นที่สีเขียวเพิ่มความร่มรื่นให้กับถนนและทางเท้าประเภทสวนหย่อม

1. สวนหย่อมตกแต่งเพื่อความสวยงาม ได้แก่ บริเวณที่มีขนาดเล็กหรือการเข้าถึงลำบาก ไม่เหมาะแก่การใช้สอยเช่น เกาะกลางถนน อนุสาวรีย์ หัวมุมสี่แยก เป็นต้น

2. สวนหย่อมที่สามารถใช้งานได้ ได้แก่ เกาะกลางถนนที่มีการสัญจรเบาบางมีการเข้าถึงได้ พื้นที่ว่างระหว่างอาคารที่ใช้เป็นสนามเด็กเล่น เป็นต้น

ข้อพิจารณาในการปรับปรุง “ที่ว่างโล่งประเภทสวนหย่อม”

1. ความกลมกลืนกับสภาพแวดล้อม โดยการออกแบบควรมองประกอบไปกับตึกและอาคารโดยรอบ ขนาดสัดส่วนของถนน ที่ว่างระหว่างอาคาร และสีของบริเวณโดยรอบในการออกแบบนั้นควรมองภาพรวมประกอบไปกับบริเวณโดยรอบ มิใช่มองเฉพาะสวนหย่อมนั้นๆ เท่านั้น

2. ความกลมกลืนกับทางสัญจรของเมือง สวนหย่อมเหล่านี้จะต้องไม่เป็นสิ่งกีดขวางการสัญจรของเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งระบบทางเดินเท้าและควรคำนึงถึงการสัญจรของรถยนต์ หรือพาหนะอื่นๆที่จะผ่านโดยไม่ปลูกต้นไม้หรือสิ่งก่อสร้างใดๆปิดบังการมองเห็นตามบริเวณสำคัญ เช่น หัวมุมถนน สี่แยก ทางโค้ง ทางเลี้ยวต่างๆ

3. การพิจารณาการใช้งานควรพิจารณาว่า การใช้งานนั้นๆจะไม่เป็นปัญหาต่อการสัญจรหรือความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง และกิจกรรมนั้นๆเป็นกิจกรรมที่คนในบริเวณนั้นต้องการ เช่น การใช้เป็นที่นั่งพักผ่อน เป็นสนามเด็กเล่นขนาดย่อม เป็นต้น

4. ความสะดวกในการบำรุงรักษา ในการปรับปรุงบริเวณสวนหย่อมเหล่านี้ จำเป็นจะต้องคำนึงถึงความสวยงามในระยะยาว รูปแบบและวัสดุที่ใช้มีผลต่อระดับความต้องการดูแลรักษา

5. คำนึงถึงประโยชน์อื่นๆที่จะได้รับเช่น การเพิ่มร่มเงาให้กับบริเวณด้วยการปลูกต้นไม้ใหญ่ที่ให้ร่มเงา การทำขอบของสวนให้สามารถนั่งพักได้บ้างหากสภาพแวดล้อมอำนวย เป็นต้น

2. ลานกิจกรรม ลานเอนกประสงค์ (Plaza)

ลาน (Plaza) หมายถึง บริเวณเปิดโล่งกลางแจ้งซึ่งเป็นพื้นลาดแข็งถูกล้อมรอบหรือล้อมอยู่เพียงบางส่วนด้วยอาคาร ลานนี้อาจลาดผิวด้วยวัสดุต่างๆกันเช่น พื้นคอนกรีต พื้นปูอิฐ พื้นปูหิน พื้นปูกระเบื้อง หรือวัสดุหลายๆอย่างผสมกันและอาจมีพื้นที่บางส่วนแบ่งเป็นแปลงปลูกต้นไม้ แปลงปลูกหญ้าปนอยู่ด้วยได้

ลานนี้เป็นบริเวณซึ่งแยกขาดจากการสัญจรด้วยรถยนต์ จากการจัดสรร เป็นบริเวณสำหรับการพักผ่อนหย่อนใจเป็นที่รวมของผู้คน นักท่องเที่ยว หรือเป็นบริเวณที่เกิดกิจกรรมต่างๆในเมืองหรือชุมชนที่มีความหนาแน่นมาก “ลาน” เป็นส่วนเปิดโล่งของเมืองเพื่อรับแสงสว่าง เพื่อการพักผ่อนของลม และเพื่อช่วยผ่อนคลายความแออัดของเมือง

1. ประเภทของลาน สามารถแบ่งตามการใช้สอยออกได้เป็น 5 ประเภทคือ

- 1.1 ใช้เพื่อการสัญจรหรือเป็นทางเท้า
- 1.2 ใช้เพื่อการพบปะสังสรรค์
- 1.3 ใช้เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ
- 1.4 ใช้เพื่อประโยชน์ทางการมองเห็น
- 1.5 ใช้เพื่อประโยชน์หลายๆอย่างเช่น เป็นพื้นที่แสดงศิลปวัฒนธรรม

2. ข้อพิจารณาในการปรับปรุง “ลานกิจกรรม ลานเอนกประสงค์” (Plaza)

- 2.1 การแยกกิจกรรมและการสัญจรที่เหมาะสม ลานควรมีขอบเขตที่แน่ชัดแยกออกจากระบบสัญจรรวมของเมือง เพื่อให้เกิดความปลอดภัยและความสะดวก
- 2.2 การเลือกใช้วัสดุ ควรเป็นพื้นผิวแข็งเพื่อความถาวรแข็งแรง ทนทาน สวยงาม และกลมกลืนกับวัสดุของสิ่งที่อยู่โดยรอบ และในบริเวณลานเดียวกันอาจมีการใช้วัสดุหลายชนิดได้
- 2.3 คำนึงสภาพอากาศของบริเวณ ลานจะเป็นที่ร้อนไม่ร้อนขึ้นเกิดแสงสะท้อนและไอร้อน ควรปลูกต้นไม้ให้ร่มเงาเพื่อลดความร้อน
- 2.4 การจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆควรคำนึงถึงผู้ใช้ที่เป็นเด็ก คนชรา หรือผู้ที่มีความพิการด้วย

3. บ่อน้ำ สระน้ำ แม่น้ำลำคลองที่มีตามธรรมชาติ

จัดเป็นที่เปิดโล่งที่ช่วงลดความแออัดหนาแน่นของเมืองเป็นบริเวณที่ลมพัดผ่าน และเพิ่มกิจกรรมการใช้สอยให้มากขึ้น จึงเป็นสิ่งที่ควรพิจารณาในการพัฒนาภูมิทัศน์เมืองเช่นกัน

บ่อน้ำหรือสระน้ำบางแห่งที่มีความสำคัญในทางประวัติศาสตร์สมควรมีการปรับปรุงขึ้นมาให้มีการใช้งานเป็นที่พักผ่อนได้ด้วย ทั้งนี้เพราะเป็นหลักฐานทางประวัติศาสตร์โบราณคดีอย่างหนึ่ง ซึ่งแสดงถึงระบบการวางผังเมืองบริเวณที่เปิดโล่งของเมือง และเป็นแหล่งน้ำสำหรับการบริโภคด้วย

ข้อพิจารณาในการปรับปรุงบริเวณชาน้ำ

จะต้องจัดก่อสร้างเขื่อน เพื่อความแข็งแรงพร้อมทั้งปรับแต่งรูปทรงของบ่อน้ำ โดยเฉพาะในเมืองที่มีการใช้สอยที่รึมน้ำมาก ควรทำให้เกิดความทนทานต่อการเหยียบย่ำและเพื่อช่วยป้องกันมิให้

คลังพลังงาน และควรเพิ่มความสวยงามและน่าสนใจด้วยการใช้น้ำพุรูปแบบต่างๆและยังมีประโยชน์ในการช่วยเพิ่มออกซิเจนให้กับน้ำ ช่วยในการหมุนเวียนของน้ำไม่ให้เน่าเหม็น

จากรายละเอียดที่กล่าวมาข้างต้น ที่วางไว้ในแหล่งท่องเที่ยวสามารถแบ่งได้เป็นสวนหย่อม ลานเอนกประสงค์ บ่อน้ำ สระน้ำที่มีอยู่ตามธรรมชาติ ข้อพิจารณาในการปรับปรุงที่วางโล่งต้องคำนึงถึงความกลมกลืนกับสภาพแวดล้อม พิจารณาถึงการใช้งานของกิจกรรมให้เป็นกิจกรรมที่คนในบริเวณนั้นต้องการการบำรุงรักษา การจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ

2.6.3 เส้นทางสัญจร

กัทร กุลชล (2519:38) ได้ให้ความหมายของเส้นทางสัญจรว่า

เส้นทาง (Paths) ประกอบด้วยถนนสายสำคัญเป็นถนนประธาน และถนนสายรองในระดับเมืองจะมีข่ายของถนนใหญ่ แต่ในระดับหมู่บ้านจะมีข่ายของถนนเล็ก สำหรับอาคารหลังหนึ่งจะมีข่ายของถนนใหญ่อยู่หลายสายที่ประชาชนใช้ไปมาเรื่อยๆ และข่ายของถนนหลัก (Highway) เป็นข่ายทาง (Pathway) สำหรับเมืองทั้งเมือง หรือแม้กระทั่งทางเท้าของบริเวณมหาวิทยาลัยก็เป็นทาง Pathway ของมหาวิทยาลัยด้วย

ถนนเป็นองค์ประกอบสำคัญของเมือง ทำหน้าที่เชื่อมโยงส่วนต่างๆของเมืองเข้าด้วยกัน และยังเป็นส่วนเชื่อมโยงเข้ากับระบบสัญจรไปยังที่อื่นๆของประเทศด้วย

เดชา บุญค้ำ (2531:6,10) ได้แบ่งประเภทของถนนในเมืองออกเป็น 5 ระดับคือ

1. ถนนสายประธาน ได้แก่ ถนนเชื่อมระหว่างเมือง
2. ถนนสายหลัก ได้แก่ ถนนที่ตัดผ่านพื้นที่ส่วนใหญ่ของเมือง
3. ถนนสายรอง ได้แก่ ถนนที่แยกย่อยออกจากถนนสายหลัก
4. ถนนสายย่อย ได้แก่ ถนนที่แยกออกจากถนนสายรอง
5. ถนนทางเท้า ได้แก่ ถนนที่แยกเข้าสู่สถานที่ต่างๆ

ถนนในระดับสายหลัก สายรอง และสายย่อย และทางเท้า เป็นของถนนที่อยู่ในเมืองและถนนที่มีความสำคัญมากกับทัศนียภาพของเมืองในส่วนรวมคือ ถนนสายหลักและถนนสายรอง เนื่องจากถนนสองระดับนี้เป็นส่วนเชื่อมโยงจุดสำคัญๆของเมือง ทั้งที่หมายคา ย่านสำคัญสถานที่สำคัญในระดับเมือง ซึ่งคนส่วนใหญ่จะต้องใช้และผ่านไปมาเป็นประจำจึงเป็นถนนที่สื่อความหมายของตัวเมืองได้ดีที่ผู้มาเยี่ยมชมควรประทับใจในทัศนียภาพในแนวถนนเหล่านี้

ทางเท้า มีหน้าที่หลักเช่นเดียวกับถนน คือรองรับการสัญจรและมีความสำคัญมากทัดเทียมกับถนน ทางเท้าอาจเป็นทางเดินที่ขนานไปกับแนวถนนก็ได้ หรืออาจแยกต่างหากจากแนวถนนก็ได้

ประเภทของทางเดินเท้าสามารถแบ่งออกได้ คือ

- 1.1 ทางเท้าขนานไปกับแนวถนนได้แก่ ทางเดินเท้าที่อยู่ขนานสองข้างของแนวถนน
- 1.2 ทางเท้าเป็นทางลัดได้แก่ ทางเท้าที่ลัดไปตามชอยหรืออยู่ด้านหลังอาคาร
- 1.3 ทางเท้าระหว่างอาคารพาณิชย์หรือย่านทางเดินเท้าได้แก่ บริเวณที่คนสามารถเดินติดต่อกันได้ทั้งบริเวณ โดยไม่มีทางรถยนต์เข้าไปยุ่งเกี่ยว

1.4 ทางเท้าชั่วคราวได้แก่ การปิดถนนบางสายใช้เป็นทางเดิน หรือเพื่อกิจกรรมต่างๆ
 เศชา บุญคำ (2531:6,5) ได้กล่าวถึงเส้นทางนักท่องเที่ยวว่า

สามารถพบเห็นหรือเข้าชมจุดที่น่าสนใจตามแหล่งท่องเที่ยวต่างๆได้ง่าย สะดวก ปลอดภัย
 ได้รับความรู้ และความเพลิดเพลินจากการใช้เส้นทางที่จัดทำขึ้นสำหรับนักท่องเที่ยวนี้

ในหลายกรณีเส้นทางนักท่องเที่ยวเกิดขึ้นมาโดยอัตโนมัติจากการท่องเที่ยวหลายๆกลุ่มใช้
 เส้นทางเดิมอยู่เป็นประจำในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสนใจเส้นทางนี้อาจจะเป็นทาง รถยนต์
 ทางเท้า ทางเรือ หรืออื่นๆ

เส้นทางประจำสำหรับนักท่องเที่ยวอาจเป็นการใช้เส้นทางร่วมกับทางสัญจรปกติของเมืองหรือ
 อาจเป็นการกำหนดเส้นทางขึ้นมาใหม่เฉพาะเป็นพิเศษสำหรับพาหนะที่รับนักท่องเที่ยวในกรณีที่มี
 นักท่องเที่ยวจำนวนมากพอสมควรมีแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถดึงดูดในระดับสูง

ประเภทของเส้นทางที่สัญจรสามารถแบ่งออกได้ดังนี้คือ เส้นทางเท้า ทางรถยนต์ หรือรถ
 โดยสาร ทางจักรยาน ทางเรือ หรือแพ รถไฟหรือรถราง พาหนะอื่นๆ

2. ข้อพิจารณาในการปรับปรุงเส้นทาง

2.1 การกำหนดเส้นทางควรเริ่มต้นจากการพิจารณาคำแนะนำของแหล่งท่องเที่ยว
 ประเภทต่างๆภายในเมือง จัดลำดับความสำคัญความน่าสนใจไว้ด้วย จากนั้นจึงเป็นการพิจารณาว่าจะ
 สามารถเชื่อมต่อแหล่งท่องเที่ยวต่างๆเข้าด้วยกันโดยวิธีใดบ้าง

2.2 การจัดเส้นทางในลักษณะวงบรรจบ เพราะทำให้นักท่องเที่ยวได้พบเห็นสิ่งแปลก
 ใหม่เกิดความเพลิดเพลินไปตลอดทาง โดยไม่ต้องย้อนกลับเส้นทางเดิม อาจจัดให้มีการเดินทาง 2
 ลักษณะก็ได้เช่น เริ่มต้นด้วยการเดินไประยะหนึ่งแล้วเปลี่ยนเป็นการสัญจรโดยทางเรือในขาหกลับ

2.3 การจัดเส้นทางให้มีความแตกต่างภายในเมือง เพื่อเสนอเป็นทางเลือกสำหรับ
 นักท่องเที่ยวที่มีเวลามากน้อยแตกต่างกัน นอกจากนั้นยังอาจจัดเส้นทางนักท่องเที่ยวหลายเส้นทางที่มี
 ความแตกต่างกันอันเนื่องมาจากความสนใจของนักท่องเที่ยว

2.4 การให้ข้อมูลข่าวสารในเส้นทางด้วยระบบป้ายหรือด้วยวิธีอื่นเพื่อช่วยบอกทิศทางระยะทางเช่น การช่วยนักท่องเที่ยวในการกำหนดทิศทางตนเองด้วย “ที่หมายตา” (Landmark) การสร้างให้เกิดความต่อเนื่องกันของเส้นทางด้วยการใช้วัสดุพื้นผิวที่ทางเท้าที่เหมือนกันไปตลอดทาง เป็นต้น

2.5 การปรับปรุงบริเวณจุดเริ่มต้นของเส้นทางมักจะเป็นจุดอยู่ในย่านใจกลางเองเป็นจุดที่เข้าถึงได้ง่ายมีข้อมูลต่างๆรวมอยู่ ซึ่งนักท่องเที่ยวจะใช้ในการตัดสินใจวางแผนการเที่ยว มีสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆไว้บริการ

2.6 ความต่อเนื่องกับเส้นทางทัศนารภายนอกเมือง เส้นทางทัศนารนี้ไม่ควรจะจำกัดทำอยู่เพียงภายในเมืองเท่านั้น แต่ควรได้พิจารณาถึงความต่อเนื่องกับเส้นทางนักทัศนารภายนอกเมืองด้วย ซึ่งอาจเป็นเส้นทางเดียวกันหรือต่อเนื่องกันเป็นบางส่วนก็ได้

จากรายละเอียดที่กล่าวมาข้างต้นทางสัญจร คือ ถนนภายในเมืองซึ่งแบ่งออกเป็นสายประธาน สายหลัก สายรอง สายย่อย ส่วนเส้นทางนักท่องเที่ยวเป็นทางสัญจรที่กำหนดขึ้น

1. อาคารบริการนักท่องเที่ยวหรือศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ต้องอยู่ในตำแหน่งที่มองเห็นได้ง่ายและอยู่ในบริเวณที่มีนักท่องเที่ยวผ่านเป็นจำนวนมากศูนย์บริการนักท่องเที่ยวที่สมบูรณ์ จะประกอบไปด้วยส่วนต่างๆเช่น

- 1.1 ส่วนบริการ เช่น การแลกเปลี่ยนเงินตรา
- 1.2 ที่ทำการตำรวจท่องเที่ยว
- 1.3 ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก
- 1.4 ห้องน้ำ ห้องส้วม
- 1.5 บริเวณที่นั่งพักคอยที่นัดพบ
- 1.6 อื่นๆเช่น ห้องนิทรรศการ ห้องแสดงงาน

2. ศาลาที่พักควรเป็นอาคารโล่ง มีจุดประสงค์เพื่อให้นักท่องเที่ยวนั่งพักหลบแดดหลบฝนหรือเป็นจุดที่มีทิวทัศน์พิเศษ

3. ห้องน้ำ ห้องน้ำสำหรับบริการนักท่องเที่ยวมักจัดให้มีเพียงห้องส้วมและส่วนที่ล้างมือเท่านั้นควรอยู่ในที่ที่ไม่โดดเด่นจนเกินไป

4. ร้านขายของ ร้านอาหาร เครื่องดื่ม อาจเป็นอาคารถาวร หรือเป็นซุ้มที่มีขนาดเล็กมีโครงสร้างเบา หรือเป็นรถเข็นก็ได้

ส่วนสิ่งประกอบบริเวณนั้น เดชา บุญค้ำ (2531:12, 5-12, 33) ได้กล่าวถึงสิ่งประกอบบริเวณในการปรับปรุงภูมิทัศน์เมืองเพื่อการท่องเที่ยวมีดังนี้

1. ประเภทม้านั่ง โต๊ะ เก้าอี้ ที่ใช้ในงานสาธารณะสามารถจำแนกออกได้ตามลักษณะการใช้งานดังนี้

1.1 ที่นั่งที่ใช้เพียงชั่วคราว ใช้นั่งเป็นระยะเวลาสั้นๆ เช่น นั่งรอรถประจำทาง นั่งพัก ระหว่างการเดินทางเพียงชั่วคราวเพื่อที่จะทำกิจกรรมอื่นๆต่อไป

1.2 ที่นั่งแบบนั่งเพื่อความผ่อนคลาย ได้แก่ การนั่งพักผ่อน

1.3 โต๊ะและเก้าอี้ เช่น บริเวณพักผ่อนที่ต้องการมีที่วางของหรือที่ต้องการมีเกมส์เล็กๆน้อยๆ

2. ป้าย มีหน้าที่ในการสื่อความหมาย เช่น ป้ายชี้ทาง ป้ายบอกกฎเกณฑ์หรืออื่นๆที่คนใช้ บริเวณหรือสัญจรไปมาควรรู้ สามารถแบ่งได้ดังนี้

2.1 ป้ายบอกสถานที่

2.2 ป้ายบอกทิศทาง

2.3 ป้ายบอกกฎข้อบังคับ

2.4 ป้ายบอกข้อมูล

3. ชุมโฆษณา จัดทำขึ้นเพื่อการสื่อสาร การให้ข้อมูลต่างๆสำหรับผู้สัญจรโดยทางรถยนต์ และผู้สัญจรด้วยเท้า มีประโยชน์ในการให้ข้อมูลทั้งนักท่องเที่ยวและสำหรับประชาชนในท้องถิ่น

4. ถังขยะ และถังรองรับขยะมูลฝอย เป็นสิ่งจำเป็นเพื่อช่วยในการเก็บรวบรวมสิ่งปฏิกูล โดยต้องคำนึงถึงตำแหน่ง รูปแบบ และลักษณะให้เหมาะสมในแต่ละบริเวณนั้นด้วย

5. กระบะต้นไม้ กระถางต้นไม้ เป็นภาชนะสำหรับดินเพื่อปลูกต้นไม้ อาจเป็นแบบถาวรหรือแบบยกย้ายตำแหน่งได้

6. ที่ค้ำน้ำเป็นสิ่งอำนวยความสะดวกที่ควรจัดเตรียมไว้ ควรอยู่ในตำแหน่งที่มีคนผ่านไปผ่านมา เช่น ทางเท้า สวนสาธารณะ ทางเข้า-ออก

7. รั้ว กำแพง และเสากั้นการจราจร

7.1 รั้วสำหรับคนเดิน รั้วหรือราวกั้นไม่ให้คนเดินเข้าไปในบริเวณ

7.2 รั้วสำหรับรถยนต์ ให้เป็นแนวเพื่อความปลอดภัย

7.3 เสากั้นการจราจร คือ เสาที่แสดงขอบเขตการสัญจร

8. บ่อน้ำ สระน้ำพุ น้ำตก เป็นน้ำที่ใช้สำหรับภูมิทัศน์เมืองที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อให้เกิดความสวยงาม

9. ไฟฟ้า แสงสว่าง นอกจากทำหน้าที่ให้ความสว่างแล้วยังเป็นสิ่งประกอบสถานที่ เพื่อช่วยในการแสดงสัดส่วนของพื้นที่และยังช่วยเสริมความสวยงามอีกด้วย

10. ทางเดินมีหลังคา เพื่อความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวและยังช่วยชี้นำทิศทางการเดินให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

11. ชุมทางเข้า ทำขึ้นเพื่อเป็นที่หมายตาให้ผู้สัญจรไปมาสามารถกำหนดตำแหน่งการเข้าออกได้ง่ายขึ้นชัดเจนขึ้น

12. รูปปั้น อนุสาวรีย์ หอนาฬิกา เป็นส่วนตกแต่งเมืองเพื่อความสวยงามเป็นจุดดึงดูดความสนใจและเป็นที่ยอมรับ

13. หาบเร่แผงลอย เป็นวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่เป็นเอกลักษณ์อย่างหนึ่งซึ่งดึงดูดนักท่องเที่ยวได้

เดชา บุญค้ำ (2531:8,6) ยังได้กล่าวถึงข้อพิจารณาในการเลือกรูปแบบของสิ่งก่อสร้างและสิ่งประกอบบริเวณไว้ดังนี้ คือ

1. คำนึงถึงรูปแบบเดิมของท้องถิ่น
2. คำนึงถึงความกลมกลืนของสิ่งประกอบบริเวณทั้งหมด
3. คำนึงถึงการใช้งานกลางแจ้ง
4. คำนึงถึงการใช้งานของคนจำนวนมาก
5. คำนึงถึงรูปแบบที่ไม่โดดเด่น

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2531 : 15,11) ทำการวิจัย การพัฒนาภูมิทัศน์เมืองเพื่อการท่องเที่ยวเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยสรุปปัญหาและแนวทางแก้ไขไว้ดังนี้

1. ย่าน ขาดความชัดเจนการใช้ที่ดิน คือส่วนราชการบางหน่วยงานมีที่ตั้งอยู่ในอาคารพาณิชย์ที่อยู่แถวเดียวกันกับร้านค้าประเภทต่างๆทำให้ประชาชนไม่ได้รับความสะดวกในการติดต่อกับราชการ

แนวทางแก้ไข กำหนดการใช้ที่ดินและขอบเขตให้ชัดเจน โดยกำหนดเป็นย่านพาณิชย์กรรมย่านสถาบัน และสถานที่ราชการอื่นๆ ส่วนย่านพาณิชย์อาจเสริมสร้างบรรยากาศโดยเปลี่ยนจากถนนมาเป็นทางเดินเท้า ในย่านการค้าเพิ่มลานเพื่อสร้างความน่าสนใจเป็นระยะๆไปตามทาง เพิ่มความชุ่มชื้นร่มเย็น และบรรยากาศของการพักผ่อนใจด้วยการจัดวางตำแหน่งของน้ำพุขนาดเล็กตามบริเวณพักผ่อนนั่งเล่น ร่วมกับการจัดวางเก้าอี้ที่นั่งหรือที่นั่งค้ำกาแฟ ทานอาหารว่างภายนอกอาคาร

2. ที่ว่างโล่ง ตัวอาคารสโมสรเรือใบบดบังทัศนียภาพที่ดีของทะเล รวมทั้งมีที่จอดรถและจุดจอดรถอร์เกะกะอยู่ตามบริเวณริมชายหาด

แนวทางแก้ไข ไม่ควรมีอาคารใดๆสร้างอยู่ด้านซิดริมทะเล โดยเฉพาะอาคารขนาดใหญ่ถาวร แต่ควรเปิดพื้นที่โล่งเพื่อมุมมองที่ดีไปสู่ชายทะเลให้มากที่สุด

3. เส้นทางสัญจร ถนนริมหาดมีการรुक้าทางเท้าสาธารณะ การตั้งหาบเร่แผงลอยทำให้นักท่องเที่ยวต้องมาเดินบนถนน นอกจากนี้มีการติดป้ายโฆษณาทำลายทิวทัศน์ธรรมชาติและภูมิทัศน์ของเมือง

แนวทางแก้ไข กำหนดให้มีการถอยร่นอาคาร และขยายทางเท้า โดยห้ามมิให้มีการตั้งหาบเร่แผงลอย

4. ทิวทัศน์และที่หมายตา ขาดความชัดเจนหรือบรรยากาศที่ชี้นำให้ผู้ขับขี่ยอดยานรับรู้ได้ว่าเป็นทางเข้าหลักเมืองพัทยา มุมมองตลอดสองข้างทางของถนนขาดความน่าสนใจ

แนวทางแก้ไข เน้นทางแยกเข้าเมืองด้วยกลุ่มต้นไม้ ทำให้เกิดความเด่นชัดของทางเข้ามามากขึ้น อาจจะใช้การใช้ต้นไม้เมืองร้อนชายทะเลประกออบกับการใช้รูปปั้นหรือที่หมายตาที่สร้างขึ้นเพื่อให้สามารถมองเห็นได้จากระยะไกลเช่น กลุ่มต้นไม้มะพร้าว กลุ่มสนทะเล เป็นต้น

5. สิ่งก่อสร้างและสถาปัตยกรรม บาร์เบียร์ในบริเวณสามแยกพัทยาไปจนถึงพัทยาได้มีการก่อสร้างอาคารที่หนาแน่นมาก รวมทั้งอาคารนั้นมีความหลากหลายในรูปทรงสีสรรรวมทั้งป้ายโฆษณาตั้งเกาะกะตามทางเดินเท้า

แนวทางแก้ไข ควรมีการกำหนดรูปแบบการใช้ที่ดินของอาคารรวมทั้งกำหนดความหนาแน่นและความสูงด้วย

6. ป้ายโฆษณา มีการใช้สิ่งประกอบภูมิทัศน์ที่หลากหลายขาดความเป็นสัญลักษณ์ของเมืองท่องเที่ยวชายทะเล

แนวทางแก้ไข ควรมีการออกแบบใช้ป้ายต่างๆสัมพันธ์กัน ม้านั่ง เสาไฟฟ้า ร้ว มีความกลมกลืนเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

ฐปณี รัตนถาวร (2545:10) ทำการวิจัยแนวทางการพัฒนาพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง ผลการวิจัยสรุปได้ว่า การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันด้านกายภาพที่มีผลต่อการจัดการท่องเที่ยวในพื้นที่เขตห้ามล่าสัตว์ป่า เพื่อเสนอแนวทางการใช้ประโยชน์พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ นักท่องเที่ยว ประชาชน และเจ้าหน้าที่ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง ผลการวิจัยพบว่าสภาพปัจจุบันทางกายภาพของพื้นที่มีลักษณะเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำประกอบไปด้วยส่วนที่เป็นพื้นดินและพื้นน้ำมีความหลากหลายทางชีวภาพทั้งพืช สัตว์และวิถีชีวิตชาวบ้านริมน้ำที่น่าสนใจ แนวทางการใช้ประโยชน์พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อยจังหวัดพัทลุง มีดังนี้

1. บริเวณควนจีเสียนและควนเค็งในเขตแรมซาร์ จัดเป็นเขตหวงห้าม
2. บริเวณป่าสงวนแห่งชาติคลองยวน, ป่าสงวนแห่งชาติป่าบ้านในลุ่ม-ป่าบ้านกุ่มแป, ป่าสงวนแห่งชาติป่าเขียว จัดเป็นเขตสงวนสภาพธรรมชาติ
3. บริเวณที่สำรวจพบว่าเป็นที่ล่อแหลมเกิดไฟป่าบ่อยและพื้นที่ถูกรายถูกรุกจัดเป็นเขตพื้นที่ฟูสภาพธรรมชาติ
4. บริเวณที่มีสภาพป่า พืชและสัตว์มีความสวยงามน่าสนใจจัดเป็นเขตศึกษาหาความรู้ในรูปการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยอนุญาตให้เข้าไปทำกิจกรรมได้ตามขีดความสามารถ ในการรองรับของพื้นที่ และกำหนดกิจกรรมการท่องเที่ยวให้กระจายอยู่ทั่วไปในพื้นที่ตามศักยภาพที่พื้นที่จะรองรับได้
5. บริเวณที่กำหนดเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย หน่วยพิทักษ์ป่า สถานีควบคุมไฟ ป่าควนเค็งและศูนย์ศิลปาชีพหัวป่าเขียวในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย เป็นเขตบริการ
6. บริเวณที่มีกรรมสิทธิ์ครอบครอง จัดเป็นเขตกิจกรรมพิเศษ

การออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง มีดังนี้

1. เขตหวงห้าม กำหนดเป็นเส้นทางลำคลองเดิมและทางเดินง่าย ๆ
2. เขตสงวนสภาพธรรมชาติ กำหนดเป็นเส้นทางลำคลองเดิมและทางเดินง่าย ๆ
3. เขตฟื้นฟูสภาพธรรมชาติ กำหนดเป็นเส้นทางลำคลองเดิมและทางเดินง่าย ๆ
4. เขตเพื่อการพักผ่อนและศึกษาหาความรู้ กำหนดเป็นเส้นทางศึกษาธรรมชาติทางเรือ, เส้นทางศึกษาธรรมชาติโดยจักรยาน, สถานที่พักผ่อนกางเต็นท์, บริเวณที่นั่งพักผ่อนหย่อนใจและม้านั่งพักผ่อน
5. เขตบริการ กำหนดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกดังนี้
 1. สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้มาเยือน ได้แก่ ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว, ศูนย์สื่อความหมายธรรมชาติ, ห้องน้ำสาธารณะ, ท่าเทียบเรือท่องเที่ยว, ศาลาพักผ่อนริมน้ำ, อาคารห้องประชุม, คาเฟ่เยาวชนและบ้านพักรับรองแขกพิเศษ
 2. สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับเจ้าหน้าที่ ได้แก่ อาคารที่ทำการเขตห้ามล่าสัตว์ป่า, อาคารร้านสวัสดิการ, ลานพักเจ้าหน้าที่, ป้อมยาม/ด่านตรวจ, ระบบกำจัดขยะ, ระบบบำบัดน้ำเสีย ระบบน้ำใช้และดึงเก็บน้ำ, ระบบไฟส่องสว่างและระบบแสงสว่าง, อาคารซ่อมบำรุงเรือ
 3. สิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่ธรรมชาติ ได้แก่ ป้ายสื่อความหมายธรรมชาติ, หอคูนก, ทางเดินเท้าและเส้นทางปั่นจักรยาน
6. เขตกิจกรรมพิเศษ ไม่มีการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกใดๆ เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีกิจกรรมสัตว์ครอบครอง

สมชาติ วินิจธนกิจ (2547:11) ทำการวิจัย แนวความคิดในการออกแบบชุมชนริมฝั่งลำคลอง เพื่อการท่องเที่ยวในเขตเทศบาลนครราชสีมา ผลการวิจัยสรุปได้ว่า การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาสภาพปัจจุบันด้านกายภาพที่มีผลต่อการจัดการท่องเที่ยวในพื้นที่ริมฝั่งลำคลอง โดยคำนึงถึงศักยภาพที่ควรได้รับการส่งเสริม เช่น อ่างเก็บน้ำอัยสุวงศ์, เพลงโคราช, ผลิตภัณฑ์ชุมชนในเขตเทศบาลนครราชสีมาเพื่อสนองแนวทางการใช้ประโยชน์พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยว และออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นต่อการท่องเที่ยว ผลการวิจัยพบว่าสภาพปัจจุบันทางกายภาพของพื้นที่มีลักษณะเป็นแหล่งน้ำสายสำคัญของจังหวัดนครราชสีมาประกอบด้วยชุมชนที่อาศัยอยู่ 2 ฝั่งลำน้ำและวิถีชีวิตชาวบ้านริมน้ำที่น่าสนใจ โดยมีแนวทางดังนี้

1. บริเวณอ่างน้ำอัยสุวงศ์ เป็นอ่างเก็บน้ำเพื่อผลิตน้ำประปาบางส่วนและเป็นสวนสาธารณะรอบอ่างโดยมีพิพิธภัณฑ์เป็นจุดดึงดูดใจนักท่องเที่ยว ภายในพื้นที่ถึงประวัติศาสตร์ของผู้

ก่อตั้งอ่างเก็บน้ำ และพิพิธภัณฑสถานด้านสภาพแวดล้อมของ ลำตะคลอง, ต้นกำเนิดลำตะคลองและมีจุดชมวิวยุโรปเมือง มีการพายเรือภายในอ่างเก็บน้ำสำหรับนักท่องเที่ยว

2. บริเวณเกาะลอย ชุมชนเพลงโคราชจะอยู่บริเวณชุมชนหลังวัดสามัคคีเป็นชุมชนเก่าแก่มีการรวมตัวกันของเพลงโคราช เพื่อถ่ายทอดการติดต่อไปแสดงในงานต่างๆ โดยบริเวณรอบเกาะจัดให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมและสวนสาธารณะชุมชน
3. บริเวณศาลาลอย-มหาชัย เป็นชุมชนที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวเดิมคือ วัดศาลาลอยและบริเวณนี้จะจัดให้เป็นสวนสาธารณะของชุมชนและผลิตภัณฑ์ชุมชน โดยย้ายบ้านที่บุกรุกเข้ามาไว้บริเวณดังกล่าวและส่งเสริมอาชีพเพื่อให้เกิดรายได้ให้กับชุมชน ได้อย่างยั่งยืน
4. บริเวณริมฝั่งลำตะคลองชุมชนเกษตรสามัคคี 2 และชุมชนศาลาลอยล่องเรือชมธรรมชาติและวัฒนธรรมชุมชน บริเวณดังกล่าวมีธรรมชาติที่สมบูรณ์เหมาะแก่การศึกษาธรรมชาติสองฝั่งคลอง
5. บริเวณสวนไม้ดอกและสวนผัก บริเวณชุมชนสำโรงจันทร์และบุกมะค่า เป็นบริเวณที่ชาวบ้านภายในชุมชนประกอบอาชีพทำสวนทำไร่เป็นส่วนใหญ่ โดยจะส่งเสริมให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรและส่งเสริมให้ปลูกผักปลอดสารพิษโดยใช้ระบบไฮโดร โปนิคส์ และผักกางมุ้ง

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาภูมิทัศน์เมืองเพื่อการท่องเที่ยวชุมชนหาดรีน อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อม พฤติกรรมของชุมชนและนักท่องเที่ยว บริเวณหาดรีน เกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยศึกษาข้อมูลจากการทบทวนเอกสาร วรรณกรรมต่างๆ ภาพถ่าย การสังเกต และสำรวจสอบถามความคิดเห็น เพื่อนำมาพัฒนาภูมิทัศน์เมือง โดยผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการวิจัยดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัย
 - 3.2.1 การสร้างเครื่องมือ
 - 3.2.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
- 3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.5 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ประชาชนท้องถิ่นและนักท่องเที่ยวบริเวณหาดรีนทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ช่วงเดือน มกราคม – กุมภาพันธ์ 2550

3.1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ

1. กลุ่มประชาชนท้องถิ่น โดยสุ่มตัวอย่างจากประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนหาดรีน ช่วงเดือน มกราคม - กุมภาพันธ์ 2550 ประกอบด้วย
ผู้นำชุมชน จำนวน 3 คน ผู้วิจัยศึกษาทั้งหมด 3 คน
ประชาชนที่อาศัยอยู่ชุมชนหาดรีน จำนวน 425 คน ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Taro Yamane
ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30. คน
ผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว จำนวน 170 คน ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Taro Yamane

ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 20 คน

2. กลุ่มนักท่องเที่ยว โดยสุ่มตัวอย่างจากนักท่องเที่ยวบริเวณหาดรีนทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศช่วงเดือน มกราคม – กุมภาพันธ์ 2550 จำนวน 11,787 คน ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Taro Yamane ใช้กลุ่ม ตัวอย่างจำนวน 150 คน

3.1.3 กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 203 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัย

3.2.1 การสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะด้วยกัน คือ

1. แบบสอบถาม ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามขึ้นเอง โดยสร้างให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และกรอบแนวคิดของการวิจัย ซึ่งมีรายละเอียดในเครื่องมือดังต่อไปนี้

ชุดที่ 1 สำหรับนักท่องเที่ยว

ชุดที่ 2 สำหรับประชาชนในท้องถิ่น

ชุดที่ 1 สำหรับนักท่องเที่ยว

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ รายได้ อาชีพ จำนวนครั้งที่เดินทางมาเที่ยว วัตถุประสงค์ของการเดินทางมาท่องเที่ยว

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่แสดงถึงความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว ในการท่องเที่ยวหาดรีน โดยแบ่งออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้

ด้านที่ 1 ย่าน

ด้านที่ 2 ที่ว่างโล่ง

ด้านที่ 3 เส้นทางสัญจร

ด้านที่ 4 ที่หมายตา

ด้านที่ 5 ขอบเขต

ชุดที่ 2 สำหรับผู้นำชุมชนและประชาชนในท้องถิ่น

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ รายได้ อาชีพหลัก อาชีพรอง รายได้ จำนวนปีที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ชุมชนหาดรีน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่แสดงถึงความคิดเห็นเกี่ยวกับ วิถีชีวิต รวมถึงปัญหา และอุปสรรค ในการพัฒนาภูมิทัศน์เพื่อการท่องเที่ยวชุมชนหาดรีน โดยแบ่งออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้

ด้านที่ 1 ย่าน

ด้านที่ 2 ที่ว่างโล่ง

ด้านที่ 3 เส้นทางสัญจร

ด้านที่ 4 ที่หมายตา

ด้านที่ 5 ขอบเขต

2. แบบสำรวจ ผู้วิจัยทำการสำรวจลักษณะทางกายภาพของพื้นที่บริเวณชุมชนหาดรีน โดยใช้เครื่องมือในการสำรวจ ดังนี้

1. กล้องถ่ายรูปและวิดีโอเทป เพื่อให้ทราบลักษณะภูมิประเทศ ลักษณะชุมชนที่สามารถเข้าสำรวจถึงและถ่ายภาพได้
2. แผนที่ เพื่อใช้สำรวจแหล่งชุมชนต่างๆของเขตพื้นที่ที่ทำการสำรวจ และเพื่อใช้ในการสำรวจเส้นทางและแหล่งท่องเที่ยว

3.2.2 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามและแบบสำรวจที่สร้างแล้วนำเสนอต่ออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และอาจารย์ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วมทำการตรวจสอบและแก้ไขความถูกต้องของเนื้อหาให้มีความเหมาะสมในการใช้ถ้อยคำและสำนวนภาษา และความชัดเจนในข้อความ คำเนิการแก้ไขแบบสอบถามและแบบสำรวจ ที่ปรับปรุงแล้วมาจัดทำขึ้นใหม่เพื่อเป็นมาตรฐาน แล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบในเรื่องความเที่ยงตรงในเนื้อหา โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. นายสุนัย อภิรักษ์ธำธาร ผู้อำนวยการสำนักงานสถาปัตยกรรม กรมโยธาธิการและผังเมือง
2. นายสุชาติ ตรีสัตยพันธ์ สถาปนิก 8 วช. สำนักงานสถาปัตยกรรม กรมโยธาธิการและผังเมือง
3. นายชาญวิทย์ สิริสุนทรนนท์ สถาปนิก 7 วช. สำนักงานสถาปัตยกรรม กรมโยธาธิการและผังเมือง

หลังจากนั้น ผู้วิจัยได้รวบรวมคำแนะนำ จากผู้ทรงคุณวุฒิ มาพิจารณาคำเนิการแก้ไข แบบสอบถามและแบบสำรวจ ร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และอาจารย์ที่วิทยานิพนธ์ร่วม เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

แนวทางในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยสำรวจการวิจัย ดังนี้คือ

3.3.1 ผู้วิจัยได้ติดต่อขอหนังสือ ขอความอนุเคราะห์จากงานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ อดุสากรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ไปยังกรมโยธาธิการและผังเมือง เทศบาลตำบลเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อขอความอนุเคราะห์และความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมด รวมทั้งแผนที่ต่างๆบริเวณที่ทำการศึกษา

3.3.2 ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจภาคสนาม พร้อมเก็บรวบรวมข้อมูลด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นอยู่ด้วยตนเอง

3.3.3 ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนท้องถิ่นและกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักท่องเที่ยว จนครบจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำเครื่องมือที่ได้มาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่ร้อยละ และจำแนกตามความคิดเห็น พฤติกรรม และความต้องการของประชาชนท้องถิ่นและนักท่องเที่ยว

แบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่ร้อยละ

แบบสำรวจ เป็นข้อมูลสภาพแวดล้อมทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่วิเคราะห์ด้วยแผนที่และภาพถ่าย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้แล้วนำข้อมูลที่ได้จากแบบสำรวจและแบบสอบถามมาใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยและนำผลที่ได้มาใช้เป็นแนวคิดส่วนหนึ่งประกอบกับทฤษฎีทางสถาปัตยกรรมเพื่อนำมาเป็นแนวคิดในการกำหนดรูปแบบของการพัฒนาภูมิทัศน์เมืองเพื่อการท่องเที่ยวที่เหมาะสม

4.1 การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำเสนอตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยโดยมีรายละเอียด ดังนี้
แบบสำรวจ เป็นการศึกษาสภาพแวดล้อมทางกายภาพชายหาดรีน โดยผู้วิจัยได้นำเสนอเป็นแผนผังรูปภาพประกอบคำบรรยาย โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 5 ด้านดังนี้

1. ย่าน
2. ที่ว่างโล่ง
3. เส้นทางสัญจร
4. ที่หมายตา
5. ขอบเขต

แบบสอบถาม เป็นการศึกษาข้อมูลพฤติกรรมของชุมชนและนักท่องเที่ยวที่เดินทางมายังชุมชนหาดรีน โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ชุดดังนี้

ชุดที่ 1 สำหรับนักท่องเที่ยวแบ่งเนื้อหาออกเป็น

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ทำแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในการท่องเที่ยวบริเวณชุมชนหาดรีน

ชุดที่ 2 สำหรับประชาชนท้องถิ่น

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับวิถีชีวิต และความต้องการของชุมชนรวมทั้งปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาภูมิทัศน์เมืองเพื่อการท่องเที่ยว

โดยทั้ง 2 ชุดแบ่งเนื้อหาออกเป็น 5 ด้านดังนี้

1. ย่าน
2. ที่ว่างโล่ง

3. เส้นทางสัญจร
4. ที่หมายตา
5. ขอบเขต

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสำรวจ

ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจด้วยตนเอง โดยเป็นการสำรวจเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพของชุมชนหาดรีนที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งผลการสำรวจพบรายละเอียดต่างๆดังนี้

4.2.1 การสำรวจสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ของชุมชนหาดรีนที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

4.2.1.1 ย่านในพื้นที่ที่ทำการศึกษาที่เห็น ได้ชัดและมีลักษณะเฉพาะแบ่งได้เป็นประเภท ดังนี้

1. **ย่านพาณิชยกรรม** เป็นแหล่งที่ให้บริการแก่นักท่องเที่ยวจะมีความหนาแน่นเป็นแนวชายริมถนนหาดรีนตลอดเส้นทาง
2. **ย่านเริงรมย์** เป็นย่านที่มีสถานเริงรมย์อยู่รวมๆกันจนกลายเป็นแหล่งท่องเที่ยว มีความหนาแน่นเป็นแนวชายริมถนนหาดรีน ประกอบด้วยร้านอาหาร บาร์เบียร์ ด้วย
3. **ย่านที่พักอาศัย** แบ่งออกเป็น ย่านที่พักอาศัยสำหรับนักท่องเที่ยวและย่านที่พักอาศัยของคนในชุมชน โดยโรงแรมและที่พักนักท่องเที่ยวกระจายตัวอยู่เป็นแนวยาวตลอดชายหาดรีน ส่วนย่านที่พักอาศัยของคนในชุมชนกระจายตัวอยู่ทางตอนกลางของชุมชนบริเวณที่ราบลุ่มตอนกลางและแนวเชิงเขา
4. **ย่านสถานที่ราชการ** จะอยู่กระจายทั่วบริเวณ ได้แก่ ริมพหุหาดรีน หรือส่วนตอนกลางที่ราบลุ่มของชุมชนและที่สัญจรคับคั่งบริเวณท่าเรือโดยสาร ส่วนราชการที่สำคัญได้แก่ โรงเรียนบ้านหาดรีน สถานีตำรวจย่อยหาดรีน ไปรษณีย์โทรเลข ลักษณะอาคารส่วนใหญ่ยังคงอยู่ในสภาพดี

4.2.1.2 **ที่ว่างโล่ง** พื้นที่ว่างโล่งในบริเวณพื้นที่ศึกษามีอยู่ 3 ประเภทด้วยกัน ได้แก่ ประเภทสวนหย่อมในพื้นที่ที่ทำการศึกษายังขาดสวนหย่อมเพื่อตกแต่งให้เกิดความสวยงาม

1. ประเภทสวนหย่อม ในพื้นที่ที่ทำการศึกษายังขาดสวนหย่อมเพื่อตกแต่งให้เกิดความสวยงาม
2. ประเภทลานกิจกรรม ลานเอนกประสงค์ ในพื้นที่ที่ทำการศึกษาลานกิจกรรมและลานเอนกประสงค์หลายแห่งด้วยกัน คือ โกล์พหุหาดรีน มีลานกิจกรรมเล็กๆไว้ออกกำลังกาย ประกอบด้วยสนามฟุตบอล สนามบาสเก็ตบอล สนามเด็กเล่น ซึ่งเป็นพื้นที่ในโรงเรียนชุมชนหาด

ริน นอกจากนั้น พื้นที่ที่ชายหาดริน มีการจัดรูปแบบของกิจกรรม กีฬาชายหาดอย่างเช่น วอลเลย์บอลชายหาด เป็นต้น

3. ประเภทบ่อน้ำ สระน้ำ แม่น้ำลำคลองที่มีตามธรรมชาติในบริเวณพื้นที่ที่ศึกษาพบเพียงแห่งเดียว คือบริเวณพรุหาดริน เป็นแหล่งน้ำจืดขนาดใหญ่ ของชุมชนแต่ในปัจจุบันไม่สามารถใช้ประโยชน์จากแหล่งน้ำได้

4.2.1.3 เส้นทางสัญจร ในบริเวณพื้นที่ที่ศึกษาจะประกอบไปด้วยทางหลวงแผ่นดิน เป็นทางหลวงสายประธานที่เชื่อมต่อระหว่างชุมชนหาดริน ไปยังชุมชนอื่นๆเป็นวงระบบถนน สายนี้เป็นถนนที่รับปริมาณการจราจรที่ผ่านเข้าออกชุมชน รวมทั้งกระจายปริมาณการจราจรไปยังถนนสายรองและถนนสายย่อย

4.2.1.4 ที่หมายตา ในบริเวณพื้นที่ศึกษาสิ่งก่อสร้างและสถาปัตยกรรมที่มีความโดดเด่น ที่สามารถใช้เป็นที่หมายตาประกอบไปด้วย ป้ายสัญลักษณ์ฟูลมูน บาร์ดี และชายหาดริน เม็ดทรายขาวละเอียดที่ทอดยาวตลอดแนว

4.2.2 ผลการสำรวจสภาพแวดล้อมทางกายภาพของชุมชนหาดริน อำเภอเกาะพะงัน ที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

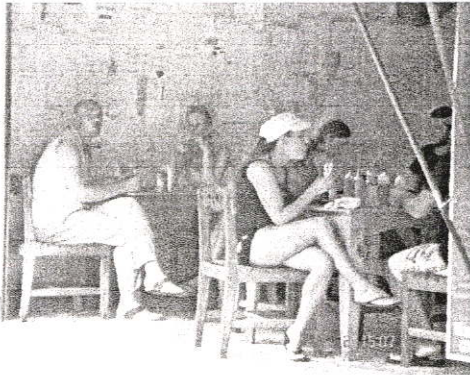
4.2.2.1 ผลการสำรวจย่าน

ย่านพาณิชยกรรม เป็นแหล่งที่ให้บริการแก่นักท่องเที่ยวจะมีความหนาแน่นเป็นแนวยาวริมถนนหาดรินตลอดเส้นทาง เป็นย่านที่ให้บริการแก่นักท่องเที่ยวประกอบไปด้วยร้านอาหาร ร้านค้า โรงแรม บังกะโล ร้านขายของที่ระลึก ร้านบริการอินเทอร์เน็ต ร้านบริการอื่นๆมากมาย ซึ่งมีความหนาแน่นค่อนข้างมากจะอยู่ริมถนนหาดริน จะมีความครึกครื้นมากในช่วงกลางคืน ลักษณะอาคารที่มีความสูง 1-3 ชั้น รูปด้านสี่สรร และวัสดุอาคารมีความแตกต่างกันค่อนข้างมาก

รูปที่ 4.1 แสดงร้านค้าชุมชนหาดริน

ที่มา : จากการสำรวจเดือนกุมภาพันธ์ 2550

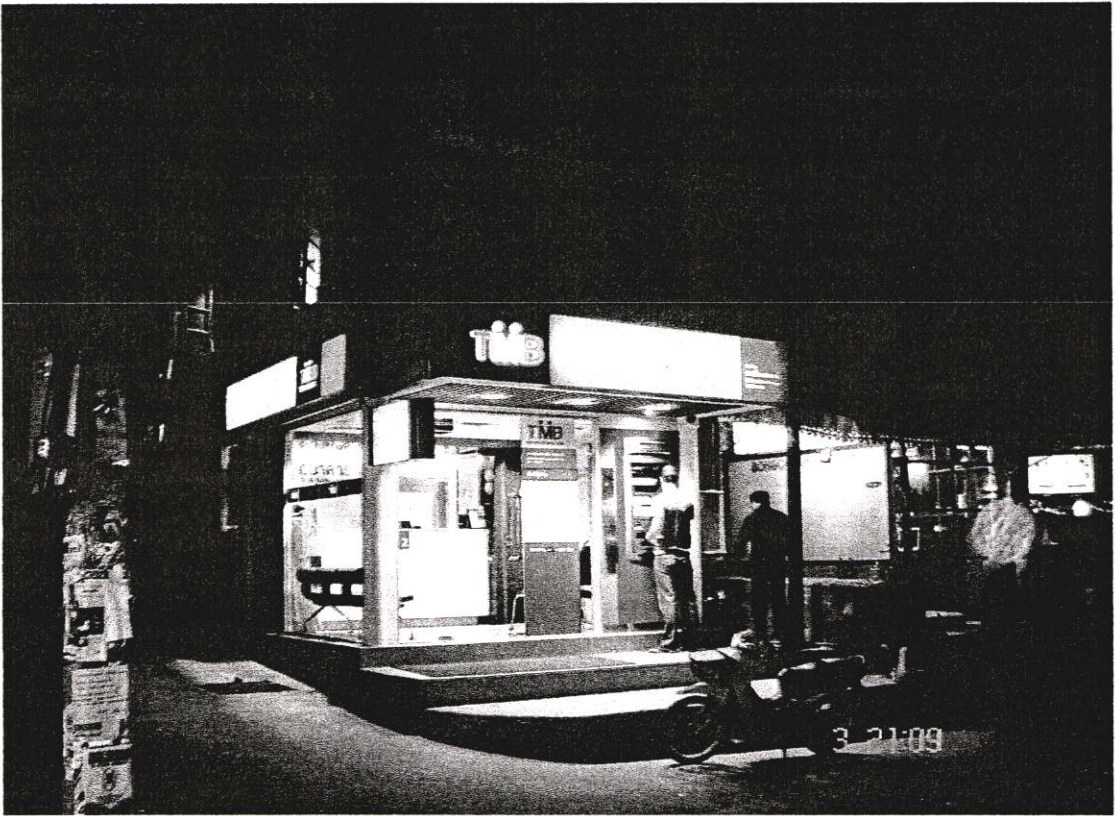
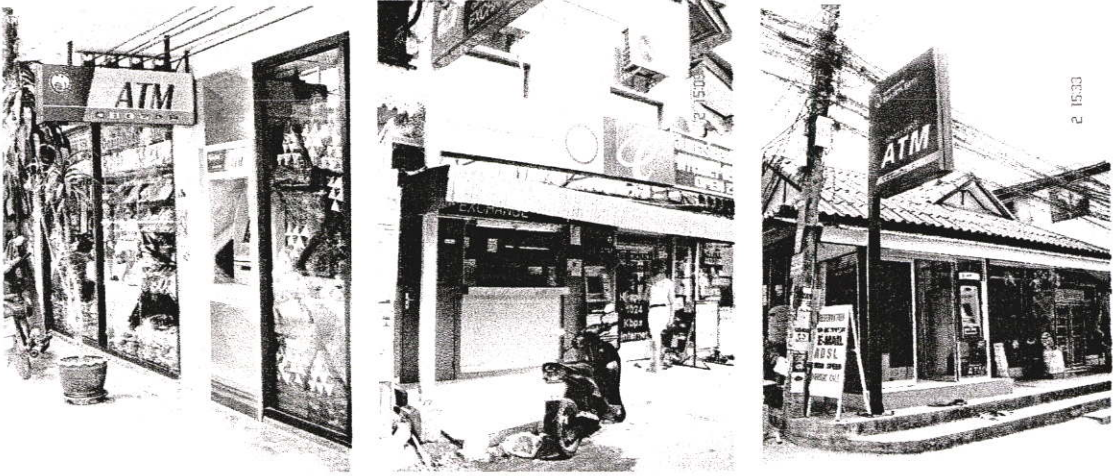
รูปที่ 4.2 แสดงร้านอาหารชุมชนหาดรีน

ที่มา : จากการสำรวจเดือนกุมภาพันธ์ 2550

รูปที่ 4.3 แสดงร้านสะดวกซื้อชุมชนหาครัน

ที่มา : จากการสำรวจเดือนกุมภาพันธ์ 2550

รูปที่ 4.4 แสดงการบริการด้านการเงินหาครั้น

ที่มา : จากการสำรวจเดือนกุมภาพันธ์ 2550

รูปที่ 4.5 แสดงตลาดสดชุมชนหาดรีน

ที่มา : จากการสำรวจเดือนกุมภาพันธ์ 2550

ย่านเรจรมย์ นักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการย่านนี้ส่วนใหญ่เป็นชาวต่างชาติ ลักษณะอาคารมีความสูง 1-3 ชั้น อยู่บริเวณเดียวกับย่านพาณิชย์กรรมประกอบไปด้วย บาร์เบียร์ คลับ ผับต่างๆ เป็นย่านที่มีกิจกรรมเฉพาะในช่วงกลางคืนเวลา 20.00-02.00 น. แต่ในช่วงเช้าและช่วงบ่ายบรรยากาศจะเงียบมากเพราะนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะอยู่บริเวณชายหาด

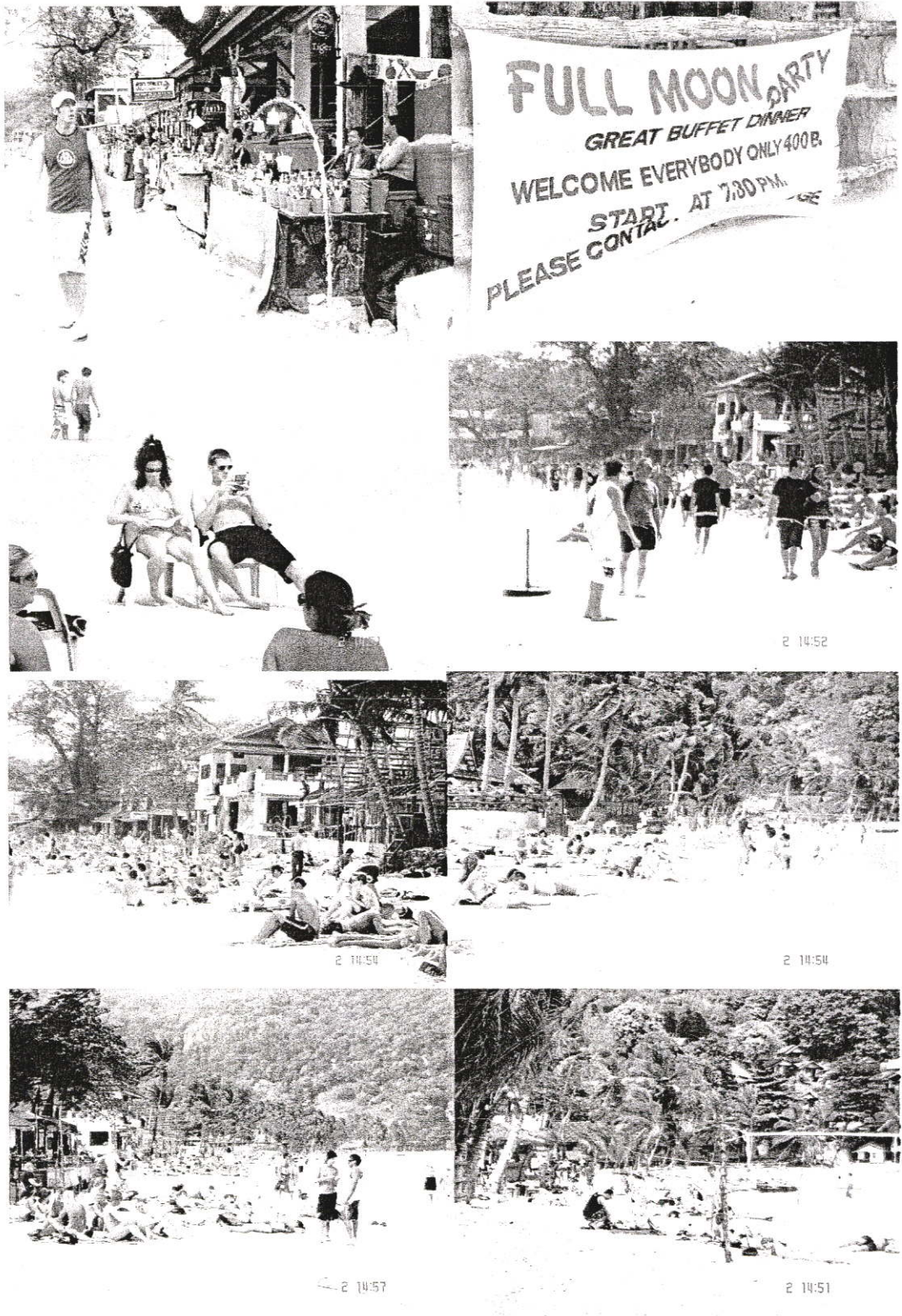
รูปที่ 4.6 แสดงย่านเรจรมย์ ริมถนนหาดรีน

ที่มา : จากการสำรวจเดือนกุมภาพันธ์ 2550

รูปที่ 4.7 แสดงย่านเรจรมย์ ช่วงกลางคืนริมถนนหาดรีน

ที่มา : จากการสำรวจเดือนกุมภาพันธ์ 2550

รูปที่ 4.8 แสดงย่านเรजरมย์บรรยากาศชายหาดรีน กลางวัน

ที่มา : จากการสำรวจเดือนกุมภาพันธ์ 2550

รูปที่ 4.9 แสดงย่านเร็นรมย์บรรยากาศฟูลมูน ปาร์ตี้

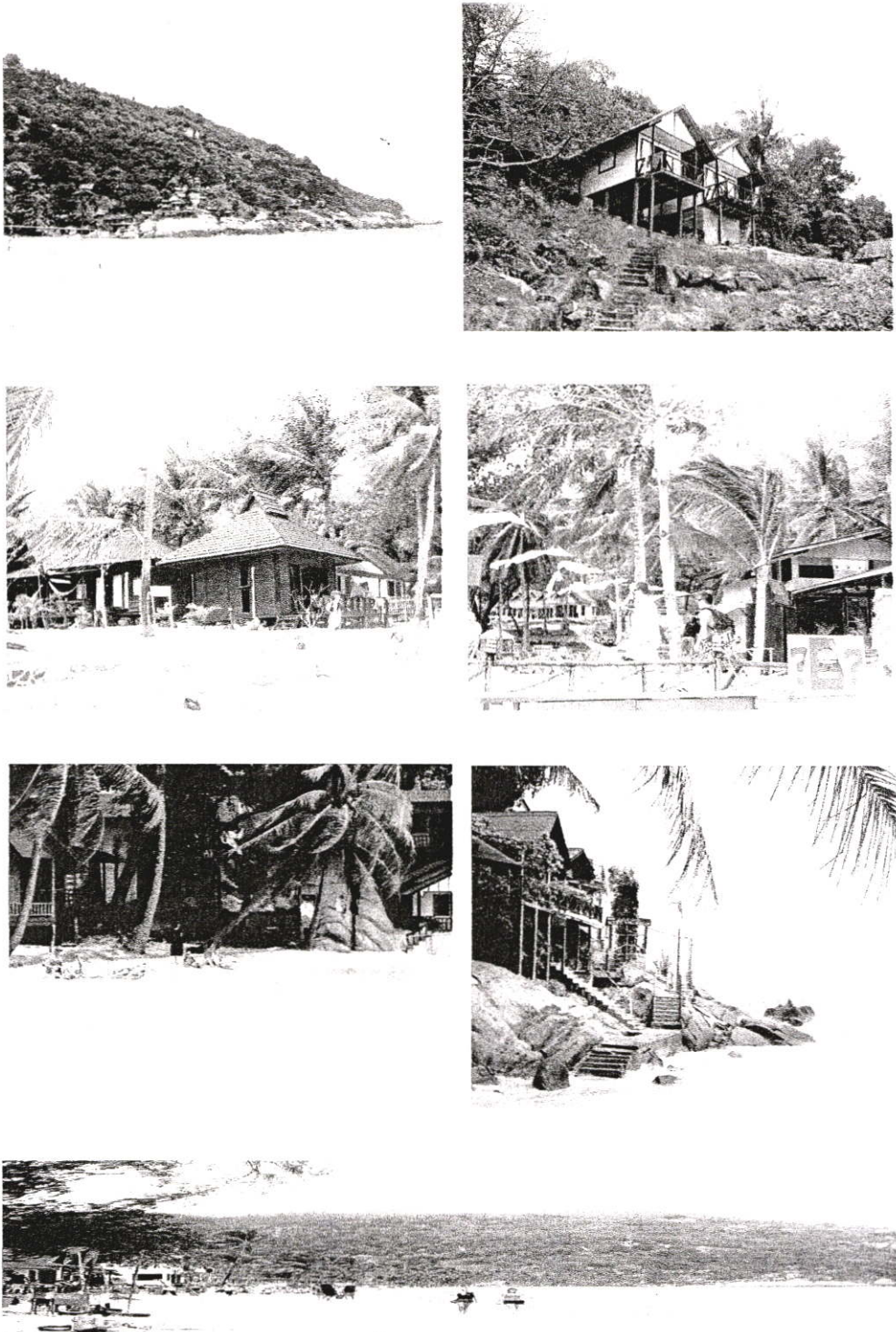
ที่มา : จากการสำรวจเดือนกุมภาพันธ์ 2550

ย่านที่พักอาศัย ย่านที่พักอาศัยสำหรับนักท่องเที่ยวและย่านที่พักอาศัยของคนในชุมชน โดยโรงแรมและที่พักนักท่องเที่ยวกระจายตัวอยู่เป็นแนวยาวตลอดชายหาดรีน ส่วนย่านที่พักอาศัยของคนในชุมชนกระจายตัวอยู่ทางตอนกลางของชุมชนบริเวณที่ราบลุ่มตอนกลางและแนวเชิงเขา

รูปที่ 4.10 แสดงที่พักอาศัยสำหรับนักท่องเที่ยวบริเวณชุมชนหาดรีน

ที่มา : จากการสำรวจเดือนกุมภาพันธ์ 2550

รูปที่ 4.11 แสดงที่พักอาศัยสำหรับนักท่องเที่ยวบริเวณชายหาดรีน

ที่มา : จากการสำรวจเดือนกุมภาพันธ์ 2550

รูปที่ 4.12 แสดงบ้านพักอาศัยบริเวณชุมชนหาดกรีน

ที่มา : จากการสำรวจเดือนกุมภาพันธ์ 2550

ย่านสถานที่ราชการ จะอยู่กระจายทั่วบริเวณ ได้แก่ ริมพรุหาครีน หรือส่วนตอนกลางที่
 ราบลุ่มของชุมชนและที่สัญจรคับคั่งบริเวณท่าเรือโดยสาร ส่วนราชการที่สำคัญได้แก่ โรงเรียน
 บ้านหาครีน สถานีตำรวจย่อยหาครีน ไปรษณีย์โทรเลข ลักษณะอาคารส่วนใหญ่ยังคงอยู่ในสภาพ
 คดี

รูปที่ 4.13 แสดงสถานีตำรวจย่อยชุมชนหาครีน

ที่มา : จากการสำรวจเดือนกุมภาพันธ์ 2550

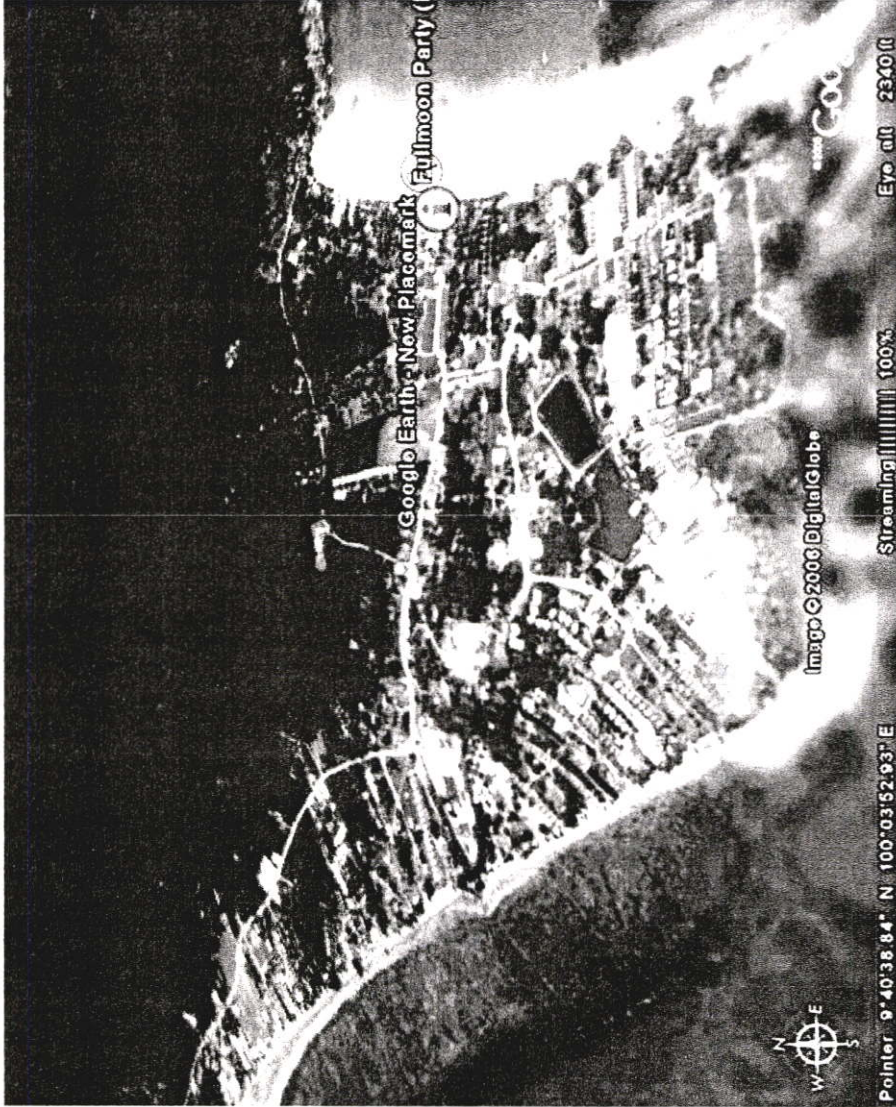
รูปที่ 4.14 แสดงโรงเรียนบ้านหาดรีน

ที่มา : จากการสำรวจเดือนกุมภาพันธ์ 2550

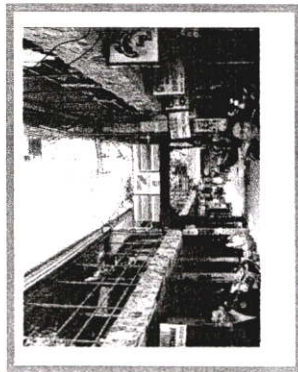
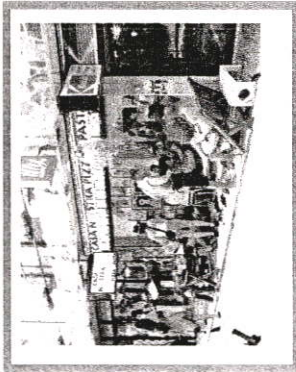
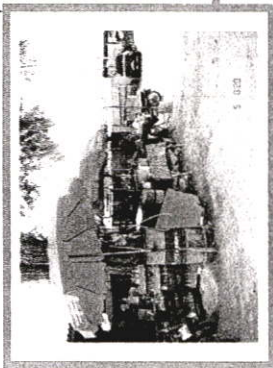
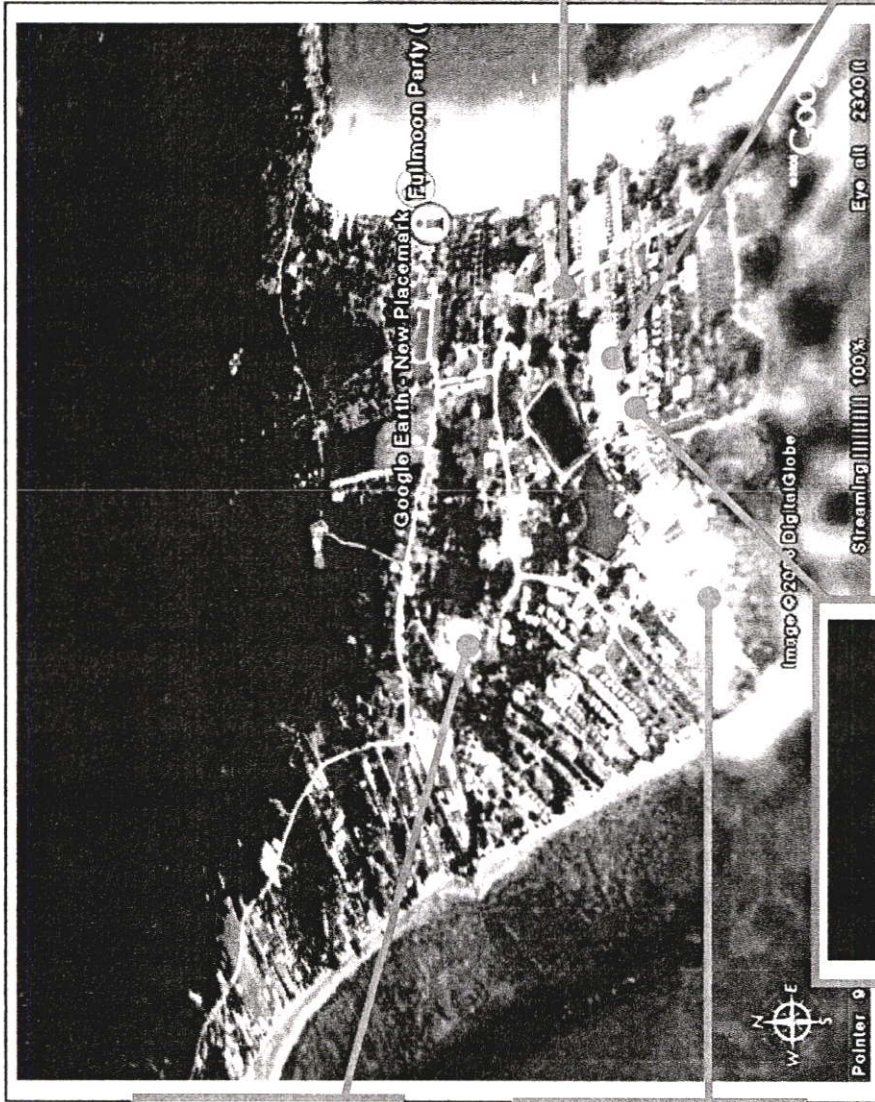
รูปที่ 4.15 แสดงไปรษณีย์โทรเลขหาดรีน

ที่มา : จากการสำรวจเดือนกุมภาพันธ์ 2550

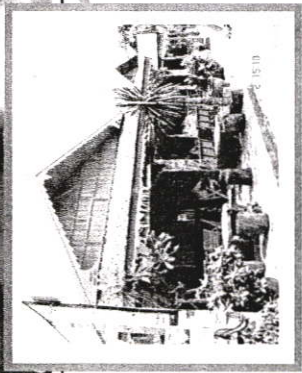
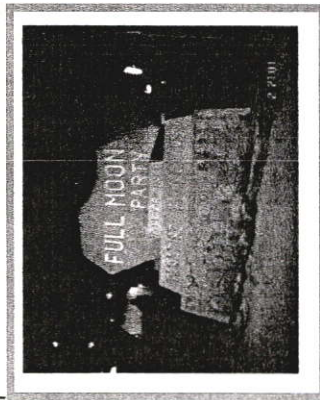
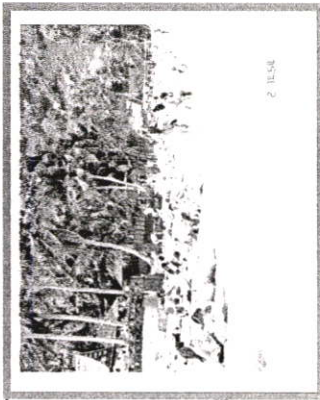

รูปที่ 4.16 แสดงแผนที่เกาะพะงันสำหรับการสำรวจข่าน

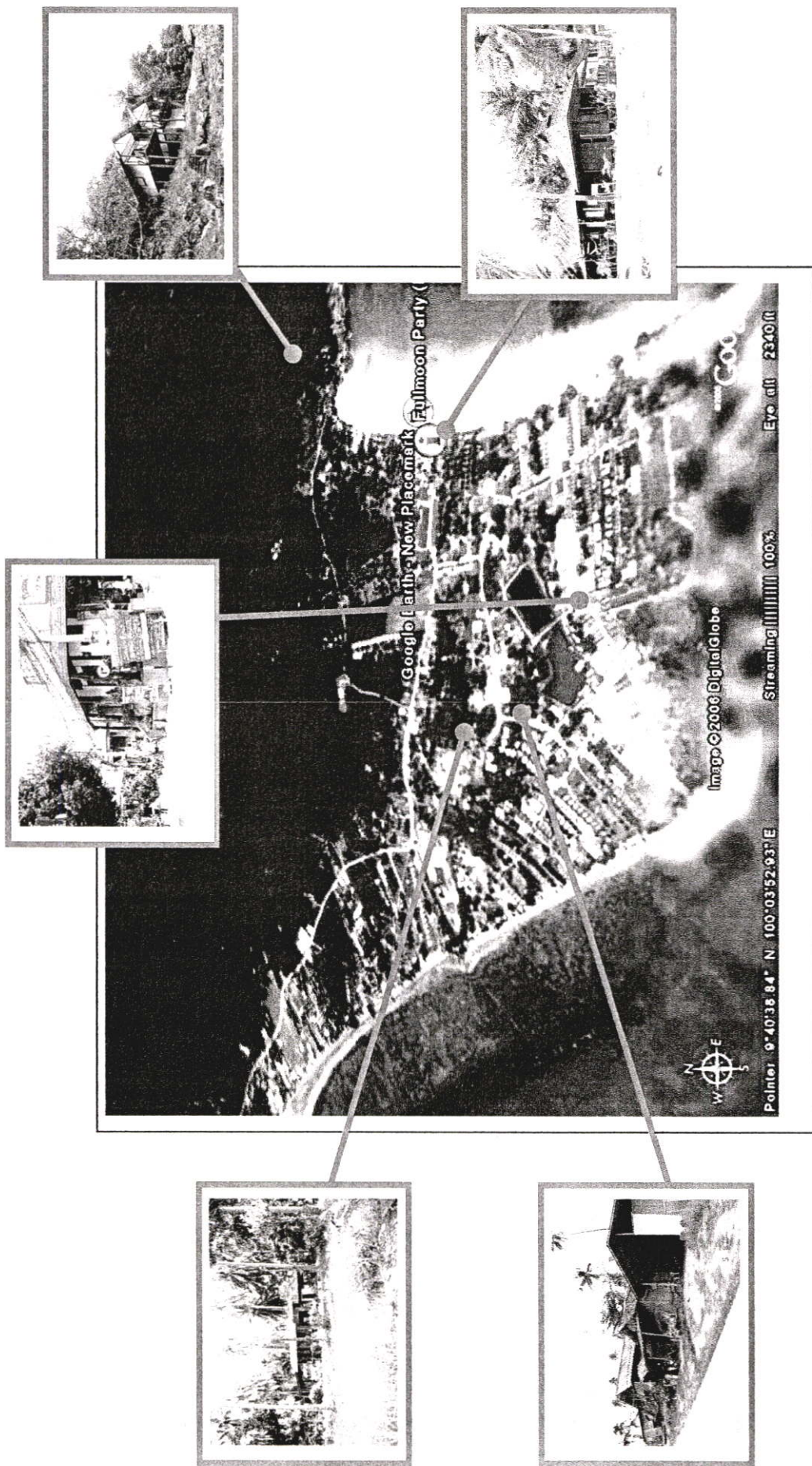
ที่มา : จากการสำรวจเดือนกุมภาพันธ์ 2550

รูปที่ 4.17 แสดงแผนที่ผลการสำรวจงาน
 ที่มา : จากการสำรวจเดือนกุมภาพันธ์ 2550

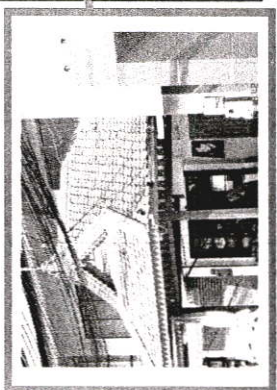
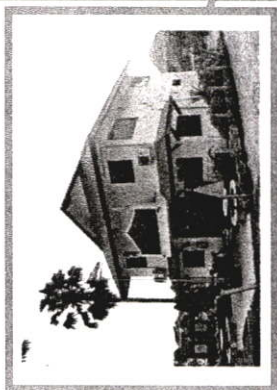
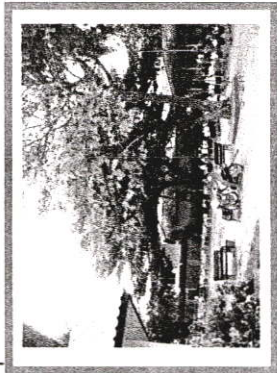
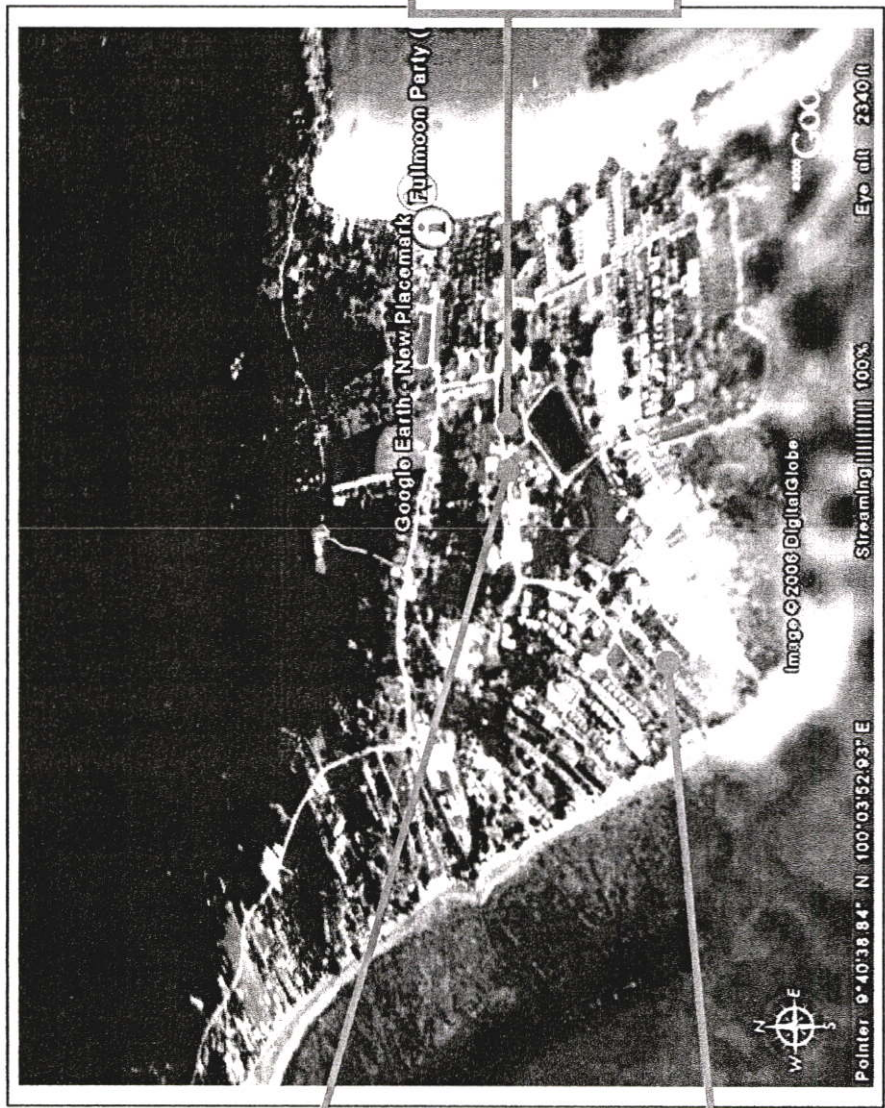

รูปที่ 4.18 แสดงแผนที่ผลการสำรวจย่าน
 ที่มา : จากการสำรวจเดือนกุมภาพันธ์ 2550

รูปที่ 4.19 แสดงแผนที่ผลการสำรวจบ้านที่พักอาศัย

ที่มา : จากการสำรวจเดือนกุมภาพันธ์ 2550

รูปที่ 4.20 แสดงแผนที่ผลการสำรวจย่านสถานที่ราชการ
 ที่มา : จากการสำรวจเดือนกุมภาพันธ์ 2550

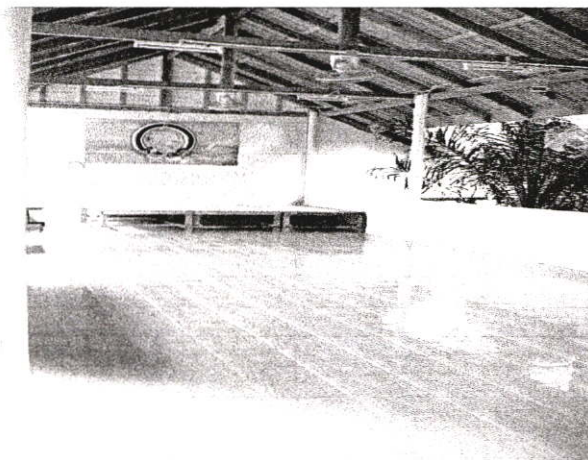
4.2.2.2 ผลการสำรวจที่ว่างโล่ง

ที่ว่างโล่ง ประเภทลานกิจกรรม ในพื้นที่ที่ทำการศึกษาพบ ลานกิจกรรม คือ บริเวณโรงเรียนบ้านหาดรีน จะจัดให้มีลานกีฬา ประกอบไปด้วย สนามบอล สนามบาสเก็ตบอล ส่วนลานที่จัดเป็นที่นั่งพักผ่อน สนามเด็กเล่น และสถานที่อเนกประสงค์ สำหรับออกกำลังกาย อีกส่วนหนึ่งที่ทำการศึกษพบบริเวณชายหาดรีน ซึ่งแบบลานกีฬาอีกหนึ่งสถานที่ ซึ่งเป็นกีฬาชายหาดและกีฬาทางน้ำเรือเจ็ตสกี เป็นต้น

รูปที่ 4.21 แสดงลานกีฬาบริเวณโรงเรียนบ้านหาดรีน

ที่มา : จากการสำรวจเดือนกุมภาพันธ์ 2550

รูปที่ 4.22 แสดงอาคารอเนกประสงค์

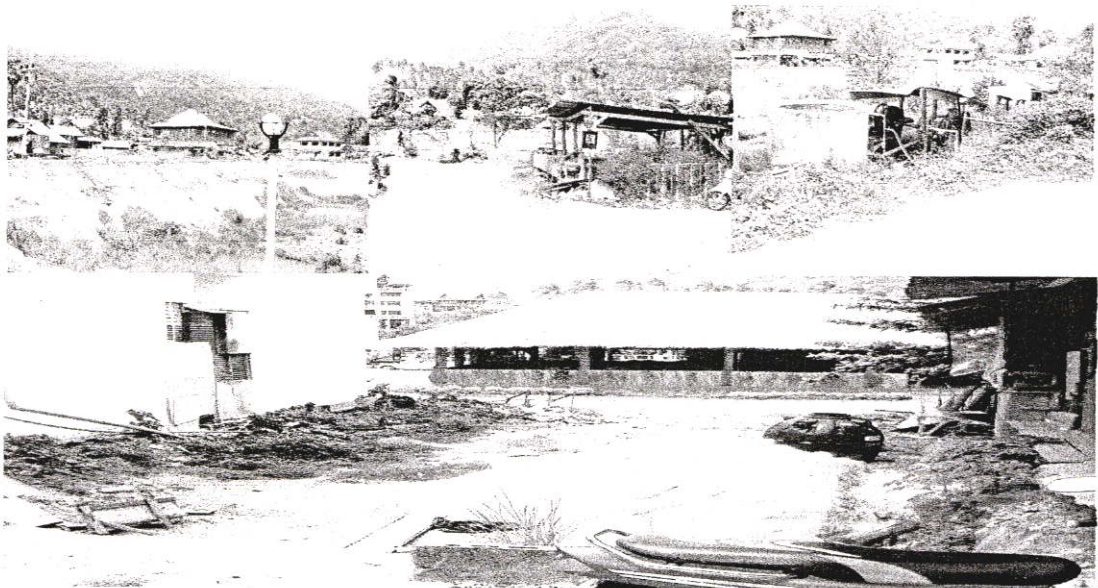
ที่มา : จากการสำรวจเดือนกุมภาพันธ์ 2550

ที่ว่างโล่งประเภทบ่อน้ำ สระน้ำ แม่น้ำลำคลองที่มีตามธรรมชาติ ได้แก่ พรุหาครีน เป็นที่
 ลุ่มต่ำซึ่งถูกปรับปรุงให้เป็นอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่สำหรับหล่อเลี้ยงชุมชนในอดีต พรุหาครีน
 ตั้งอยู่ตอนกลางของพื้นที่ชุมชนหาครีน ปัจจุบันได้มีการปรับปรุงพื้นที่ดังกล่าว บริเวณโดยรอบ
 ปรับปรุงเป็นทางเดินเท้า และทางสัญจรสำหรับรถจักรยานยนต์ และการใช้ประโยชน์จากพรุหาครีน
 รินนั้นไม่สามารถใช้ได้เนื่องจากน้ำแห้งขอด มีวัชพืชปกคลุมเกือบเต็มพื้นที่ ในช่วงเวลาที่
 ทำการศึกษา โดยรอบพรุหาครีนมีแหล่งบริการนักท่องเที่ยวประเภทร้านอาหารหลายร้านเรียง
 ตลอดแนว

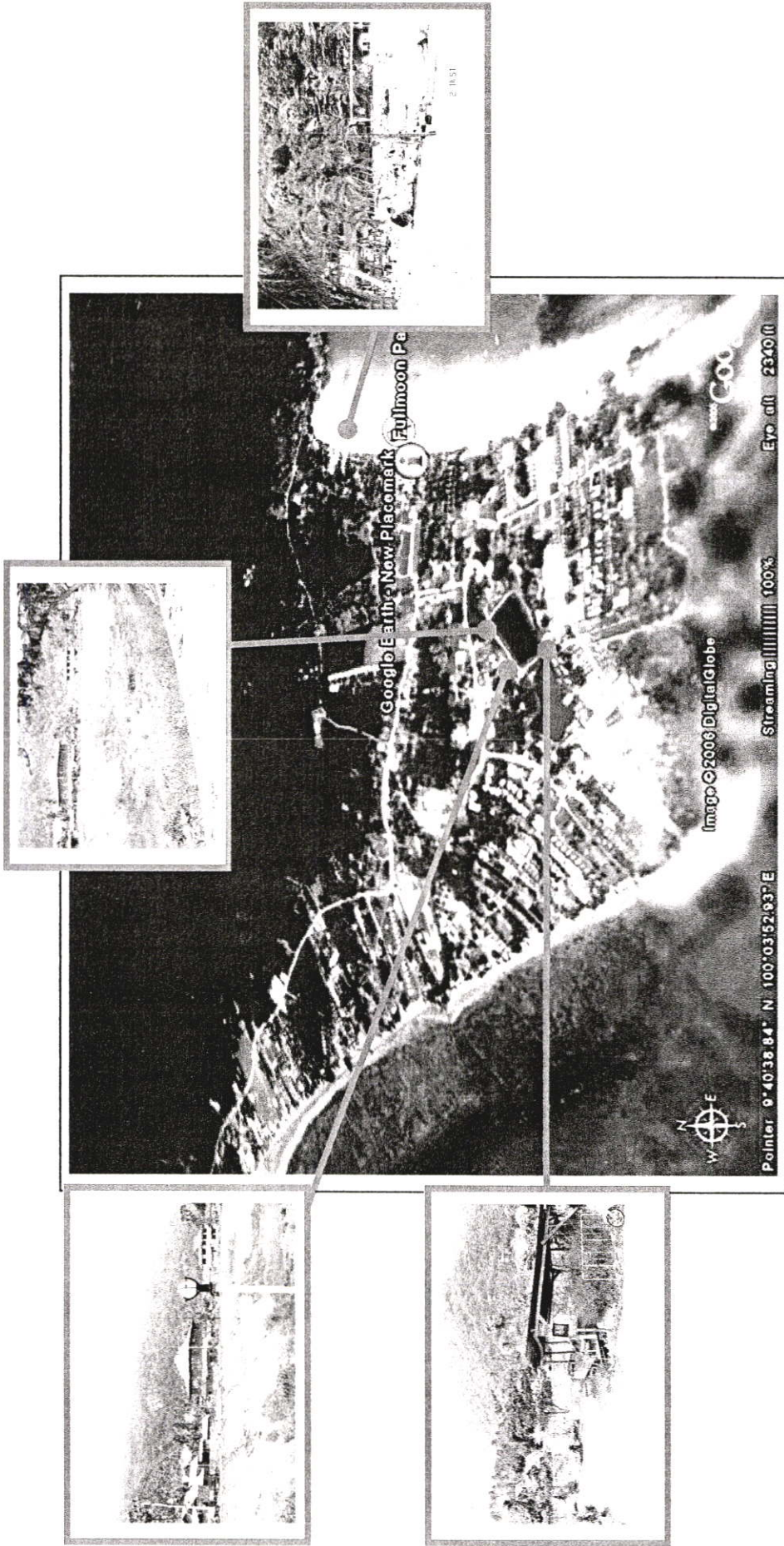
รูปที่ 4.23 แสดงพรุหาครีน

ที่มา : จากการสำรวจเดือนกุมภาพันธ์ 2550

รูปที่ 4.24 แสดงภาพทั่วไปบริเวณโดยรอบพรุหาครีน

ที่มา : จากการสำรวจเดือนกุมภาพันธ์ 2550

รูปที่ 4.25 แสดงแผนที่ ผลการสำรวจที่วางโครงสร้าง
 ที่มา : จากการสำรวจเดือนกุมภาพันธ์ 2550

4.2.2.3 ผลการสำรวจเส้นทางสัญจร

ถนนสายประธาน คือ ถนนหาดรีน ซึ่งถนนสายรอบชุมชนหาดรีนเป็นพื้นถนนคอนกรีตมีความกว้าง 5.00 ม. บางส่วนยังไม่มีมีการปรับปรุงซึ่งเป็นถนนลูกรัง หรือดินทรายตามธรรมชาติของพื้นที่ และยังขาดการควบคุมการก่อสร้างอาคารสองฝั่งถนน ทำให้อาคารสร้างชิดเขตทางไม่มีระยะถอยร่น ให้เขตทางเป็นที่จอดรถทำให้เกิดอุบัติเหตุได้ง่าย และเป็นอุปสรรคแก่การใช้ผังจราจรให้เป็นประโยชน์ในการสัญจรได้อย่างเต็มที่

รูปที่ 4.26 แสดงถนนสายประธานเป็นพื้นถนนคอนกรีต

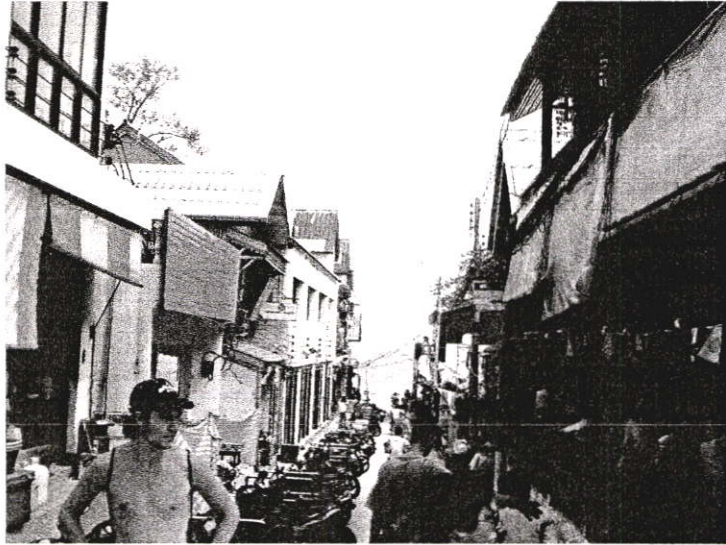
ที่มา : จากการสำรวจเดือนกุมภาพันธ์ 2550

รูปที่ 4.27 แสดงถนนสายประธานเป็นพื้นดินทราย

ที่มา : จากการสำรวจเดือนกุมภาพันธ์ 2550

ถนนสายหลัก คือถนนหาดรีน เป็นถนนเรียบลาดแบบคอนกรีตมีความกว้าง 3.00 ม. เป็นทางเข้าออกของย่านที่พักนักท่องเที่ยวมีเขตทางแคนและขาดการควบคุมการก่อสร้างอาคารที่ดี ทำให้มีอาคารสร้างชิดเขตทางขาดทางเท้าและที่จอดรถ โดยบริเวณริมถนนทั้ง 2 ด้าน ให้เป็นที่จอดรถจักรยานยนต์ทำให้เกิดปัญหาการจราจรติดขัดทั้งที่เกิดจากขูดยานและจากคนเดินเท้า โดยเฉพาะในเวลากลางคืนเป็นถนนที่นักท่องเที่ยวออกมาเดินจับจ่ายซื้อของและหาความสนุกสนาน

รูปที่ 4.28 แสดงถนนสายหลัก

ที่มา : จากการสำรวจเดือนกุมภาพันธ์ 2550

ถนนสายรอง เป็นถนนเชื่อมระหว่างถนนสายประธานกับถนนสายหลักได้แก่ ถนนที่เชื่อมต่อไปยังสถานที่พักต่างๆ ของนักท่องเที่ยวและประชาชนในท้องถิ่นชุมชนหาดรีน

รูปที่ 4.29 แสดงถนนสายรอง

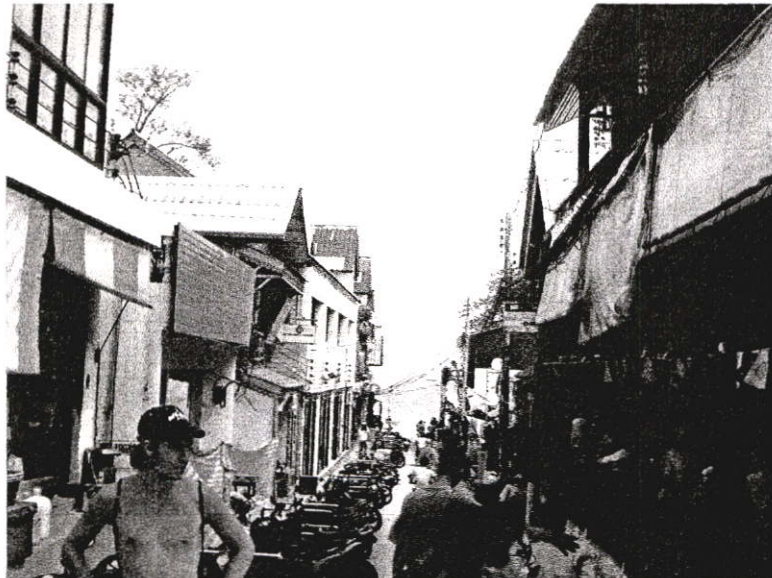
ที่มา : จากการสำรวจเดือนกุมภาพันธ์ 2550

ถนนสายย่อย เป็นถนนภายในชุมชนรวมทั้งทางลงสาธารณะ โดยถนนภายในชุมชนบางแห่งตรงลักษณะเป็นดินลูกรัง ส่วนทางลงหาดสาธารณะมี 1 แห่ง เป็นถนนคอนกรีตกว้าง 1.50 เมตร เป็นถนนที่คับแคบรวมทั้งบริเวณริมถนนยังใช้เป็นที่จอดรถจักรยานยนต์

รูปที่ 4.30 แสดงถนนสายย่อยในชุมชนหาดรีน

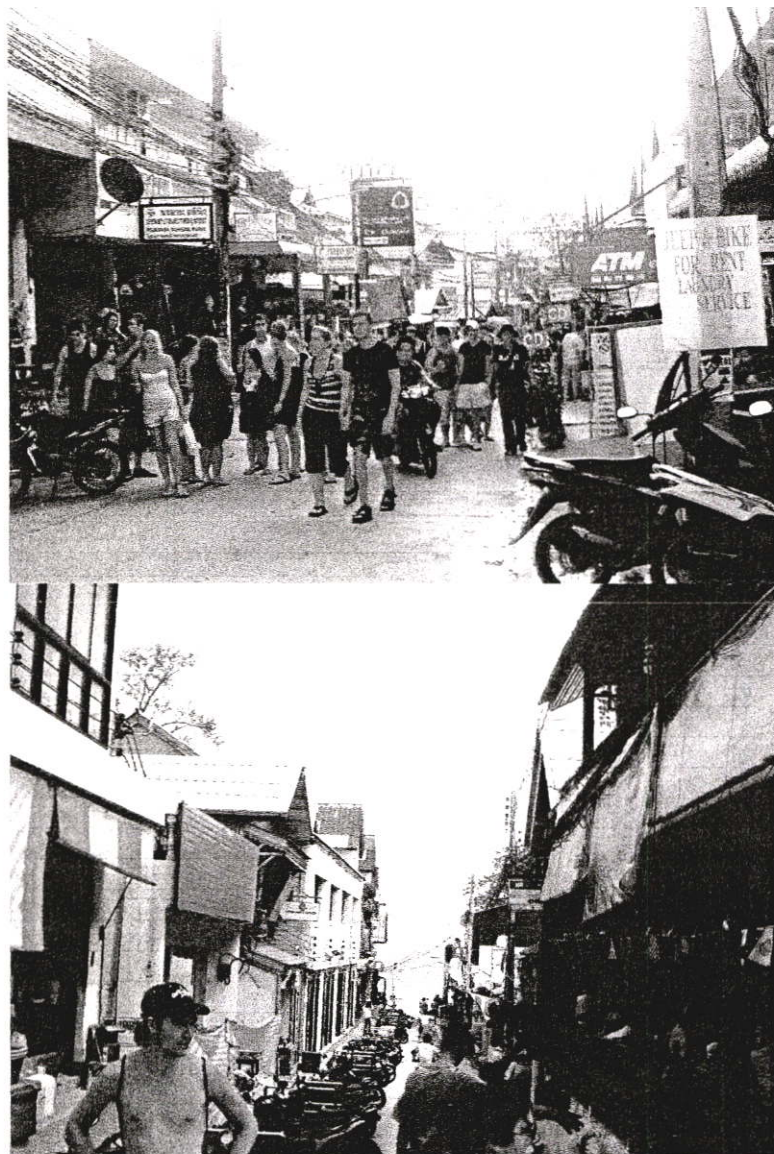
ที่มา : จากการสำรวจเดือนกุมภาพันธ์ 2550

รูปที่ 4.31 แสดงถนนทางลงชายหาดรีนสาธารณะ

ที่มา : จากการสำรวจเดือนกุมภาพันธ์ 2550

ทางเดินเท้า ผลจากการสำรวจพบว่าทางเดินเท้ามีเฉพาะบริเวณถนนหาดกรีน ซึ่งเป็นถนนสายที่ใช้สำหรับเดินจับจ่ายซื้อของแต่ลักษณะทางเดินเท้าค่อนข้างแคบ เนื่องจากปริมาณของคนที่มาใช้บริการบริเวณร้านค้า ร้านอาหาร บาร์เบียร์ มีจำนวนเยอะมากในช่วงเวลากลางวัน

รูปที่ 4.32 แสดงทางเท้าบริเวณหาดกรีน

ที่มา : จากการสำรวจเดือนกุมภาพันธ์ 2550

ลานจอดรถ ผลจากการสำรวจพื้นที่พบลานจอดรถที่มีลักษณะเป็นลานกว้างๆ 1 แห่งคือ บริเวณโรงเรียนบ้านหาดรีน โดยลานจอดรถบริเวณนี้เป็นลานจอดรถดินบดอัดแน่นขนาดใหญ่ใช้รองรับคนที่มาใช้บริการบริเวณหาดรีนคราวละมากๆ ลักษณะการจอดขาดความเป็นระเบียบ เรียบร้อยไม่มีการจัดเส้นทางสัญจรภายในที่จอดรถ จะอยู่ห่างจากทางลงหาดสาธารณะประมาณ 400 เมตร สามารถรองรับประมาณของรถได้ประมาณ 50 คัน เป็นลานจอดรถที่ไม่มีสิ่งปกคลุม ในตอนกลางวันจะร้อนมากมีต้นไม้ไว้ให้ร่มเงาเล็กน้อยและเป็นต้นไม้สูงส่วนใหญ่ทำให้คนไม่นิยมนำรถมาจอดในบริเวณนี้

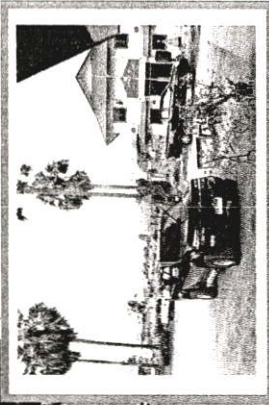
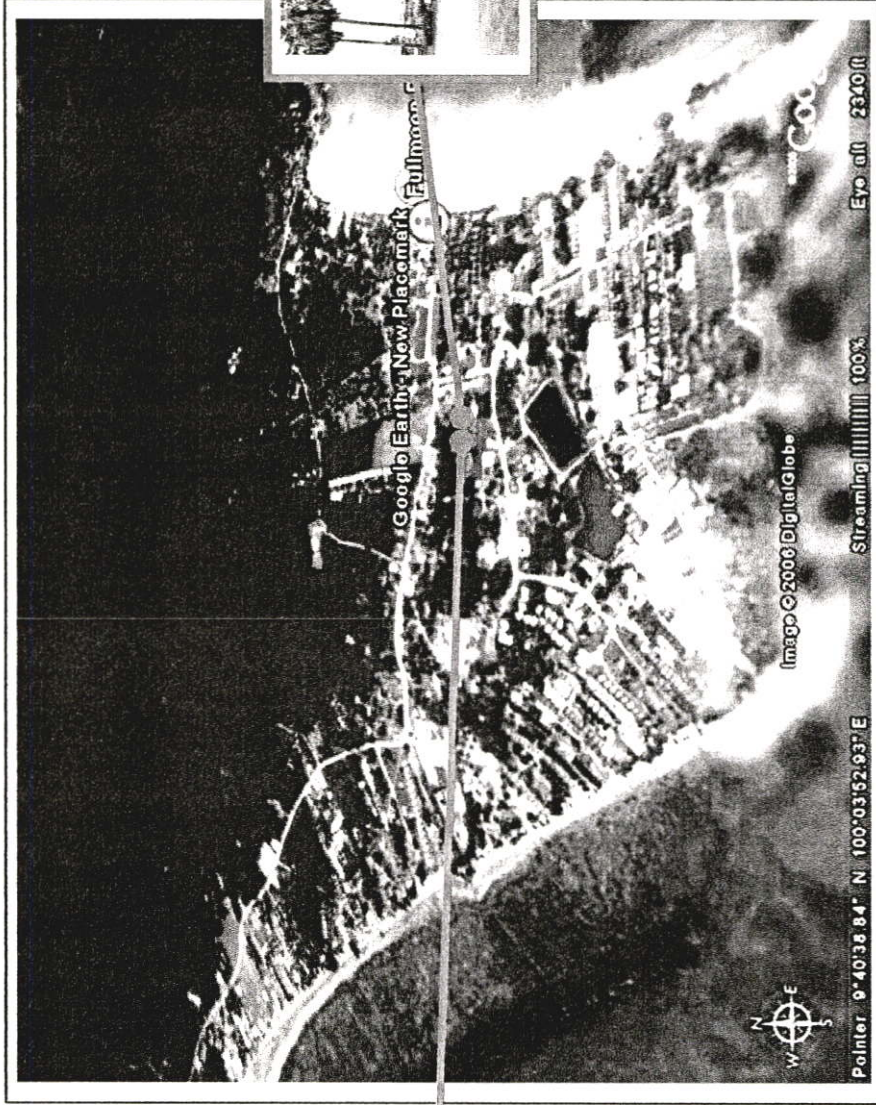

รูปที่ 4.33 แสดงลานจอดรถบริเวณโรงเรียนบ้านหาดรีน

ที่มา : จากการสำรวจเดือนกุมภาพันธ์ 2550

รูปที่ 4.34 แสดงแผนที่ผลการสำรวจเส้นทางศึกษาธรรมชาติ
 ที่มา : จากการสำรวจเดือนกุมภาพันธ์ 2550

รูปที่ 4.35 แสดงแผนที่ผลการสำรวจทางอากาศ
 ที่มา : จากการสำรวจเดือนกุมภาพันธ์ 2550

4.2.2.4 ผลการสำรวจที่หมายตา พบสถานที่ที่สามารถใช้เป็นที่หมายตาได้ ในบริเวณพื้นที่ศึกษาสิ่งก่อสร้างและสถาปัตยกรรมที่มีความโดดเด่น ที่สามารถใช้เป็นที่หมายตาประกอบไปด้วย ป้ายสัญลักษณ์ฟูลมูน ปาร์ตี้ และชายหาดรีนเม็ดทรายขาวละเอียดที่ทอดยาวตลอดแนว

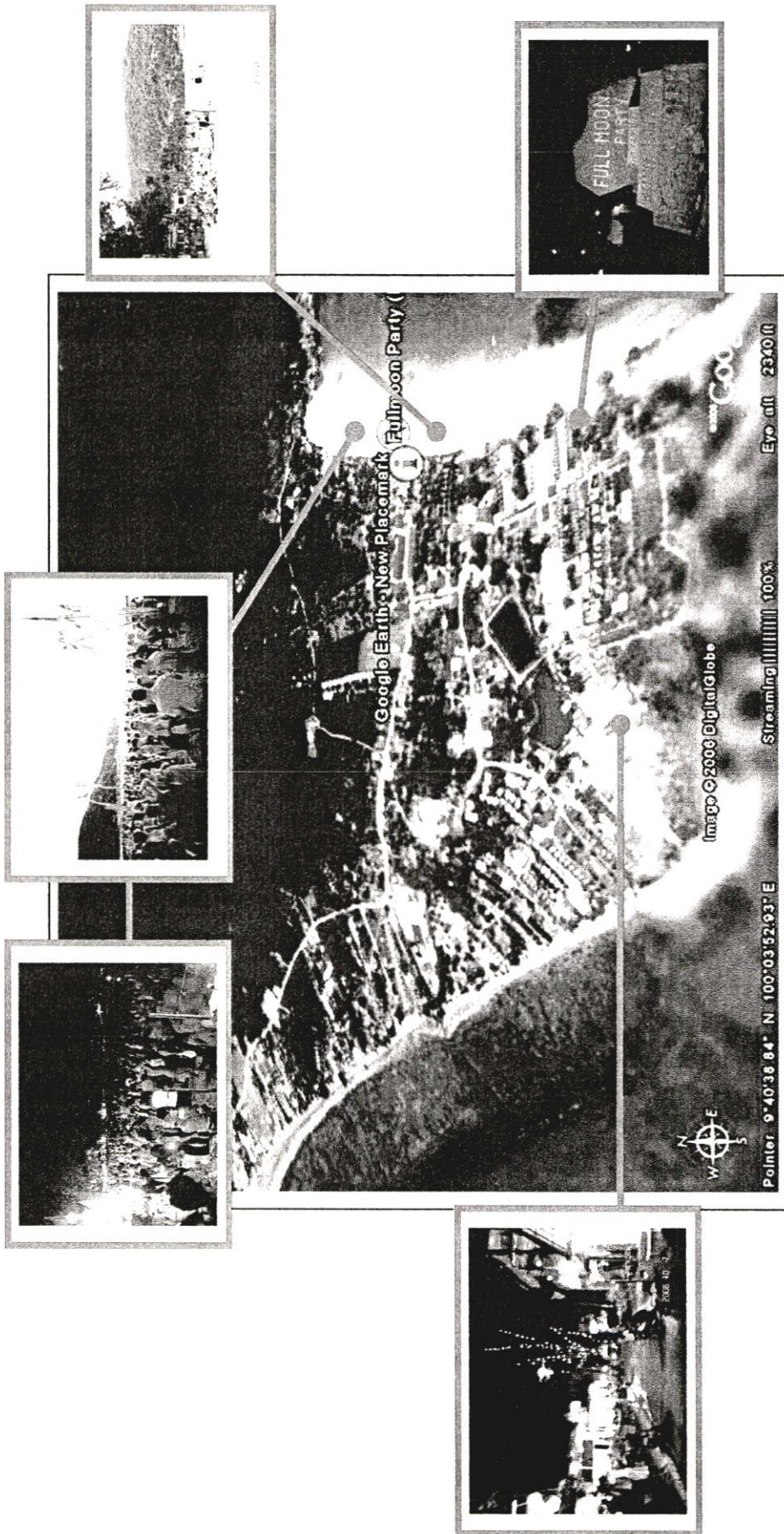
รูปที่ 4.36 แสดงป้ายสัญลักษณ์ฟูลมูน ปาร์ตี้ บริเวณหาดรีน

ที่มา : จากการสำรวจเดือนกุมภาพันธ์ 2550

รูปที่ 4.37 แสดงชายหาดรีนเม็ดทรายขาวละเอียดที่ทอดยาวตลอดแนว

ที่มา : จากการสำรวจเดือนกุมภาพันธ์ 2550

รูปที่ 4.38 แสดงแผนที่ผลการสำรวจที่หมายตา
ที่มา : จากการสำรวจเดือนกุมภาพันธ์ 2550

4.2.2.5 ผลการสำรวจขอบเขต

ได้แก่สิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้นซึ่งอยู่ในบริเวณและสามารถมองเห็นได้ด้วยตา เช่น สิ่งก่อสร้างและสิ่งประกอบบริเวณเป็นสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยวและคนในชุมชนช่วยเพิ่มสีสันและสร้างความมีชีวิตชีวาให้กับเมือง

สิ่งก่อสร้างศูนย์บริการนักท่องเที่ยวหาดรีนยังไม่มีศูนย์บริการนักท่องเที่ยว โดยถ้าจะขอข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวนักท่องเที่ยวต้องไปขอที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยเขต 7 จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ร้านขายของ ร้านอาหาร ขาดความเป็นระเบียบเรียบร้อยลักษณะการใช้วัสดุ รูปค้ำ สีสัน มีความแตกต่างกันค่อนข้างมาก

ห้องน้ำบริการนักท่องเที่ยว จากการสำรวจนักท่องเที่ยวบริเวณชายหาดจะใช้ห้องน้ำของร้านค้าและโรงแรมเพราะไม่มีห้องน้ำสาธารณะไว้บริการยกเว้นบริเวณท่าเรือโดยสาร ซึ่งคนที่มาใช้บริการส่วนใหญ่เป็นคนที่มาใช้บริการเดินทาง

บริเวณที่นักท่องเที่ยวพักผ่อนที่นัดพบ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะใช้ร้านอาหาร ร้านค้า หรือ ที่ว่างหน้าร้านค้าเป็นจุดนัดพบ บริเวณที่นั่งคอยที่เป็นส่วนของสาธารณะไม่มีให้เห็นในพื้นที่

ศาลาที่พักนักท่องเที่ยว จากการสำรวจบริเวณท่าเรือโดยสารใกล้กับที่ประดิษฐานถนนสายหลักฝั่งชายหาดรีนในมีศาลาสำหรับนักท่องเที่ยวแต่มีสภาพทรุดโทรมไม่ได้รับการดูแล

จุดชมวิวบริเวณแหลมหาดรีนของนักท่องเที่ยวไม่มีและไม่ได้บ่งบอกในด้านสถาปัตยกรรมไม่ได้แสดงถึงเอกลักษณ์เฉพาะของชุมชน

รูปที่ 4.39 แสดงบริเวณแหลมหาดรีน

ที่มา : จากการสำรวจเดือนกุมภาพันธ์ 2550

รูปที่ 4.40 แสดงศาลาบริเวณที่พักนักท่องเที่ยวบริเวณหาดรีนใน

ที่มา : จากการสำรวจเดือนกุมภาพันธ์ 2550

สิ่งประกอบบริเวณ

ม้านั่ง โต๊ะ เก้าอี้ ส่วนใหญ่เป็นของเอกชน แต่การสำรวจไม่พบเห็นม้านั่ง โต๊ะ เก้าอี้เป็นของสาธารณะ

ป้ายบอกสถานที่ แต่ละที่ของสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญบริเวณชุมชนหาดรีนจะมีป้ายบอกสถานที่ท่องเที่ยวที่มีลักษณะแตกต่างกันไปไม่มีรูปแบบที่คล้ายๆกัน ส่วนใหญ่ชำรุดและเสียหายมากไม่มีบำรุงรักษา และไม่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขเป็นเวลายาวนาน

ป้ายข้อมูลข่าวสาร พบน้อยมากโดยเฉพาะบริเวณย่านการค้าและบริการของนักท่องเที่ยว ไม่มีป้ายบอกข้อมูลข่าวสาร

ป้ายโฆษณา พบเห็นทั่วไปริมถนนขาดการควบคุม ไม่เป็นระเบียบอยู่ในตำแหน่งที่ไม่เหมาะสม ทำลายทัศนียภาพของแหล่งท่องเที่ยวไม่มีข้อความเป็นเอกลักษณ์ของเมือง

ถังขยะ ขาดรูปแบบเฉพาะของพื้นที่และมีน้อยมากโดยร้านค้าส่วนใหญ่จะนำถังขยะของส่วนตัวมาวางไว้หน้าร้านทำให้ขาดความเป็นระเบียบเรียบร้อยไม่สวยงาม

ไฟฟ้าแสงสว่าง บริเวณบริเวณถนนส่วนใหญ่การให้แสงสว่างเกิดขึ้นจากร้านค้า และย่านสถานเริงรมย์

รถเข็นขายของ ขาดการควบคุมดูแลบริเวณย่านการค้า มีรถเข็นขายของบนถนนซึ่งถนนเดิมมีความคับแคบอยู่แล้วยังทำให้การจราจรติดขัด

รูปที่ 4.41 แสดงป้ายชื่อสถานที่และป้ายจราจร

ที่มา : จากการสำรวจเดือนกุมภาพันธ์ 2550

รูปที่ 4.42 แสดงป้ายบอกข้อมูลข่าวสารดัชนีคุณภาพสิ่งแวดล้อมของการท่องเที่ยวชายหาดร่นอก ประจำปี 2549

ที่มา : จากการสำรวจเดือนกุมภาพันธ์ 2550

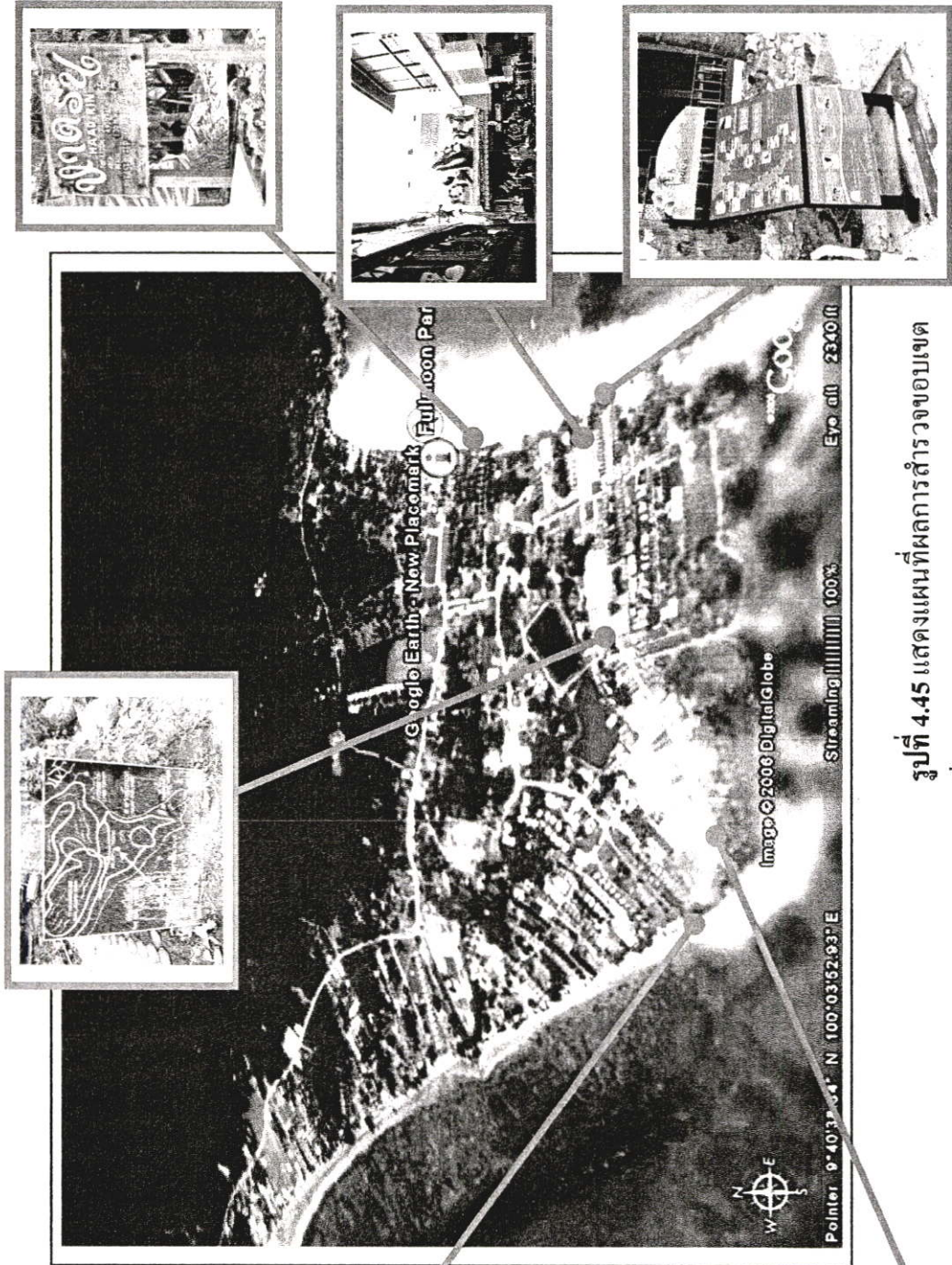
รูปที่ 4.43 แสดงป้ายโฆษณา

ที่มา : จากการสำรวจเดือนกุมภาพันธ์ 2550

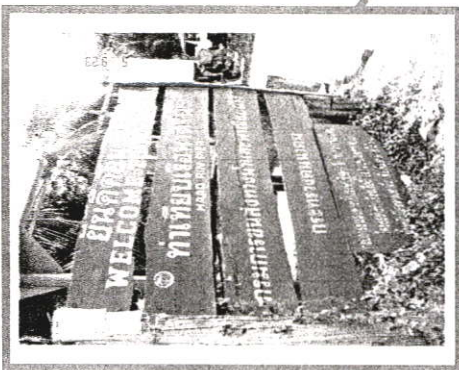
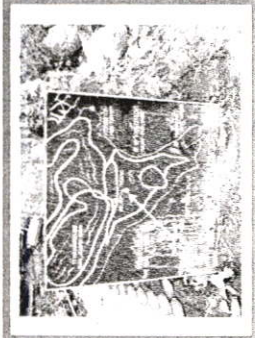
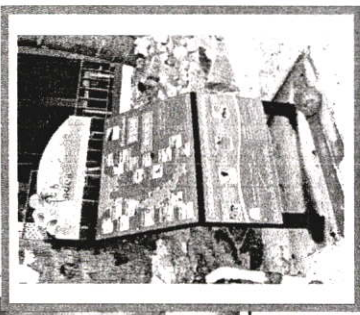
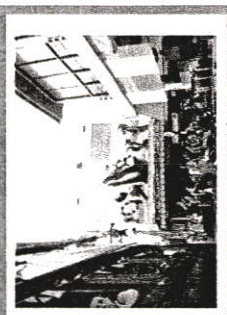

รูปที่ 4.44 แสดงถึงขยะบริเวณชุมชน

ที่มา : จากการสำรวจเดือนกุมภาพันธ์ 2550

รูปที่ 4.45 แสดงแผนที่ผลการสำรวจของเขต
 ที่มา : จากการทำวงเดือนคุณภาพพิกซ์ 2550

4.3 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

แบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลในเรื่องต่างๆข้างต้นในรูปแบบตารางประกอบการสรุปผลความคิดเห็นของกลุ่มนักท่องเที่ยวและกลุ่มประชาชนในท้องถิ่น

ผลจากการวิเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นการศึกษาพฤติกรรม ปัญหา และอุปสรรคในการท่องเที่ยว กลุ่มตัวอย่างคือ นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศที่เดินทางมายังชุมชนหาดรีน จำนวน 150 คน และกลุ่มประชาชนในท้องถิ่นจำนวน 53 คน รวมทั้งหมด 203 คน เป็นการศึกษาถึงสภาพแวดล้อม วิถีชีวิต ความต้องการของชุมชน รวมถึงปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาภูมิทัศน์เมืองเพื่อการท่องเที่ยว

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยว

ตารางที่ 4.1 การจำแนกข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยว

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ	150	100
ชาย	122	81.3
หญิง	28	28.7
2. อายุ	150	100
ต่ำกว่า 20 ปี	20	13.3
20-35 ปี	85	56.7
35-50 ปี	30	20
มากกว่า 50 ปีขึ้นไป	15	10
3. อาชีพ	150	100
รับราชการ, รัฐวิสาหกิจ	65	43.3
เจ้าของกิจการ	15	10
นักเรียน นักศึกษา	35	23.3
พนักงานบริษัทเอกชน	38	25.3
ชาวสวน ชาวไร่	7	4.7
4. จำนวนมาเที่ยวชุมชนหาดรีนกี่ครั้ง	150	100
1 ครั้ง	40	46.7
มากกว่า 1 ครั้ง	110	53.3
5. จุดประสงค์หลักของการมาเที่ยวบริเวณชุมชนหาดรีน	150	100
ชมชายหาดที่มีความสวยงามตามธรรมชาติ	42	28
จับจ่ายซื้อของพื้นเมือง	8	5.3
ชมวัฒนธรรมประเพณีต่างๆ	3	2
เที่ยวสถานเริงรมย์	21	14
มาท่องเที่ยวงานฟูลมูลปาร์ตี้	76	50.7
6. การกลับมาเที่ยวครั้งต่อไป	150	100
ไม่กลับมาอีก	5	3.3
กลับมาอีกครั้ง	145	96.7

จากตารางที่ 4.1 พบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 81.3 ส่วนใหญ่มีอายุ 20-35 ปี ร้อยละ 56 รองลงมาอายุ 35-50 ปี ร้อยละ 20 ส่วนใหญ่มีอาชีพรับราชการ รัฐวิสาหกิจร้อยละ 43.3 รองลงมาพนักงานบริษัทเอกชนร้อยละ 25.3 ส่วนใหญ่มาเที่ยวชมชน หาดรีนเป็นมากกว่าหนึ่งครั้งร้อยละ 53.3 จุดประสงค์หลักในการมาเที่ยวคือ มาท่องเที่ยวงานฟูล มูลปาร์ตี้ร้อยละ 50.7 รองลงมาคือชมหาดทรายที่มีความสวยงามตามธรรมชาติร้อยละ 28

ตอนที่ 2 ข้อมูลวิเคราะห์ค่าร้อยละเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมพฤติกรรมนักท่องเที่ยวและอุปสรรคในการท่องเที่ยวชุมชนหาดรีน

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวนร้อยละของความเห็นเกี่ยวกับย่านและที่รวมกิจกรรม

ย่าน	จำนวน	ร้อยละ
1. สถานที่ใดที่สนใจเที่ยวบริเวณชุมชนหาดรีน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	150	100
บริเวณชายหาด	55	36.6
พรุหาดรีน	0	0
ย่านการค้าสถานเริงรมย์	8	5.3
งานฟูลมูลปาร์ตี้	85	56.7
แหลมหาดรีน	2	1.4
2. การจัดให้มีการส่งเสริมกิจกรรมเช่น จัดนิทรรศการ เทศกาลงานเฉลิมฉลองต่างๆ	150	100
ควร โปรดตอบข้อ 2.1	150	
ไม่ควร	0	100
2.1 บริเวณที่ควรให้มีเทศกาลนิทรรศการและงานเฉลิมฉลองต่างๆ		
บริเวณชายหาด	93	62
พรุหาดรีน	7	4.7
ย่านการค้าและสถานเริงรมย์	12	6.7
งานฟูลมูลปาร์ตี้	21	14
แหลมหาดรีน	17	11.4
3. ปัญหาที่ท่านพบเห็นเกี่ยวกับย่านและที่รวมกิจกรรมบริเวณชุมชน หาดรีน	150	100
ความแออัดของย่านการค้าและย่านที่พักอาศัย	40	26.7
การใช้วัสดุของอาคารมีความแตกต่างกันค่อนข้างมาก	10	6.7
กิจกรรมต่างๆ ไม่มีการแบ่งแยกกันอย่างชัดเจน	5	3.7
สภาพแวดล้อมและมลภาวะ	95	63.9
4. บริเวณที่คิดว่าควรมีการปรับปรุง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	150	100
บริเวณชายหาดรีน	66	44
พรุหาดรีน	5	3.7
ย่านการค้าและสถานเริงรมย์	35	23.4
งานฟูลมูลปาร์ตี้	50	33.3
แหลมหาดรีน	9	6.6

จากตารางที่ 4.2 พบว่าสถานที่ที่นักท่องเที่ยวสนใจเที่ยวบริเวณชุมชนชาครินทร์ คือบริเวณงานพุลมุลปาร์ตี้ร้อยละ 56.7 รองลงมาคือริมชายหาดริ้นร้อยละ 36.6 นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่คิดว่าควรจัดให้มีการส่งเสริมกิจกรรม เช่น จัดนิทรรศการเทศกาลงานเฉลิมฉลองต่างๆร้อยละ 100 และควรจะจัดที่บริเวณชายหาดริ้นร้อยละ 62 ส่วนปัญหาที่นักท่องเที่ยวพบเห็นเกี่ยวกับย่านและที่รวมกิจกรรมบริเวณชุมชนชาครินทร์คือสภาพแวดล้อมและมลภาวะร้อยละ 63.9 รองลงมาคือ ความแออัดของย่านการค้าและย่านพักอาศัยร้อยละ 26.7 ส่วนบริเวณที่นักท่องเที่ยวคิดว่าควรมีการปรับปรุงคือ ชายหาดริ้น ร้อยละ 44 รองลงมาคือ งานพุลมุลปาร์ตี้ ร้อยละ 33.3 และย่านการค้าและสถานเริงรมย์ร้อยละ 23.4

ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวนร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับที่ว่างโล่ง

ที่ว่างโล่ง	จำนวน	ร้อยละ
1. ความเพียงพอของที่ว่างโล่งสำหรับการพักผ่อนบริเวณชุมชนหาดรีน	150	100
เพียงพอ	0	0
ไม่เพียงพอ	150	100
2. ความเพียงพอของลานกิจกรรมที่เป็นแหล่งบริการชุมชนต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว	150	100
เพียงพอ	0	0
ไม่เพียงพอ	150	100
3. ความเพียงพอของสวนสาธารณะต่อความต้องการของชุมชนหาดรีน	150	100
เพียงพอ	20	13.3
ไม่เพียงพอ	130	86.7
4. ความเพียงพอของสนามเด็กเล่นต่อความต้องการ	150	100
เพียงพอ	35	23.3
ไม่เพียงพอ	115	76.7
5. ความคิดเห็นต่อการพัฒนาโดยรอบชายหาดรีนให้เป็นเมืองท่องเที่ยวเป็นลานกิจกรรม สวนสาธารณะ และแหล่งบริการชุมชน	150	100
เห็นด้วย	5	3.4
ไม่เห็นด้วย	145	96.6
6. สิ่งประกอบบริเวณสวนสาธารณะนี้ควรให้มี (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	150	100
ป้ายบอกข้อมูล	45	30
ศาลาที่พัก	8	5.3
โทรศัพท์สาธารณะ	10	6.6
ม้านั่งพักผ่อน	7	4.6
ซุ้มโฆษณา	5	3.3
ถังขยะ	40	26.6
ไฟฟ้าและแสงสว่าง	10	6.6
ห้องน้ำ-ห้องส้วม	15	10
ป้ายบอกทาง	8	5.3
ที่ค้ำน้ำบริการ	2	1.3

จากตารางที่ 4.3 พบว่านักท่องเที่ยวบริเวณชุมชนหาดรีนส่วนใหญ่คิดว่าที่ว่างโล่งสำหรับพักผ่อนบริเวณชุมชนหาดรีนไม่เพียงพอคิดเป็นร้อยละ 100 ส่วนใหญ่คิดว่าลานกิจกรรมที่เป็น

แหล่งบริการชุมชนไม่เพียงพอต่อความต้องการคิดเป็นร้อยละ 100 นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่คิดว่าสวนสาธารณะไม่เพียงพอต่อความต้องการคิดเป็นร้อยละ 86.7 ส่วนใหญ่คิดว่าสนามเด็กเล่นไม่เพียงพอต่อความต้องการคิดเป็นร้อยละ 76.7 นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยที่จะพัฒนาโดยรอบพรุหาครีนเป็นลานกิจกรรมสวนสาธารณะและแหล่งบริการชุมชนร้อยละ 96.6 โดยสิ่งประกอบบริเวณที่นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ต้องการให้มีป้ายบอกข้อมูลคิดเป็นร้อยละ 45 รองลงมาคือถังขยะร้อยละ 40 และห้องน้ำ-ส้วมสาธารณะคิดเป็นร้อยละ 10

ตารางที่ 4.4 แสดงจำนวนร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับเส้นทางสัญจร

เส้นทางสัญจร	จำนวน	ร้อยละ
1. วิธีการเดินทางมาชุมชนหาครีน	150	100
รถโดยสารประจำทาง	75	50
รถยนต์ส่วนตัว	50	33.3
รถแท็กซี่	20	13.3
ทางเรือ	5	3.3
2. ปัญหาที่ประสบเกี่ยวกับการใช้เส้นทางสัญจรเพื่อการท่องเที่ยว	150	100
ถนนค่อนข้างคับแคบ	100	66.6
ที่จอดรถไม่เพียงพอ	10	6.6
การจราจรติดขัด	15	10
ขาดทางเท้าและทางจักรยานเพื่อการท่องเที่ยว	3	2
จำนวนและปริมาณเที่ยวเดินทางทางน้ำ	7	4.6
ความปลอดภัยในการเดินทาง	15	10
3. สิ่งประกอบบริเวณในเส้นทางสัญจรเพื่อการท่องเที่ยวบริเวณชุมชนหาครีน ควรมี (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	150	100
ป้ายบอกข้อมูล	65	43.3
ศาลาที่พัก	12	8
โทรศัพท์สาธารณะ	8	5.3
ม้านั่งพักผ่อน	2	1.3
ต้นไม้	5	3.3
ฟุตบอล	7	4.6
ถังขยะ	35	23.3
ไฟฟ้าและแสงสว่าง	5	3.3
ห้องน้ำ-ส้วมสาธารณะ	10	6.6
ป้ายบอกทาง	12	8
ทางรถจักรยาน	3	2

จากตารางที่ 4.4 พบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางมาบริเวณชุมชนหาครีนโดยรถโดยสารประจำทางร้อยละ 50 รองลงมาเป็นรถยนต์ส่วนตัว 33.3 ปัญหาที่นักท่องเที่ยวประสบเกี่ยวกับการใช้เส้นทางสัญจรเพื่อการท่องเที่ยวคือ ถนนค่อนข้างคับแคบร้อยละ 66.6 รองลงมาคือการจราจรติดขัดและความปลอดภัยร้อยละ 10 โดยส่วนประกอบบริเวณสำหรับเส้นทางสัญจร

เพื่อการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่คิดว่าควรมีป้ายบอกข้อมูล มากที่สุดร้อยละ 43.3
รองลงมาคือ ถังขยะคิดเป็นร้อยละ 23.3

ตารางที่ 4.5 แสดงจำนวนร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับที่หมายตา

ที่หมายตา	จำนวน	ร้อยละ
1. การมีสถานที่ที่เป็นที่สังเกตหรือที่หมายตา บริเวณชุมชนหาดรีน	150	100
มี	12	8
ไม่มี	138	92
2. เอกลักษณะของชุมชนหาดรีนที่มองเห็นได้ชัดเจน	150	100
พรุหาดรีน	5	3.3
บรรยากาศพุลมุลปาร์ตี้	120	80
สถานเริงรมย์ริมถนนหาดรีน	15	10
แหลมหาดรีน	10	6.7

จากตารางที่ 4.5 พบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ที่มาเที่ยวบริเวณชุมชนหาดรีน ไม่มีจุดสังเกตหรือที่หมายตาบริเวณชุมชนหาดรีนร้อยละ 92 และสัญลักษณ์ของชุมชนหาดรีนที่มองเห็นได้อย่างชัดเจนคือ บรรยากาศพุลมุลปาร์ตี้คิดเป็นร้อยละ 80 รองลงมาคือสถานเริงรมย์ชายหาดรีนร้อยละ

ตารางที่ 4.6 แสดงจำนวนร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งก่อสร้างและสิ่งอำนวยความสะดวก

สิ่งก่อสร้างและสิ่งอำนวยความสะดวก	จำนวน	ร้อยละ
1. สิ่งก่อสร้างและสิ่งประกอบบริเวณอะไรที่ควรจะมีเพิ่มขึ้น เพื่อรองรับนักท่องเที่ยว (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	150	100
ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว	20	13.3
ป้ายบอกข้อมูล	5	3.3
ศาลาพักนักท่องเที่ยว	10	6.6
โทรศัพท์สาธารณะ	7	4
ม้านั่ง	3	2
จุดจำหน่าย	3	2
ต้นไม้	5	3.3
เสาไฟ	7	4
สถานีรถไฟทางน้ำ	2	1.3
ตู้ ATM	1	0.6
ถังขยะ	60	40
ป้ายบอก	5	3.3
ห้องน้ำ-ห้องส้วมสาธารณะ	20	13.3
ที่คิมน้ำบริการ	2	1.3
ร้านค้า 1 ผลิตภัณฑ์ 1 ตำบล	5	3.3
อาคารศาลา 4 ภาค (แสดงผลงาน)	0	0
2. การปรับปรุงสิ่งก่อสร้างเช่น ร้านอาหาร โรงแรม บังกะโล รวมทั้งสิ่งประกอบบริเวณเช่น จุดจำหน่าย ป้าย เสาไฟ ม้านั่ง ฯลฯ ให้เข้ากับรูปแบบท้องถิ่น	150	100
ควร	150	150
ไม่ควร	0	0

จากตารางที่ 4.6 พบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่คิดว่าสิ่งก่อสร้างและสิ่งอำนวยความสะดวกที่ควรจะมีเพิ่มขึ้นเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวคือ ถังขยะ โดยคิดเป็นร้อยละ 40 รองลงมาคือ ห้องน้ำ-ห้องส้วมสาธารณะและศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ร้อยละ 13.3 ส่วนรูปแบบของสิ่งก่อสร้างและสิ่งประกอบบริเวณที่มีอยู่เดิมและสร้างขึ้นใหม่ควรปรับปรุงให้กับรูปแบบท้องถิ่นร้อยละ 100

ชุดที่ 2 แบบสอบถามสำหรับประชาชนท้องถิ่น

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นประชาชนท้องถิ่น

ตารางที่ 4.7 การจำแนกข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ	53	100
ชาย	38	71.7
หญิง	15	28.3
2. อายุ	53	100
ต่ำกว่า 20 ปี	10	18.8
20-35 ปี	32	60.3
35-50 ปี	9	16.9
มากกว่า 50 ปี ขึ้นไป	2	3.7
3. วุฒิการศึกษา	53	100
ต่ำกว่าปริญญาตรี	10	18.8
อาชีวศึกษาหรือเทียบเท่า	25	47.1
สูงกว่าปริญญาตรี	12	22.6
ปริญญาตรี	6	11.3
4. อาชีพ	53	100
รับราชการ, รัฐวิสาหกิจ	10	18.8
เจ้าของกิจการ	7	13.2
นักเรียน, นักศึกษา	5	9.4
พนักงานบริษัทเอกชน	28	52.8
ทำสวน, ทำไร่	3	5.6
5. ท่านอาศัยอยู่ในชุมชนหาครันเป็นระยะเวลา	53	100
ต่ำกว่า 1 ปี	7	13.2
1-5 ปี	12	22.6
6-10 ปี	5	9.4
11-15 ปี	22	41.5
มากกว่า 15 ปี	6	11.3
6. รายได้ต่อเดือน	53	100
ต่ำกว่า 5,000 บาท	18	33.9
5001-10,000 บาท	32	60.3
10,001-15,000 บาท	11	20.7
มากกว่า 15,000 บาท	2	3.7

จากตารางที่ 4.7 พบว่าประชาชนส่วนใหญ่เป็นเพศชายร้อยละ 71.7 ส่วนใหญ่มีอายุ 25-35 ปี ร้อยละ 60.3 รองลงมาอายุ ต่ำกว่า 20ปี ร้อยละ 18.8 วุฒิการศึกษาส่วนใหญ่อาชีวศึกษาหรือเทียบเท่าคิดเป็นร้อยละ 47.1 รองลงมาคือ สูงกว่าปริญญาตรีร้อยละ 22.6 อาชีพส่วนใหญ่เป็นพนักงานบริษัทเอกชนร้อยละ 52.8 รองลงมาคือ รับราชการและรัฐวิสาหกิจคิดเป็นร้อยละ 18.8 ส่วนใหญ่อาศัยในชุมชนหาดรีนเป็นระยะเวลา 11-15 ปี มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 41.5 รองลงมาคือ 1-5 ปี ร้อยละ 22.6 ส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือน 5,001-10,000บาทร้อยละ 60.3 รองลงมาคือต่ำกว่า 5,000 บาท ร้อยละ 33.9

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ค่าร้อยละเกี่ยวกับวิถีชีวิต ความต้องการ ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาภูมิทัศน์เมืองเพื่อการท่องเที่ยว

ตารางที่ 4.8 แสดงจำนวนร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับย่านและที่รวมกิจกรรม

ย่าน	จำนวน	ร้อยละ
1. บริเวณที่ใช้เป็นที่รวมกิจกรรม	53	100
วัด	3	5.6
โรงเรียน	7	13.2
สถานที่ราชการ	5	9.4
สวนสาธารณะ	9	16.9
บริเวณชายหาด	39	73.5
2. ความหนาแน่นของย่านการค้าและที่พักนักท่องเที่ยว	53	100
หนาแน่นน้อย	5	9.4
หนาแน่นปานกลาง	40	75.4
หนาแน่นมาก	8	15
3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดระเบียบให้กับบาร์เบียร์และสถานเริงรมย์ริมชายหาดรีน	53	100
เห็นด้วย	51	96.2
ไม่เห็นด้วย	2	3.8
4. ปัญหาที่พบเห็นเกี่ยวกับย่านและที่รวมกิจกรรม	53	100
ความแออัดของย่านการค้าและย่านพักอาศัย	17	32.0
การใช้วัสดุของอาคารมีความแตกต่างกันค่อนข้างมาก	3	5.6
กิจกรรมต่างๆ ไม่มีการแบ่งแยกกันอย่างชัดเจน	2	3.7
สภาพแวดล้อมและมลภาวะ	31	58.5

จากตารางที่ 4.8 พบว่าประชาชนส่วนใหญ่ใช้บริเวณชายหาดเป็นที่รวมกิจกรรมคิดเป็นร้อยละ 73.5 รองลงมาคือ สวนสาธารณะร้อยละ 16.9 ส่วนใหญ่คิดว่าย่านการค้าและที่พักนักท่องเที่ยวมีความหนาแน่นปานกลางร้อยละ 75.4 ส่วนใหญ่เห็นด้วยที่จะให้มีการจัดระเบียบบาร์เบียร์และสถานเริงรมย์คิดเป็นร้อยละ 96.2 ส่วนปัญหาที่ประชาชนส่วนใหญ่พบเห็นเกี่ยวกับย่านและที่รวมกิจกรรมคือ สภาพแวดล้อมและมลภาวะคิดเป็นร้อยละ 58.5 รองลงมาคือ ความแออัดของย่านการค้าและย่านพักอาศัยร้อยละ 32 ส่วนปัญหาอันดับสุดท้ายคือ กิจกรรมต่างๆไม่มีการแบ่งแยกกันอย่างชัดเจน คิดเป็นร้อยละ 3.7

ตารางที่ 4.9 แสดงจำนวนร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับที่ว่างโล่ง

ที่ว่างโล่ง	จำนวน	ร้อยละ
1. ความเพียงพอของที่ว่างโล่งสำหรับพักผ่อนบริเวณชุมชนหาดรีน	53	100
เพียงพอ	7	13.2
ไม่เพียงพอ	46	86.8
2. ความเพียงพอของลานกิจกรรมบริเวณชุมชนหาดรีน	53	100
เพียงพอ	12	22.6
ไม่เพียงพอ	41	79.4
3. ความเพียงพอของสวนสาธารณะต่อความต้องการ	53	100
เพียงพอ	3	5.6
ไม่เพียงพอ	50	94.4
4. ท่านคิดว่าสนามเด็กเล่นมีความเพียงพอต่อความต้องการหรือไม่	53	100
เพียงพอ	2	3.7
ไม่เพียงพอ	51	96.3
5. ความคิดเห็นถ้าจะพัฒนาบริเวณโดยรอบพรุหาดรีนเป็นลานกิจกรรมสวนสาธารณะ และแหล่งบริการชุมชน	53	100
เห็นด้วย	35	68
ไม่เห็นด้วย	18	32
6. สิ่งประกอบบริเวณสวนสาธารณะที่ควรมี (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	53	100
ป้ายบอกข้อมูล	8	15
ศาลาที่พัก	9	16.9
โทรศัพท์สาธารณะ	2	3.7
ม้านั่งพักผ่อน	5	9.4
ซุ้มโฆษณา	3	5.6
ถังขยะ	8	15
ไฟฟ้าและแสงสว่าง	5	9.4
ห้องน้ำ-ส้วมสาธารณะ	11	20.7
ป้ายบอกทาง	1	1.9
ที่คั่นน้ำบริการ	1	1.9

จากตารางที่ 4.9 พบว่าประชาชนบริเวณชุมชนหาดรีนส่วนใหญ่คิดว่าที่ว่างโล่งสำหรับพักผ่อนบริเวณชุมชนหาดรีนไม่เพียงพอคิดเป็นร้อยละ 86.8 ส่วนใหญ่คิดว่าลานกิจกรรมที่เป็นแหล่งบริการชุมชนไม่เพียงพอต่อความต้องการคิดเป็นร้อยละ 79.4 ส่วนใหญ่คิดว่าสวนสาธารณะไม่เพียงพอต่อความต้องการคิดเป็นร้อยละ 94.4 ส่วนใหญ่คิดว่าสนามเด็กเล่นไม่เพียงพอต่อความต้องการคิดเป็นร้อยละ 96.3 ส่วนใหญ่เห็นด้วยที่จะพัฒนาโดยรอบพรุหาดรีนเป็นลานกิจกรรม

ต้องการคิดเป็นร้อยละ 96.3 ส่วนใหญ่เห็นด้วยที่จะพัฒนาโดยรอบพรุหาครีนเป็นลานกิจกรรมสวนสาธารณะและแหล่งบริการชุมชนร้อยละ 68 โดยสิ่งประกอบบริเวณที่ประชาชนส่วนใหญ่ต้องการให้มีบริเวณสวนสาธารณะ หอ้งน้ำ-ส้วมสาธารณะ ร้อยละ 20.7 รองลงมาคือ ศาลาที่พักคิดเป็นร้อยละ 16.9

ตารางที่ 4.10 แสดงจำนวนร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับเส้นทางสัญจร

เส้นทางสัญจร	จำนวน	ร้อยละ
1. วิธีการเดินทางบริเวณชุมชนหาดกรีน	53	100
การเดินเท้า	15	28.3
จักรยาน	2	3.7
รถโดยสารประจำทาง	5	9.4
รถจักรยานยนต์	20	37.7
รถยนต์ส่วนตัว	3	5.6
รถแท็กซี่	3	5.6
ทางเรือโดยสาร	2	3.7
	2	3.7
2. ปัญหาใดที่ประสบเกี่ยวกับการใช้เส้นทางสัญจร	53	100
ถนนค่อนข้างแคบ	40	75.4
ที่จอดรถไม่เพียงพอ	7	13.2
การจราจรติดขัด	2	3.7
ขาดทางเท้าและทางจักรยานเพื่อการท่องเที่ยว	1	1.9
ความปลอดภัย	3	5.6
3. สิ่งประกอบเส้นทางสัญจรบริเวณชุมชนหาดกรีนที่ควรมี (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	53	100
ป้ายบอกข้อมูล	5	9.4
ศาลาที่พัก	5	9.4
โทรศัพท์สาธารณะ	2	3.7
ม้านั่งพักผ่อน	7	13.2
ต้นไม้	3	5.6
ซุ้มโฆษณา	3	5.6
ฟุตบอล	8	15
ถังขยะ	9	16.9
ไฟฟ้าและแสงสว่าง	5	9.4
ห้องน้ำ-ส้วมสาธารณะ	5	9.4
ป้ายบอกทาง	1	1.9
ที่ค้ำน้ำบริการ	1	1.9
ทางรถจักรยาน	1	1.9

จากตารางที่ 4.10 พบว่าประชาชนส่วนใหญ่ใช้รถจักรยานยนต์เป็นพาหนะเดินทางบริเวณชุมชนหาดกรีน คิดเป็นร้อยละ 37.7 รองลงมาคือการเดินเท้าร้อยละ 28.3 ปัญหาที่ประชาชนใน

จากตารางที่ 4.10 พบว่าประชาชนส่วนใหญ่ใช้รถจักรยานยนต์เป็นพาหนะเดินทางบริเวณชุมชนหาดรีน คิดเป็นร้อยละ 37.7 รองลงมาคือการเดินเท้าร้อยละ 28.3 ปัญหาที่ประชาชนในพื้นที่ส่วนใหญ่ประสบเกี่ยวกับการใช้เส้นทางสัญจรคือ ถนนค่อนข้างคับแคบร้อยละ 75.4 รองลงมาคือที่จอดรถไม่เพียงพอ เป็นร้อยละ 13.2 ส่วนสิ่งประกอบบริเวณที่ประชาชนส่วนใหญ่ต้องการให้มีสำหรับเส้นทางสัญจรคือ ถังขยะ ร้อยละ 16.9 รองลงมา ฟูดับบาท ร้อยละ 15

ตารางที่ 4.11 แสดงจำนวนร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับที่หมายตา

ที่หมายตา	จำนวน	ร้อยละ
1. สถานที่ใดเป็นที่สังเกตหรือที่หมายตา	53	100
มี	5	9.4
ไม่มี	48	90.6
2. สัญลักษณ์ของชุมชนหาดรีนที่มองเห็นได้อย่างชัดเจน	53	100
พรุหาดรีน	4	7.5
บรรยากาศงานฟลูมูลปาร์ตี้	35	66
สถานเริงรมย์	12	22.6
แหลมหาดรีน	2	3.7

จากตารางที่ 4.11 พบว่าประชาชนในพื้นที่ไม่มีจุดสังเกตหรือที่หมายตาบริเวณชุมชนหาดรีนร้อยละ 90.6 และสัญลักษณ์ของชุมชนหาดรีนที่มองเห็นได้อย่างชัดเจนคือ บรรยากาศฟลูมูลปาร์ตี้ คิดเป็นร้อยละ 66 รองลงมาคือสถานเริงรมย์ชายหาดเลว 22.6

ตารางที่ 4.12 แสดงจำนวนร้อยละของความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งก่อสร้างและสิ่งอำนวยความสะดวก

สิ่งก่อสร้างและสิ่งอำนวยความสะดวก	จำนวน	ร้อยละ
1. สิ่งก่อสร้างและสิ่งประกอบบริเวณที่ควรเพิ่มขึ้นเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	53	100
ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว	5	9.4
ป้ายบอกข้อมูล	7	13.2
ศาลาที่พักนักท่องเที่ยว	5	9.4
โทรศัพท์สาธารณะ	2	3.7
ม้านั่งพักผ่อน	3	5.6
ซุ้มโฆษณา	2	3.7
ต้นไม้	2	3.7
เสาไฟฟ้า	4	7.5
สโมสรกีฬาทางน้ำ	1	1.9
ถังขยะ	6	11.3
ป้อมยาม	3	5.6
ห้องน้ำ-ส้วมสาธารณะ	8	15
ที่ค้ำน้ำบริการ	1	1.9
ร้านค้า ผลิตภัณฑ์ 1 ตำบล	3	5.6
อาคารศาลา 4 ภาค (แสดงผลงาน)	1	1.9
2. การปรับปรุงสิ่งก่อสร้างเช่น อาคารร้านค้า โรงแรม บังกะโล รวมทั้งสิ่ง ประกอบบริเวณเช่น ซุ้ม ป้าย เสาไฟ ม้านั่ง ฯลฯ ให้เข้ากับรูปแบบท้องถิ่น	53	100
ควร	50	94.4
ไม่ควร	3	5.6

จากตารางที่ 4.12 พบว่าประชาชนในพื้นที่ส่วนใหญ่คิดว่าสิ่งก่อสร้างและสิ่งอำนวยความสะดวกบริเวณที่ควรจะมีเพิ่มขึ้นคือ ป้ายบอกข้อมูล เป็นร้อยละ 13.2 ส่วนรูปแบบของสิ่งก่อสร้างและสิ่งอำนวยความสะดวก ประชาชนส่วนใหญ่คิดว่าควรปรับปรุงให้เข้ากับรูปแบบท้องถิ่น ร้อยละ 94.4

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาเรื่องการพัฒนาภูมิทัศน์เมืองเพื่อการท่องเที่ยวชุมชนหาดกรีน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผู้วิจัยเสนอขั้นตอนการศึกษาโดยสรุป ดังนี้

5.1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณชุมชนหาดกรีน จังหวัดสุราษฎร์ธานี
2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมของชุมชนและนักท่องเที่ยวที่เดินทางมายังชุมชนหาดกรีน จังหวัดสุราษฎร์ธานี
3. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาภูมิทัศน์เมือง เพื่อการท่องเที่ยวชุมชนหาดกรีน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

5.1.2 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบไปด้วย 2 กลุ่มดังนี้

1. กลุ่มนักท่องเที่ยว โดยสุ่มตัวอย่างจากนักท่องเที่ยวบริเวณหาดกรีนทั้งชาวไทย และ ชาวต่างประเทศช่วงเดือน มกราคม – กุมภาพันธ์ 2550 จำนวน 11,787 คน ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Taro Yamane ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 150 คน
2. กลุ่มประชาชนท้องถิ่น โดยสุ่มตัวอย่างจากประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนหาดกรีน ช่วงเดือน มกราคม – กุมภาพันธ์ 2550 ประกอบด้วย
ผู้นำชุมชน จำนวน 3 คน ผู้วิจัยศึกษาทั้งหมด 3 คน
ประชาชนที่อาศัยอยู่ชุมชนหาดกรีน จำนวน 425 คน ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Taro Yamane ใช้กลุ่ม ตัวอย่างจำนวน 30 คน
ผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว จำนวน 170 คนผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Taro Yamane ใช้กลุ่ม ตัวอย่างจำนวน 20 คน
รวมประชากรกลุ่มตัวอย่าง ทั้งหมด 203 คน

5.1.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสำรวจเป็นการสำรวจถึงสภาพแวดล้อมทางกายภาพของชุมชนหาครีนที่เป็นอยู่ในปัจจุบันใช้เป็นเครื่องมือในการสำรวจคือกล้องถ่ายรูป วิดีโอเทป โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 5 ด้านดังนี้

ด้านที่ 1 ย่าน

ด้านที่ 2 ที่ว่างโล่ง

ด้านที่ 3 เส้นทางสัญจร

ด้านที่ 4 ที่หมายตา

ด้านที่ 5 สิ่งก่อสร้างและสิ่งประกอบบริเวณ

2. แบบสอบถามเป็นการศึกษาข้อมูลของนักท่องเที่ยวซึ่งมาเที่ยวบริเวณชุมชนหาครีนและประชาชนท้องถิ่น โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ชุดดังนี้

ชุดที่ 1 สำหรับนักท่องเที่ยวแบ่งเนื้อหาออกเป็น

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ทำแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวบริเวณหาครีน

ชุดที่ 2 สำหรับประชาชนในท้องถิ่น

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ทำแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม วิถีชีวิต ความต้องการ รวมถึงปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาภูมิทัศน์เมืองเพื่อการท่องเที่ยว

โดยแบบสอบถามทั้ง 2 ชุด แบ่งเนื้อหาออกเป็น 5 ด้านดังนี้

ด้านที่ 1 ย่าน

ด้านที่ 2 ที่ว่างโล่ง

ด้านที่ 3 เส้นทางสัญจร

ด้านที่ 4 ที่หมายตา

ด้านที่ 5 สิ่งก่อสร้างและสิ่งประกอบบริเวณ

5.1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยได้ติดต่อขอหนังสือขอความอนุเคราะห์จากงานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ อุศุสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ไปยังกรมโยธาธิการและผังเมือง เทศบาลตำบล จังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อขอความอนุเคราะห์และความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมด รวมทั้งแผนที่ต่างๆบริเวณที่ทำการศึกษา

2. ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจภาคสนามพร้อมเก็บรวบรวมข้อมูลด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นที่อยู่ด้วยตนเอง

3. ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนท้องถิ่น และกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักท่องเที่ยวจนครบจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

5.1.5 สรุปผลการวิจัย ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. สภาพแวดล้อมทางกายภาพของชุมชนหาดรีนที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน
2. พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวบริเวณชุมชนหาดรีน

5.1.5.1 สภาพแวดล้อมทางกายภาพของชุมชนหาดรีนที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

1. ย่าน

จากการศึกษาพบว่า ย่านที่พบปัญหาคือ ย่านพาณิชย์กรรม และย่านสถานเริงรมย์มีความหนาแน่นค่อนข้างมากริมถนนหาดรีน บริเวณหาดรีนใหญ่จะมีความครึกครื้นมากในช่วงกลางคืน ลักษณะอาคารรูปด้านสี่ส้น และวัสดุของอาคารมีความแตกต่างกันค่อนข้างมาก การติดตั้งป้ายร้านค้าขาดการควบคุมทำให้ทำลายจินตภาพของเมือง ถึงขณะนี้ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการ

ย่านโรงแรมและที่พักนักท่องเที่ยวกระจายตัวอยู่เป็นแนวยาวตลอดชายหาดรีน ประกอบด้วยที่พัก ทั้งในลักษณะที่เป็นบังกะโลและโรงแรมรวมทั้งอาคารประกอบอื่น ๆ ความสูง 1-3 ชั้น รูปด้านสี่ส้นและวัสดุอาคารขาดเอกลักษณ์ท้องถิ่น บางช่วงมีอาคารพาณิชย์ปลูกแทรกอยู่ด้วย

2. ที่ว่างโล่ง

จากการศึกษาที่ว่างโล่งพบปัญหา คือ ขาดที่โล่งและสถานที่สาธารณะสำหรับการจัดงานเทศกาลและกิจกรรมของชุมชนตลอดจนที่โล่ง เพื่อการนันทนาการและพักผ่อนหย่อนใจสำหรับชุมชน สำหรับนักท่องเที่ยวยังไม่มีพื้นที่ที่มีลักษณะเป็นลานเมืองที่จะเป็นจุดต้อนรับนักท่องเที่ยวบริเวณพหุหาดรีน ขาดการควบคุมการพัฒนาพื้นที่โดยรอบพหุหาดรีนทำให้เกิดการพัฒนาที่ดินเป็นไปอย่างขาดระเบียบมีการบุกรุกที่ดินสาธารณะประชิดขอบอ่างเก็บน้ำนอกจากจะทำลายทัศนียภาพแล้วยังอาจทำให้น้ำโสโครกรั่วไหลลงพหุหาดรีนได้ง่าย

3. เส้นทางสัญจร

จากการศึกษาเส้นทางสัญจรพบปัญหาคือ ถนนในชุมชนมีเขตทางค่อนข้างแคบ ริมถนนทั้ง 2 ด้านเป็นที่จอดรถจักรยานยนต์ปัจจุบันประสบปัญหาการติด นอกจากจะยากแก่การสัญจรแล้วยังไม่มีที่ว่างสำหรับวางสาธารณูปโภคตลอดจน ปลูกต้นไม้ริมถนน การก่อสร้างอาคารชิดขอบทาง โดยไม่ถอยร่นประกอบกับแนวเสาไฟฟ้า และโทรศัพท์ตลอดจนป้ายโฆษณา ซึ่งไม่ได้ควบคุมการติดตั้งให้เป็นระเบียบ ขาดทางเท้าและทางจักรยานสำหรับชุมชนและนักท่องเที่ยว ใช้เส้นทางเพื่อออก

กำลังทำให้ความรื่นรมย์และลดการใช้รถยนต์ลง ที่จอดรถพบปัญหาคือ ที่จอดรถไม่เพียงพอและบริเวณถนนหาครีน คนนิยมจอดรถริมถนนทำให้การจราจรติดขัด

4. ที่หมายตา

จากการศึกษาที่หมายตาพบปัญหาคือ ประติมากรรมต่างๆมีน้อยไม่ค่อยเป็นที่น่าสนใจและมีสภาพทรุดโทรมไม่มีการปรับปรุงใหม่ตามเวลาอันควร

5. สิ่งก่อสร้างและสิ่งอำนวยความสะดวก

จากการศึกษาสิ่งก่อสร้างและสิ่งอำนวยความสะดวกพบปัญหาคือ ขาดศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ร้านขายของร้านอาหาร ขาดความเป็นระเบียบเรียบร้อย ลักษณะการใช้วัสดุรูปด้านสีสรรมีความแตกต่างกันค่อนข้างมาก ไม่มีห้องน้ำสาธารณะสำหรับบริการนักท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ใช้บริการร้านขายอาหารและโรงแรมสถานักท่องเที่ยวพบปัญหาคือ บริเวณชายหาดรีนใกล้กับที่จัดงานฟูลมูล ปาร์ตี้ ไม่มีศาลาสำหรับนักท่องเที่ยว สิ่งประกอบบริเวณ จากการศึกษาพบปัญหาคือ ม้านั่ง โต๊ะ เก้าอี้ ส่วนใหญ่เป็นของเอกชนและตำแหน่งที่จัดตั้งยังไม่เหมาะสม

5.1.5.2 ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว

1. ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นเพศชาย และมีอายุ 20-35 ปี รองลงมาอายุ 35-50 ปี ส่วนใหญ่มีอาชีพรับราชการ รัฐวิสาหกิจ รองลงมาพนักงานบริษัทเอกชน และส่วนใหญ่มาเที่ยวชมชนหาครีน มากกว่าหนึ่งครั้ง จุดประสงค์หลักในการมาเที่ยวคือ มาสัมผัสบรรยากาศฟูลมูล ปาร์ตี้และชมหาดทรายที่มีความสวยงามตามธรรมชาติ รองลงมาคือเที่ยวสถานเริงรมย์

2. ข้อมูลด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวบริเวณชมชนหาครีน

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับย่าน

สถานที่ที่นักท่องเที่ยวสนใจเที่ยวบริเวณชมชนหาครีน คือ บริเวณชายหาด รองลงมาคือ ย่านการค้าและสถานเริงรมย์ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่คิดว่าควรจัดให้มีการส่งเสริมกิจกรรม เช่น จัดนิทรรศการเทศกาลงานฟูลมูล ปาร์ตี้และควรจัดที่บริเวณชายหาดรีน ส่วนปัญหาที่นักท่องเที่ยวพบเห็นเกี่ยวกับย่านและที่รวมกิจกรรมบริเวณชมชนหาครีนคือ สภาพแวดล้อมและมลภาวะ รองลงมาคือความแออัดของย่านการค้าและย่านที่พักอาศัย ส่วนบริเวณที่นักท่องเที่ยวคิดว่าควรมีการปรับปรุงคือ บริเวณชายหาดรีน รองลงมาคือ งานฟูลมูล ปาร์ตี้ และย่านการค้าสถานเริงรมย์

2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับที่ว่างโล่ง

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ใช้บริการชายหาดเป็นสถานที่สำหรับ มาสัมผัสบรรยากาศฟูลมูล ปาร์ตี้ และชมหาดทรายที่มีความสวยงามตามธรรมชาติ ส่วนใหญ่คิดว่าสวนสาธารณะไม่เพียงพอต่อความต้องการควรจัดให้มีสวนสาธารณะ บริเวณชายหาดรวมทั้งพรุหาดรีน และเห็นด้วยถ้าจะพัฒนาพื้นที่บริเวณชายหาดรีน เนินเขาทางด้านทิศเหนือ และทิศใต้ให้เป็นเป็นประโยชน์มากขึ้น เพื่อเป็นการรองรับนักท่องเที่ยว โดยสิ่งประกอบบริเวณสำหรับสวนสาธารณะนักท่องเที่ยวต้องการให้มีถังขยะ ไม้ นั่งพักผ่อน ศาลาที่พักมากที่สุด รองลงมาคือห้องน้ำ-ส้วม

3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับเส้นทางสัญจร

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางมาบริเวณชุมชนหาดรีน โดยรถโดยสารประจำทาง รองลงมา เป็นรถยนต์ส่วนตัว ปัญหาที่นักท่องเที่ยวประสบเกี่ยวกับการใช้เส้นทางสัญจรเพื่อการท่องเที่ยวคือ ถนนค่อนข้างคับแคบ รองลงมาคือการจราจรติดขัด และปัญหาที่จอดรถไม่เพียงพอ โดยส่วนประกอบบริเวณสำหรับเส้นทางสัญจรเพื่อการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่คิดว่าควรมีป้ายบอกข้อมูล ศาลาที่พัก ต้นไม้ ถังขยะ พุ่มไม้ ป้ายบอกทาง มากที่สุด

4. ความคิดเห็นเกี่ยวกับที่หมายตา

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ที่มาเที่ยวบริเวณชุมชนหาดรีน ไม่มีจุดสังเกต หรือที่หมายตาบริเวณชุมชนหาดรีนและสัญลักษณ์ของชุมชนหาดรีนที่มองเห็นได้อย่างชัดเจน คือบรรยากาศฟูลมูล ปาร์ตี้ และรองลงมาคือสถานเริงรมย์

5. ความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งก่อสร้างและสิ่งอำนวยความสะดวก

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่คิดว่าสิ่งก่อสร้างและสิ่งอำนวยความสะดวกที่ควรจะมีเพิ่มขึ้นเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวคือ ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว สโมสรกีฬาทางน้ำ ห้องน้ำสาธารณะ ร้านค้า 1 ผลิตภัณฑ์ 1 ตำบล ต้นไม้ ถังขยะ รองลงมาคือ ศาลาพักนักท่องเที่ยว ป้อมยาม ป้ายบอกข้อมูล ชุม โฆษณา ส่วนรูปแบบของสิ่งก่อสร้างและสิ่งประกอบบริเวณที่มีอยู่เดิมและสร้างขึ้นใหม่ควรปรับปรุง ให้เข้ากับรูปแบบกิจกรรมของท้องถิ่น

5.1.5.3 ความคิดเห็นของประชาชนในท้องถิ่น

1. ข้อมูลทั่วไปของประชากรในท้องถิ่น

ประชาชนส่วนใหญ่เป็นเพศชายร้อยละ 71.7 และอายุ 25-35 ปี รองลงมาอายุ 35-50 ปี วุฒิการศึกษาส่วนใหญ่ระดับอาชีวศึกษา หรือเทียบเท่า รองลงมาคือ สูงกว่าปริญญาตรี อาชีพส่วนใหญ่เป็นพนักงานบริษัทเอกชน รองลงมาคือ อาชีพรับราชการ รัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 18.8 ส่วนใหญ่อาศัยในชุมชนหาดรีนเป็นระยะเวลา 11-15 ปี มากที่สุด รองลงมาคือมากกว่า 1 - 5 ปี และ ต่ำกว่า 1 ปี มีรายได้ต่อเดือน 5,001-10,000บาท รองลงมาคือต่ำกว่า 5,000 บาท

2. ข้อมูลด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับวิถีชีวิต ความต้องการของชุมชน ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาภูมิทัศน์เมืองเพื่อการท่องเที่ยว

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับย่าน

ประชาชนส่วนใหญ่ใช้บริเวณชายหาดรีนเป็นที่รวมกิจกรรม รองลงมาคือบริเวณสวนสาธารณะ ส่วนใหญ่คิดว่าย่านการค้าและที่พักนักท่องเที่ยวมีความหนาแน่นปานกลาง ส่วนใหญ่เห็นด้วยที่จะให้มีการจัดการระเบียบบาร์และสถานเริงรมย์ริมถนนหาดรีน ส่วนปัญหาที่ประชาชนส่วนใหญ่พบเห็นเกี่ยวกับย่านและที่รวมกิจกรรมคือ สภาพแวดล้อมและมลภาวะ รองลงมาคือความแออัดของย่านการค้าและย่านพักอาศัย ส่วนปัญหาอันดับสุดท้ายคือ กิจกรรมต่างๆไม่มีการแบ่งแยกกันอย่างชัดเจน

2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับที่ว่างโล่ง

ประชาชนบริเวณชุมชนหาดรีน ส่วนใหญ่คิดว่าที่ว่างโล่งสำหรับพักผ่อน บริเวณชุมชนหาดรีนไม่เพียงพอ ส่วนใหญ่คิดว่าลานกิจกรรมที่เป็นแหล่งบริการชุมชนไม่เพียงพอต่อความต้องการ ส่วนใหญ่คิดว่าสวนสาธารณะไม่เพียงพอต่อความต้องการ ส่วนใหญ่คิดว่าสนามเด็กเล่นไม่เพียงพอต่อความต้องการ ส่วนใหญ่เห็นด้วยที่จะพัฒนาบริเวณโดยรอบพรุหาดรีนเป็นลานกิจกรรมสวนสาธารณะและแหล่งชุมชน โดยสิ่งประกอบบริเวณที่ประชาชนส่วนใหญ่ต้องการให้มีบริเวณสวนสาธารณะ ห้องน้ำ-ส้วมสาธารณะ รองลงมาคือศาลาที่พัก

3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับเส้นทางสัญจร

ประชาชนส่วนใหญ่ใช้รถจักรยานยนต์เป็นพาหนะเดินทางบริเวณชุมชนหาดรีน รองลงมาคือ การเดินเท้า ปัญหาที่ประชาชนในพื้นที่ส่วนใหญ่ประสบเกี่ยวกับการใช้เส้นทางสัญจรคือ ถนนค่อนข้างแคบ รองลงมาคือการจราจรติดขัด และคิดว่าที่จอดรถไม่เพียงพอ ส่วนสิ่งประกอบบริเวณที่ประชาชนส่วนใหญ่ต้องการให้มีสำหรับเส้นทางสัญจรคือ ถังขยะ รองลงมาคือ พุดบาทและม้านั่งพักผ่อน

4. ความคิดเห็นเกี่ยวกับที่หมายตา

ประชาชนในพื้นที่ไม่มีจุดสังเกตหรือที่หมายตาบริเวณชุมชนหาดรีน และสัญลักษณ์ของชุมชนหาดรีน แต่ที่มองเห็นได้อย่างชัดเจนคือ บรรยากาศฟูลมุด ปาร์ตี้และรองลงมาคือ สถานเริงรมย์บริเวณชายหาดรีน

5. ความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งก่อสร้างและสิ่งอำนวยความสะดวก

ประชาชนในพื้นที่ส่วนใหญ่คิดว่าสิ่งก่อสร้างและสิ่งอำนวยความสะดวกบริเวณที่ควรจะมีเพิ่มขึ้นคือ ห้องน้ำ-ส้วมสาธารณะ ป้ายบอกข้อมูล ถังขยะ รองลงมาคือ ศูนย์บริการนักท่องเที่ยวและศาลาพักผ่อนนักท่องเที่ยว ส่วนรูปแบบของสิ่งก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกประชาชนส่วนใหญ่คิดว่าควรปรับปรุงให้เข้ากับรูปแบบท้องถิ่น

5.2 การอภิปรายผล

การพัฒนาภูมิทัศน์เมืองเพื่อการท่องเที่ยวชุมชนหาดรีน อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยการศึกษาสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ศึกษาพฤติกรรมของชุมชนและนักท่องเที่ยวเพื่อเสนอเป็นแนวทางในการพัฒนาภูมิทัศน์ประกอบด้วยบทฤษฎีในบทที่ 2 จากผลการศึกษาและวิจัยพบว่า มีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปรายดังนี้

สภาพแวดล้อมของพื้นที่พบว่า ชุมชนหาดรีนเป็นที่ราบลุ่ม มีรูปร่างโค้งยาวขนาดพื้นที่ประมาณ 4 ตารางกิโลเมตร สำหรับพื้นที่ขอบเขตที่ศึกษา 2.5 ตารางกิโลเมตร เลียบชายหาดรีนนอก ซึ่งมีลักษณะเป็นชายหาดทรายขาวละเอียด โอบล้อมด้วยทิวเขาสูงทางทิศตะวันตกเหนือและทางทิศใต้สภาพพื้นที่ค่อนข้างเอียงลาดลงสู่ชายฝั่งทะเลทางทิศตะวันออกตรงกลางพื้นที่เป็นที่ลุ่มต่ำเรียกว่า พรุหาดรีน เป็นแหล่งน้ำจืดขนาดใหญ่

5.2.1 รูปแบบของย่าน

จากการศึกษาพบว่าย่านประสบปัญหาดังนี้

1. ย่านพาณิชยกรรม และย่านสถานเริงรมย์ จะอยู่ปะปนกันริมถนนมีความหนาแน่นกันค่อนข้างมาก การสัญจรไม่สะดวกบางช่วงและบริเวณทางเดินได้มีการติดตั้งป้ายร้านค้าขาดการควบคุมทำให้ทำลายจินตภาพของเมือง กิจกรรมมีการแบ่งแยกกันอย่างชัดเจน
2. ย่านโรงแรม และที่พักนักท่องเที่ยวพบปัญหาบริเวณหาดรีน ซึ่งที่พักมีความหนาแน่นมากอยู่ปะปนกับย่านพาณิชยกรรม ลักษณะอาคารรูปด้านสี่เหลี่ยม และวัสดุขาดเอกลักษณ์ของท้องถิ่น

เดชา บุญค้ำ (2531 : 4.3, 4.4) ได้กล่าวไว้ว่า การปรับปรุงสารรูปย่านเพื่อเสริมสภาพแวดล้อมของเมือง อาจใช้การควบคุมโดยการออกข้อบังคับมาควบคุมเฉพาะย่านได้ เช่น ควบคุมรูปแบบของป้ายการค้า และป้ายโฆษณาต่างๆ จะต้องกำหนดความสูงตำแหน่งที่ตั้ง และรูปแบบข้อความ ควบคุมรูปแบบของสิ่งก่อสร้างอื่นๆไม่ว่าจะเป็นรั้ว กำแพง ป้ายชื่อ ม้านั่ง เสาไฟฟ้า จะต้องมีการออกแบบให้กลมกลืนกัน และสื่อถึงความเป็นเอกลักษณ์ของย่านนั้นด้วย ในการปรับปรุงย่านนี้จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือร่วมใจจากผู้อยู่อาศัยด้วยจึงประสบความสำเร็จ โดยชี้แจงให้ผู้อยู่อาศัยให้ทราบถึงผลดีและประโยชน์ที่เกิดขึ้น

5.2.2 รูปแบบของที่ว่างโล่ง

จากการศึกษาพบว่าที่ว่างโล่งประสบปัญหาดังนี้

ที่ว่างโล่ง ซึ่งประกอบไปด้วยสวนหย่อม ลานกิจกรรม ลานเอนกประสงค์ บ่อน้ำ สระน้ำ แม่น้ำลำคลองที่มีอยู่ตามธรรมชาติ

สวนหย่อม เป็นส่วนที่ตกแต่งเมืองให้เกิดความสวยงามเป็นระเบียบเรียบร้อย เป็นส่วนที่เพิ่มพื้นที่สีเขียว เพิ่มความร่มรื่น ให้กับถนนและทางเท้าบริเวณชุมชนหาดรีนไม่มีการตกแต่งสวนหย่อมบริเวณทางเท้า หรือสี่แยกบริเวณย่านการค้า ไม่มีการเว้นพื้นที่สำหรับเปิดโล่งระหว่างอาคารเพื่อลดความแออัด คู่มือพัฒนาการท่องเที่ยวด้านกายภาพ (2540 : 22) ได้กล่าวถึงข้อพิจารณาในการปรับปรุงสวนหย่อมดังนี้ ความกลมกลืนกับสภาพแวดล้อมโดยรวม ความกลมกลืนกับทางสัญจรของเมือง การพิจารณาในการใช้งาน ความสะดวกในการบำรุงรักษา บริเวณชุมชนหาดรีนยังขาดพื้นที่สำหรับเป็นลานกิจกรรม สถานที่พบปะสังสรรค์ สวนสาธารณะสำหรับพักผ่อนหย่อนใจ หรือเป็นที่รวมของผู้คน นักท่องเที่ยว หรือพื้นที่ที่แสดงศิลปวัฒนธรรมของชุมชน

พหุหาดรีน เป็นที่ว่างโล่งที่มีอยู่ตามธรรมชาติแต่ยังขาดการพัฒนาไปในทิศทางที่เหมาะสมทำให้ประชาชนในท้องถิ่นและนักท่องเที่ยวไม่สามารถเข้าไปใช้ประโยชน์กันอย่างเต็มที่ มีการบุกรุกพื้นที่สาธารณะ คู่มือการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวด้านกายภาพ (2540 : 22) ได้กล่าวถึงข้อพิจารณาในการปรับปรุงลานกิจกรรมและลานเอนกประสงค์ดังนี้ แยกกิจกรรมและการสัญจรที่เหมาะสม การเลือกใช้วัสดุปูพื้นพิจารณาถึงการเข้าถึงของรถบริการ คำนึงถึงการระบายน้ำ การจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ม้านั่ง น้ำดื่ม บ่อน้ำ ไฟแสงสว่าง

5.2.3 รูปแบบของเส้นทางสัญจร

จากการศึกษาพบว่าเส้นทางสัญจรประสบปัญหาดังนี้

1. ถนนสายหลัก คือถนนหาดรีน ยังขาดการควบคุมการก่อสร้างอาคารสองฝั่งถนนทำให้อาคารสร้างชิดเขตทางไม่มีระยะถอยร่น ใช้เขตทางเป็นที่จอดรถทำให้เกิดอุบัติเหตุได้ง่าย ถนนหาดรีน (ถนนเลียบหาดรีน) มีเขตทางแคบและขาดการควบคุมการก่อสร้าง บริเวณริมถนนทั้ง 2 ด้านเป็นที่จอดรถจักรยานยนต์ทำให้จราจรติดขัดมาก โดยเฉพาะในช่วงค่ำมีนักท่องเที่ยวมาจับจ่ายซื้อของจำนวนมาก ทางเดินเท้าบริเวณถนนหาดรีน จะเนืองแน่นไปด้วยผู้คน เพราะนักท่องเที่ยวจะเดินจับจ่ายซื้อของและเที่ยวสถานเริงรมย์ คู่มือพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวด้านกายภาพ (2540:27) กล่าวว่า การสร้างทัศนียภาพเข้าสู่เมืองอาจทำได้โดยการใช้วัสดุพืชพันธุ์ การใช้ป้ายแสดงการต้อนรับ การทำซุ้มประตู เป็นต้น การมีขนาดของถนนที่เหมาะสมกับปริมาณการสัญจรคำนึงถึงความสะดวกและความปลอดภัย ความสวยงามในแนวถนน เฉลียง บุญคำ (2531:6,7-6,9) ได้กล่าวถึงการให้ข้อมูลข่าวสารในเส้นทางจะต้องมีการประชาสัมพันธ์กับนักท่องเที่ยวตลอดทางสม่ำเสมอด้วยระบบป้ายหรือด้วยวิธีอื่นๆเพื่อช่วยบอกทิศทางและระยะทางให้กับนักท่องเที่ยว

2. ที่จอดรถ บริเวณชุมชนหาดรีนมีที่จอดรถน้อยมาก ลานจอดรถสาธารณะก่อนถึงทางลงหาดสาธารณะไม่ได้รับการพัฒนาเป็นลานคอนกรีตโล่งร้อนไม่มีต้นไม้ปกคลุม นักท่องเที่ยวไม่นิยมมาจอดรถบริเวณนี้ คู่มือพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวด้านกายภาพ (2540:113) สิ่งที่ควรคำนึงถึงในการจัดที่จอดรถ การจัดวางแนวและตำแหน่งของการจอดรถ การจัดทางเข้าออก วัสดุผิวลานจอดรถเช่น คอนกรีต แอสฟัลท์บล็อก เป็นต้น

5.2.4 รูปแบบของที่หมายตา

จากการศึกษาพบว่าที่หมายตาประสบปัญหาดังนี้

ประติมากรรมที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะ ไม่ชัดเจนและไม่โดดเด่นเท่าที่ควร มีสภาพทรุดโทรมขาดการดูแลและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

บริเวณชายหาดรีนนอกนับเป็นทิวทัศน์ที่สำคัญของชุมชนหาดรีนที่สามารถมองเห็นทัศนียภาพมุมกว้างระยะไกลของอ่าวหาดรีนและเกาะในทะเล พื้นที่หลังหาดถูกกำหนดไว้เป็นแนวกันชนห้ามปลูกอาคารและถัดเข้าไปสร้างได้เฉพาะอาคารชั้นเดียวขนาดเล็ก สวนมะพร้าวและพืชพันธุ์ริมหาดบางส่วนจึงได้รับการอนุรักษ์ไว้คงสภาพค่อนข้างเป็นธรรมชาติอยู่มาก ระหว่างพื้นที่ชายหาดและหลังหาดตอนในมีทางลงหาดสาธารณะอยู่แค่แห่งเดียวทำให้ขาดความต่อเนื่องทางภูมิทัศน์กับพื้นที่ด้านใน

เดชา บุญค้ำ (2531:7,3) ได้กล่าวถึงการเสริมที่หมายตาให้ชัดเจนด้วยการพยายามไม่ให้มีสิ่งก่อสร้างหรือต้นไม้มาปิดบังที่หมายตาควรทำการตัดแต่งกิ่งก้านรูปทรงของต้นไม้และการส่งเสริมให้ชัดเจนด้วยการเพิ่มฉากหลังด้วยการปลูกต้นไม้ด้านหลังเป็นกรอบของภาพการชว่นำสายตาไปสู่จุดสนใจด้วยแนวต้นไม้หรือทางเดิน

5.2.5 รูปแบบของสิ่งก่อสร้างและสิ่งประกอบบริเวณ

จากการศึกษาพบว่าสิ่งก่อสร้างและสิ่งประกอบบริเวณประสบปัญหาดังนี้

ขาดศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ปัจจุบันบริเวณหาดรีน เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีนักท่องเที่ยวมาท่องเที่ยวมากที่สุดของเกาะพะงัน นักท่องเที่ยวที่เข้ามาแล้วก็จะแยกย้ายไปตามจุดต่างๆ โดยไม่มีศูนย์กลางที่จะเป็นที่รวมของข้อมูลข่าวสาร ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของที่พักบนเกาะการเดินทางและกิจกรรมต่างๆที่จัดขึ้นบนเกาะ เดชา บุญค้ำ (2531:8,3) กล่าวว่าไว้ว่ารูปแบบของอาคารควรคำนึงถึงรูปแบบทางสถาปัตยกรรมท้องถิ่นข้างเคียง เพื่อให้เกิดความกลมกลืนต่อเนื่องกันและในการออกแบบก็ควรคำนึงถึงสภาพอากาศท้องถิ่นด้วย ประชาชนในท้องถิ่นยังขาดพื้นที่เป็นศูนย์รวมสำหรับทำกิจกรรมและสันทนาการเช่น สโมสรกีฬาทางน้ำ ร้านค้า 1 ผลิตภัณฑ์ 1 ตำบลเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับคนในชุมชน

ศาลาที่พักนักท่องเที่ยวบริเวณหาดรีนนอก และบริเวณใกล้เคียงมีสภาพทรุดโทรม ไม่ได้รับการดูแล มีจำนวนน้อยมากและ สิ่งประกอบบริเวณ ม้านั่ง โต๊ะ เก้าอี้ ส่วนใหญ่เป็นของเอกชน

ป้ายบอกสถานที่บางแห่งชำรุดไม่มีความเป็นเอกลักษณ์ของเมือง ซึ่งควรจะปรับปรุงให้มีรูปแบบและมาตรฐานเดียวกัน คู่มือพัฒนาและออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (2541:68) ได้กล่าวว่า ป้ายบอกสถานที่ควรเน้นที่ความเรียบง่ายมีความเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น ใช้วัสดุที่หาได้ง่ายในพื้นที่และทนทานต่อสภาพอากาศ บำรุงรักษาได้ง่าย ซึ่งสอดคล้องกับ เฉชา บุญคำ (2531:12,11-12,12) กล่าวถึงหน้าที่หลักของป้ายคือ การสื่อสารข้อมูลการออกแบบควรมีความชัดเจน เห็นง่าย ตัวป้ายควรมีลักษณะเรียบง่าย เป็นตัวอักษร โครงสร้างของป้ายอาจทำรายละเอียดให้แสดงถึงลักษณะวัฒนธรรมของสถานที่ก็ได้

ป้ายบอกข้อมูลข่าวสาร ขาดการดูแลรักษามีสภาพชำรุดทรุดโทรม รูปแบบไม่มีความเป็นเอกลักษณ์ของเมือง มีรูปแบบที่หลากหลายอยู่ในตำแหน่งที่ไม่เหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับ เฉชา บุญคำ (2531:12,13) ได้กล่าวถึงการติดตั้งป้ายควรคำนึงถึงตำแหน่งใดหรือป้ายนั้นควรมองเห็นภาพอะไรบ้าง และควรคำนึงถึงความแข็งแรงคงทนต่อสภาพอากาศและไม่ควรขัดแย้งกับสภาพแวดล้อมโดยรวม

ป้ายโฆษณา มีการติดตั้งป้ายโฆษณาต่างๆตามทางเดินพบมาในย่านพาณิชย์กรรม ติดตั้งไม่เป็นระเบียบรกรุงรัง ขาดการควบคุมที่ดี เฉชา บุญคำ (2531:8,12-8,13) กล่าวไว้ว่าควรออกกฎข้อบังคับในการติดตั้งป้าย เพื่อแก้ไขปัญหาความรกตาของป้ายโฆษณาในภูมิทัศน์เมืองเช่น การห้ามติดตั้งในบริเวณย่านประวัติศาสตร์ และควบคุมขนาดและชนิดของป้ายที่จะทำการติดตั้ง และกำหนดรูปแบบตำแหน่งที่ติดตั้งป้ายโฆษณาให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม

ถึงขยะ ไม่เพียงพอต่อความต้องการ รูปแบบไม่มีเอกลักษณ์ของเมืองควรทำการออกแบบถังขยะควรมีรูปแบบที่กลมกลืนเป็นส่วนหนึ่งของทางเดิน เป็นสิ่งประดับสวยงาม ออกแบบให้เข้ากับสิ่งประกอบภูมิทัศน์อื่นๆ วัสดุทนทานต่อการใช้งาน การจัดวางต้องไม่เกะกะ กีดขวางการจราจรและต้องเข้าถึงได้ง่ายด้วย

ไฟฟ้า แสงสว่าง รูปแบบของโคมไฟไม่มีเอกลักษณ์ของเมือง บางแห่งมีสภาพชำรุดทรุดโทรมมาก ควรทำการปรับปรุงรูปแบบของโคมไฟให้มีเอกลักษณ์และเข้ากับเมือง สอดคล้องกับ เฉชา บุญคำ (2531:12,27) ได้กล่าวถึงการเลือกใช้โคมไฟต้องคำนึงถึงระดับความสูงต่ำของดวงโคม รูปร่างลักษณะต่างๆ ต้องคำนึงถึงการใช้งาน ความกลมกลืนกับสิ่งประกอบภูมิทัศน์ ความทนทานการดูแลรักษาอายุการใช้งานและราคา

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยเรื่อง การพัฒนาภูมิทัศน์เมืองเพื่อการท่องเที่ยวชุมชนหาดรีน อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะ ในการพัฒนาภูมิทัศน์เพื่อการท่องเที่ยว ในรูปแบบ ของย่าน

ย่านชายหาดรีนบริเวณเชิงเขาทั้งทางด้านทิศเหนือและทิศใต้ ซึ่งทางด้านทิศเหนือมีการพัฒนาพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวให้เป็นที่แสดงสินค้า หนึ่งผลิตภัณฑ์ หนึ่งตำบลของชุมชนหาดรีน ออกแบบเป็นโคมโชนขนาดใหญ่ เพื่อเปิดมุมมองของทิวทัศน์ในมุมสูงของทะเล และชายหาดรีน สำหรับทางด้านทิศใต้ของชายหาดรีนมีการพัฒนาพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวให้เป็นจุดชมวิว ซึ่งเป็นจุดชมทัศนียภาพมุมกว้างของชุมชนหาดรีน เชิงเขาส่วนนี้เป็นแหลมหาดรีนที่ยื่นออกไปในทะเล ก่อนข้างลึกและมุมสูง เป็นมุมมองทัศนียภาพที่ดึงดูดหนึ่งของเกาะพะงัน เพราะนอกจากมองเห็นเกาะพะงันทั่วทั้งพื้นที่เกาะแล้วยังสามารถมองเห็นทิวทัศน์ของเกาะสมุย ในระยะใกล้และชัดที่สุดอีกด้วย รูปแบบการออกแบบทั้งสองพื้นที่ชายหาดรีนต้องมีเอกลักษณ์เฉพาะของพื้นที่ชุมชน มีการส่งเสริมพื้นที่บริเวณนี้โดยจัดกิจกรรม ประชาสัมพันธ์ ให้เอกชนเข้ามามีส่วนร่วม เช่น ร้านขายของที่ระลึก ร้านอาหารเครื่องดื่ม ปรับปรุงสิ่งประกอบภูมิทัศน์เช่น ชุ้มศาลาที่พักคอย ห้องน้ำ-ส้วม ม้านั่ง เสาไฟฟ้า และต้นไม้ ให้มีศาลาพักผ่อน รวมทั้งการสัญจรที่สะดวกในการเดินทางที่จอดรถที่มีความปลอดภัยและเพียงพอ

ย่านพาณิชยกรรม ให้ควบคุมแนวอาคารและระยะต่างๆ โดยยึดถือตามกฎกระทรวงฉบับที่ 22 (2532) และพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ.2522 กฎข้อบังคับห้ามตั้งขายของรुकค้า บริเวณทางเดิน ห้ามติดตั้งป้ายโฆษณา และควบคุมติดตั้งป้ายร้านค้า เพิ่มสิ่งประกอบบริเวณได้แก่ ถังขยะ ป้ายบอกตำแหน่ง และป้ายบอกระยะทาง

2. ข้อเสนอแนะ ในการพัฒนาภูมิทัศน์เพื่อการท่องเที่ยว ในรูปแบบ ของที่ว่างโล่ง ปรับปรุงพื้นที่บริเวณพรุหาดรีนให้เป็นสวนสาธารณะและลานกิจกรรมกลางแจ้ง บริเวณชายหาดรีนพัฒนาพื้นที่เป็นลานกิจกรรมขนาดใหญ่เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวแห่งใหม่ โดยมีประติมากรรมสัญลักษณ์ของควงจันทร์ ที่เปล่งประกายเต็มดวง ซึ่งเป็นกิจกรรมของบรรยากาศฟูลมูน ปาร์ตี้ ในวันขึ้น 15 ค่ำ ของทุกเดือน ให้มีที่นั่งพักผ่อนเพียงพอ ปลูกต้นไม้ เพื่อเพิ่มร่มเงาให้กับบริเวณ สิ่งประกอบบริเวณได้แก่ ถังขยะ ป้ายบอกตำแหน่ง ป้ายบอกระยะทาง

3. ข้อเสนอแนะ ในการพัฒนาภูมิทัศน์เพื่อการท่องเที่ยว ในรูปแบบ ของเส้นทางสัญจร พัฒนาภูมิทัศน์บนถนนสายประธาน และถนนสายหลักให้มีความกว้างเขตทาง 16-20 เมตร

สามารถปลูกต้นไม้ริมถนนใหญ่ เพื่อเน้นความสำคัญ และเน้นทางเข้าแหล่งท่องเที่ยวสร้างความต่อเนื่องระหว่างภูมิทัศน์ของพื้นที่ต่างๆ ให้ร่มเงา ลดความแข็งกระด้าง

ปรับปรุงทางลงหาดสาธารณะที่มีอยู่ เชิญชวนและสร้างความร่วมมือกับเจ้าของที่ดินเอกชน เพื่อสร้างทางลงหาดสาธารณะ เพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงของภูมิทัศน์ระหว่างชายหาดกับพื้นที่ตอนใน สร้างบรรยากาศถนนท่องเที่ยวให้กับถนนหาดรีน

ปรับปรุงที่จอดรถบริเวณพุดหาดรีนก่อนถึงทางลงหาดสาธารณะ เพิ่มที่จอดรถบริเวณพุดหาดรีน บริเวณถนนหาดรีน เพิ่มทางเดินรถจักรยานสำหรับนักท่องเที่ยวและประชาชนในพื้นที่

4. ข้อเสนอแนะ ในการพัฒนาภูมิทัศน์เพื่อการท่องเที่ยว ในรูปแบบที่หมายตา

พัฒนาพื้นที่บริเวณชายหาดรีน ปรับปรุงบริเวณพุดหาดรีน โดยให้มีศูนย์บริการนักท่องเที่ยวเป็นที่หมายตา

5. ข้อเสนอแนะ ในการพัฒนาภูมิทัศน์เพื่อการท่องเที่ยว ในรูปแบบของสิ่งก่อสร้าง และสิ่งประกอบบริเวณ

สิ่งก่อสร้าง

เสนอสร้างศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ร้านค้า หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ศูนย์กิจกรรมกลางแจ้ง จุฑชมวิว เพิ่มจำนวนห้องน้ำสาธารณะให้มีความสะอาดและเพียงพอต่อความต้องการ

สิ่งประกอบบริเวณ

รูปแบบของม้านั่งต้องสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมมีความแข็งแรง ติดตั้งในตำแหน่งที่เหมาะสมและมีจำนวนเพียงพอ

ป้ายบอกสถานที่ควรเน้นที่ความเรียบง่าย มีความเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น ใช้วัสดุที่หาได้ง่ายในพื้นที่และทนทานต่อสภาพอากาศ บำรุงรักษาได้ง่าย

การสื่อสารข้อมูลการออกแบบ ควรมีความชัดเจน เห็นง่าย ตัวป้ายควรมีลักษณะเรียบง่าย เป็นตัวอักษร โครงสร้างของป้ายอาจทำรายละเอียดให้แสดงถึงลักษณะและวัฒนธรรมของสถานที่ก็ได้

ป้ายบอกข้อมูลข่าวสาร ป้ายควรคำนึงถึงตำแหน่งและข่าวสารนั้นๆ ต้องการส่งให้ผู้ใดในขณะที่ยืนอยู่ในตำแหน่งใด หรือจากป้ายนั้นควรมองเห็นภาพอะไรบ้าง และควรคำนึงถึงความแข็งแรงคงทนต่อสภาพอากาศและไม่ควรขัดแย้งกับสภาพแวดล้อมโดยรวม

ป้ายโฆษณา ควรออกกฎข้อบังคับในการติดตั้งป้ายเพื่อแก้ไขปัญหาความรกตาของป้ายโฆษณาในภูมิทัศน์ของเมืองเช่น การห้ามติดตั้งหรือรูก่้าในพื้นที่สาธารณะหรือกีดขวางเส้นทางสัญจร และควรหาขนาดและชนิดของป้ายที่จะทำการติดตั้ง และกำหนดรูปแบบตำแหน่งที่ติดตั้งป้ายโฆษณาให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมโดยรวม

ดังนั้น ควรมีรูปแบบที่กลมกลืนเป็นส่วนหนึ่งของทางเดิน เป็นสิ่งประดับสวยงาม ออกแบบให้เข้ากับสิ่งประกอบภูมิทัศน์อื่นๆ วัสดุทนทานต่อการใช้งาน การจัดวางต้องไม่เกะกะ กีดขวางการจราจรและต้องเข้าถึงได้ง่ายด้วย

ไฟฟ้า แสงสว่าง การเลือกใช้โคมไฟต้องคำนึงถึงระดับความสูงต่ำของดวงโคม รูปร่าง ลักษณะต่างๆ ต้องคำนึงถึงการใช้งาน ความกลมกลืนกับสิ่งประกอบภูมิทัศน์ ความทนทานการดูแลรักษา อายุการใช้งาน และราคา

5.3.2 ข้อเสนอแนะในวิจัยครั้งต่อไป

จากการศึกษาพบว่า ยังมีประเด็นและตัวแปรอื่นๆที่น่าสนใจอีกหลายประการซึ่งไม่สามารถศึกษาได้ทั้งหมดเนื่องจากระยะเวลาจำกัด จึงขอเสนอแนะแนวทางสำหรับการศึกษาในโอกาสต่อไป เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาพื้นที่บริเวณชุมชนหาดรีน อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ดังต่อไปนี้

1. ควรศึกษารูปแบบของกิจกรรมในท้องถิ่นของชุมชนหาดรีน อำเภอเกาะพะงัน เพื่อนำมาเป็นเอกลักษณ์ของชุมชนหาดรีน และสามารถนำรูปแบบไปใช้กับชุมชนอื่นๆของอำเภอเกาะพะงันได้อีกด้วย
2. ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวรอบเกาะพะงันตามถนนสายหลัก (ถนนสายรอบเกาะ) เพื่อให้มีการเชื่อมต่อกันของกิจกรรมการท่องเที่ยวทำให้เกิดจุดดึงดูดขนาดใหญ่สำหรับนักท่องเที่ยว
3. ควรศึกษาศักยภาพของพื้นที่เพื่อจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในรูปแบบของการพักแบบ Home Stay เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่สนใจในวิถีชีวิตของชุมชน และในพื้นที่ใกล้เคียงชุมชนหาดรีน
4. ศึกษาถึงปัญหาที่เกิดขึ้นบริเวณหาดรีนเช่น ร้านอาหารบริเวณริมหาด การจัดวางโต๊ะเก้าอี้ รวมถึงความสะอาดบริเวณริมหาดทราย เพื่อนำมาแก้ปัญหาอย่างยั่งยืนและสร้างจิตสำนึกให้กับชุมชนในการรักษาชายหาดให้มีความเป็นธรรมชาติและคงสภาพดั้งเดิม
5. ควรศึกษาประวัติศาสตร์ความเป็นมาในการดำรงชีวิต รวมถึงศิลปวัฒนธรรมของชาวเกาะพะงันเพื่อจัดตั้งเป็นพิพิธภัณฑ์ของชุมชนและเป็นแหล่งการเรียนรู้แห่งอารยธรรม

รูปแบบการออกแบบ
Concept Design

THESIS 03217220

ศูนย์นิเทศศิลป์

วิทยาลัยการอาชีวศึกษา

จังหวัดสุราษฎร์ธานี

Hatrin
Koh-phangan

Process Design

Roengsak Phethastrakul

KMITL M.I.Ed. architecture Code 48063428

Hatrin

Koh phangan

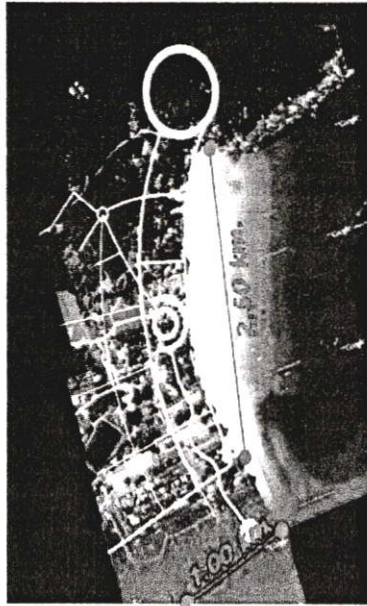
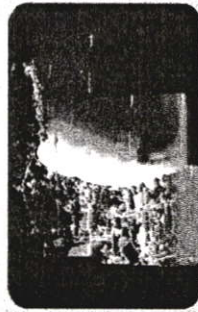
Process Design

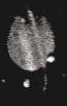
ศูนย์การเตรียม อำเภอเกาะพะงัน

จังหวัดสุราษฎร์ธานี

การเชื่อมตัวของพื้นที่

1. ACCESS LINK การเชื่อมต่อของพื้นที่ไปยังอีกพื้นที่อื่นได้โดยตรงการพิจารณาเส้นทางนั้นต้องโดยตรงที่สุด และการเชื่อมต่อกับพื้นที่ภายนอกต้องสามารถติดต่อได้สะดวก โดยการศึกษาจากเส้นทางที่สามารถเชื่อมต่อได้มากที่สุด

THESIS 03217220

Hatrin
Koh-phangan

Process Design

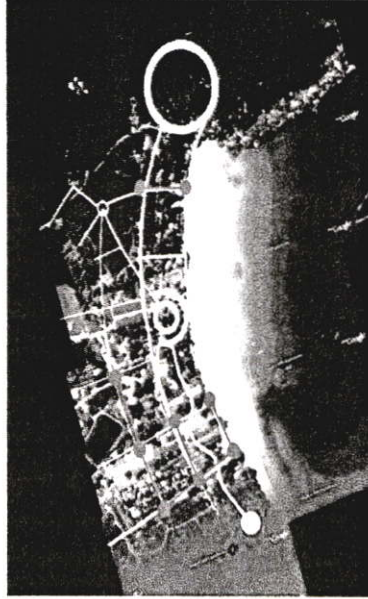
ชุมชนนครินทร์ อ่าวทองหล่อ

จังหวัดสุราษฎร์ธานี

กรมทอมนตใเล้ทาง

2. DESIGNING THE STREET/BLOCK SYSTEM

การกำหนดเส้นทางในรวมถึงการเชื่อมต่อในแนวถนนเดิมและการเช้ก BLOCK
ถนนต่างๆที่เกิดขึ้นในระยะที่เหมาะสม

Roengsak Phethastrakul

KMITL M.I.Ed. architecture Code 48063428

THESIS 03217220

Hatrin
Koh-phangan

Process Design

มนุษยศาสตร์ | อัญมณีศาสตร์ | วิชาสถาปัตยกรรม

จังหวัดสุราษฎร์ธานี

กรมศิลปากร

3. STREET TYPES AND JUNCTION DESIGN

การแบ่งประเภทของถนนในพื้นที่ และการคาดการณ์ปริมาณการจราจรของยานพาหนะที่จะเกิดขึ้นในกิจกรรมต่างๆเพื่อนำมากำหนดขนาดของถนนที่เหมาะสม รวมทั้งการออกแบบทางแยกด้วย ได้แก่

- .พื้นที่วางริมชายฝั่งทะเล
- .พื้นที่สวนพักผ่อน
- .พื้นที่ส่วนราชการ
- .พื้นที่ส่วนอาคารพาณิชย์
- .พื้นที่เขตอนุรักษ์ป่าชายเลน

Roengsak Phethastrakul

KMITL M. Ed. architecture Code 48063428

Process Design

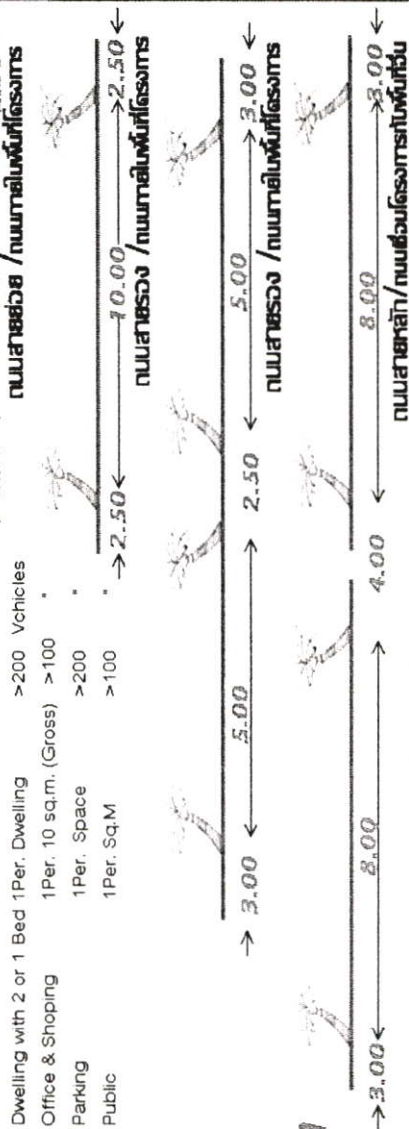
แผนผังกรีน อำเภอเกาะพะลวย

จังหวัดสุราษฎร์ธานี

กรมโยธาธิการ

STREET TYPES AND JUNCTION DESIGN

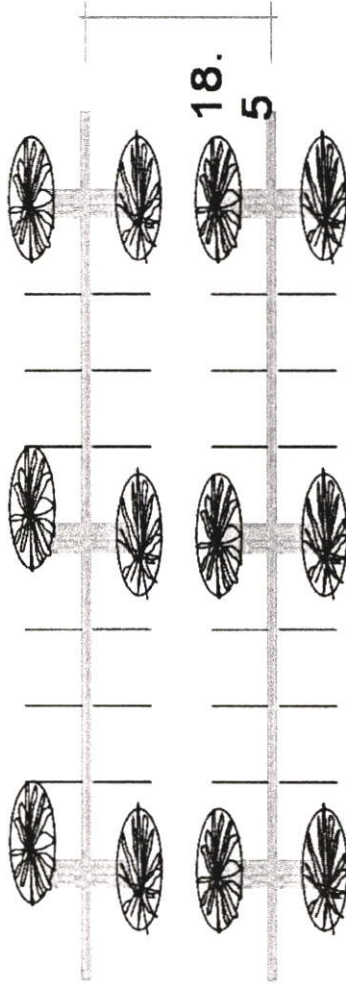
การกำหนดขนาดของถนนและรายละเอียดต่าง ๆ
โดยแบ่งตามประเภทการใช้ที่ดิน

STREET TYPES AND JUNCTION DESIGN

ภาพแสดงการจัดที่จอดรถเพื่อให้ได้ร่มเงา การจัดที่จอดรถแบบนี้ โดยยอมเสียพื้นที่ เพื่อเป็นทางเดินและปลูกต้นไม้อีกส่วนหนึ่งจะทำให้ได้ร่มเงาจากต้นไม้มาปกคลุมเหมาะ กับเมืองชายทะเล จะมีแดดแรง

THESIS 03217220

Hatrin
Koh-phangan

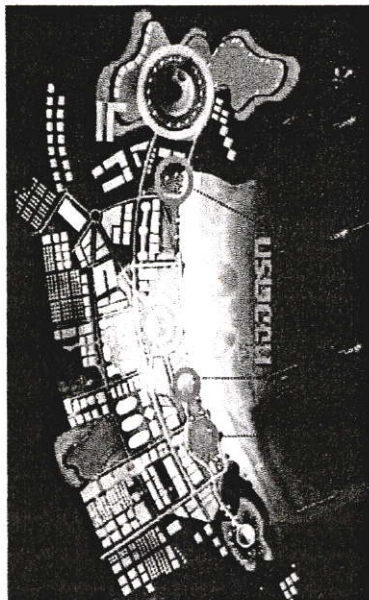
Process Design

ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ
มหาวิทยาลัยสุโขทัย

วิทยาลัยการช่างศิลป์
มหาวิทยาลัยสุโขทัย

มหาวิทยาลัยสุโขทัย

CHECKING BLOCK SIZES

Roengsak Phethastrakul

KMUTT.M.Ed. architecture Code 48063428

THESIS 03217220

Hatrin
Koh-phangan

Process Design

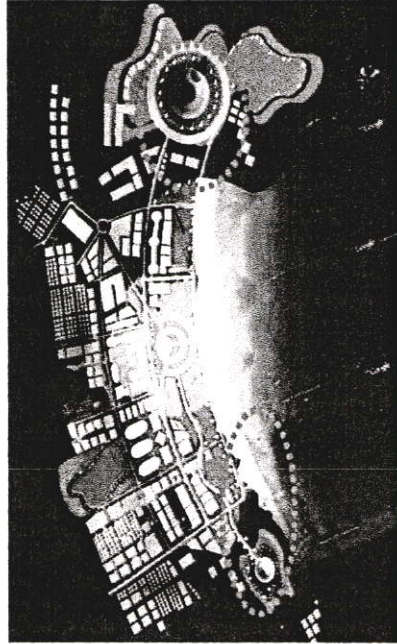
แผนผังที่ดิน วิชาการเพื่อ

จังหวัดสุราษฎร์ธานี

การแบ่งประเภทถนน

STREET TYPES AND JUNCTION DESIGN

ในการพิจารณาจัดวางตำแหน่งทางเดินเท้า ด้วย Magnet "ได้แก่
การส่งเสริมการท่องเที่ยวไว้สู่ชายหาด

Roengsak Phethastrakul

KMITL M. Ed. architecture Code 48063428

THESIS 03217220

ศูนย์เทคโนโลยี

คอมพิวเตอร์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

Hatrin
Koh-phangan

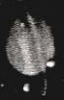

Product Design

Roengsak Phethastrakul

KMITL M. Ed. architecture Code 48063428

THESIS 03217220

Hatrin

Koh-phangan

Product Design

ชุมชนศาสตร์ อำเภอเกาะพะงัน

แนวความคิดการออกแบบ

จังหวัดสุราษฎร์ธานี

CONCEPT DESIGN

การพัฒนาภูมิทัศน์เมืองเพื่อการท่องเที่ยว หมายถึง การพัฒนาพื้นที่ชุมชนหาดรีน โดยปรับปรุง พื้นที่ท่องเที่ยวที่มีอยู่แล้ว ให้ความเรียบร้อยสมบูรณ์ สวยงามและมีประสิทธิภาพตามมาตรฐานที่กำหนด และพัฒนาพื้นที่อื่นๆให้

เหมาะสมกับการท่องเที่ยว
ชุมชนหาดรีน หมายถึง พื้นที่ชุมชนหาดรีน อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีพื้นที่ทั้งสิ้น 820 ไร่

ประชากรท้องถิ่น หมายถึง กลุ่มคนในพื้นที่ที่อาศัยอยู่ในชุมชนหาดรีน ประกอบด้วย ผู้บริหารชุมชน ผู้นำชุมชน และผู้ประกอบการขายของที่ระลึก นักท่องเที่ยว หมายถึง กลุ่มคนที่เดินทางมาท่องเที่ยวในชุมชนหาดรีน ในช่วงเวลาเดือน มกราคม พ.ศ. 2550

Roengsak Phethastrakul

KMITL M.Ed. architecture Code 48063428

THESIS⁰³²¹⁷²²⁰

ชุมชนคาถ์ริม อำเภอกงหรา

แนวความคิดการออกแบบ

จังหวัดสุราษฎร์ธานี

Hatrin
Koh-phangan

Product Design

CONCEPT DESIGN

สภาพแวดล้อมทางกายภาพของชุมชนคาถ์ริม หมายถึง
สภาพแวดล้อมทางกายภาพและวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของประชากรในท้องถิ่น สภาพ
เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมที่เป็นอยู่ในปัจจุบันของชุมชนคาถ์ริม คือ

- ย่าน (District)
- ที่ว่างโล่ง (Nodes)
- เส้นทางสัญจร (Paths)
- ที่หมายตา (Landmarks)
- ขอบเขต (Edges)

Roengsak Phethastrakul

KMUTL M.Ed. architecture Code 48063428

Hatrin

Koh-phangan

Product Design

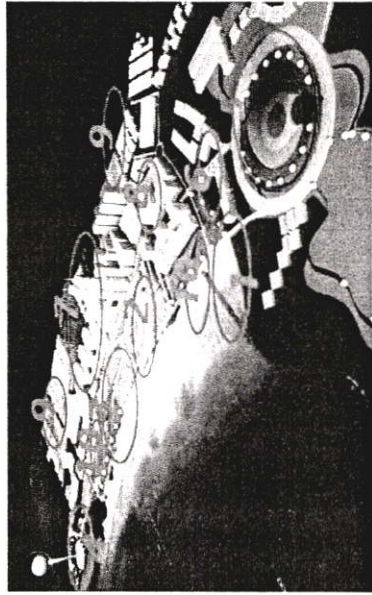
ชุมชนคาครัน อำเภอเกาะพะงัน

การแบ่งโซน

จังหวัดสุราษฎร์ธานี

1. พื้นที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
2. สถานบริการ
3. พื้นที่พักผ่อนหย่อนใจ, ออกกำลังกาย
4. จุดหมายตา (Land Mark)
5. กิจกรรมพักผ่อน สวนหย่อม
6. พื้นที่ส่วนราชการ
7. พื้นที่ส่วนพักอาศัย (อาคารพาณิชย์)
8. พื้นที่ส่วนพักอาศัย (อาคารพาณิชย์ให้เช่า)
9. พื้นที่ส่วนพักอาศัย
10. พื้นที่จอดรถ

ZONING AREA

Roengsak Phethastrakul
KMUTL M. Ed. architecture Code 48063428

THESIS 03217220

Hatrin

Koh-phangan

Product Design

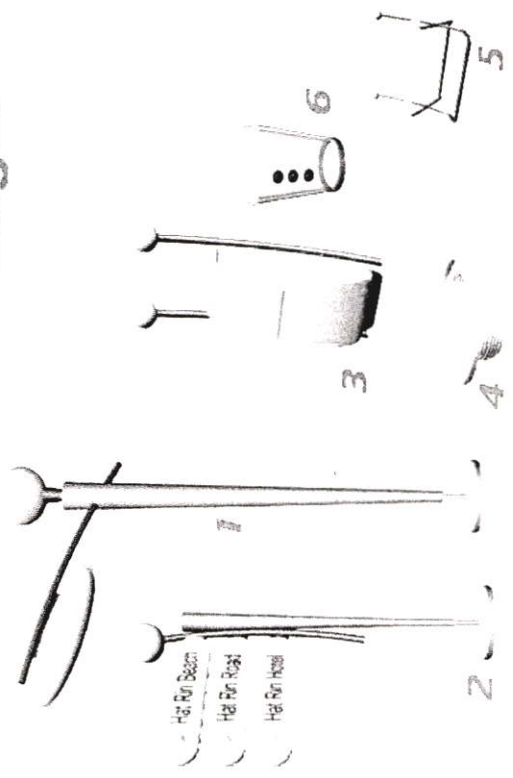
คุณสมบัติเด่น จุดเด่นภาพพิมพ์

การแบ่งรูป

จังหวัดสุราษฎร์ธานี

1. เตาไฟฟ้า
2. ขี้อาบคอกขี้เฒ่า
3. ที่คั้นน้ำเต้าหู้
4. ที่นั่งสวนเต้าหู้
5. ม้านั่งทั่วไป
6. ชั่งชั่ง

Edges

Roengsak Phethastrakul

KMITL M. Ed. architecture Code 48063428

THESIS 03217220

แบบบ้านเรือน ชั่วคราวเกาะพัง

.ภาพรวม

จังหวัดภูเก็ต

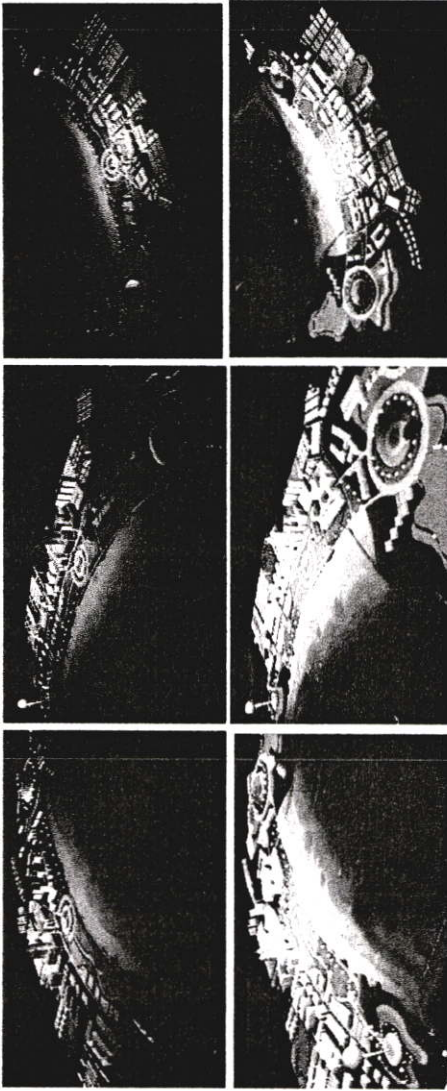
Hatrin

Koh-phangan

Product Design

PERSPECTIVE VIEW

Roengsak Phethastrakul

KMITL M. Ed. architecture Code 48063428

THESIS 03217220

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

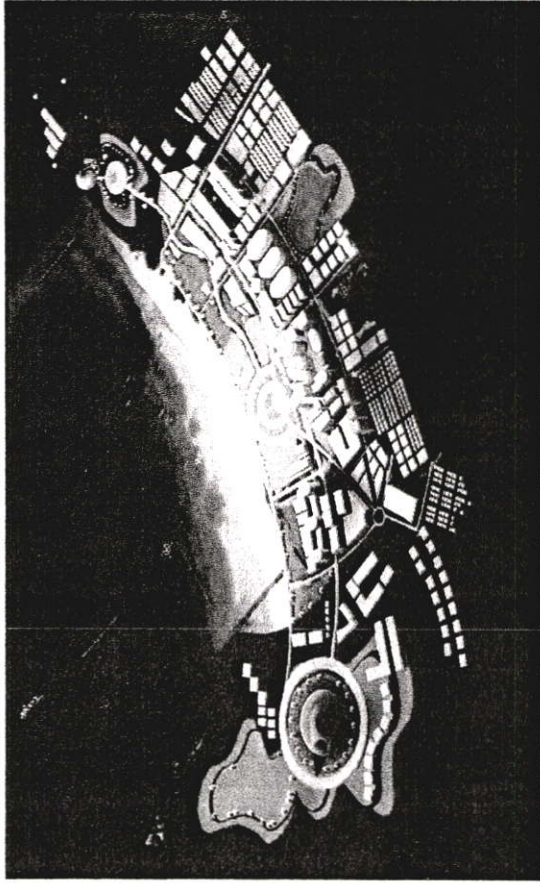
ภาควิชาสถาปัตย์

PERSPECTIVE VIEW

Hatrin
Koh-phangan

Product Design

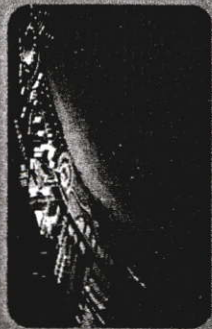

Roengsak Phethastrakul

KMITL M.Ed. architecture Code 48063428

THESIS 03217220

Hatrin
Koh-phangan

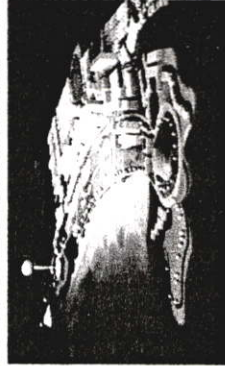
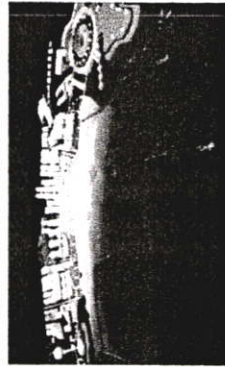
Product Design

ปริญญาตรี ภาควิชาออกแบบ

การออกแบบ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

PERSPECTIVE VIEW

Roengsak Phethastrakul

KMITL M.Ed. architecture Code 48063428

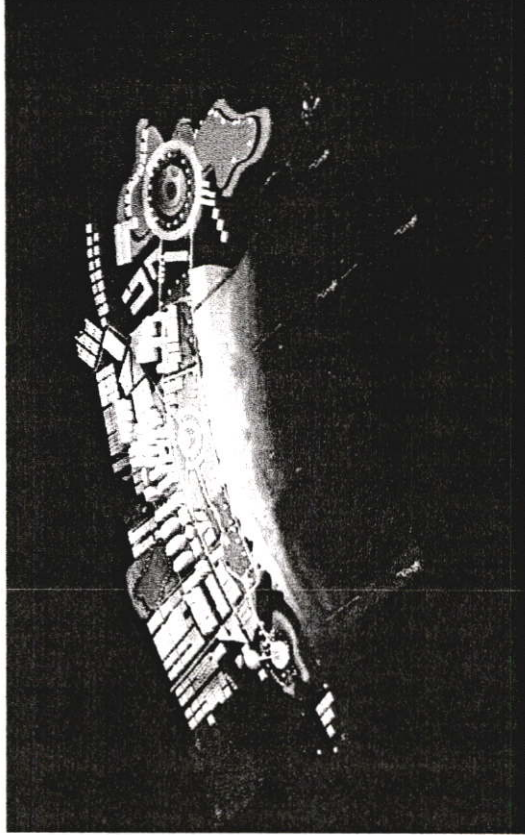
THESIS 03217220

ปริญญาโท สาขาสถาปัตยกรรม

จังหวัดสุราษฎร์ธานี

PERSPECTIVE VIEW

Hatrin
Koh-phangan

Product Design

Roengsak Phethastrakul

KMUTT.MI.Ed. architecture Code 48063428

THESIS 03217220

ศูนย์การวิจัยและพัฒนา

วิศวกรรมโยธา

นครพนม

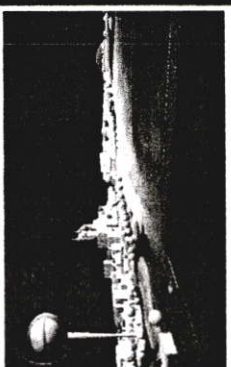
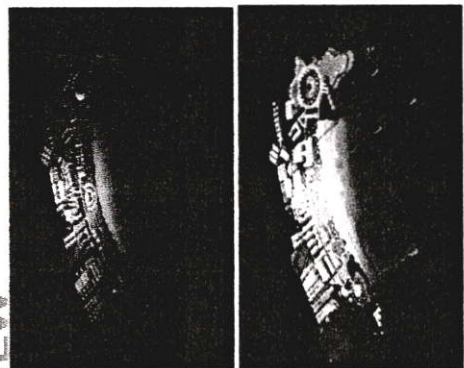
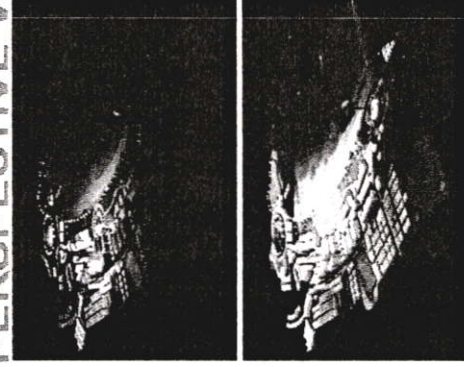
Hatrin

Koh-phangan

Product Design

PERSPECTIVE VIEW

Roengsak Phethastrakul

KMITL M.I.Ed. architecture Code 48063428

THESIS 03217220

Hatrin

Koh-phangan

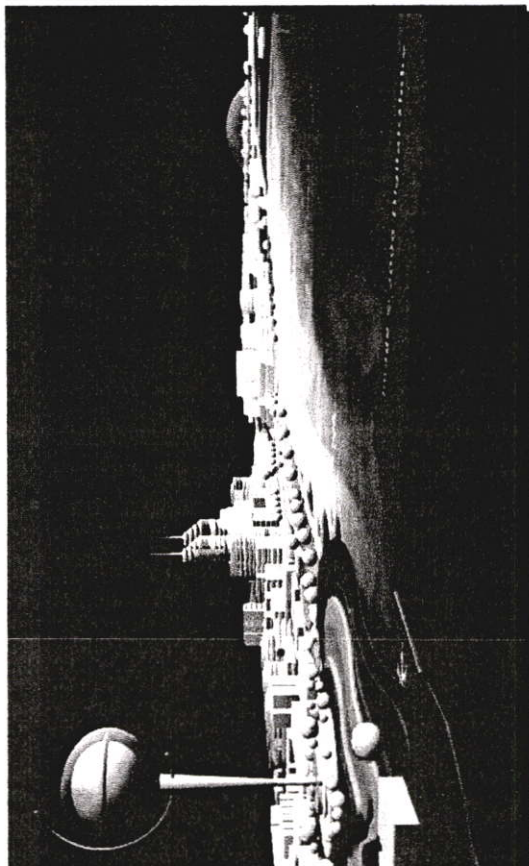

Product Design

ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

PERSPECTIVE VIEW

วิทยาลัยการออกแบบ

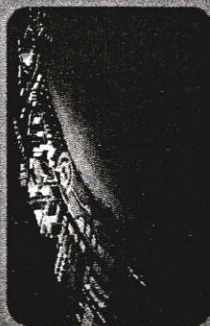
Roengsak Phethastrakul

KMITL M. Ed. architecture Code 480663428

URBAN DESIGN

Hatrin
Koh-pangan

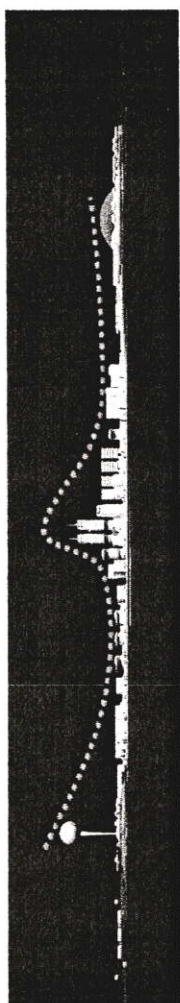
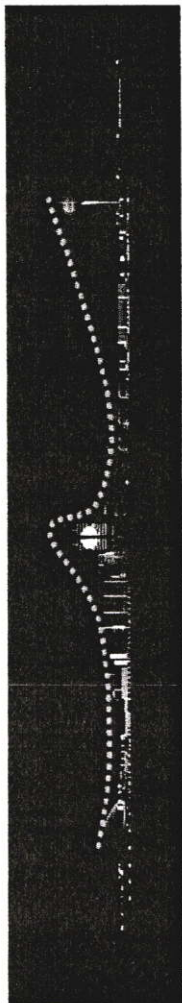
Product Design

แผนผังโครงสร้างอาคาร

ภาพรูปถ่ายรวม

ผังโครงสร้างอาคาร

ELEVATION VIEW

โครงสร้างอาคาร

Roengsak Phethastrakul

KMITL M. Ed. architecture Code 48063428

THESIS 03217220

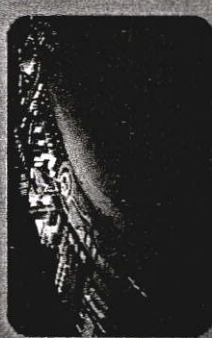
ศูนย์เทคโนโลยี อิเล็คทรอนิกส์

ภาพหุ่นตัวรวม

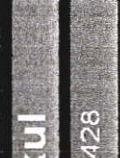
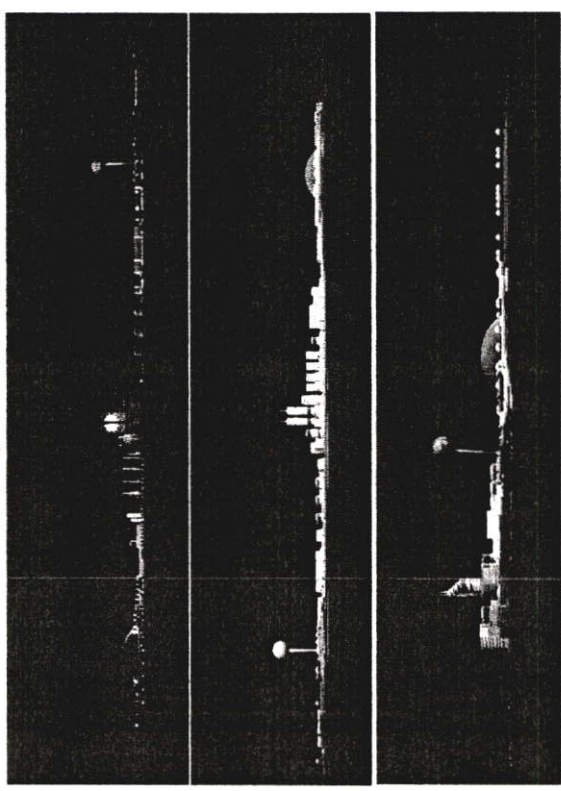
จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ELEVATION VIEW

Hatrin
Koh-phangan

Product Design

Roengsak Phethastrakul

KMITL M. Ed. architecture Code 48063428

บรรณานุกรม

- กองวางแผน โครงการ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2549. **สรุปคู่มือการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว**. กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
- กองวางแผน โครงการ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2548. **สรุปคู่มือการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว**. กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
- กองวางแผน โครงการ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2540. **สรุปคู่มือการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว**. กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. กองวางแผนโครงการ. 2540. **สรุปแผนพัฒนาการท่องเที่ยว**. กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2539. **นโยบายและแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ปี 2538-2539**. กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2539. **เอกสารประกอบการสัมมนาการพัฒนาการท่องเที่ยวไทยในทิศทางยั่งยืน ครั้งที่ 2 วิสัยทัศน์ท่องเที่ยวไทยสู่ก้าวใหม่ปี 2001**. กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2531. **การพัฒนาการภูมิทัศน์เมืองเพื่อการท่องเที่ยวเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี**. กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
- ทิศทางยั่งยืน ครั้งที่ 2 วิสัยทัศน์ท่องเที่ยวไทยสู่ก้าวใหม่ปี 2001. กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
- คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2531 **คู่มือพัฒนาภูมิทัศน์เมืองเพื่อการท่องเที่ยว**, การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2533. **คู่มือพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวประเภทอ่างเก็บน้ำ**. กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- โครงการสังคมศาสตร์สิ่งแวดล้อม ภาควิชาสังคมศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล. 2530. **แนวทางการพัฒนาทรัพยากรใต้ทะเลเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว: กรณีศึกษาจังหวัดชุมพรและจังหวัดสุราษฎร์ธานี**. มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ฉลองศรี พิมลสมพงศ์. 2546. **การวางแผนและการพัฒนาตลาดการท่องเที่ยว**. กรุงเทพฯ. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

- ฉัตรชัย พงศ์ประยูร. 2527. การศึกษาเพื่อการอนุรักษ์และพัฒนาชุมชนเมืองเก่าย่านถนน
นครนอก – นครใน ในเขตพื้นที่เทศบาลนครสงขลา. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- จูปณี รัตนถาวร. 2545. แนวทางการพัฒนาพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตห้ามล่าสัตว์ป่า
ทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชา
สถาปัตยกรรม บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- เดช บุญคำ. และคณะ. 2531. คู่มือการพัฒนาภูมิทัศน์เพื่อการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ : คณะ
สถาปัตยกรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เด่นพงษ์ เจริญทิพย์. 2532. การศึกษาผังเมืองเฉพาะท่องเที่ยวชายทะเล:กรณีศึกษาเมืองพัทยา.
วิทยานิพนธ์ มหาบัณฑิต ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง บัณฑิตวิทยาลัย . กรุงเทพฯ:
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประมุข แก้วเนียม. 2529. คู่มือการวางแผนพัฒนาและจัดการชายฝั่งทะเลสำหรับประเทศไทย.
กรุงเทพฯ:สำนักงานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย.
- ประทีป สายเสน, รัตนา ภูศิลป์. 2536. ท้องถิ่นของเรา จังหวัดสุราษฎร์ธานี. กรุงเทพฯ : สามเจริญ
พานิชย์.
- ปรีชา เปี่ยมพงศ์สานต์. 2538. สิ่งแวดล้อมและการพัฒนา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต). 2540. การพัฒนาที่ยั่งยืน. พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพฯ:สำนักพิมพ์มูลนิธิ
โกมลคีมทอง.
- วราพร ศรีสุพรรณ. 2539. สิ่งแวดล้อมศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ไอเสพรินต์ติ้งเฮ้าส์.
- ศรัณย์ บุญประเสริฐ. 2540. สมุยเมื่อวันวานผ่านศตวรรษ. อนุสาร อ.ส.ท.การท่องเที่ยวแห่ง
ประเทศไทย. 37(10):42-74
- ศรัณย์ บุญประเสริฐ. 2540. พะงันในวันวานถึงวันนี้. อนุสาร อ.ส.ท.การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 48(12):40-74
- สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย. 2531. การศึกษาขีดความสามารถในการ
รองรับการพัฒนาการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวเกาะสมุย. กรุงเทพฯ, การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย. 2538. การศึกษาทบทวนแผนปฏิบัติการ
พัฒนาการท่องเที่ยวเกาะสมุยภายใต้ขีดความสามารถที่รองรับได้ สรุปย่อสำหรับผู้บริหาร.
กรุงเทพฯ. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.

การจัดทำแผนการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติบริเวณเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี, 2541.

สำนักนโยบายและสิ่งแวดล้อม เอกสารประกอบการประชุมเพื่อประชาสัมพันธ์และระดมความคิดเห็น โครงการศึกษาเพื่อกำหนดรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ทางทะเล. กรุงเทพฯ.

สถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2534. **แผนหลักพัฒนาการท่องเที่ยวเมืองพัทยาและจังหวัดระยอง จันทบุรี ตราด.** กรุงเทพฯ.

สนธยา พลศรี. 2533. **ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน.** พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเคียนส์

สมชาติ วิจิตรกิจ. 2547. **แนวความคิดในการออกแบบชุมชนริมฝั่งลำตะคอง เพื่อการท่องเที่ยวในเขตเทศบาลนครราชสีมา.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

สมพล ดำรงเสถียร. 2545. **การออกแบบชุมชนเมือง.** ภาควิชาครุศาสตร์สถาปัตยกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

สุนทรี เสริญสุขสัมฤทธิ์. 2540. **แนวทางการพัฒนาทางกายภาพของเกาะเสม็ด จังหวัดระยอง.** วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต ภาควิชาการวางแผนภาคและเมือง บัณฑิตวิทยาลัย. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุวัฒนา ธดานิติ. 2522. **การวางแผนการใช้ที่ดินเพื่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยว, ในบทบาทภูมิศาสตร์.** กรุงเทพฯ:สมาคมภูมิศาสตร์แห่งประเทศไทย

อนุชา เล็กสกุลคิลก. 2541. **แนวความคิด นโยบาย และแผนการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism).** กรุงเทพฯ:สมาคมภูมิศาสตร์แห่งประเทศไทย.

Alden D Hinckley. 1981. *Renewable resource in our future.* USA:Pergamon Press.

David Sternlight. 1972. *Systems Planning and Control Coastal Regions.* Coastal Regions. Coastal Zone Management: Multiple use with conservation. P193-207. New York: Wiley.

Derek Lovejoy. 1992. *Landuse and Lanscape Planning.* Greatbritain: Pitman, 1973. Directorate Genaral of Fisheries Indonesia. *The Integrated Management Plan for Seggra Anakan-Cilacap, Central Java, Indonesia.* Manila, Philipphines.

George Young. *Tourism: Blessing or Blight?.* Harmondsworth Penquin Books Ltd., 1973. p.134-137.

- John R Clark, 1977. Coastal Ecosystem Management: a Technical Manual for The Conservation Of Coastal Zone Resources. New York: Wiley.
- McIntosh, R.W. 1972. Tourism:Principles,practices. Philosophies. Ohio:Grid.Inc.
- Oliver S Oven, 1990. Daniel D Chiras, Natural Resource Conservation and Ecological Approach. USA:Macmillan.
- Pearce D.C and Kirk P.M. Carrying Capacities for coastal Tourism. UNEP, Industry and Vol 9 No.1 (January-March,1986). P.3.
- The National Environment Board. 1992. The Integrated Management Plan for Ban don Bay and Phangnga Bay, Thailand. Manila, Philipphines.
- Travis A.S. 1980. Managing the Environment and Cultural Impacts of Tourism and Leisure Development. Tourism Management. 3(4).
- United Nations department of international economic and social affairs. 1984. Coastal Area Management and Development. U.K:Pergamon.
- WHO. Tourist Carrying Capacity. Industry and Environment. Vol 7 No.1 (January-March, 1984). p.30.
- World Commission on Environment and Development. 1987. Our Common Future. Great Britain:Oxford University Press.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.
เอกสารทางราชการ

ที่ ศช 0524.04/ 0278

คณะกรรมการอำนวยการ

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๒๓ มกราคม ๒๕๕๐

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน นายสุนัย อภิรักษ์ธำธาร

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ด้วย นายเรingsักดิ์ เพชรหัตถระกุล นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาภูมิทัศน์เมืองเพื่อการท่องเที่ยวชุมชนหาดรีน จังหวัดสุราษฎร์ธานี” โดยมี ผศ.สมพล คำรงค์เสถียร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ผศ.ดร.เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะกรรมการอำนวยการ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามดังที่แนบมาพร้อมนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้งานวิจัยของ นายเรingsักดิ์ เพชรหัตถระกุล มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม)

รองคณบดี กำกับดูแลงานด้านบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 02-737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02- 326-4325

ที่ ศธ 0524.04/ 0278

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๒๓ มกราคม 2550

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน นายสุชาติ ศรีสัตยพันธ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ด้วย นายเรingsักดิ์ เพชรหัสตระกูล นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลัง
ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาภูมิทัศน์เมืองเพื่อการท่องเที่ยวชุมชนหาดรีน จังหวัดสุราษฎร์ธานี”
โดยมี ผศ.สมพล ดำรงเสถียร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ผศ.ดร.เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม
เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่อง
ดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามดังที่แนบมาพร้อมนี้ว่ามีเนื้อหา
ถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้งานวิจัยของ
นายเรingsักดิ์ เพชรหัสตระกูล มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็น
อย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม)

รองคณบดี กำกับดูแลงานด้านบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 02-737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02- 326-4325

ที่ ศธ 0524.04/ 0278

คณะกรรมการอำนวยการ

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๒๓ มกราคม ๒๕๕๐

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน นายชาญวิทย์ สิริสุนทรนนท์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ด้วย นายเร็กซ์ศักดิ์ เพชรหัสตระกูล นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลัง
ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาภูมิทัศน์เมืองเพื่อการท่องเที่ยวชุมชนหาดรีน จังหวัดสุราษฎร์ธานี”
โดยมี ผศ.สมพล ดำรงเสถียร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ผศ.ดร.เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม
เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะกรรมการอำนวยการ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่อง
ดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามดังที่แนบมาพร้อมนี้ว่ามีเนื้อหา
ถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้งานวิจัยของ
นายเร็กซ์ศักดิ์ เพชรหัสตระกูล มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็น
อย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม)

รองคณบดี กำกับดูแลงานด้านบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 02-737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02- 326-4325

ที่ ศธ 0524.04/ 0361

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนลาดกระบัง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๕ มกราคม 2550

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน นายกเทศมนตรีเทศบาล ตำบลเกาะพะงัน อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

สิ่งที่ส่งมาด้วย

1. ประกาศผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ฉบับ
2. แบบสอบถาม เพื่อการวิจัย

ด้วย นายเรingsักดิ์ เพชรหัตถระกุล นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนาภูมิทัศน์เมืองเพื่อการท่องเที่ยวชุมชนหาดรีน จังหวัดสุราษฎร์ธานี” โดยมี ผศ.สมพล ดำรงเสถียร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ผศ.ดร.เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม และได้รับอนุมัติหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์แล้ว เมื่อวันที่ 10 มกราคม 2550 คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นายเรingsักดิ์ เพชรหัตถระกุล เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามเพื่อการวิจัยภายในเขตพื้นที่ท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตและขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่านมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม)

รองคณบดี กำกับดูแลงานด้านบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 02-737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02- 326-4325

ติดต่อนักศึกษา 086-750-0565

ภาคผนวก ข.
แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามประกอบการวิจัย
เรื่อง
การพัฒนาภูมิทัศน์เมืองเพื่อการท่องเที่ยวชุมชนหาดรีน
อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

คำชี้แจงประกอบแบบสอบถาม

โครงการวิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว พฤติกรรมนักท่องเที่ยว ปัญหาและอุปสรรคในการท่องเที่ยวที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาภูมิทัศน์เมืองเพื่อการท่องเที่ยวชุมชนหาดรีน อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

โดยการวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการทำวิทยานิพนธ์ในหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวชิตต สาขาสถาปัตยกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ซึ่งจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพและพฤติกรรมของชุมชนและนักท่องเที่ยวบริเวณชุมชนหาดรีน

ผู้วิจัยจึงขอความกรุณาจากท่านที่ทราบถึงปัญหาและความต้องการเพื่อที่จะได้นำข้อมูลที่เป็นจริงไปสู่กระบวนการในการออกแบบโดยคำตอบของท่านผู้วิจัยจะนำไปใช้ประโยชน์ เพื่อการศึกษาเท่านั้น ซึ่งจะไม่เป็นผลเสียหายต่อตัวผู้ออกแบบสัมภาษณ์แต่อย่างใด ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

นายเริงศักดิ์ เพชรหัสตระกูล

นักศึกษาปริญญาโท ก.อ.ม.

(สาขาสถาปัตยกรรม)

ผู้วิจัย

พ.ศ.2550

แบบสอบถามประกอบการวิจัย
เรื่องการพัฒนาภูมิทัศน์เมืองเพื่อการท่องเที่ยวชุมชนหาดรีน
อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

สำหรับนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวในบริเวณชุมชนหาดรีน อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตอนที่ 1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

กรุณาใส่เครื่องหมาย X ลงในช่อง และเติมข้อความลงในช่องว่าง

1.เพศ

ชาย หญิง

2.อายุ..... ปี

3.อาชีพ

รับราชการ, รัฐวิสาหกิจ พนักงานบริษัทเอกชน
 เจ้าของกิจการ ทำสวนทำไร่
 นักเรียน, นักศึกษา อื่นๆ โปรดระบุ.....

4.ท่านเคยมาท่องเที่ยวบริเวณชุมชนหาดรีนกี่ครั้ง

1 ครั้ง
 มากกว่า 1 ครั้ง จำนวน.....ครั้ง

5.จุดประสงค์หลักของท่านที่มาเที่ยวบริเวณชุมชนหาดรีน คือ.....

ชมหาดทรายที่มีความสวยงามธรรมชาติ ชมวัฒนธรรมประเพณีต่างๆ
 จั๊บจ่ายซื้อของพื้นเมือง เที่ยวสถานเริงรมณ์
 มาท่องเที่ยวงานฟลูมูนปาร์ตี้
 อื่นๆ โปรดระบุ.....

6.ท่านจะกลับมาเที่ยวอีกครั้งหรือไม่

ไม่ สาเหตุ.....
 กลับมาอีกครั้งเพราะ.....

ตอนที่ 2. แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม พฤติกรรมนักท่องเที่ยวและ ปัญหาอุปสรรคในการท่องเที่ยว
กรุณาใส่เครื่องหมาย X ลงในช่อง และเติมข้อความลงในช่องว่าง

ส่วนที่ 1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับย่านและที่รวมกิจกรรม

1.สถานที่ใดที่ท่านสนใจเที่ยวบริเวณชุมชนหาดรีน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ บริเวณชายหาด	☐ งานฟลูมูลปาร์ตี้
☐ พรุหาดรีน	☐ แหลมหาดรีน
☐ ย่านการค้าและสถานเริงรมย์	☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....

2.ท่านคิดว่าควรจะมีกิจกรรมส่งเสริมกิจกรรม เช่น จัดนิทรรศการ งานเฉลิมฉลองต่างๆหรือไม่

- ควรโปรดตอบข้อ (2.1)
 ไม่ควร เพราะเหตุใด.....

2.1.ท่านที่คิดว่าควรให้มีการจัดเทศกาล นิทรรศการและงานเฉลิมฉลองต่างๆ ที่บริเวณใด

☐ บริเวณชายหาด	☐ งานฟลูมูลปาร์ตี้
☐ พรุหาดรีน	☐ แหลมหาดรีน
☐ ย่านการค้าและสถานเริงรมย์	☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....

3.ปัญหาที่ท่านพบเห็นเกี่ยวกับย่านและที่รวมกิจกรรมบริเวณชุมชนหาดรีนคืออะไร

- ความแออัดของย่านการค้า และย่านพักอาศัย
 การใช้วัสดุของอาคารมีความแตกต่างกันค่อนข้างมาก
 กิจกรรมต่างๆไม่มีการแบ่งแยกอย่างชัดเจน
 สภาพแวดล้อมและมลภาวะ
 อื่นๆโปรดระบุ.....

4.บริเวณใดที่ท่านคิดว่าควรมีการปรับปรุง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ บริเวณชายหาด	☐ งานฟลูมูลปาร์ตี้
☐ พรุหาดรีน	☐ แหลมหาดรีน
☐ ย่านการค้าและสถานเริงรมย์	☐ อื่นๆโปรดระบุ.....

ส่วนที่ 2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับที่ว่างโล่ง

1. ท่านคิดว่าที่ว่างโล่งสำหรับพักผ่อนบริเวณชุมชนหาดรีนที่มีความเพียงพอหรือไม่
 - เพียงพอ
 - ไม่เพียงพอ
2. ท่านคิดว่าลานกิจกรรมที่เป็นแหล่งบริการชุมชนเพียงพอต่อความต้องการหรือไม่
 - เพียงพอ
 - ไม่เพียงพอ
3. ท่านคิดว่าสวนสาธารณะมีความเพียงพอต่อความต้องการหรือไม่
 - เพียงพอ
 - ไม่เพียงพอ
4. ท่านคิดว่าสนามเด็กเล่นมีความเพียงพอต่อความต้องการหรือไม่
 - เพียงพอ
 - ไม่เพียงพอ
5. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ถ้าจะพัฒนาบริเวณโดยรอบชายหาดรีนเมืองท่องเที่ยว เป็นลานกิจกรรมสวนสาธารณะ และแหล่งบริการ ชุมชน
 - เห็นด้วย
 - ไม่เห็นด้วย เพราะเหตุใด.....
6. ท่านคิดว่าสวนสาธารณะควรมีสิ่งประกอบบริเวณอะไรได้บ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ ป้ายบอกข้อมูล	☐ ถังขยะ
☐ ศาลาที่พัก	☐ ไฟฟ้า
☐ โทรศัพท์สาธารณะ	☐ ห้องน้ำ – ส้วม สาธารณะ
☐ ม้านั่งพักผ่อน	☐ ป้ายบอกทาง
☐ ชุมนโชมณา	☐ ที่ค้มน้ำบริการ
☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....	

ส่วนที่ 3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับเส้นทางสัญจร

1. ท่านเดินทางมายังชุมชนหาครีน โดยวิธีใด

- รถโดยสารประจำทาง รถยนต์ส่วนตัว
 รถแท็กซี่ ทางเรือ
 อื่นๆ โปรดระบุ.....

2. ปัญหาใดที่ท่านประสบเกี่ยวกับการใช้เส้นทางสัญจรเพื่อการท่องเที่ยว

- ถนนค่อนข้างคับแคบ การจราจรติดขัด
 ที่จอดรถไม่เพียงพอ ขาดทางเท้าและทางจักรยานเพื่อการ

ท่องเที่ยว

- จำนวนและปริมาณเที่ยวเดินทางทางน้ำ ความปลอดภัยในการเดินทาง
 อื่นๆ โปรดระบุ.....

3. ท่านคิดว่าเส้นทางการสัญจรเพื่อการท่องเที่ยวบริเวณชุมชนหาครีน ควรมีสิ่งประกอบบริเวณ
 อะไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ป้ายบอกข้อมูล ถังขยะ
 ศาลาที่พัก ไฟฟ้าและแสงสว่าง
 โทรศัพท์สาธารณะ ห้องน้ำ – ส้วม สาธารณะ
 ม้านั่งพักผ่อน ป้ายบอกทาง
 ต้นไม้ ทางรถจักรยาน
 พุ่มบาท อื่นๆ โปรดระบุ.....

ส่วนที่ 4. ความคิดเห็นเกี่ยวกับที่หมายตา

1. ท่านมีสถานที่ใดเป็นที่สังเกตหรือที่หมายตาบริเวณชุมชนหาดรีนหรือไม่

- ไม่มี มีโปรดระบุ.....

2. ท่านคิดว่าสิ่งใดหรือสัญลักษณ์ของชุมชนหาดรีนที่มองเห็นได้อย่างชัดเจน

- พุทธหาดรีน สถานเริงรมย์ชายหาดรีน
 บรรยากาศฟูลมูน ปาร์ตี้ แหลมหาดรีน
 อื่นๆ โปรดระบุ.....
-

ส่วนที่ 5. ความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งก่อสร้างและสิ่งประกอบบริเวณ

1. ท่านคิดว่าสิ่งก่อสร้างและสิ่งประกอบบริเวณอะไรที่ควรเพิ่มขึ้นเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว	☐ ตู้ ATM
☐ ป้ายบอกข้อมูล	☐ ถังขยะ
☐ ศาลาพักผ่อนนักท่องเที่ยว	☐ ป้อมยาม
☐ โทรศัพท์สาธารณะ	☐ ห้องน้ำ – ห้องส้วม สาธารณะ
☐ ม้านั่ง	☐ ชุมนโชมณา
☐ ที่คั่นน้ำบริการ	☐ ต้นไม้
☐ เสาไฟ	☐ ร้านค้า 1 ผลิตภัณฑ์ 1 ตำบล
☐ สโมสรกีฬาทางน้ำ	☐ อาคารศาลา 4 ภาค (แสดงผลงาน)
☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....	

2. ท่านคิดว่าสิ่งก่อสร้าง เช่น อาคารร้านค้า โรงแรม บังกะโล รวมทั้งสิ่งประกอบบริเวณ เช่น ชุมนป้าย เสาไฟ ม้านั่ง ฯลฯ ควรมีการปรับปรุงให้เข้ากับรูปแบบท้องถิ่นหรือไม่

- ควร
 ไม่ควร เพราะเหตุใด.....

แบบสอบถามประกอบการวิจัย
เรื่องการพัฒนาภูมิทัศน์เมืองเพื่อการท่องเที่ยวชุมชนหาดรีน
อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

สำหรับผู้นำชุมชนและประชาชนท้องถิ่นที่อาศัยอยู่ในบริเวณชุมชนหาดรีน
 อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตอนที่ 1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

กรุณาใส่เครื่องหมาย X ลงในช่อง และเติมข้อความลงในช่องว่าง

1.เพศ

ชาย หญิง

2.อายุ..... ปี

3.วุฒิการศึกษา

ต่ำกว่าปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี
 อาชีวศึกษาหรือเทียบเท่า
 อื่นๆ โปรดระบุ.....

4.อาชีพ

รับราชการ, รัฐวิสาหกิจ พนักงานบริษัทเอกชน
 เจ้าของกิจการ ทำสวนทำไร่
 นักเรียน, นักศึกษา อื่นๆ โปรดระบุ.....

5.ท่านอาศัยอยู่ในชุมชนหาดรีนเป็นระยะเวลา

ต่ำกว่า 1 ปี 1 – 5 ปี
 6 – 10 ปี 11 – 15 ปี
 มากกว่า 15 ปี

6.รายได้ต่อเดือน

ต่ำกว่า 5,000 บาท 5,001 – 10,000 บาท
 10,001 – 15,000 บาท มากกว่า 15,000 บาท

ตอนที่ 2. แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม วิธีชีวิต ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาภูมิทัศน์เมืองเพื่อการท่องเที่ยว

กรุณาใส่เครื่องหมาย X ลงในช่อง และเติมข้อความลงในช่องว่าง

ส่วนที่ 1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับย่านและที่รวมกิจกรรม

1. บริเวณใดที่ท่านใช้เป็นที่รวมกิจกรรม

☐ วัด	☐ สถานีราชการ
☐ โรงเรียน	☐ สวนสาธารณะ
☐ บริเวณชายหาด	☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....

2. ท่านคิดว่าย่านการค้าและที่พักนักท่องเที่ยวมีความหนาแน่นมากน้อยเพียงใด

☐ หนาแน่นน้อย	☐ หนาแน่นปานกลาง
☐ หนาแน่นมาก	

3. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ในการจัดระเบียบให้กับบาร์เบียร์และสถานเริงรมย์ริมชายหาดริ้น

☐ เห็นด้วย
☐ ไม่เห็นด้วยเพราะ.....

4. ปัญหาที่ท่านพบเห็นเกี่ยวกับย่านและที่รวมกิจกรรมคืออะไร

☐ ความแออัดของย่านการค้าและย่านพักอาศัย
☐ การใช้วัสดุของอาคารมีความแตกต่างค่อนข้างมาก
☐ กิจกรรมต่างๆ ไม่มีการแบ่งแยกกันอย่างชัดเจน
☐ สภาพแวดล้อมและมลภาวะ
☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....

ส่วนที่ 2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับที่ว่างโล่ง

1. ท่านคิดว่าที่ว่าง โล่งสำหรับพักผ่อนบริเวณชุมชนหาดรีนที่มีความเพียงพอหรือไม่

- เพียงพอ
 ไม่เพียงพอ

2. ท่านคิดว่าลานกิจกรรมที่เป็นแหล่งบริการชุมชนเพียงพอต่อความต้องการหรือไม่

- เพียงพอ
 ไม่เพียงพอ

3. ท่านคิดว่าสวนสาธารณะมีความเพียงพอต่อความต้องการหรือไม่

- เพียงพอ
 ไม่เพียงพอ

4. ท่านคิดว่าสนามเด็กเล่นมีความเพียงพอต่อความต้องการหรือไม่

- เพียงพอ
 ไม่เพียงพอ

5. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ถ้าจะพัฒนาบริเวณ โคยรอบหาดรีนเป็นเมืองท่องเที่ยว ลานกิจกรรม สวนสาธารณะ และแหล่งบริการชุมชน

- เห็นด้วย
 ไม่เห็นด้วย เพราะเหตุใด.....

6. ท่านคิดว่าสวนสาธารณะควรมีสิ่งประกอบบริเวณอะไรได้บ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ ป้ายบอกข้อมูล	☐ ถังขยะ
☐ ศาลาที่พัก	☐ ไฟฟ้า
☐ โทรศัพท์สาธารณะ	☐ ห้องน้ำ- ส้วม สาธารณะ
☐ มานั่งพักผ่อน	☐ ป้ายบอกทาง
☐ ชุมโฆษณา	☐ ที่คืมน้ำบริการ
☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....	

ส่วนที่ 3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับเส้นทางสัญจร

1. ท่านใช้การเดินทางบริเวณชุมชนหาดรีน โดยวิธีใด

☐ การเดินเท้า	☐ รถจักรยานยนต์
☐ จักรยาน	☐ รถยนต์ส่วนตัว
☐ รถโดยสารประจำทาง	☐ รถแท็กซี่
☐ ทางเรือ	☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....

2. ปัญหาใดที่ท่านประสบเกี่ยวกับการใช้เส้นทางสัญจรเพื่อการท่องเที่ยว

☐ ถนนค่อนข้างคับแคบ	☐ การจราจรติดขัด
☐ ที่จอดรถไม่เพียงพอ	☐ ขาดทางเท้าและทางจักรยานเพื่อการ

ท่องเที่ยว

- อื่นๆ โปรดระบุ.....

3. ท่านคิดว่าเส้นทางสัญจรเพื่อการท่องเที่ยวบริเวณชุมชนหาดรีน ควรมีสิ่งประกอบบริเวณ

อะไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ ป้ายบอกข้อมูล	☐ ถังขยะ
☐ ศาลาที่พัก	☐ ไฟฟ้าและแสงสว่าง
☐ โทรศัพท์สาธารณะ	☐ ห้องน้ำ – ส้วม สาธารณะ
☐ ม้านั่งพักผ่อน	☐ ป้ายบอกทาง
☐ ชุมนิคม	☐ ที่เติมน้ำบริการ
☐ ต้นไม้	☐ ทางรถจักรยาน
☐ พุฒบาท	☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....

 ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับที่หมายตา

1. ท่านมีสถานที่ใดเป็นที่สังเกตหรือที่หมายตาบริเวณชุมชนหาดกรีนหรือไม่

- ไม่มี
 มีโปรดระบุ.....

2. ท่านคิดว่าสิ่งใดหรือสัญลักษณ์ของชุมชนหาดกรีนที่มองเห็นได้อย่างชัดเจน

- พุทธหาดกรีน
 สถานะโรงเรียนชายหาดกรีน
 บรรยากาศงานฟลูมูนปาร์ตี้
 แหลมหาดกรีน
 อื่นๆโปรดระบุ.....
-

 ส่วนที่ 5. ความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งก่อสร้างและสิ่งประกอบบริเวณ

1. ท่านคิดว่าสิ่งก่อสร้างและสิ่งประกอบบริเวณอะไรที่ควรจะมีเพิ่มขึ้นเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว	☐ ตู้ ATM
☐ ป้ายบอกข้อมูล	☐ ถังขยะ
☐ ศาลาพักผ่อนนักท่องเที่ยว	☐ ป้อมยาม
☐ โทรศัพท์สาธารณะ	☐ ห้องน้ำ – ห้องส้วม สาธารณะ
☐ ม้านั่ง	☐ ชุมนโชมณา
☐ ที่ค้ำน้ำบริการ	☐ ดันไม้
☐ เสาไฟ	☐ ร้านค้า 1 ผลิตภัณฑ์ 1 ตำบล
☐ สโมสรกีฬาทางน้ำ	☐ อาคารศาลา 4 ภาค (แสดงผลงาน)
☐ อื่นๆโปรดระบุ.....	

2. ท่านคิดว่าสิ่งก่อสร้าง เช่น อาคารร้านค้า โรงแรม บังกะโล รวมทั้งสิ่งประกอบบริเวณ เช่น ชุมนป้าย เสาไฟ ม้านั่ง ฯลฯ ควรมีการปรับปรุงให้เข้ากับรูปแบบท้องถิ่นหรือไม่

- ควร
 ไม่ควร เพราะเหตุใด.....

Research Questionnaire

URBAN LANDSCAPE DEVELOPMENT OF HAT RIN BEACH COMMUNITY FOR TOURISM AMPHOE KOH PHANGAN SURATTHANI PROVINCE

Direction

The main purpose of this research is to study the present environment of tourism areas, tourist behaviors and problems of tourism in order to gain the information for analyzing and planning for urban landscape development of Hat Rin Beach community for tourism. Ampoe Koh Phangan. Suratthani Province.

The research is a part of Thesis in Master of Industrial Education, Deparyment of Architecture, Faculty of Industrial Education, King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang.

The information form this survey will be only used in the thesis. It will not impact the interviewee. Thank you so much for taking your time to complete the survey.

MR. ROENGSAK PHETHASTRAKUL
MASTER OF INDUSTRIAL EDUCATIONARCHITECTURE
RESERCHER 2007

Research Questionnaire

**URBAN LANDSCAPE DEVELOPMENT OF HAT RIN BEACH COMMUNITY
FOR TOURISM AMPHOE KOH PHANGAN SURATTHANE PROVINCE**

For tourism at Hat Rin Beach Community, Amphoe Koh Phangan, Suratthani Province

Part 1. Tourism information

Please tick in the box and fill in the information

1. Gender

Male

Female

2. Age.....years

3. Occupation

Government Service, Government Enterprises

Private Enterprise Employee

Business Owner

Farmer

Student

Others, pls. specify.....

4. How many times have you visited Hat rin Beach?

This is my first visit

More than 1 time, this is my.....times

5. The main purpose of your visit is.....

Nature traveling

Cultural traveling

Local product shopping

Night Life

Others, pls. Specify.....

6. Would you like to visit Hat rin Beach again?

No, I would not because.....

Yes, I would because.....

Part 2. The opinion of tourist to environment, other tourism, behaviors, traveling problems
 Please tick in the box and fill in the information

Section 1. Opinion to activities district and node

1. Where would you like to visit at Hat rin Beach? (more than 1 answer is possible)

☐ The beach	☐ Full moon Party
☐ Pru hat rin	☐ Lam Hat rin
☐ Shopping and Night life area	☐ Others, pls. specify.....

2. Should activities such as festivals, exhibitions, celebrations be held?

- Yes. Please answer 2.1
- No. Because.....

2.1. If yes, where should it be?

☐ The beach	☐ Full moon Party
☐ Pru Hat rin	☐ Lam Hat rin
☐ Shopping and Night life area	☐ Others, pls. specify.....

3. The problem of Hat rin Beach Community is.....

- The shopping area and the living area are not harmonious.
- The physical structure of each building are too different.
- The activities sites are not clearly separated.
- The environment and pollution.
- Others, pls. specify.....

4. What part of Hat rin Beach should be improved? (more than 1 answer is possible)

☐ The beach	☐ Full moon Party
☐ Pru Hat rin	☐ Lam Hat rin
☐ Shopping and Night life area	☐ Others, pls. specify.....

Section 2. Opinion to Open Space

1. Where is your tourism site?

☐ The beach	☐ Restaurant
☐ Pru Hat rin Area	☐ Souvenirs Store
☐ Others, pls. specify.....	

2. Does the park area match with tourists' need?

- Yes, it does
- No, it does not. Please answer 2.1

2.1. The park should be at.....

☐ The beach	☐ Full moon Party Area
☐ Pru Hat rin	☐ Lam Hat rin
☐ Others, pls. specify.....	

3. Should Hat rin Beach area be developed to be the city for tourism?

- Yes, it should
- No, it should not because.....

4. What should be include in the public park? (more than one answer is possible)

☐ information board	☐ bin
☐ public hall	☐ electricity and light
☐ public telephone	☐ toilet
☐ bench	☐ direction sign
☐ advertisement arbor	☐ drinking water
☐ others, pls. specify.....	

<i>Part 3. Opinion to the thoroughfare</i>
--

1.How did you travel to Hat rin Beach?

☐ By bus	☐ By personal car
☐ Taxi	☐ By boat
☐ Others, pls. specify.....	

2.What is your transportation problem?

☐ The road is too narrow	☐ traffic jam
☐ Not enough parking lot	☐ there are no pedestrian or bike lane for traveling
☐ Others, pls. specify.....	

3.What should be include on the thoroughfare?(more than 1 answer is possible)

☐ information board	☐ bin
☐ public hall	☐ electricity and light
☐ public telephone	☐ toilet
☐ bench	☐ direction sign
☐ tree	☐ bike lane
☐ pedestrian way	☐ others, pls. specify.....

<i>Part 4. Opinion to the landmark</i>
--

1.Do you have any landmarks in Hat rin Beach area?

- Yes, pls. specify.....
- No.

2.What could be clearly seen or perceive in Hat rin Beach area?

☐ Pru Hat rin	☐ Night life on Hat rin Beach
☐ Full moon Party area	☐ Lam Hat rin
☐ others, pls. specify.....	

<p><i>Part 5. Opinion to the construction and the convenience facilities</i></p>
--

1. What kind of construction and facilities should be supporting include for tourism? (more than 1 answer is possible)

☐ Tourism information center	☐ ATM
☐ Information beach	☐ Bin
☐ Tourist Hall	☐ Sentry box
☐ Public telephone	☐ Public toilet
☐ Bench	☐ Advertisement corner
☐ Drinking water	☐ Tree
☐ Electricity pole	☐ OTOP store
☐ Water sport club	☐ 4 regions exhibition hall
☐ Others, pls. specify.....	

2. Should construction e.g. building, hotel, bungalow, as well as facilities e.g. arbor, sing, electricity pole, bench etc. be locally designed?

- Yes, they should
- No, they shouldn't because.....

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ — สกุล	นายเริงศักดิ์ เพชรหัสตระกูล
วัน เดือน ปี เกิด	19 สิงหาคม 2509
สถานที่เกิด	สุราษฎร์ธานี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	3/21 หมู่ 5 ถนนพระราม 2 แขวงสามคนโก้ เขตบางขุนเทียน กรุงเทพฯ
สถานที่ทำงาน	บริษัท โซนี่ไทย จำกัด ถนนเพชรบุรีตัดใหม่ กรุงเทพฯ
ประวัติการศึกษา	ปีการศึกษา 2531 สำเร็จการศึกษา ศึกษาศาสตร์บัณฑิต สาขา ดนตรีศึกษา ใน สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ปีการศึกษา 2550 สำเร็จการศึกษา ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขา สถาปัตยกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าคุณทหารลาดกระบัง